

„A könyv... összeköt téren és időn át.”

10 éves az Olvass többet!

„A könyv... összeköt téren és időn át.”

A 10 éves Olvass többet! határtalanul-magyarul
nemzetközi irodalmi vetélkedő jubileumi évkönyve

Debrecen, 2016.

A jubileumi kiadványt szerkesztette, az összekötő szövegeket írta:
Paternainé Juhász Zsuzsa és Kónya István
Nyelvi lektor: Kluka Hajnalka

A kötetben megjelent írások szerzői:

Benkő Tímea

Bunyáné Szabó Ildikó

Dallos-Nagy Krisztina

Hamza-Vecsei Tímea

Kiss László

Kluka Hajnalka

Kónya István

Laknerné Mihalcsik Ágnes

Molnár Juliánna

Paternainé Juhász Zsuzsa

Paternai Zsuzsanna

Szilágyi Sándor

Zsupos Gabriella

és a verseny résztvevői, az Olvasók

A kötet az Adyák Alapítvány támogatásával készült.

© Kluka Hajnalka, Kónya István, Paternainé Juhász Zsuzsa

ISBN 978-615-5403-11-8

*A mű bármely részének felhasználásakor kérjük kötetünk címének és
kiadási adatainak feltüntetését!*

Elérhetőség:

A Debreceni Ady Endre Gimnázium könyvtárának honlapja - Olvass
többet! menüpont:

<http://konyvtar.ady-debr.sulinet.hu/konyvlap/indito.htm>

Az Olvass többet! közösségi oldala:

[facebook.com/olvass.tobbet](https://www.facebook.com/olvass.tobbet)

„Mindannyian félszárnyú angyalok vagyunk, csak akkor szállhatunk,
ha összekapaszkodunk.”
(Luciano Crescenzo)

Köszönet a szárnyakért

Azt mondják, ha az ember látni tudja a vágyott célt, s van hite és ereje a megvalósításhoz, a megfelelő pillanatban megkapja a megfelelő segítséget. S az álomból valóság lesz.

Ezt a kötetet most azért tarthatja a kezében a kedves Olvasó, mert volt két ember, akik az én félszárnyú álmomat elkezdték együtt álmodni velem...

2006-ban, amikor megszületett az *Olvasd többet!* vetélkedő ötlete, azonnal társra találtam. Társra, akivel 10 éve együtt választunk ajánlott olvasmányokat, dolgozunk ki szövegértéses és tábori játékos feladatokat, rendhagyó irodalomórát, szóbeli fordulót. Jó gyakorlatot népszerűsítünk, konferenciákra járunk, saját szakmai napot szervezünk, s most a jubileumi kiadvány egyik szerzőjeként és nyelvi lektoraként is számíthatunk Rá. **Köszönöm, Kluka Hajnalka!**

2008-ban, amikor megszületett iskolánk könyvtári honlapjának az ötlete, egyértelművé vált számunkra, hogy a korábbi, papír alapú feladatlapokat az első fordulóinkban online elérhetőségű feladatlapokká kell fejleszteni. Ez az ötleted teremtette meg a lehetőségét annak, hogy vetélkedőnk nemzetközivé válhasson, s ma már *Olvasd többet! határtalanul-magyarul* nemzetközi irodalmi vetélkedő legyen.

2009-ben, amikor összeállítottuk az első kérdőívet, hogy mérni tudjuk a bejövő és a végzős tanulók könyvtárhasználati és olvasási szokásait, tudatosan készültünk arra, hogy évek múltán összehasonlító elemzések, tanulmányok születhessenek.

2010-ben, amikor a 10. D közel egyharmadával és Veled, az osztályfőnökkel megvalósíthattunk egy újabb álmot, s elindítottuk a *Beszélgetések könyvről, olvasásról* című riportsorozatot, nem gondoltuk, hogy 6 év elteltével 27 beszélgetés írott változatát olvashatja majd a könyvtári honlapra kattintó érdeklődő látogató és e kötet olvasója.

2010-től jó gyakorlatunkat országsszerte ismertetjük (több jó gyakorlat-átadást bonyolítottunk le), konferenciákon mutatjuk meg az olvasóvá nevelés terén elért eredményeket.

2011-ben, amikor az első olvasótábort álmodtuk, majd meg is szerveztük, forgatókönyvet, játékos feladatokat állítottunk össze, szponzort kerestünk, s csak remélni mertük, hogy első - bánkúti - táborunkat még három hajdúszoboszlói, egy túristvándi és egy sziráki követi majd, amelyek nagy részének táborvezetője voltál. S most ennek a jubileumi kiadványnak az egyik szerzője, valamint szerkesztője vagy. **Köszönöm, Kónya István!**

És ezt a kötetet most azért is tarthatja a kezében a kedves Olvasó, mert tíz év alatt sok olyan támogatónk akadt, akik nagylelkű hozzájárulásaikkal folyamatosan segítették a munkánkat.

A jubileumi kiadvány a Debreceni SZC Könyvípári Szakképző Iskolája és Speciális Szakiskolájának támogatása nélkül nem jelenhetett volna meg. **Köszönjük Kovácsné Győrfi Enikő** intézményvezetőnek és **Sándorné Nagyváradinelli** igazgatóhelyettesnek!

Legeredményesebb versenyzőink évről évre értékes könyvutalványokat kapnak az oklevelek mellé, mert hűséges támogatónk a HAJDU Hajdúsági Ipari Zrt. Köszönjük, **Novotni István** vezérigazgató úr!

A könyvutalványok mellett értékes jutalomkönyveket tudunk átadni iskolánk legjobb eredményt elérő tanulóinak. Köszönjük a támogatást a debreceni **Líra Könyváruháznak** és **Károlyi Éva** boltvezetőnek, valamint a **Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának!**

A kezdeti saját készítésű plakátok helyett kiváló minőségű plakátokkal és könyvjelzőkkel tudjuk versenyünket népszerűsíteni. Köszönjük a támogatást a **Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának!**

Olvasótáborunkat, az Olvass többet! tábort hat éve szervezzük. Első támogatónk a Középiskolai Diákönkormányzati Alapítvány és a Grand Tours Utazási Iroda volt, majd a hajdúszoboszlói Aquapartman, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára, az Adyák Alapítvány és a sziráki Teleki-Degenfeld Kastályszálló. Köszönjük **dr. Dobrossy Istvánnak, Komócsin Zoltánnak, Lenkey Péternek** és az

Adyák Alapítvány Kuratóriumának: Dr. Módis Lászlónénak, Tarnócziné Iszáj Gabriellának és Várhalmi Ilonának!

Iskolánk alapítványának köszönhetően az az adys osztály, ahonnan a legtöbben vesznek részt eredményesen az adott tanév során a versenyen, az évfázón évek óta egy tortát kap ajándékba. Köszönjük!

Amikor felmerült 2006-ban az ötlet: szervezzünk mi magunk olyan versenyt, amely az olvasásról, az olvasásért, az Olvasóknak szól, az akkori adys tanulók voltak az első résztvevői vetélkedőnknek. Pár év múltán azonban bekapcsolódtak az első debreceni és Debrecen környéki iskolák könyvtáros tanárai, majd az első erdélyi líceum magyartanára, s szép lassan az olvasásnépszerűsítésért tenni kívánó szakmai és baráti körre alakult ez az elkötelezett pedagógusok alkotta csoport (akiknek írásaival, visszaemlékezéseivel még találkozhat a jubileumi kötetünket kezében tartó kedves olvasó): **Bunyáné Szabó Ildikó, Dallos-Nagy Krisztina, Hamza-Vecsei Tímea, Laknerné Mihalcsik Ágnes Molnár Juliánna, Zsupos Gabriella**. Köszönöm nektek, hogy velünk valljátok, s mindennapi munkátokkal igazoljátok egyik - mottóvá vált- mondatomat: „Olvasóvá olvasó nevel.”

Peternainé Juhász Zsuzsa

„Az önismeret számtalan lehetősége között van a KÖNYV, az olvasás, amelyet Nevelőitek életcélul jelöltek meg maguknak, és szeretnék, ha Ti is átvennétek gondolataikat. Legyen ez az Olvasómozgalom az **univerzális üvegharang**. Tartozzon alá mindenki, aki építeni akarja jellemét, belső világát!”
(Bodáné dr. Porkoláb Judit)

A Debreceni Ady Endre Gimnázium egykori

és jelenlegi tanulóinak sorai- az „üvegharang” alól:

Kuffa Nikolett: „Az „Olvass többet!” vetélkedő nagyon sokat segített abban, hogy olyan könyvekkel is megismerkedhessünk, amelyeket valószínűleg nem olvasnánk el, ha nem hívnák rá fel a figyelmünket.”

Nagy Tamás: „Egy könyv olvasásakor pontosan az a legjobb, hogy csupán a képzelőerőn múlik, ki hogyan éli meg a történet által ábrázolt világ benyomásait. Az irodalmi művek lelki táplálékként szolgálnak, amivel szinte soha nem lehet jóllakni. Az, hogy a könyv nem az új és rohanó világ találmánya, még nem jelenti azt, hogy nem tanulhat belőle a harmadik évezred gyermeke. Azonban nemcsak tanulásról van szó, hiszen az életünket meghatározó értékrendet is ilyen jellegű tapasztalatgyűjtések során formálgatjuk magunkban. Egy egész életre kiható csorba eshet a lelkünkön, ha figyelmen kívül hagyjuk az ilyen kincseket. Sosem késő elkezdni az olvasást, és nem lehet „túlادagolni” sem. Bizton merem állítani, ha az ember ráérez az ízére, abba sem tudja majd hagyni! „

Nedró Zsuzsanna: „A megismerés öröm, és az öröm forrása nem feltétlenül messze keresendő. Sokszor elegendő az is, ha leemelünk egy jó könyvet a polcra, amivel ismeretlen világokba tudunk eljutni egy kényelmes fotelben ülve.”

Hodik Lilla: „Ha az ember sokat olvas, sokszor lesz szerelmes. Szereplőbe, idézetbe, egy egész könyvbe.”

Szabó Sarolta: „Sokáig azt gondoltam, az a jó könyv, amelyet az ember képtelen letenni, és szinte egy ültő helyében végigolvassa. Aztán rádöbbsentem, hogy a fordítottja is lehet igaz: minél többször teszi félre az ember a művet, hogy gondolkodjon a benne leírtakon, annál jobban megérintette.”

Somogyi Noémi: A jó könyv olvasás közben születik, ketten hozzuk létre: az író és én. Én tehát csak az „én” könyvemet tudom ajánlani. Ha szerencsénk van, mire a végére érsz az olvasásnak, már a tied is lesz. A

tanulság, hogy minden könyv, amit a kezébe vesz - kaland. Vagy bejön, vagy nem. Persze ha sokan dicsérik, nagy az esélye, hogy neked is tetszeni fog. Ezért tartom rendkívül fontosnak az „Olvass többet!”-et és minden ilyen népszerűsítő eseményt. Ezért javaslom én is minél több ismerősömnök, hogy olvasson, mert közben kitárul, és színessé válik a világ, és mert a könyvekkel semmi sem lehetetlen.”

Vajta Krisztina: „Amellett, hogy a vetélkedő palettáján szereplő művek között mindenki találhat kedvére valót, a verseny a könyvek megértésére, elmélyülésre buzdít. Biztosan más olvasó is így van ezzel; megesik, hogy „falom” a könyvet: buszon, lépcsőn, vagy akár éjszakába nyúlóan. Hamar eljön az utolsó mondat, én pedig még napokig töprengök, aztán visszazökkenek. Vissza? Nem; már nem ugyanoda, és nem vagyok ugyanaz sem. Kiváló könyvélményeket, tartalmas olvasmányokat és további szívhez szóló kedvenceket kívánok mindenkinek, mert olvasni jó, de legfőképp: érdemes!”

„A betű csak illúzió. A szöveget a kultúrád
rakja össze.”

(Németh Gábor)

Könyvet olvasok

És egymás mellé ül a múlt és az idő. A múlt békésebb, mosolygós, nyugalommal teli, hiszen tudja, hogy ami az övé, az már mindörökre az övé marad, senki és semmi sem veheti el tőle. Az idő zsémbesebb, morgósabb, mert tudja, hogy egyszer minden kincs, ami az övé most, a múlté lesz. De csak ülnek egymás mellett abban a templomban, amelyben a felirat is van: az Úr nem várja el, hogy az utad végére érj, de azt igen, hogy amikor eljön érted, menet közben találjon. Hagyjuk hát magára ezt a két bölcs öreget, a múltat és az időt, csukjuk rájuk a vén tölgyfaajtót, hadd beszélgessenek egymással, közben nagyokat hallgatva. Mert nem mindegy, kivel beszélgetünk, és kivel hallgatunk.

Könyvek, könyvek, könyvek. Mindig a legcsendesebb és legkitartóbb barátok: a legelérhetőbb, legbölcsebb tanácsadók és a legtürelmesebb tanítómesterek. A könyveket nem berendezési tárgynak készítik, de nincs a világon semmi más, amivel ilyen szépen lehetne berendezni egy szobát, és az teljesen mindegy, hogy az a szoba kicsi vagy nagy, sötét vagy világos, szűkös vagy tágas, egyetlen dísze van, a könyvek a polcokon. Mennyi tudás, érzelem alussza békés álmát a borítók között! Közöttük mindig simán, zavartalanul telik az idő, nem lármás sietséggel, hanem bársonyosan és szelíden, mint bővizű folyó széles hömpölygése a síkságon át.

Könyvek, könyvek, könyvek. Mit is mondott Cicero? „A szoba könyv nélkül olyan, mint a test lélek nélkül.” A szenvedély, az olvasás szenvedélye a gyermekkor hozadéka, ha úgy eszmél a gyerek a világra, hogy bármerre fordul, könyveket lát, ha megfoghatja, lapozhatja, érezheti, hol új, még ragasztószagú vagy régi idők avított illatát, esetleg lapozás közben megérinti tűnt korok üzenete, és így szól hozzá a könyv: „Vigyázz rám, őseid is forgatták lapjaimat, és látod, vigyáztak rám, ezért tudod most te is forgatni és nézni a lapokat! Vigyázz rám, hogy egykoron utódaidnak is elmondhassam ezeket a szavakat!”

Az embert semmi nem jellemzi olyan jól, mint az a könyv, amely legelőször rabul ejti a lelkét. Az a korai képi világ, az első szavak csengése örökre az emlékezetünkbe vésődik, és egész életünkben elkísér, akkor is, ha azt hisszük, már elfeledkeztünk róla, aztán előbb vagy utóbb - nem számít, hány könyvet olvastunk közben, hány világot fedeztünk fel, mennyit tanultunk, és mennyit felejtettünk - visszatérünk hozzá.

Vannak egyszer használatos könyvek, melyeket az ember elolvas és elfelejt, de vannak olyanok is, amelyek minden egyes újraolvasás alkalmával meglepetést okoznak, mert olyankor már nem a cselekményre figyelünk elsősorban, hanem a lélekábrázolásra, a nyelvi fordulatokra, a fogalmazásra - de nem is érdemes többet elsorolni, mert minden könyv másért szép és értékes. Ezt kell mindegyikben megtalálni! Tulajdonképpen a kedvenc könyveinket olvassuk állandóan, újra meg újra. Éppen a mese, a cselekmény az, amely ilyenkor lehullik a műről, mert az ember már nem várja izgatottan, hogy mi fog történni. S a mese helyett érvényesül a sokkal döntőbb, ami sohasem témája vagy tárgya a regénynek. Kialakul az az érzés, hogy a jól megírt könyvet mindig túlságosan rövidnek találjuk. Minden könyvnek, kötetnek lelke van. Mindegyikben benne rejtőzik annak a lelke, aki írta, és az enyém, aki olvastam, vagy csak lapozgattam.

Miért olvasok? Mindig könyvek vettek körül. Első eszmélésem is arról szólt, hogy könyv, könyv, rengeteg könyv van körülöttem és nem elzárva, hanem nyitva, bármelyikhez hozzáférhetek, bármelyiket elővehetem, nincs tiltott vagy nem ajánlott mű, nincs semmi olyan, amiről azt hallottam volna, hogy ezt nem szabad ezért vagy azért. Ilyenkor a gyerek megtanul szeretettel és tisztelettel bánni a könyvvel. Megtanulja érteni a könyvek üzenetét.

És megtanultam olvasni. Nem a betűk egymásutánját összefonni és szavakká formálni, nem. Hiszen ha az olvasás ebből állna, akkor az hasonlatos lenne egy olyan Tiziano-festményhez, amely egy teljesen sötét szobában van, vagy Beethoven Holdfény-szonátájának kottájához egy olyan házban, ahol senki sem ért a zenéhez, és a ház úrnője kuplékat döngtet a zongorán. A betűk, a szavak, a mondatok akkor elevenednek meg, akkor nemesülnek lelket építő alkotórészekké, amikor megmozgatnak valamit az olvasóban. Azt tapasztaljuk az iskolában, hogy legyen bármilyen szép és elragadó egy-egy irodalmi mű, akár vers, novella, regény, bármi, amire a diákok koponyájába ér, már elemzendő sorok lesznek belőle, és a diáknak olyanokat kell megtanulnia, amiknek az esztétikumhoz, a szépséghez már semmi közük. Eszközök ezek, amelyekkel csínján kellene bánni, és nem megtanítani például Jókai stílusának összetevőit, hanem a szépséget kiemelni regényeiben. Ma az iskola tenyészt a dilettáns olvasókat, akik azt hiszik, hogy tudnak olvasni. Pedig az olvasás művészet, ahogy Benedek Marcell fogalmazott. Vagy menjünk tovább! Riedl Frigyes mondta, hogy az irodalomtanárnak

feladata az, hogy a növendékeit megtanítsa olvasni. De elkalandoztunk messze, más területekre.

Mit is olvastam először? Erre nem tudom a választ. Valószínűleg meséket, ahogy minden kisgyerek(nek kellene). Később a kalandos történetek jöttek sorban, de a kalandnak része volt nálam, az én szememben a kultúrhistoria, ezen belül is a mítoszok világa. Igazi találkozás a mítoszokkal a görög mondavilág volt. Akkor csak olvastam, számon tartottam a sokféle istent, félistent, magamban kategorizálva, hogy ez jó szándékú, az rossz szándékú, amaz pedig olyan kettő közötti. Abból a mondavilágból hoztam magammal a történelem szeretetét, a történetiség tiszteletét és rengeteg olyan ismeretet, amelynek később valamilyen formában hasznát vettem.

A szépségen és változatosságon felbuzdulva aztán elővettem más népek mondáit is, de egyik sem tudott annyira lenyűgözni és elmémbe hatolni, mint a görögöké. Ott ismerkedtem meg a trójai háború történéseivel, a mítosszá nemesült odüsszeuszi vándorlással, ott tanultam meg kimondatlanul is azokat az állandó jelzőket, amelyek a mondanak vissza-visszatérő szereplői neve elé szövédték. Ott ismertem meg Oriont, a vadászt, akinek lelkét két varázslat ejtette rabul: a vadakat rejtő, zúgó erdő és a források könnyű léptű, ringó nádszálderekű nimfái. Akinek fékezhetetlen hajszája a hegyeken, völgyeken, lapályokon és magas szirteken keresztül a rettegett Pleiaszok után öt hónapon keresztül végül létrehozta a Pleiádokat az égbolton, hiszen oda menekítette Zeusz hét hófehér galamb röptével Atlasz balsorsú leányait. Orionnal azután a csillagos égen is megismerkedtem, és ott tanultam meg, hogy miért nem lehet egyszerre látni az Orion és a Skorpió csillagképeket, és még annyi mindent, amiről itt nem szólok.

A görög mítoszokon keresztül tanultam meg, hogy a háború gyűlöletes dolog, hiszen Árész nem rokonszenvesnek ábrázolják a mondák, nyilván nem véletlenül. Mindezt könnyed nyelven leírva, olyan könnyed nyelven, amely egy tíz-tizenegy éves kislánynak sem okozott nehézséget megértésben. De ezek a történések csak kiragadott példák abból a hatalmas ismeretanyagból, amelyet magamba szívtam akkor, és amelyre későbbi kultúrtörténeti olvasmányaim ráépültek.

Mit adtak még a görög mítoszok? Más ókori görög szerzők műveit. Színműveket, verseket, filozófiai műveket, melyek fogalomrendszere sokszor nehéznek bizonyult. Olyankor letettem a könyvet, és volt, hogy később kézbe vettem, újra megpróbálva átrágni magam rajta. Akkor még

elhittem azt a mondatot, hogy vannak könyvek, amiket el kell olvasni, mert anélkül nem művelt ember az ember. Mennyire nem igaz ez a mondat! Ha valaki elkezdi olvasni az Isteni színjátékot, nem tudja, hogy mibe vág bele. Ne szégyellje, ha elvész benne, és ne olvassa végig ásítozva csak azért, hogy elmondhassa: olvastam! Az ilyen olvasó nem olvasó. Legfeljebb arra képes, hogy egymás után rakja a betűket, szavakat, de az elméje nem ér fel a műhöz. Nem tartom szégyennek, ha valaki a kezdeti buzgalom és elhatározás elmúlásával letesz egy könyvet, mondván, hogy unalmas, nem tud lekötni, nem nekem való, és nem is értem.

Mai tudásommal visszatekintve arra a korszakra és a kultúrtörténeti művek hatására megértettem, hogy minden történésnek, leírt és megfogalmazott, a régmúlt homályába vesző vagy onnan éppen előderengő eseménynek volt valamilyen alapja, hiszen az ember nem ír le, nem fogalmaz meg olyat, amiről valamilyen tapasztalatot nem szerzett. Nincsenek olyan dolgokról fogalmaink, nem tudunk olyan dolgokat szavakba önteni, amelyeket nem ismerünk, vagy valamikor ismertünk, de a mi időnkre már csak halvány emlékük maradt. A mítoszok vezetnek el napjaink történéseihez.

Könyvet olvasok. Mindegy, hogy milyet. Mindenben van valami érték, és ez az érték nem egyenlő azzal, amit erőszakosan annak kiáltanak ki. Parancsra nem lehet irodalmi vagy egyéb kulturális vagy művészi értéket létrehozni. A szabályt erősítő néhány kivétel: a Sixtus-kápolna freskói, a Mózes-szobor, Verdi Aida és még biztosan van néhány. De hangsúlyozottan csak néhány.

De vajon ki írta az első könyvet? Miről szólt? Értelmes ember erre megvonja a vállát, hiszen fogalma sincs, és nem is lényeges. Még azt sem lehet pontosan meghatározni, hogy mit nevezünk könyvnek. Terjedelmi minimuma van? Esetleg „úgy néz ki”, mint a köznapi fogalomban terjengő könyv-képzet? Nincs ezekre a kérdésekre egyértelmű és megnyugtató válasz.

Milyen nyelven írták az első könyvet? Miért írtak könyvet? Kérdések, megválaszolatlan és megválaszolhatatlan kérdések végtelen sora vonul el előttünk. Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy könyv az, amit a nyomda állít elő, és ezen kívül még sok más feltételnek is eleget tesz. De bizonyosak lehetünk ennek igazságában? A magam részéről nem ezt nevezem könyvnek, hiszen akkor megfosztanánk kulturális jelentőségétől például az ókori alexandriai könyvtárat, amely az akkori világ legnagyobb

könyvtára volt. Másolatok, eredeti példányok tömege volt található itt, s ki tudja, hogy milyen hallatlan kultúrkinccs veszett oda a könyvtár megsemmisülésével.

Az emberekben mindig benne volt és van tudásuknak átörökítési indíttatása. Ezt tesszük életünk során sok alkalommal. Egyedi témájú könyvet írni mindenki tud, a saját élettörténetét. Elgondolkodtató azonban már a kezdetekkor, hogy vajon kit érdekelne ez saját magamon kívül. Ki ne álmódott volna arról, hogy ír egy könyvet, ami a halhatatlanságot nyújtja? De miről szóljon? Saját magáról? Ugyan, kit érdekelne ez? Szedjen össze innen-onnan bölcsességeket? Gyártson aforizmákat, amelyeken mulatnak mások, esetleg elgondolkoznak, továbbgondolják? Nagy a kísértés, hogy mi legyen, hogy legyen. Lehet lexikális ismeretek felhalmozása, amelyet valamennyi akarattal és időráfordítással gyakorlatilag bárki megszerezhet, és lehet az így megszerzett ismereteknek a rendezett, átcsoportosított megfogalmazása, újragondolása, szintetizálása, és ezekből új következtetések levonása. Ez már nem mindenkinek sajátja, csak kevesen képesek rá. Aki tudósna készül, az mindig azt képzei – és ezt nem is szabad másként –, hogy ő lesz az új és a három pont helyére ki-ki valamilyen nagynevű, ismert tudós nevét helyettesíti be. Telik-múlik az idő, aztán az álmok, tervek többnyire álmok és tervek maradnak, ahogy ezt Karinthy Frigyes megfogalmazta a Találkozás egy fiatalemberrel című novellájában, vagy ahogy a Pink Floyd a Time című dalában ugyanezt írta és énekelte. Csak az elenyésző kisebbség az, aki valóban kimagaslót és újat tud teljesíteni. Vannak könyvek, amiket nem lehet, nem szabad kizárólag egyszer elolvasni. Erre okok bőven vannak, nem fontossági sorrendbe téve: az olvasó személyes érdeklődése, háttértudása, műveltsége vagy épp ellenkezőleg, műveletlensége, az írás nyelvezete, stílusa, szófordulatai, mélysége és nehézsége vagy éppen sekélyessége és könnyűsége.

Mit is adhat egy egyszerű halandónak egy ilyen mű? Válaszokat semmiképpen. Pedig sok kérdés van. Általánosan megszívlelni való életbölcsességeket azonban kaphatunk. Nem feltétlenül kell ókori szerzőkhöz visszanyúlni azért, hogy bölcsességet tanuljon az olvasó. Azonban ha bárki úgy gondolja, hogy nagyon újat tud leírni, kimondani, nos, ez csak ritkán sikerül, hiszen őseink szállongó porai között éljük a jelenünket, és lám:

„A mi volt, ugyanaz, a mi ezután is lesz, és a mi történt, ugyanaz, a mi ezután is történik; és semmi nincs új dolog a nap alatt.” (Prédikátorok könyve 1,9).

Olvassatok mítoszokat, rég elsüllyedt korok megmaradt emlékeit, melyeket az emberiség kollektív emlékezete őriz ma is! Hogy miért mítoszokat? „Egy közülünk ott volt.”- ahogy a kínai mondás kijelenti. Ez azt tudatja velünk, hogy igenis, megtörténtek azok az események valamikor, talán nem valószínű, hogy úgy, ahogy ma tudunk róluk, mára azonban mítosszá nemesültek. A mítosz nem magyaráz, csupán kijelent: így volt. A fölösleges sallangokat eltünteti, a díszeket, cifraságokat megszünteti, a tényközlésen túl nem kíván többet tenni. Így volt... milyen egyszerűnek hangzó, egyszerűnek látszó kijelentés, mögötte azonban szilárd eltökéltség van, hit abban, hogy amit ismerünk, annak gyökerei léteztek/léteznek, valamikori történés, ismert történelmünk előtti esemény vagy események láncolata, füzére, meséje rögzült egy-egy rövid tényközlésben.

Így volt... Így volt, amikor jött a nagy víz, amire csak mítoszok emlékeznek, de csaknem minden nép ősi történeteiben benne leledzik, a pusztítás, a pusztulás szörnyű emlékének részletei elhalványulnak, marad a tény közlése: volt ilyen valamikor, amikor majdnem elpusztultunk, és csak kevesek menekültek meg. A régi regék, mondák, a különböző, azóta eltűnt, vagy fennmaradt, de már teljességgel átalakult népek, nemzetek mítoszai mind-mind megőrizték a jelenséget, aényt. Vajon miért maradt meg a leírás különböző kultúrákban? A keresztény kultúrában, a babiloniaknál, a suméroknál és másoknál is? Valamilyen közös emléket őriznek a cseréptáblák, a lapok. Valószínűsíthetően a tiszta, teljes és maradéktalan igazságot sosem tudjuk meg, de ez már nem is fontos. Csak aényt ismerjük. Azt, hogy így volt, volt valamikor.

A paleontológia, geológia és más tudományok kimutatták, hogy a mintegy 4,5 milliárd éves Föld története során öt nagy kipusztulás volt. Nem olyan régi ez az egzakt ismeret. De Hésziodosz a Munkák és napok című művének elején már valami hasonlót leírt. Ő aranykornak, ezüstkornak, rézkornak, félistenek korának és a jelenleg élő emberek korának nevezte. Hésziodosz az időszámításunk kezdete előtti nyolcadik évszázadban élt. Vajon honnan volt ez a sejtése?

Olvassuk a Rámájanát. Azt olvassuk benne, hogy a ráksaszákkal vívott nagy háborúban repülő kocsik vettek részt, melyek az égbolton cikáztak, és villámokat szórtak. Mítosz ez is, de valamikor, valaki látta, és

továbbhagyományozta utódaira. Olvassuk az Odüsszeiából azt a részt, amikor Odüsszeusz Szküllá és Kharübdisz vészjósló sziklaszorosában hajózik. A tudomány már megfejtette régi szövegemlékek alapján, hogy a messinai tengerszorosról írt Homérosz. Olvassuk az aranygyapjú legendáját. De azt már kimutatták, hogy Grúzia egyik régiója, a hegyvidéki Szvanéti volt a történetben említett, aranyban bővelkedő terület. Azt feltételezik, hogy az ókori Kolchisz lakói báránybőrt használtak a hegyekben előforduló arany összegyűjtéséhez: a patakok, folyók homokjában található hordalékaranyat úgy nyerték ki, hogy a hegyi patakok vizét felfogták, majd az összegyűlt homokot birkabőrön keresztül átmosták, a súlyos aranyszemcsék pedig fennakadtak a gyapjú szálai között. Olvassuk a meséket, melyekben törpék szerepelnek. A mese nem mítosz, hiszen a mítosz egyszerűsödik, lehántolódnak róla a díszek, a mese pedig nő, növekszik, díszekbe öltözködik. De a magva a mesének és a mítosznak egy és ugyanaz. Valami ősi történés, amit látott valaki, és továbbadta. Miért van az, hogy a mesékben szereplő törpék mindig bányászok, vagyis a föld alatti járatokban élnek? Mindegy, hogy a mese megfogalmazása kihez kötődik konkrétan, az alapélmény ugyanaz.

Olvassunk a vízözönről! A Fekete-tenger medrében a mostani felszíntől lefelé mintegy 150-200 méteres mélységben gyakorlatilag megszűnik az élet, teljesen más a víz kémiai összetétele. A nagy világvallások ide helyezik a vízözön egyik lehetséges színterét. Nem volt mindig Boszporusz, geológusok kimutatták, hogy az utolsó jégkorszak után alakult ki. És azt is tudjuk a tektonikus mozgásokból következtetve, hogy a Földközi-tenger idővel eltűnik, Afrika beleütközik Európába. Lehet, hogy az utolsó jégkorszak után hirtelen megemelkedett valamennyit a tenger medencéje, és az alakította ki a Boszporuszt? De nagyon eltértünk...!

Mit látsz most? Betűket? Szavakat? Mondatokat? Egyiket sem. Képeket látsz. „Minden ősgondolkodás képekben történik.” (Schopenhauer). Ez magától értetődik, hiszen a természet képekben tár elénk mindent, minden magyarázat és fogalmi elvonás nélkül. Ehhez társulnak az ember által alkotott fogalmak és a gondolkodás alapművelete. Tanú erre a nyelv, a beszéd, melynek alapelemei a kép, metafora, hasonlat. Csakhogy a szavak eredete már elmosódott, nem gondolunk arra, hogy miért éppen az a hangsor, betűsor, szó jelenti azt a képet, amit látunk, amit a természet elénk tár, mint mondtam, mindenféle indok és magyarázat nélkül. Kezdetben, fogalmi szinten történt kialakulásukkor a szavak

nyilván szervesen kötődtek a képekhez, de ezt a kötődést már elfelejtettük, és nincs is rá szükség. Hasonlatos ehhez a számfogalom kialakulása, amely egy későbbi gondolkodás és elvonatkoztatás következménye.

De ez már egy másik történet....

Kónya István

„Az emberiség legbiztosabb, legmaradandóbb emlékezetei a könyvtárak.”

(Arthur Schopenhauer)

Könyvtárunk éke

Kónya István filozofikus szépségű és mélységű bevezető gondolatai után lépünk be a könyvek közé, a könyvet szerető egykori és jelenlegi tanítványok, az olvasást szívügynek tekintő kollégák, barátok írásai közé, amelyek mind megerősítenek bennünket abban, hogy „Olvasóvá Olvasó nevel.”

Három éve könyvtárunk éke a képen látható faragott tábla. Kedves egykori tanítványunknak, Szilágyi Sándornak köszönhetően a 2013/2014. tanév kezdetén - amely egyben iskolánk s egyúttal könyvtárunk 30. tanéve is volt-, gazdagodtunk egy saját készítésű, diófából faragott „Könyvtár” felirattal. A táblaavatót szűk körben, érdeklődő kollégák és diákok részvételével rendeztük meg 2013. szeptember 27-én, ahol jelen volt az alkotó is. Kérésére a tábla hátoldalán az utókor számára írott alábbi gondolatait is elhelyeztük:

Kedves Bárki, aki véletlenül megfordítottad a táblát!

Az itt következő idézet a Honti Rezső által fordított Ezeregyéjszaka meséinek legelején található, és így szól:

"...Bizony a régiek élete folyása tanulságossá vált későbbi nemzedékek számára. Szolgáljon arra, hogy az emberek megtudják mindazt, ami másokkal megesett, és okuljanak belőle, tanulmányozzák a régi népek életét, és tekintsék intő példának mindazt, ami velük történt. Dicsértessék az, aki az elmúlt eseményeket a késő utódok számára intelmül hátrahagyta."

Fontos volt számomra ez a hely, mert itt találtam meg sok-sok emberöltő összegyűjtött tudását, tapasztalatát, és sok időt töltöttem el itt. Talán túl sokat is, de mindenképp örülök neki, mert a minket körbevevő világ szellemi, lelki és fizikai valójáról annyi tudás van itt, hogy még sok is; s kedvemre vájkálhattam benne, sőt odafigyelést és segítséget is kaptam hozzá. Remélem, hogy sikerül bölcsen használni mind a tudásszerzés lehetőségét, mind az itt megszerzett tudást.

Bízom benne, hogy néha egy-egy pillantás a bejáratí táblára, amelybe igyekeztem a hálámat is belefaragni, ad egy kevéske kedvet ahhoz, hogy örömmel és megbecsüléssel lépjetek be ezen az ajtón. Három évvel az érettségi után üdvözöl Titeket

Debrecen, 2013. szeptember 10.

Szilágyi Sándor

Szilágyi Sándor¹ a mindenkori adysokat szólítja meg levelében. Írása, amelyet kérésünkre papírra vetett, további értékes gondolatokat tartalmaz:

¹ Szilágyi Sándor írása I. évfolyamos korában született. (BME építőmérnök szak)

Igazán nem meggyőzni akarlak, de olvasni tényleg jó...

Először több mint tíz éve kerülhetett könyv a kezembe, valószínűleg édesanyám esti meséinek hatására, és annak, hogy tele voltak a polcaink mindenféle könyvekkel. Körülbelül azóta szeretek olvasni, mióta megtanultam.

Az elsők között, hogy friss lelkesedésem bele ne törjön az olvasottakba, nép-és Grimm-meséket olvastam, de hogy akkor mit gondoltam róluk, arra „ennyi év” távlatából már nem igazán emlékszem. Ezeket a történeteket leginkább varázslatosságuk miatt szerettem. Később az indiános regényekre kaptam rá. Nyári szünetben a déli nagy melegben bevonultam az árnyékba, és Vadölővel róttam Amerika őserdeit, aztán mikor elegendő lett a mentális utazgatásból, akkor bevettem magam a kertünk vadonjába, és megküzdttem „élőben is” a sápadt arcú kutyákkal. Csináltam hozzá tomahawkot meg kést fából, arcfestést, meg mindent... Kicsit úgy festhettem, mint valami tudathasadásos kisfiú, de hát szerencsére senki nem látta, én meg élveztem. Aztán a fantazyk vették át a vezérfonalat, meg történelmi regények, Rejtők, klasszikusok, kortárs „vadgondolkodók”. Persze nem olvastam minden lehetséges könyvet, de olvastam mindenfélét, ami valahogy eljutott hozzám.

Sok regényhős megismerése saját magamhoz vitt közelebb, mint például Konsztantyin Dmitrics Levin figurája, az idealizmusával és csapongó filozófusi „agymenéseivel”... Érdekes kívülről látni valakit ennyire hasonló beállítottsággal. És még jobb megtanulni nevetni rajta...A sok olvasás első tünete a „túl élénk fantázia” volt. Aztán a kíváncsiság másokra és az empátia. Sok-sok képzelt embert és helyet ismertem meg az olvasmányaimban, ami tulajdonképpen teljesen haszontalan, „hisz van egy saját világunk is, miért nem foglalkoztam azzal?”. De pontosan ez a sok képzelt csudával való találkozás keltette bennem a nagyon erős vágyat a körülöttem levő világ minél teljesebb megismerésére, és fejlesztette a képességet, ami ehhez hozzásegít. Hiszen rengeteg nézőponttal, hozzáállással találkoztam a könyvekben, és azonosulhattam velük, még ha egymással szöges ellentétben is álltak. Egyébként is, mi számunkra a világ? Mindenki számára kizárólag az a kép, amit a fejében alkotni tud róla. Teljes képünk nem lesz soha, erről senki ne álmodozzon. De minél több színben láthatjuk magunk körül a valóságot, annál inkább megtapasztalhatjuk a csodát.

Vajta Krisztina - 2011-ben 11. C osztályos adys tanuló - gondolatai az 5 éves jubileumra rendezett kiállításon hangzottak el. Kriszti 7 éven át volt első helyezettje versenyünknek. Ha valaki, akkor ő bizonyította azt, hogy versenyünkben a 7. osztályos tanuló is esélyes lehet a győzelemre a felsőbb évfolyamos társak körében.

Az olvasásról

„A könyvek alapvetően huszonhat fonetikai jelből, tíz számjegyből és körülbelül nyolc írásjelből állnak – az emberek pedig megnézik ezeket, és látják maguk előtt a Vezúv kitörését vagy a waterlooi csatát.” – így fogalmazott az olvasásról Kurt Vonnegut amerikai regényíró. A könyvek varázsát valóban nem tudja sem felülmúlni, sem helyettesíteni semmi. Nincs más, ami ennyire közvetlen, ennyire képes csak hozzánk szólni- és közben szabadon hagyni, hogy a fantáziánk rendezzen filmet az olvasottakból.

Imádom a könyveket- elvarázsolnak, és amikor olvasom őket, meg tudok feledkezni minden másról. A könyvek útján rengeteg tudás, titok, sőt világ tárul elénk. Olvashatunk olyan világokról, amelyek csak a szerző elméjében léteztek, ám bennünk élhetnek, formálódhatnak tovább. Vagy épp ellenkezőleg, olyan eseményekről, amelyek akár velünk is megtörténhettek volna. A könyvek elröpíthetnek a régmúltba éppúgy, mint a távoli jövőbe- és eközben szinte észrevétlenül tanítanak. Olyan helyzeteket ismerhetünk meg, amelyeket sosem éltünk át, olyan problémákat érthetünk meg, amelyekkel még nem szembesültünk. Az olvasást egyedülálló élménynek tartom. Egyrészt az érzelmek széles spektrumán kísér végig, hiszen megnevettet, esetleg elszomorít; felháborít, vagy éppen megnyugtat... Másrészt viszont mindenképpen gondolkodásra ösztönöz. Egy valaha, valahol élt ember világa, felismerései saját gondolataink részévé válnak. Éppen ezért tartom fontosnak, hogy merjünk messzire és sokfelé barangolni a könyvek birodalmában.

Úgy érzem, sokat köszönhetek az Olvass többet! irodalmi vetélkedőnek, hiszen ez nem csak egy irodalmi verseny. Az elmúlt négy és fél év során bár magamat „mindenevő” olvasónak tartom- olyan művekkel ismerkedtem meg, amelyeket egyébként talán soha nem olvastam volna el. Arra ösztönözött, hogy több szépirodalmi művet vegyek a kezembe, megismertem Charlotte Brontë, de Merle és Coelho alkotásait is. Sőt, a versenyre készülve olvastam először Rejtő Jenőtől A tizennégy karátos

autó című regényt is. Amellett, hogy a vetélkedő palettáján szereplő művek között mindenki találhat kedvére valót, a verseny a könyvek megértésére, elmélyülésre buzdít. Biztosan más olvasó is így van ezzel; megesik, hogy „falom” a könyvet: buszon, lépcsőn, vagy akár éjszakába nyúlóan. Hamar eljön az utolsó mondat, én pedig még napokig töprengök, aztán visszazökkenek. Vissza? Nem; már nem ugyanoda, és nem vagyok ugyanaz sem. Kiváló könyvélményeket, tartalmas olvasmányokat és további szívhez szóló kedvenceket kívánok mindenkinek, mert olvasni jó, de legfőképp: érdemes!

Debrecen, 2011. február 17.

Vajta Krisztina

Husztai Anna Petra - jelenlegi 11. A osztályos tanulónk - 3 éve rendszeres résztvevője és előkelő helyezettje versenyünknek. Olvasásról - könyvekről szóló esszéje e kötet számára íródott.

Könyvek által, szabadon

„A jó olvasó az, akinek az olvasás örömet, élvezetet okoz, aki képes átélni a hősök sorsát, azonosulni tud velük, és ebben az érzelmileg megmozgatott állapotban tágu a világról és önmagáról való tudása.”- mondja Vekerdy Tamás, pszichológus és író.

Köztudott, hogy az olvasás fejleszti a belső képi fantáziát, a gondolkodásmódot, növeli a szókincset, igazából csak pozitív vonzata van. De az olvasásról, az olvasás szeretetéről beszélni olyan, mintha feltennénk magunknak a kérdést: miért szeretjük a csokit? A csokoládéfogyasztásnak sok jó és rossz hatása van, például csökkenti a szív- és érrendszeri megbetegedések kockázatát, endorfin termel, javítja a memóriát, sokféle antioxidánst tartalmaz. De az emberek nem emiatt szeretik a csokit, egyszerűen azért eszik, mert finom.

Szerintem az olvasás szeretete is hasonló. Jó tulajdonságait könnyű felsorolni, de valójában a legtöbb ember nem azért ül le olvasni, mert növelni szeretné a szókincset, hanem mert élvezi.

Az olvasás mindenkinek mást jelent. Van, aki a kapcsolódás miatt olvas, így szórakozik, más művelődni akar, ezért vesz többféle könyvet a kezébe. Sokan el akarnak tűnni a valóságból pár órára, fantasyt és sci-fit forgatnak, mások épp a realisztikusabb műveket kedvelik, amiknek a világát gyakran könnyebb elképzelni és átlátni.

Én könyvek terén mindenevő vagyok, és kedvelem a többi mindenevőt.

Talán azért van ez így, mert amint megtanultam olvasni, beiratkoztam az otthonomhoz legközelebb lévő könyvtárba, és sokáig még nem tudtam válogatni: bármit lekaptam a polcra, ha megtetszett a címe, a borítója, az illata vagy a szerző nevének idegen csengése. Néhány könyv különös erővel vonzott magához, éppen illeltek a kezembe vagy a táskámba, és néhány hónap után már nem tudtam elég indokot (kifogást) kitalálni, amikor anya kérdőre vont, hogy „De miért hoztad haza még ezt is?”

Az ilyen olvasó hamar kinövi a gyerekkönyvtárat- érdekelni kezdett a krimi, a dráma, a fantasy, az akció, mindenféle pszichológiai művek, és nem tudtam dönten. Minden könyvet akartam, és minden könyvet imádtam.

Sok év eltelt, és még mindig ez az olvasói magatartás jellemez. Ha bemegyek egy könyvesboltba, nem veszem az irányt rögtön a sci-fi művek felé; már a legelső polcnál leragadok, és órákba telik, míg sikerül eljutnom a világirodalmi részhez.

Függetlenül a választott könyvek témájától, bele tudom élni magam egy másik korba, egy kitalált világba, együtt tudok érezni a hősökkel, tudok kritikusan tekinteni a művekre. A könyvek segítségével új és új világokat ismerhetek meg, különleges emberekkel és nem mindennapi történetekkel találkozhatom, anélkül, hogy felállnék a fotelból. Sokféle embertípust, személyiséget ismerhetek meg a karakterek seítségével, végigkövethetem jellemfejlődésüket, megismerhetem a múltjukat és a jövőjüket. Az olvasott műveken keresztül gyakran a hétköznapi életet is másképp látom. A könyvek számomra a szabadságot és az ismeretlen kalandok kezdetét jelentik.

A szabadság arra is vonatkozik, hogy a könyvet akkor zárom be, és akkor nyitom ki, amikor kedvem tartja. Egy mű nem sértődik meg, ha félbehagyom, és egy év múlva folytatom, de akkor sem, ha csupán pár óra alatt végigfutok a lapjain. Vannak olyan könyvek, amiket többször is újraolvasok. Visszaszólítanak, és attól függően, hogy épp milyen a hangulatom, vagy milyen életszakaszban vagyok, mindig mást jelentenek, mindig újabb és újabb jelentést találok a sorok mögött.

Igazából szerintem mindegy, hogy épp egy klasszikust forgatok, egy drámát, egy sokat emlegetett alkotást, vagy az interneten keresgélek a kortárs, fiatal, kezdő írók munkái között, számomra mind az olvasás és elképzelés élvezetét nyújtják.

Természetesen a filmek, sorozatok is érdekelnek, könnyebb elképzelni és beleélni magunkat a képi világba. A történetek és a cselekmény ugyanúgy elvárásolhat, a szereplők játéka, a zene megkönnyíti a befogadást. Ugyanakkor biztatnék mindenkit a valódi könyvek lapozgatására.

Sokan nem érezhetik át azt a semmihez sem hasonlítható érzést, amikor a kezembe veszek egy könyvet. A könyvben nem csak történetek, novellák és szereplők vannak. Egy könyvnek súlya van, a könyveknek különböző tapintású lapjaik vannak. A könyvesboltban és a könyvtárban is felismerhető a kötetek illata. Ezeknek a helyeknek megvan a sajátos hangulatuk: nyugalmat, csendet árasztanak magukból, függetlenül attól,

hogy az itt tárolt művek megmozgatók, katartikusak avagy feszültséget közvetítő, hangosak. Segítik az elmélyülést, olyanok, mint a templomok. Az elhivatottak többféleképp is próbálják népszerűsíteni az olvasást, például versenyeket, megmérettetéseket, pályázatokat indítanak. Ilyen a Debreceni Ady Endre Gimnázium által szervezett Olvass többet! határtalanul-magyarul nemzetközi irodalmi vetélkedő. A résztvevőknek régi és új könyveket egyaránt forgatniuk kell, a szerteágazó témájú olvasmányok és a hozzájuk tartozó feladatlapok ösztönző erővel hatnak. Már több éve magam is részt veszek az Olvass többet! megmérettetéseiben, és mindenkit biztatok a próbálkozásra, hiszen itt veszíteni nem lehet, csak nyerni, még hozzá az elolvasott könyvekből származó tudást, új ismerőseket és élményeket.

Mindenképp legyünk nyitottak a könyvek világában is, ne befolyásoljon minket mások véleménye, mikor saját kedvünkért olvasunk! Igyekezzünk minél többféle művel megismerkedni és így megtapasztalni azokat is, amelyek esetleg a komfortzónánkon kívül esnek, mert nem kizárt, hogy azokban is kedvünket leljük!

Végezetül szeretném felkérni a könyvkedvelők népes táborát az olvasás minél szélesebb körben történő népszerűsítésére.

Debrecen, 2016. május 30.

Husztai Anna Petra

Novotni Gergely írásával a Novotni családot, versenyünk egyik fő szponzorát is képviselve szól a kötet olvasóihoz.

„...vannak, akik a szavakkal mozdítanak meg valamit.”

Kedves Olvasó!

Mikor azon gondolkoztam, hogy mit is írjak ebbe a kötetbe, egyre jobban összeállt bennem, hogy az olvasás képessége mennyire fontos egy ember számára. Egy elsős tanuló az első tanéve alatt lényegében megkapja azt a képességet, ami a világ kinyitásához szükséges. Megtanulja a betűket, így az írott és nyomtatott szöveg értésének és alkotásának képességét. Az iskola számtalan dologra megtanít minket, hisz akár több mint húsz éven át is járhatunk valamilyen intézménybe tanulni, arról nem beszélve, hogy a jó pap holtig tanul. Mégis, mindez elérhetetlen lenne (vagy nagyon nehezen lenne elérhető), ha nem állna a rendelkezésünkre az a tudás és képesség, amit hét- és nyolcéves korunk között megszerzünk.

Az olvasás képességével megnyílik a történelem, megnyílnak a tudományok, megnyílik az a rengeteg információ, amit a mindennapokban olvasva meg tudunk szerezni, és megnyílik a művészet is. Az olvasás és írás lehetőséget teremt számunkra, hogy alkossunk. Van, aki mesterien farag szobrot, van, aki egy fényképpel rengeteg mindent ki tud fejezni, mások a zenével már-már képeket festenek elénk, és vannak, akik a szavakkal mozdítanak meg valamit. Olyan kevésnek tűnik, hogy az ember „csak ír”. Szavakat rak egymás után- mondhatni, erre bárki képes. Javaslom mindenkinek, hogy próbáljon meg valamilyen érzést megfogalmazni úgy, hogy azt elolvasva is lehessen érezni!

Valószínűleg az emberek nagy része tudja, hogy mi volt életében az első könyv, amit elolvasott. Nekem ez az első és második tanévem közötti „házi feladatként” választott (el kellett olvasni valamit és írni róla pár mondatot) művem a Szegény Dzsoni és Árnika volt. Magára a könyvre egyáltalán nem emlékszem, csak arra, hogy mindig leültünk anyával, és három oldalanként elolvastuk.

Igazából az olvasást Darren Shan vámpírkönyveivel és a Harry Potterrel szerettem meg harmadikos-negyedikes koromban. Ezekkel kezdve sok fantasy jellegű könyvet olvastam el akkor, rendszerint többször is. Volt, hogy striguláztam, hogy melyiket hányszor olvastam. (Darren Shan vámpírtörténete 12 könyvön át tartott, és átlagban háromszor olvastam el mindegyiket.)

Később, 12-13 éves koromban (gyakorlatilag rögtön, ahogy internethez jutottam) megismerkedtem az internetes szerepjátékok egy fajtájával, ahol mindenki a saját kitalált karakterének a történetét írja, és a többi játékoskal közösen alkotnak egy világot. Ennek kapcsán kerültem közelebb az íráshoz is, és 16-17 éves koromig a többi játékoskal több száz oldalnyi történetet írtunk meg, nap mint nap hozzá téve valamennyit. A vége felé számos rövidebb önálló történetet, novellát is írtam. Tehát úgy alakult, hogy az írás és az olvasás terén egyaránt volt szerencsém kipróbálni magam, sőt ezek a tevékenységek évekig napi szintű hobbit jelentettek számomra.

Minél többet foglalkozik egy ember valamivel, annál inkább meglátja a színességét. Mérnöknek készülve ezt pontosan tudom: minél többet látok egy berendezésből, annál lenyűgözőbb, hogy a legkisebb részfolyamatról is doktori értekezéseket lehetne írni. Így van ez az „olvasással” is. Mert olvasni lehet prózai, lírai, drámai szövegeket - és már el is kezdtünk haladni a mélysége felé: rövid novellák, regények, hosszabb kalandregények, többkötetes történetek, krimik, élettörténetek, családregegyek, sci-fi, fantasy, ezek keveréke -, érezhetjük, hogy a lehetőségek tárháza végtelen, mindenki meg tudja találni azt a témát, amit szeret, pedig még a versekről nem is beszéltünk.

Sajnos azonban az olvasásnak a technológia fejlődésével számos „helyettesítő terméke” jelent meg, amivel az ember az idejét el tudja ütni, és még szórakoztató is. Én magam is jóval kevesebbet olvasok manapság, és ezt könnyen ráfogom arra, hogy nincs időm. Persze este van idő netezni egy félórát-órát.

Nem rossz érzéseket akarok kelteni senkiben. Egy ember számára az olvasás nem szabad, hogy külső kényszer legyen, mert akkor ellenérzései lesznek. Inkább szívből javaslom mindenkinek, hogy használja az internetet arra, hogy megtalálja az érdeklődésének megfelelő könyvet, vagy kérdezze meg róla barátait, és tegyen egy próbát! Aki már többet olvasott, az tudhatja, hogy ha egyszer „elkap” egy könyv, akkor mindig lesz idő arra, hogy olvassunk belőle kicsit.

Zárszóként tehát annyit, hogy ne külső kényszerből, inkább először egy döntés, majd később belső késztetés hatására: *Olvass többet!*

Debrecen, 2016. május 21.

Novotni Gergely BME
Gépészmérnöki Kar

„Amellett, hogy a vetélkedő palettáján szereplő művek között mindenki találhat kedvére valót, a verseny a könyvek megértésére, elmélyülésre buzdít. Biztosan más olvasó is így van ezzel; megesik, hogy „falom” a könyvet: buszon, lépcsőn, vagy akár éjszakába nyúlóan. Hamar eljön az utolsó mondat, én pedig még napokig töprengök, aztán visszazökkenek. Vissza? Nem; már nem ugyanoda, és nem vagyok ugyanaz sem.

Kiváló könyvélményeket, tartalmas olvasmányokat és további szívhez szóló kedvenceket kívánok mindenkinek, mert olvasni jó, de legfőképp: érdekes!”

(Vajta Krisztina)

„Nagyobb csodát nem tudok elképzelni, mint hogy a fehér papíron a fekete betűk megelevenednek.”
(Csukás István)

Mérföldkövek, örömök, sikerek

Az olvasás egészen kicsi gyerekkoromtól legkedvesebb elfoglaltságaim közé tartozik. Soha nem felejttem el azokat az órákat, amikor anyai nagymamám a Nők Lapja cikkeinek segítségével megtanította nekem a betűket. Ekkor mindössze négyéves voltam. Édesanyám nem sokkal később már csak azt konstataálta, hogy folyamatosan olvasok. Általános iskolás koromtól kezdve „falom a könyveket”. Volt olyan időszak, amikor egy nyáron 50-et is elolvastam. Középiskolás diákként már a kisebbekkel is próbáltam megszerettetni az olvasás varázslatos világát, hiszen a tiszafüredi lakótelep kisgyerekeinek rendszeresen késő estébe nyúlóan meséltem. Ezért aztán nem csoda, hogy amikor a 2006/2007-es tanévben könyvtáros tanárunk, Peternainé Juhász Zsuzsa fejében megfogalmazódott az „Olvass többet!” vetélkedő ötlete, s hívott, hogy vegyek részt én is a szervezésben, az olvasás népszerűsítésének elkötelezett híveként örömmel vállalkoztam erre a feladatra.

Minden félévben két művet dolgozunk fel, egy tanévben összesen négy alkotást. Mivel idén már tizedik „születésnapunkat” ünnepelhetjük, így eddig összesen 40 könyvet próbáltunk ilyen módon minél több diákkal megismertetni.

Az alkotások kiválasztásakor próbálunk a 12-13 és a 14-19 éves korosztálynak egyaránt érthető, szerethető műveket ajánlani. Tapasztalataink szerint a lányok szívesebben olvasnak, éppen ezért keresünk időről időre olyan műveket, amelyek segítségével a fiúkat is az olvasás csodálatos világába tudjuk „csábítani.” Így került a repertoárunkba például Rejtő Jenő A tizennégy karátos autó és Verne Kétévi vakáció című műve. Arra törekszünk, hogy az egyik alkotás mindig magyar szerzőtől, a másik pedig a világirodalom valamely jeles alkotójától származzon. A műfaji változatosságot szintén igyekszünk szem előtt tartani: kínálatunkban szerepeltek és szerepelnek kisregények, regények és drámák egyaránt. A jövőben a palettát igyekszünk tovább bővíteni. Általában egy könnyed és egy komoly olvasmányt kínálunk egyszerre. Fontos szempont

számunkra, hogy az adott könyvek mindenki számára könnyen hozzáférhetők legyenek. Ezért olyan művekből állítjuk össze vetélkedőnk feladatsorait, amelyek teljes szövege megtalálható valamelyik elektronikus könyvtárban. Muszáj erre odafigyelnünk, hiszen az eredetileg iskolai versenyként induló megmérettetésből időközben nemzetközi irodalmi vetélkedő lett. Kovásznai testvériskolánkból, a Kőrösi Csoma Sándor Líceumból rendszeresen vannak résztvevőink, de voltak már versenyzőink Székelyudvarhelyről, Székelykeresztúrról, Sepsiszentgyörgyről és Érsekújvárról, valamint Kassáról is. Ennek következtében nemrég megváltozott a nevünk is: az „Olvasd többet!” helyett ma már **„Olvasd többet!határtalanul-magyarul”** a pontos megnevezésünk.

Minden félévben kétfordulós a versenyünk. Az első fordulóban egy szövegrészletet olvasnak el az erre vállalkozók, s ehhez kapcsolódva válaszolnak meg egy kérdéssort. Ezt megtehetik otthon, hátradőlve a saját székükben. 2006-2008 között papír alapú feladatlapokat töltöttünk ki, később munkánkba bekapcsolódott Kónya István matematika- informatika szakos kollégánk is, aki kifejlesztette az online megoldási lehetőséget. Ez jelentette a következő mérföldkövet számunkra, hiszen így nyitni tudtunk más iskolák felé. Az első fordulónk teljesen elektronikussá vált. Ezt a diákok megszokták, elfogadták. Nem titkolt célunk, hogy a szövegrészlet feldolgozása során minél többen kapjanak kedvet az egész alkotás elolvasásához. A második fordulóban már az egész mű ismeretéről kell számot adni a versenyzőknek, az iskolában, tanári felügyelet mellett. (A második fordulóra is be tudnak kapcsolódni- és meg is teszik ezt- nem debreceni középiskolák diákjai. Az összekötő tanárnak elküldjük a feladatlapot, ők megszervezik saját intézményükben a versenyt, s e-mailhez csatolt fájlban továbbítják nekünk a kitöltött kérdéssorokat. Mi értékeljük, s az eredményről megadott határidőn belül értesítjük őket.)

Vetélkedőnkön a részvétel- a legtöbb versenytől eltérően- teljesen ingyenes. Semmi nem kötelező: az első és második fordulóban egymástól függetlenül is részt lehet venni. Nem muszáj mindkét olvasmányból indulni, elég az egyikből is. Mindenki annyit teljesít, amennyire idejéből, erejéből, tehetségéből futja. Természetesen ha valaki a legjobbak közé kíván kerülni, akkor érdemes mindent végigcsinálni, hiszen így lehet több pontot szerezni. Motiváló erőt jelent, ha mi, magyartanárok megfelelő teljesítmény elérése esetén adunk egy-egy jelest. (Közös megegyezés

alapján ez az I. fordulóban minimum 80%-os, a II.-ban pedig 60%-os eredményt jelent.) Iskolánkban az I. félévben a vetélkedő az Ady-napi versenyek közé tartozik. Mivel ilyenkor az osztályok versengenek egymással azért, hogy ki lesz a legjobb, s ennek következményeképpen ki kap egy plusz szabadnapot, az „Olvass többet!”-en is tömeges a részvétel. A második félévben már nehezebb helyzetünk van, hiszen rengeteg az iskolai és azon kívüli kötelezettség és program. (Próba érettségik, osztálykirándulások, stb.) A megfelelő időpont megtalálása sokszor gondot okoz. A legaktívabb osztálynak a II. félévben egy torta jár, amit általában az ünnepélyes tanévzárón kapnak meg. Egyéni helyezetteink az Ady-napi eredményhirdetéskor, illetve a tanévzárón az oklevél mellett értékes könyvekkel, könyvtulajdonokkal lesznek gazdagabbak. Teljesítménytől függően helyezetteink különböző címeket kapnak: az „Olvásó diákok briliáns mester”-évé, az „Olvásó diákok kiváló mester”-évé, az „Olvásó diákok remek mester”-évé vagy az „Olvásó diákok mester”-évé válhatnak.

2013-ban mi, szervezők- Kónya István, Peternainé Juhász Zsuzsa és jómagam- egy ballagáson átadandó, saját díjat alapítottunk. Az **„Olvass többet! határtalanul-magyarul nemzetközi irodalmi vetélkedő legeredményesebb olvasója”** díjjal járó könyvet és oklevelet 2013-ban **Vajta Krisztina** (akkori 13. C), 2015-ben **Domokos Fanni** (akkori 13. B), 2016-ban **Gál Bernadett** (13. C) kapta.

Vetélkedőnkön az online és az iskolában megíratott feladatlapokon alkalmazunk feleletválasztós és nyitott végű kérdéseket, esszé jellegű feladatokat is. A szövegértés, a szövegalkotás, memória, a logika fejlesztésére, a szókincs bővítésére egyaránt alkalmasak kérdéssoraink. Mivel a szövegalkotás mindig valamilyen produktum létrehozását jelenti, s ez a kreativitás egyik leglényegesebb ismérve, és mivel a kreatív képességek közé tartozik a logikus gondolkodás képessége is, így természetesen a kreativitást szintén fejlesztjük. Emellett az IKT-kompetencia fejlesztése is megtörténik, hiszen az online fordulóba-amelyet iskolánk könyvtári honlapján, az „Olvass többet!” rovatban teszünk közzé- csak alapszintű számítógép-felhasználói ismeretekkel tudnak bekapcsolódni a diákok. Ez azonban nem szokott problémát jelenteni, még az általános iskolás korosztálynak sem. Hitünk szerint hozzájárulunk a tudatosabb önismeret kialakításához.

Minden feladatsorunkban szerepel esszé vagy esszék íratása. Ezek mindegyike alkalmas az originalitás gyakoroltatására, márpedig „Az

eredetiség, a kreativitás legrégebben azonosított és leginkább felismerhető ismerve a konvencióktól való elrugaszkodás képessége.”²

A betűrejtvény- a keresztrejtvénnel együtt- a logikus gondolkodás mellett a korai befejezésnek való ellenállásra tanításnak és a koncentráció növelésének egyaránt hatékony eszköze lehet. Azt tapasztalom, hogy a mai diákság körében nagy szükség van ezeknek a kreatív képességeknek a fejlesztésére, ugyanis ha valamit nehéznek találnak, s nem tudják rögtön megoldani, hajlamosak rögtön feladni a küzdelmet. Tartósan egy dologra figyelni pedig sokan képtelenek, mert korábban nem tanították meg őket erre. Ha a mi vetélkedőnkön részt vesznek, előbb-utóbb rájönnek, hogy csak úgy tudnak eredményt elérni, ha kialakítják magukban ezt a képességet.

Tanítványaink az érettségi dolgozat megírásakor is hasznosítani tudják a vetélkedőre/vetélkedőn tanultakat: nem egy alkalommal előfordult már, hogy érvelésüket a mi versenyünk kapcsán szerzett olvasmányélmények alapján dolgozták ki. Egyik legjobb versenyzőnk az egyetemen azért választotta évfolyamdolgozata témájául Babits Mihály A gólyakalifa című regényét, mert az „Olvass többet!” révén azt már gimnazista korában megismerte, megszerette.

Emberi örömeink is szép számmal vannak. Korábban érettségizett versenyzőink között volt egy 90%-os látássérült lány, aki rendszeresen részt vett fordulóinkban, s több alkalommal a legjobbak között végzett-példát mutatva ezzel a társainak.

A 2015/2016-os tanévben pedig az egyik érettségiző tanítványom, aki eredményesen vett részt az I. félévi fordulóinkban, azt kérte, hogy a tanórai magyardolgozatokat is írjuk olyan formában, mint amilyen feladatlapokat a vetélkedőn kitöltenek a versenyzők...

Ezek a sikerek, örömök azért fontosak számunkra, mert jelzik: jó úton járunk, érdemes dolgoznunk.

A következő mérföldkő történetünkben az volt, hogy 2011 nyarán kartársnőm, Peternainé Juhász Zsuzsa régi álmát sikerült megvalósítani: elsősorban az ő utánajárásának köszönhetően kétnapos „Olvass többet!” táborot szerveztünk Bánkúton. Azóta minden évben sikerült a tábor

² A kreativitás többszemponú vizsgálata /Mező Ferenc. - ,Debrecen: Didakt, 2011. - 102.p.)

megrendezni, hála Peternainé Juhász Zsuzsa kolléganőm „kapcsolati tőkéjé”-nek és szponzorainknak. (A táborokról részletesebben e kiadvány más részeiben kaphat információt a kedves Olvasó.)

A 2012/2013-as tanévben létrehoztuk a vetélkedő Facebook-oldalát, hogy még többen értesülhessenek a versennyel kapcsolatos hírekről.

Az olvasókkal való kapcsolattartást, a gyors információáramlást segíti közösségi oldalunk is. A verseny egyes fordulóihoz, az olvasótáborhoz s egyéb rendezvényeinkhez kapcsolódó híreinket itt is közzé szoktuk tenni. Olvasóinkkal, a táborozó diákokkal interaktív kapcsolatban vagyunk.

Az adys diákok és a külső érdeklődők számára egyaránt meghirdettük logókészítő versenyünket. Ezzel több célunk volt: egyrészt szerettünk volna egy olyan logót, ami éveken át jelképezheti vetélkedőnket, és népszerűsíti az olvasást, másrészt arra számítottunk/számítunk, hogy aki részt vett ezen, mert szeret és tud rajzolni, grafikákat alkotni, fényképezni, az előbb-utóbb ahhoz is kedvet kap, hogy az irodalommal, az olvasással kapcsolatos képességeit, kreativitását növelje.

A 2014/2015-ös tanévtől kezdve újabb mérföldkőhöz érkeztünk: iskolánk együttműködési szerződést kötött a Déri Múzeummal, s ennek köszönhetően immár rendszeressé váltak a Debreceni Irodalom Házában a rendhagyó irodalomórák keretében tartott közös felolvasások. (Ezekről az eseményekről a könyv más fejezetében szintén olvashatnak.) /Nagy öröm számomra, mint a Hajdú-Bihari Napló SÉTA („Sajtó és Tanulás”)-programjának összekötő tanára számára, hogy segítségével az újság oldalain rendszeresen megjelenhetnek diákjaink cikkei a vetélkedőnkhez kapcsolódó eseményekről, így a táborokról és a közös felolvasásokról is./

A 2014/2015-ös tanévtől kezdve a DSZC Könnyűipari Szakközép-és Szakiskolával való együttműködés keretében olvasmányainkhoz kapcsolódva illusztrációs pályázatra is sor kerül. Így most már minden tanévben lehetőségük nyílik kreativitásuk megmutatására azoknak is, akik jobban szeretnek rajzolni, mint írni.

Iskolánkban a 2014/2015., valamint a 2015/2016. tanévben is sok pályamunka született a rajzszerzőkört vezető Szabó Andrea kolléganőnknek köszönhetően. Tanulóink igényes alkotásait a zsűri előkelő helyezésekkel jutalmazta.

A 2015/2016-os tanévben sor került az én régi álmom megvalósítására: szóbeli fordulót szerveztünk háromfős csapatoknak. (A csapatok tagjainak az első két forduló valamelyikében részt kellett venniük.) A vetélkedőn 5 csapat indult, s az Újszászi Vörösmarty Mihály Általános Iskola 7. osztályos versenyzői nyertek. Ez is bizonyítja, hogy az általános és a középiskolások egyenrangú félként tudnak egymással vetélkedni.

A pozitív visszajelzések megerősítenek bennünket abban, hogy a szóbeli fordulót hagyománnyá tegyük.

Egyre több helyen ismerik és tisztelik munkánkat. Ezt bizonyítja, hogy „ötletgazdánk”, Peternainé Juhász Zsuzsa már 2009-ben, a Könyvtáros-tanárok Egyesületének Tavaszi Szakmai Napján előadást tartott erről a témáról. Legutóbb pedig 2015. október 15-én Debrecenben a „Jó gyakorlatok a közoktatásban” elnevezésű debreceni konferencián Peternainé Juhász Zsuzsa kolléganőmmel együtt népszerűsítettük versenyünket.

S hogy meddig folytatjuk ezt a „missziót”? Amíg van érdeklődés, s amíg a mi erőnkből, kitartásunkból telik. Hiszen „A könyv a lélek világossága, a test tükre; megtanít az erényre, és elűzi a bűnt; ő a bölcsek koronája, az utazó kísérője, az otthon barátja, a beteg vigasztalója, a kormányzók társa és tanácsadója, az ékesszólás illatdoboz, gyümölcscsel teli kert, virággal ékes rét; ha hívják, jön; mindig készenlétben van, mindig előzékeny; ha megkérdesz, rögtön válaszol; felfedi a rejtettet, megvilágítja a homályosat; balszerencséjében megsegít, jószerencséjében mérsékleltre oktat.”

/Ismeretlen szerző, a XIV-XV. századból/

Debrecen, 2016. június 3.

Kluka Hajnalka

Az elmúlt 10 év olvasóit adó intézmények

1. Abigél Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Kollégium (Debrecen)
2. Benedek Elek Pedagógiai Líceum (Székelyudvarhely)
3. Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Hajdúszoboszlói Közgazdasági Szakközépiskolája
4. Bethlen Gábor Közgazdasági Szakközépiskola (Debrecen)
5. Bolyai János Gimnázium (Ócsa)
6. Debreceni Ady Endre Gimnázium
7. Debreceni Egyetem
8. Debreceni Egyetem Balásházy János Gyakorló Szakközépiskolája
9. Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Általános Iskolája
10. Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziuma
11. Debreceni Kinizsi Pál Általános Iskola
12. Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium
13. Debreceni Petőfi Sándor Általános Iskola
14. Debreceni Református Kollégium
15. DSZC Brassai Sámuel Gimnáziuma és Műszaki Szakközépiskolája
16. DSZC Könnyűipari Szakképző Iskolája és Speciális Szakiskolája
17. DSZC Mechwart András Gépipari és Informatikai Szakközépiskola
18. Derecskei Bocskai István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
19. Diószegi Sámuel Baptista Szakközépiskola és Szakiskola (Debrecen)
20. Egressy Béni Református és Művészeti Középiskola (Szigetszentmiklós)
21. Egri Ward Mária Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola
22. Eötvös Loránd Tudományegyetem
23. Gönczy Pál Sport és Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola (Hajdúszoboszló)
24. Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium
25. Hajdúszoboszlói Közgazdasági Szakközépiskola
26. Hőgyes Endre Gimnázium és Szakközépiskola (Hajdúszoboszló)
27. Ibolya Utcai Általános Iskola

28. Jaschik Álmós Művészeti Szakközépiskola (Budapest)
29. Karolina Gimnázium (Szeged)
30. Kós Károly Líceum (Sepsiszentgyörgy)
31. Kőrösi Csoma Sándor Líceum (Kovácszna)
32. Létavértesi Arany János Általános Iskola
33. Létavértesi Irinyi János Általános Iskola
34. *Medgyessy Ferenc Gimnázium (Debrecen)*
35. Mikes Kelemen Líceum (Sepsiszentgyörgy)
36. Nagy László Gimnázium (Komló)
37. Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium
38. Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium
39. Orbán Balázs Gimnázium (Székelykeresztúr)
40. Pázmány Péter Gimnázium (Érsekújvár)
41. Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskola (Debrecen)
42. Szakkay József Szakközépiskola (Kassa)
43. Szegedi Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola
44. Szent József Gimnázium (Debrecen)
45. Szolnok Városi Kollégium
46. Thuri György Gimnázium (Várpalota)
47. Tóth Árpád Gimnázium (Debrecen)
48. Török Ignác Gimnázium (Gödöllő)
49. Újszászi Vörösmarty Mihály Általános Iskola
50. Xántus János Két Tanítási Nyelvű Gyakorló Gimnázium (Budapest)

*„A jó könyv olvasás közben születik, ketten
hozzuk létre: az író és én.”*

(Somogyi Noémi)

Olvasási szokások mérése

„Egy zord, hideg téli napon mi lehet jobb egy szobánál, ami könyvekkel van tele? Az ember fantáziája azonnal „beindul”. Milyen könyvek? Mikori kiadások? Kik a szerzők? Annyi különféle könyv, érzésekkel tele! Egy ilyen szobában hogy lehetne hideg? Az ember belép az ajtón, tátott szájjal körbefordul, magához vesz néhány könyvet, majd lehuppan abba a régi karosszékre, ami a szoba közepén hever. Az egyik sarokból egy régi teafőző figyel, és mi esne jobban egy átfagyott embernek ilyenkor egy jó forró teánál? Régi és új könyvek, regények, vígjátékok, más drámák, verseskötetek, és a fantázia, a képzelőerő. A zord hideg mindezek mellett eltöpreng, és melegség jár át bennünket a sok könyv és a forró tea harmóniájában. Na meg persze az afrikai élménybeszámoló is fűt minket, vagy a szenvedélyes szerelmi történetek. Az olvasó csak órák múltán veszi észre önmagát, hogy elszaladt az idő, időközben a hóesés is elállt, és beesteledett. Ideje hazamenni, de hazáig az a tudat fűt mindenkit, aki átélte ezt az érzést, hogy holnap is eljön, és felmelegszik az ő meglehetősen sajátos, de annál izgalmasabb módszerével.”

(Nagy Ádám, Ady Endre Gimnázium)

Amíg ilyen és hasonló írások születnek diákjaink tollából, addig van remény. Addig tényleg igaz a gondolat, amit igazgatónk, Rózsavölgyi Gábor fogalmazott meg a vele készült riport során: "...amíg ember az ember, addig olvasni fog."

A 2007-2008. tanévben kezdtük el bejövő (7. és 9. évfolyamos) és kimenő (12. és 13. évfolyamos) tanulóink körében az olvasási, valamint könyvtárhasználati szokásaik mérését, összehasonlítását. Ez a rendszeres tevékenységünk egészen 2013-ig tartott, majd a 2015-2016. tanévben online kérdőív kitöltésével folytatódott. Minden esetben ugyanazt a kérdőívet töltöttük ki, és minden mérés alkalmával összefoglaló, összehasonlító elemzést készítettünk a két korosztály olvasási szokásairól, olvasási indíttatásairól, kedvenc olvasmányairól. Kérdéseink között szerepeltek a kedvenc művekkel kapcsolatos kérdések, az olvasás okai, a könyvek helye az információszerzésben, és még sok más olyan jellegű kérdés is, amelyek rávilágíthatnak a korosztály szokásaira, időtöltésére. A válaszok általában megerősítették azokat a tapasztalatokat, amelyeket nap mint nap láthattunk tanítványainkon,

érezhattunk tevékenységükön, és tapasztalhattunk, hallhattunk megnyilatkozásaikban.

Anélkül, hogy mélységeibe belemennénk, néhány jellemző folyamatot - amely megfigyelhető volt a válaszokban - kiemelünk.

Kérdőívünkben az olvasási szokásokkal kapcsolatban a kérdések a következő gondolatok mentén alakulnak: Miért és mit olvas, kivel beszélget könyvekről, mekkora az otthoni könyvtár mérete, milyen gyakran olvas, hogyan jut hozzá a könyvhöz...?stb.

A könyvek olvasásának mennyisége hullámzóan alakult a megkérdezettek körében, megfigyelhető volt a világtrend hatása, amikor egy-egy újabb, világméretben is jelentős reklámú és olvasottságú regény vagy regényciklus feltűnt, akkor ennek olvasása nagymértékben megnövelte a könyvolvasást. Ha ilyen nem volt, akkor a megfigyelt korosztályok tagjai évente 3-4 könyvet olvastak el (hangsúlyozottan a kötelező olvasmányokon túlmenően). Általánosságban is jellemzőnek tartjuk azt, hogy a könyvolvasás mennyiségi mutatói stagnáltak, inkább tematikus ártrendeződés volt megfigyelhető. Információforrásként szintén állandósulást tapasztaltunk az olvasott művek tekintetében, tananyag-kiegészítésként jellemzően az irodalom és a történelem tantárgyakkal kapcsolatos könyvek olvasása dominált.

Az előző mérési eredmények tükrében a bejövő évfolyam kedvenc szerzői voltak:

J.K. Rowling, Gárdonyi Géza, Antoine de Saint-Exupéry, Mark Twain és Sir Arthur Conan Doyle.

Végzősként pedig az alábbi szerzőket és műveket jelölték meg diákjaink legmeghatározóbb könyvélményükként: ***J. K. Rowling Harry Potter-sorozata, J. R. R. Tolkien A Gyűrűk Ura trilógiája, Darren Shan Vámpírkönyvek sorozata és Szabó Magda Az őz című regénye.***

Azt tapasztaltuk, hogy tanulóink saját könyveinek száma jellemzően 100-200 körül van, bár ezt a számot a diákok eléggé nehezen tudták megbecsülni, de az általuk közölt mennyiség reálisnak tűnik.

Eredményeinkre felfigyeltek Szlovákiában is, hiszen együttműködő partnerünk az érsekújvári Pázmány Péter Gimnázium is. 2011-ben összegző tanulmány született az addig kapott adatok, mérések alapján. A szlovákiai Pedagógusfórum című szaklapban megjelenő írást könyvtárunk honlapján a Mi írtuk menüpontban lehet megtalálni.

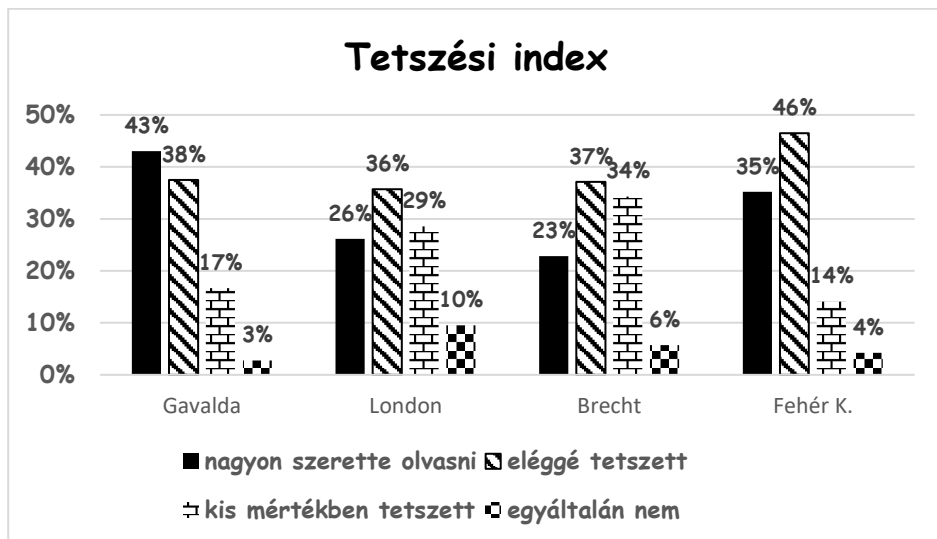
Az évek során elkészült összefoglaló tanulmányok hozzáférhetők az iskolai könyvtárban.

Fontosnak tartjuk az olvasói véleményeket, ezért az Olvass többet! 2. fordulójának feladatlapjait kitöltő versenyzőket meg szoktuk kérdezni néhány, a további munkánk szempontjából hasznosnak tekintett kérdésről is. Az alábbi diagramok illetve táblázatok segítségével a 2015/2016. tanévi olvasmányokkal kapcsolatban megtudhatjuk, melyik művet mennyire szerették olvasni, mi a véleményük a feladatlapok nehézségi fokáról, honnan értesültek a versenyről, és milyen művet ajánlanának olvasásra.

Megkérdeztük, mennyire nyerte el az olvasók tetszését a tanév folyamán ajánlott négy mű (Anna Gavalda: 35 kiló remény, Jack London: Az éneklő kutya, Bertolt Brecht: A szecsuaíni jó lélek és Fehér Klára: Bezzeg az én időmben). A válaszokat négyfokú skálán lehetett jelölni.

	Anna Gavalda	Jack London	Bertolt Brecht	Fehér Klára
nagyon szerette olvasni	43%	26%	23%	35%
eléggé tetszett	38%	36%	37%	46%
kis mértékben tetszett	17%	29%	34%	14%
egyáltalán nem	3%	10%	6%	4%

Az 1. diagram a tetszési indexet mutatja.

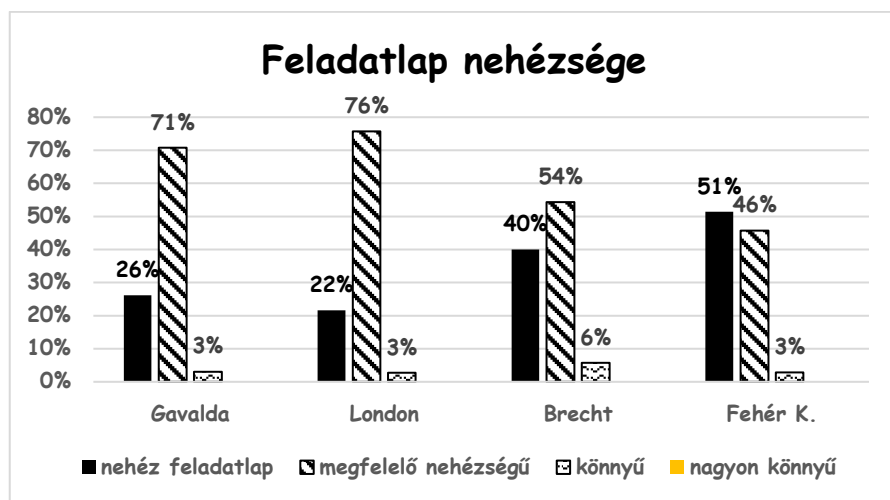

1. diagram

Legnépszerűbbnek a 35 kiló remény bizonyult, de ha az eléggé tetszett és nagyon szerette olvasni válaszokat összesítjük, akkor Gavalda műve és Fehér Klára regénye egyformán 81%-os tetszési indexet mutat. Nehéz olvasmánynak bizonyult Brecht drámája, s Az éneklő kutyát olvasók 10 %-ának egyáltalán nem nyerte el a tetszését a könyv.

Kérdeztünk a feladatlap nehézségéről is. Az alábbi válaszok születtek:

	Anna Gavalda	Jack London	Bertolt Brecht	Fehér Klára
nehéz feladatlap	26%	22%	40%	51%
megfelelő nehézségű	71%	76%	54%	46%
könnyű	3%	3%	6%	3%
nagyon könnyű	0%	0%	0%	0%

2. diagram

A legnehezebbnek ebben a tanévben a Fehér Klára-műhöz kapcsolódó feladatlapot tartották a diákok. A Jack London -mű és a Gavalda-mű kérdéssora megfelelő nehézségű volt a válaszadók szerint. Könnyűnek nagyon kevesen tartják a feladatlapokat.

Megkérdeztük azt is, hogy honnan értesültek olvasóink a versenyről, a feladatlapokról.

	Anna Gavalda	Jack London	Bertolt Brecht	Fehér Klára
magyartanártól	62%	72%	67%	66%
könyvtáros tanártól	18%	17%	15%	23%
baráttól	10%	0%	6%	3%
Facebookról	4%	7%	14%	8%
egyéb (pl. osztályfőnök)	4%	5%	0%	0%

Versen्यünkéről leginkább a magyartanár és könyvtáros tanár kollégák tájékoztatják tanulóikat- derül ki az olvasói válaszokból. Érdeemes azonban megfigyelni azt is, hogy pl. a Gavalda-művet olvasók 10%-ának barátok javasolták a versenyt. A verseny Facebook-oldaláról is tájékozódnak olvasóink.

Mindig megkérdezzük, milyen olvasmányt szeretnének az Olvass többet! ajánlott művei között látni a jövőben olvasóink. Egy kis ízelítő válaszaikból:

Adams, Douglas Noel: *Galaxis útikalauz stopposoknak*

Brontë, Emily: *Üvöltő szelek*

Burgess, Anthony: *Gépnarancs*

Coelho, Paolo: *11 perc*

Collins, Suzanne: *Az éhezők viadala*

Dumas, Alexandre: *Monte Cristo grófja*

Durrell, Gerald: *Családom és egyéb állatfajok*

Fekete István: *Tüskevár*

Fitzgerald, Francis Scott: *A nagy Gatsby*

Follett, Ken: *A katedrális*

Gaiman, Neil: *Csillagpor*

Greene, Graham: *A csendes amerikai*

Jókai Mór: *Az aranyember*

Karinthy Frigyes: *Így írtok ti*

Keyes, Daniel: Virágot Algernonnak
Kleinbaum, N. H.: Holt költők társasága
Kristóf Ágota: A nagy füzet
Larsson, Stieg: A tetovált lány
Lawrence, Leslie L.: *Sindzse szeme*
Lee, Harper: Ne bántsátok a feketerigót!
Leiner Laura: Bábel
Lowry, Lois: Az emlékek őre
Marlowe, Christopher: Doktor Faustus tragikus históriája
Méhes György: Tatárok a tengeren
Rowling, J.K.: Harry Potter- sorozat
Salinger, Jerome David: Zabhegyező
Sohonyai Edit: Kockacukor
Szabó Magda: Sziget-kék
Szabó Magda: Az ajtó
Tolkien, J. R.R.: A Gyűrűk Ura
Wass Albert: A funtineli boszorkány
Weeks, Brent: Éjangyal
Zusak, Markus: A könyvtolvaj
és Sir Ahmed Salman Rushdie, Oscar Wilde, Virginia Woolf művei

*„In magnis iam voluisse sat est.” - „Nagyot
akarni már magában véve elég.”*

(Propertius)

A könyvtár honlapjáról

2008-ban kezdett érlelődni bennünk az a gondolat, hogy legyen az iskolánk könyvtárának saját honlapja. Az együtt gondolkodás végül meghozta eredményét, létrejött a honlap, amely ezen a címen érhető el: <http://konyvtar.ady-debr.sulinet.hu/konyvlap/indito.htm>

A nyitóoldal grafikája Veres Viktória munkája, aki 2008-2013 között volt a gimnázium drámatagozatos tanulója. Ugyancsak a nyitóoldalon szalag-címben futnak az aktuális információk, amelyek a honlap tartalmának változásáról tudósítják a látogatót.

A lap menürendszere eltér a tipikusnak mondható honlap-menürendszerektől, hiszen a nyitólap képén a kívánt helyre kattintva érhető el a belső tartalmak. Igyekeztünk úgy összeállítani ezeket a tartalmakat, hogy alapjaiban tükrözzék mindazokat a lehetséges szolgáltatásokat, amelyeket egy könyvtár a látogatók számára nyújtani tud, és figyelembe vettük azokat az általunk kitalált speciális tevékenységeket is, amelyek az átlagos iskolai könyvtárban nem lelhetőek fel.

Az első - **Tantárgyak** - menüpontban néhány tantárgy digitális segédanyagait szedtük össze. Nyilvánvalóan nem lehet teljes, de megfelelő kiindulópontnak találtuk a további böngészéshez. Találhatók itt a biológia, fizika, kémia, matematika, földrajz és történelem tantárgyhoz linkek és apróbb programok is. Büszkén állíthatjuk, hogy a történelem és az olasz nyelv tantárgyban lévő program saját fejlesztés a Hachette Multimedia sablonjának felhasználásával.

Következő menüpontunkban magáról a könyvtárról, annak kialakulásáról, történetéről olvashatunk. A **Rólunk** aloldalon kapott helyet a diákok könyvtárhasználati szokásairól készített méréseink feldolgozása is.

Továbbhaladva az **Iskolai dokumentumok** menüponthoz jutunk, majd a téma tartalmához illő - szerintünk fontos - **Linkeket** alakítottuk ki.

A következő menüpont az **Olvass többet!** versenyé, amely évek során helyi versenyből nemzetközivé szélesedett. Erről a vetélkedőről e könyv más helyein bőségesen lehet olvasni, ezért itt csak az online fordulók által határtalanra váló versenyfeladatok elérési menüpontjaként emeljük ki. A korábban papír alapú feladatsort felváltó online feladatlap az őszi és a tavaszi első fordulók idején ebben a menüpontban érhető el két héten keresztül.

A **Katalógus** menüpontban az iskola könyvtárának - a SZIREN integrált könyvtári rendszer által támogatott - katalógusa található. Mindenki, aki

ismeri a saját könyvtári azonosítóját, megtudhatja, hogy milyen könyveket kölcsönzött ki, illetve mely könyvek találhatók könyvtárunkban kölcsönzésre várva.

Nincs intézmény szabályzatok nélkül. Ezeket lehet megtudni a **Szolgáltatások** menüpont segítségével.

A honlap tartalmilag legbősegebb része a **Mi írtuk** menüpont alatt található. Itt diákjaink és tanáraink sok-sok írását olvashatjuk tematizálva szerzők és évek szerint.

A könyvtár nevezetesebb évfordulók és események kapcsán különféle rendezvényeket (táborok, kiállítások) is szervezett. Az ezekről készült képes beszámolókat a **Rendezvények** menüpont alatt találjuk. Ebben a menüpontban vannak a 2011 óta minden nyáron megszervezett Olvass többet! táborainkról készített beszámolók is. Van ebben a menüpontban egy olyan olvasnivaló is, amely szerintünk ritkaságszámba megy az iskolai könyvtárakban. Egy régi tanítványunk (Szilágyi Sándor) készített egy csodálatos fafaragást, amely a könyvtár bejárata fölött látható (illetve a honlap címdalán is). Ennek avatásáról szóló írásunkat is ebben a menüpontban helyeztük el.

Másik nagy vállalkozásunk az Olvass többet! olvasást népszerűsítő program mellett riportok készítése könyvről, olvasásról. 2010 óta készítene riportokat diákjaink közismert és kevésbé közismert személyiségekkel, akik szívesen beszélgettek/beszélgetnek velünk a címben jelzett témáról. Ezeket az interjúszövegeket olvashatjuk a **Riportok könyvről, olvasásról** menüpontban.

A **Galéria** menüpontban csak kevés tartalom van. Ezek olyan képek, amelyeket feltétlenül meg akartunk jeleníteni a látogatók számára, de más helyekre – témájukból adódóan – nem kapcsolódtak szorosan.

Az **Ajánló** menüpont önmagáért beszél. Interaktív módon kérünk bárkit, hogy ajánljon megnézni filmet, színházi előadást, vagy javasoljon elolvasásra könyvet. Legnépszerűbbnek a könyvajánló bizonyult, diákjaink szívesen osztották/osztják még olvasmányélményeiket.

Összegezve: amit annak idején elterveztük, megvalósítottuk, sőt túl is léptünk már rajta, hiszen a honlapnak (is) köszönhetően vált az Olvass többet! olvasást népszerűsítő programunk határtalanná, bárki által elérhetővé.

„...van valami, ami minket összetart. Valami a szereteten, a barátságon és a csapatszellemen kívül.”

(Szita Zsófia)

2010 őszén alakult meg az a könyvtári munkát, az Olvass többet! vetélkedő szervezését, lebonyolítását segítő kis csapat (az akkori 10. D osztály tagjaiból), akikkel a 2010/2011. tanév vége felé elhatároztuk, gyakoroljuk a Google megosztott dokumentumairól tanultakat, s megírjuk a történetünket.

Aztán eltelt öt év.

2016 májusában, e kötet nyomdai előkészítő munkálatai során kértük fel őket arra, folytassák pár mai gondolattal az akkor írtakat.

Örömünkre s talán az ő örömükre is volt ez a kis múltidézés....

(Kis)kukacok a könyvtárban

Osztályfőnöki óra volt, a tanév elején még, amikor megkértem, írja fel magát az, aki szeretne részt venni a könyvtári segítő csapatomban. Lendültek a kezek, de inkább körbeadtam egy papírt, s mire elért Vikihez, már a nevünk is megszületett: „**Elit Kukac Kommandó**”. Jót mosolyogtam rajta, mindenkinek nagyon tetszett.

Az induló csapat tagja lett:

Ági, Beka, Detti, Janka, Lillácska, Niki, Roni, Tami, Viki, Zolika, Zsófi és persze Ktú.

Később csatlakozott **Gergő**, majd az első kovásznai csapattagunk: **Árpád** és nemrég **Eszterke** is!

Időközben - a sok színházi elfoglaltság és egyébek miatt- Janka egy időre kimaradt a körből. De a projektnapos kávéházi nap óta újra köztünk van, és terveket sző! (Így vagyunk most épp 16-an!) (Zs néni)

Lassan már egy fél éve vagyunk együtt, mint könyvtári csapat, emiatt jobban összeszoktunk, szoros barátságok alakultak ki, és természetesen sokat lógunk az iskolai könyvtárban, Zsuzsa néninél. A nevünket-Kukac Kommandó-pedig büszkén "viseljük", nagyon szeretjük. Úgy is nevezzük magunkat, hogy a (kis)kukacok, Tanárnőt-Kukac mamának, Tanár Urat-Kukac papának. [Valójában nem is szoktuk így hívni egymást, csak én (Prokisch Lilla) kitaláltam, mert olyan kis cucci:] Azért jött létre ez a csoport, mert a kis szorgos diákok (rabszolgák³), szabadidejükben szívesen segítenek könyvtári szervezkedésekben, munkákban (pl. Olvass többet!... stb.).

³ A 2013-ban végzett D osztály tagjai számára 5 éven át osztályfőnökük által kitalált és bevezetett egyértelmű megszólítás. Osztályfőnökük a ballagáson írásban felszabadította őket a „rabszolgasorból”. ☺ (a szerk.)

Első közös feladatunk a könyvtári honlap megszervezése volt, majd jött az Olvas! többet! reklámozása és a logónk megtervezése, amiben lilla és tesója nagy segítségünkre voltak.

Karácsony előtt Zuzsa néni közös mézesütre invitált bennünket. Jót szórakoztunk, sokat beszélgettünk, és jobban megismerkedtünk egymással. Néhanynan most először készítettünk karácsonyi ajándékot szüleink, nagyszüleink és barátaink számára. Büszke vagyok arra, hogy tagja lehetek ennek a csapatnak, mert ezek az emberek számomra nem csak a társaságot jelentik. Jó velük lenni, és sokat tanulhatok tőlük. (Zsófi)

Valamikor szeptember végén tartottunk egy "belső továbbképzést" arról, amiben most is születik ez a történet...A Google Docs rejtelseibe vezetett be benneteket Ktú...:-) Azóta párszor már használtuk ezt a felületet, például akkor, amikor Zsófikát köszöntöttük szülinapja alkalmából! Elkészült a ninges virtuális osztálytermünk, a KK....ahol azóta is sok képet, gondolatot, eseményt osztunk meg egymással....és ahol már van egy kovásznai kis kukac-tagunk is!

A sok kiállítás se jött volna létre nélkületek, no és az Élő Újság⁴! Ne feledjük azt sem....ahogy a kis íródeákokat sem kéne....Roni és Tami cikkeire gondolok, a SÉTA- programban....Látjátok, mi mindent csináltok....

Sorban jöttek a jobbnál jobb feladatok, mint pl. az Élő Újság. Első alkalommal riporterként tevékenykedtem a szépirodalmi rovatban, Roni és Zsófi pedig megörökítették az eseményt. A következő alkalommal (amikorra már bővült a csapat egy Gergővel :D) már Zsófi és Gergő abban segítettek, hogy felolvasták a két riportalanyom egy-egy művét. Kíváncsian várom a következő Élő Újságot:D:D:D:D

Néha adódnak olyan feladatok is,mint pl. az újonnan beszerzett könyvek kiállítása. Na, az nem a legegyszerűbb feladat,még ha annak is hangzik :) Mikor már azt hiszed ,hogy minden könyvet szépen beraktál a kiállító szekrénybe...(vagy hogy hívják XD),fogja magát a "szekrényszellem," és elborítja a könyvet...szörnyűűű!!!D:D:D... (Niki)...

és igen, még az is jó, amikor újra és újra leborulnak a könyvek, vagy mindig újra kell őket rendezni, mert amikor kész, a látvány is örömmel tölt el, s az érzés, hogy "na, ennek én is részese voltam". Persze a legtöbb örömet a közös munka jelenti, amíg mind együtt vagyunk! A közös munka csak még közelebb hoz minket!

Örömmel mondhatom, hogy nagyon jó kukacnak lenni! Jó érzés, hogy segíthetünk Zsuzsa néninek és Tanár Úrnak. Én nagyon örülök, hogy kukac lehetek! (Beka)

⁴ Purda Katalin tanárnő kezdeményezésére indított program, amelynek során diákok készítettek interjúkat tanáraikkal és diáktársaikkal a 2010/2011. tanévben. (a szerk.)

A Kukac Kommandó mindenki számára egy új közösséget jelent, olyan emberekkel dolgozunk egy csapatban, akikkel ezelőtt esetleg még sosem. Ez mind új lehetőség számunkra. Elmondhatnám, hogy milyen volt az első közös "akció" vagy felkészítő óra, de ezek már mind elhangoztak. Inkább azt hangsúlyoznám, hogy én például csak olyan emberekkel vagyok itt körülveve, akiket nagyon szeretek, és élvezem velük a sok közös programot "munkát". Szeretem, hogy Zsuzsa néni mindig olyan hálás (a szemén lehet látni), ha valamit, amire megkért bennünket, tisztességesen elvégzünk. Talán ezért is szeretem annyira, hiszen annyi örömet szerzünk neki (legalábbis remélem). Nos, ezért szeretem annyira azt, amiben részt vehetünk mindannyian. (Roni)

Mint azt már sokan elmondták előttem, kukacnak lenni nagyon jó dolog. A legjobb dolog benne talán az, hogy ez a pár ember, aki tagja ennek a kis csapatnak, nagyon jól összerázódott. Már-már tudjuk egymás gondolatát, és mindenben segítünk egymásnak. Olyan izgalommal, várakozással tölt el az, amikor azt hallom, hogy a Kukac Kommandónak mennie kell a könyvtárba, mert tudom, hogy ilyenkor valami új és izgalmas feladat vár minket, és miénk az a megtiszteltetés, hogy megcsinálhatjuk. Ilyen például az Élő Újság, ahol rengeteg kukacka tevékenykedik, s aki mégsem kapott benne feladatot, az sem bánkodik, mert ezt még hallgatni is élvezet. Mint ahogy igaz ez a közös nevetésekre, a hangos kacajokra, s arra, hogy amikor megpróbáljuk kiállítani az új könyveket, minden kis kukac büszke arra, hogy igen, ezt ő állította ki. Nagyon örülünk annak is, hogy hatalmas jókedvünk átragad minden emberre, és látják, mennyire élvezzük az Olvass többet! vetélkedőt, és ezáltal majdnem minden tanulónak megjön a kedve az olvasáshoz, és talán én úgy érzem, hogy ezek a tanulók is talán egy kicsit kukacok szeretnének lenni, és ez a legjobb dolog ebben az egészben. (Tami)

Nem is tudom, de van valami, ami minket összetart. Valami a szereteten, a barátságban és a csapatszellemben kívül. Imádok a mi kis közösségünkben tevékenykedni, mert itt érzem, hogy fontos vagyok, de nem fontosabb, mint bárki, csak ugyanannyira fontos. Örülök, hogy veletek szorgoskodhatom, kis kukac társaim, akik egytől egyig elbűvölő személyiséggel rendelkeztek, s boldog vagyok, hogy néha tudok segíteni az én kis kukacmamámnak, aki olykor a pótananyukám, és kiugrok a bőrrömből, hogy elpanaszolhatom az összes gondom, bajom a világ legszerethetőbb férfi osztályfőnökének.

Remélem, hogy még rengeteg közös veszekedésünk, kibékülésünk, nevetésünk, bánatunk, élményünk és időnk lesz együtt.

Pár nevecske, gondolat, ami számomra jellemző:

Roni, a tyúkanyó.

Rebi, az örök rejtély és titoktartó.

Ági, a hősnő.

Niki, a mindig segítőkész lány.

Tami, az örök maximalista.—ez nem bántás

Viki, a hallgató böles.

Lilla, a tisztaság.

Detti, a sokrétegű nádzál.

Zoli, a kis zöld hernyó, akiből lazán lehet pillangó.

Gergő, a művelt férfi.

Zsuzsa néni, a szeretet kincsesládája.

Kónya tanár úr, a reményt adó.

Zsófi, a kreativitás nagymestere

Mindig öröm látni ezt a kis csapatot. Olyan csak nagy események alkalmával történik, hogy mindannyian együtt vagyunk, de mindig akad néhány ember, aki jön, és segít, és érdeklődik, hogy mit segíthetne, vagy kérdezi, hogy mit tudna tenni, vagy csak egyszerűen jön, és beszélget, elmondja örömeit, bánatait (ebből szerencsére kevés van). Nekem nagy öröm látni és hallgatni őket, tudni, hogy bármikor lehet rájuk számítani. Időnként felfoghatatlan, hogy a rengeteg iskolai elfoglaltság mellett hogyan van még erre is idejük és energiájuk. Azért vannak kívánságaim is.

Szeretném hallani Bernadettet ordítani, látni Zolikát nem kapkodni, Gergőt biztosan beszélni, Zsófit mosolyogni, Ágit könnyedebben venni a dolgokat és nem bizonytalankodni, Nikolettet lassabban beszélni, Rebekát magabiztosabbnak látni, látni Tamarát egyszer vállat vonni, és Veront úgy látni, hogy meg van mindennel elégedve. Azt hiszem, így lenne még kerekesebb a világ. (Ktú)

Lassan vége a tanévnek, s azt hiszem, az egyik legjobb ötlet volt csapatot toborozni az én Déseim közül! Mi lett volna, mi lenne velem nélkülük? Sok dologba talán bele sem vágok. Sok kiállítás meg sem születik, sok rendezvény nem jön létre, s bár talán e nélkül a Kukac Kommandó nélkül is jó barátok lennének ŐK, de így talán még közelebb kerültek egymáshoz. Hozzám bizonyosan.

(Hogy ez mennyire így volt, van és lesz, azt hadd illusztrálja az alábbi írás!)

2016.

...ilyen távlatból visszagondolni 2008-ra még mindig ugyanazt az érzést jelenti, mint akkor. Most is kristálytisztán emlékszem arra a kis lapra, amire feliratkoztunk, elvállalva azt, hogy segítünk a könyvtári projektekben. Csakhogy ez nem maradt meg "könyvtári projektként", sokkal nagyobbá nőtte ki magát. Olyannyira, hogy az ott kialakultak a mai napig élnek és virulnak.

A legnagyobb probléma az, hogy nem lehet egy közös élményt kiemelni a sok közül, mert mindegyiknek megvolt a maga varázsa. Amikor a könyvtárban töltöttük az éjszakát és egymást riogatva sztoriztunk abban a hatalmas, kihalt épületben, talán akkor láttuk a legfélelmetesebbnek a giminket, pedig azért az érettségi pillanataiban sem volt túl nyugodalmas...:)

A közös karácsonyok, amik sosem az ajándékokról szóltak, hanem az activitykról, ahol viccesebbnél viccesebb megoldások születtek, és a mézeskalácsról, amivel az otthoniakat leptük meg, miután Zsuzsa néninél feldíszítettük és megsütöttük:), a közös ebédekről, vacsorákról, ahol mindenki megtanulta, mit jelent a gluténérzékenység, de ez sem akadályozott meg abban, hogy finom és ínycsiklandozó falatokat együnk. (Roni)

A mai napig a kedvenc emlékeim között szerepel, mikor a könyves szekrényt alakítottuk az első emeleten. Óriási logisztikai feladatot igényelt, hogy esztétikusan és persze lehetőleg láthatóan rendezzük el a könyveket. Ebben mindig segítségünkre volt az osztályfőnökünk is, aki nem is inkább a rendezésben, hanem a szórakoztatásunkban jeleskedett minden átrendeztetés alkalmával. Aztán mikor ledőlt az egész sor, vagy egy könyv felborult, ahelyett, hogy bosszankodtunk volna, nagyokat nevtünk az "ügyes" elrendezésén. Viszont a végeredmény mindig kárpótolt a sok újrendezés után, mert mindig remek kompozíciók készültek. Egyik kedvenc élményem még, amikor az "Olvass többet!" táborban tölthettem pár napot az osztálytársaim és más iskolákból érkezettek társaságában. A versenyek, amelyek nemcsak szórakoztatók, de ismeretterjesztők is voltak, rengeteg élménnyel gazdagítottak minket. Emlékszem, amikor az egyik feladathoz meg kellett találnunk a kijelölt növényt vagy virágot, mindenki örületes tempóval kutatta a kiskertet és a hatalmas füves területet, behordva mindenféle növényt, ami kicsit is hasonlított a kijelölt példányra. A tábor végén az önismereti játék pedig remek levezetője volt a hétvégének. (Reb)

Az én egyik kedvenc élményem szintén a közös éjszakázás a könyvtárban. Annyira jó hangulatban telt az az éjszaka a beszélgetésekkel, egymás riogatásával a pincében, a sok nevetéssel. Nagyon kedves emlék még számomra az Olvass többet! tábor, ahol, ha idegenekkel is kerültél egy csapatba, úgy küzdöttetek a feladatokban a csapat sikeréért, mintha már ezer éve ismernétek egymást. Néha azért megpróbáltuk ellőgni az esetleges feladatokat vagy egy kicsit pihenni és beszélgetni a szobában, de sajnos mindig lebuktunk, és vagy Zsuzsa néni vagy Kónya tanár úr tessékelt ki minket a szobából, megszakitva pl. a vizipipázós, beszélgetős körünket. Na és persze a ránk ragadt „Vaddszn” név, amire már nem emlékszem, hogy jött, talán Rebeka igen, de azt tudom, hogy ölelgettünk „sündiszn”-t is egy este, és megannyi csodás képet is alkottunk, amiken mai napig nagyon jót kacagok, ha előkerülnek. (Tam)

Közösen szereztünk nagyon sok tapasztalatot és élményt. Mikor a szekrényben pakolgatunk otthon, biztosan találunk valamilyen emléket, amit hazavittünk a közös „bulizásainkról”. A karácsonyi képeslapok, könyvjelzők, szép gyertyák személyre szóló idézettel és a szerencsefiolák mind-mind kincsek, melyek mindig megmaradnak nekünk, akármerre sodor bennünket az élet.

Szerencsére nemcsak kézzel fogható emlékek maradtak meg nekünk, hanem vicces szólások, „beszólások”, aranyos szövegek, sőt még közösen megfogalmazott versek is. Bármikor szeretettel gondolunk vissza ezekre. Most pedig... 2016-ban is tovább folytatjuk az emlékek gyűjtését. Ha nem is olyan gyakran és olyan intenzitással, de folytatjuk. Megcsappant a kis „kukac csapat”, de karácsonykor legalább 4-5 kis képviselője az osztálynak követi a lassan már 8. éve tartott szokásainkat/ hagyományainkat. Azonkívül pedig a Peternai lányokkal is tartjuk a kapcsolatot, és kérdezzük Zsuzsa néniről. A jó híreknek örülünk, ha rossz hírt hallunk, akkor megpróbáljuk lelkileg támogatni Őket úgy, ahogy a nehéz időkben minket vigasztaltak, szeretgettek Tanárnőék. (Lulu)

Ha visszagondolok, melegség érzése tölti el a szívem. Örülök, hogy egy második család tagja lettem, jó érzés tartozni valahova. Azt is tudom, hogy bármi történjen is, ez mindig megmarad nekünk, mindig ott leszünk egymásnak, a távolság a szívnek nem akadály. Hiszen együtt nőttünk fel, a közös emlékek tettek azzá, amilyen most vagyok. Ha valaki megkérdezi tőlem, hogy mi az, ami számít az életben, nem kell elgondolkodnom rajta. Tudom. Nem arra gondolok, hogy az érettségi hármast vagy ötöst, vagy hány pontot értem el a felvételin; úgyis mindenki ott van, ahol lennie kell. És nem a pontok és jegyek határoznak meg, nem azoktól leszek az, aki. Azok tesznek jobba, akiket szeretek. (Kriszti)

A 2016-ban született bejegyzéseket írták:

Cserépy Krisztina	MOME, média design szak
Czirinkó Rebeka	DE-BTK pszichológia szak
Nádró Veronika	DE-ÁJK jogász szak
Orf Tamara	BME-EMK építőmérnöki kar
Prokisch Lilla	DE-GTK kereskedelem és marketing szak

„Az irodalmi művek lelki táplálékként szolgálnak, amivel szinte soha nem lehet jóllakni. Az, hogy a könyv nem az új és rohanó világ találmánya, még nem jelenti azt, hogy nem tanulhat belőle a harmadik évezred gyermeke. Azonban nemcsak tanulásról van szó, hiszen az életünket meghatározó értékrendet is ilyen jellegű tapasztalatgyűjtések során formálgatjuk magunkban. Egy egész életre kiható csorba eshet a lelkünkön, ha figyelmen kívül hagyjuk az ilyen kincseket. Sosem késő elkezdeni az olvasást, és nem lehet „túladagolni” sem. Bizton merem állítani, ha az ember ráérez az ízére, abba sem tudja majd hagyni!”

(Nagy Tamás)

OT!T⁵ – olvasótáborok Bánkúttól Szirákig

Első öt évünket a szakmai nap után egy új rendezvénnyel is megünnepelhettük. A Középiskolai Diákönkormányzati Alapítvány és dr. Dobrossy István, valamint a Grand Tours Utazási Iroda támogatásával 2011-ben útjára indítottuk az Olvass többet! vetélkedő legeredményesebb olvasói számára meghirdetett olvasótábort. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, mert táboraink lebonyolításához mindig akadt „jókedvű adakozó”, az anyagi terhek nagy részét levéve a táborozó gyerekek válláról. Támogató együttműködésüket ezúton is köszönjük!

A táborok eddigi helyszínei voltak: Bánkút, Hajdúszoboszló, Túrístvándi

Támogatóink voltak:

Adyák Alapítvány

Középiskolai Diákönkormányzati Alapítvány

Grand Tours Utazási Iroda

Aquapartman- Hajdúszoboszló

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára

A 6. tábori, egyben 10. jubileumi évünket megnyitó tábor Szirákon, a Teleki-Degenfeld Kastélyszállóban volt.

A következő írások -melyek megjelentek a Hajdú-Bihari Napló Sajtó és Tanulás (SÉTA) rovatában is - szép tábori élményeket idéznek. Tábori élményeket, amelyek - bár olvasótáborról van szó - nem csak az olvasásról szólnak! Lapozzunk bele ezekbe az írásokba, s kiderül, miért is szeretik annyira ezeket a táborokat!

⁵ OT!T - Olvass többet! tábor

BÁNKÚT (2011. június 30.-július 1.)

Domokos Fanni (Ady): Olvasó diákok és tanárok Bánkúton

Iskolánkban immár hagyománnyá vált a minden évben megrendezett „Olvass többet!” vetélkedő. A verseny keretében olyan általános és középiskolás diákok mérhetik össze tudásukat, akik különösen érdeklődnek a könyvek iránt. A verseny minden évben négy könyv témáját dolgozza fel, amelyek alapján a diákoknak különböző feladatokat kell megoldaniuk.

Az előző tanévben több közel 300 versenyzővel együtt én is részt vettem ezen a megmérettetésen. Akkor még nem is tudtam, hogy milyen nagy jutalom jár azért, ha valaki előkelő helyen végez! Csupán májusban derült ki, hogy a verseny fő szponzora – a Középiskolai Diákönkormányzati Alapítvány – kétnapos kirándulással ajándékozza meg a szorgos és eredményes könyvmolyokat. Így hát június 30-án reggel a Tesco parkolójában 20 diák és 3 tanár szállt fel a Bánkútra induló buszokra. A csapat különböző iskolák nyerteseiből állt össze, akikkel hamar jó barátságokat kötöttünk. Voltak kossuthosok, diószegisek, s volt fazekasos, dieneses is a sok adys diákon kívül. Az út gyorsan elrepült, de arra éppen elég volt, hogy megismerjük egymást, és jókat beszélgessünk. A táborhelyre megérkezve nagyon elcsodálkoztam, hiszen a Fehér Sas panzió épülete nagyon szép volt, ahol aludtunk, ahogy a mögötte megbúvó táj is. Erdők ölelték körül otthonunkat, gyönyörű virágok nőttek a fák tövében, és még a levegőnek is különleges illata volt. Beköltözésünk után kiültünk a teraszra, ahol Kónya István tanár úr megnyitotta a tábor, és minden fontosabb információt megtudtunk az elkövetkező másfél napról. Azonban nem sok időnk volt a pihenésre, máris csapatokká kellett alakulnunk. Eljött az első kisebb verseny ideje. Megmozgathattuk az utazás során elzsibbadt végtagjainkat, ugyanis a sportolás következett. Volt ott minden, amit el lehet képzelni! Az ízletes ebéd elfogyasztása után újult erővel vetettük bele magunkat a feladatok megoldásába. Plakátot készítettünk, logót terveztünk, rajzoltunk, színeztünk, szlogent írtunk, jelenetet rendeztünk, és mindeközben nagyon jól éreztük magunkat. Észre sem vettük, hogy már el is telt a délután, és hogy vacsorához kellene készülődni. A vacsora után mindent beleadtunk, hogy a legjobbat nyújthassuk, amikor be kellett mutatnunk egy jelenetet, amely a 2010/2011-es tanév „Olvass többet!” vetélkedőjének négy olvasásra ajánlott művéből megelevenedő részlet volt. Az aznapi

programsorozat zárásaként párokat alakítottunk ki, és a kedvenc könyvünkről beszélgettünk. Persze, miután végeztünk, elő kellett adnunk mindazt, amit megtudtunk a másiktól. Nekem a napnak ez a része tetszett a legjobban, ugyanis ekkor jobban megismerhettük egymást. Bemutatott bennünket kedvenc könyvünk. Másnap reggel nem volt kegyelem: 7 órakor már mindenkinek az udvaron kellett sorakoznia, a reggeli tornára készen, melyet Lente Lilla vezetésével teljesítettünk. A sok álmos diák végre magához tért valamennyire, és készen állt arra, hogy teljesítse az utolsó feladatokat. Egy kisebb vetélkedő volt még délelőtt, emellett meghallgattunk egy roppant érdekes, a diákönkormányzatokról szóló előadást is dr. Dobrossy Istvántól, majd önismereti játékok következtek. Aztán következtek a szomorú pillanatok: becsomagoltunk, kipakoltunk a szobákból, és elfogyasztottuk az utolsó ebédünket Bánkúton. Azért ért minket még egy kis meglepetés, hiszen tanáraink készültek valamivel számunkra: a csapatversenyek eredményhirdetésével egy időben mindenki kapott egy könyvet ajándékba. Még utoljára megcsodáltuk a tájat, körülnéztünk a házban, majd búcsút véve Bánkúttól beszálltunk a két buszba, és elindultunk Lillafüredre. Hazatérésünk előtt egy rövid kirándulást tettünk ott: nézelődtünk, vásárolgattunk, elmentünk kisvonattal Garadnára, majd vissza. Mondanom sem kell, hogy a tábor e része is nagyon kellemesen telt!

Biztos vagyok benne, hogy mindenki legalább annyira jól érezte magát Bánkúton, amennyire én. Nemcsak maga a hely volt különleges, hanem a programok is nagyon tetszettek, amiket a tanárok, Juhászné Vígh Irén, Petermainé Juhász Zsuzsa tanárnők és Kónya István tanár úr állítottak össze. Remélem, idén is sor kerülhet majd egy ilyen táborra, mert úgy gondolom, ez nagyon jó lehetőség arra, hogy megismerkedjünk az „Olvass többet!” többi versenyzőjével!

Támogatónk volt: a Középiskolai Diákönkormányzati Alapítvány és a Grand Tours Utazási Iroda

HAJDÚSZOBOSZLÓ (2012. JÚNIUS 25-26.)

**Ternován Barbara (Kossuth) - Kuffa Nikolett (Ady) - Tompa Flóra
(Ady):Itt is, OT!T is - Olvasni tényleg jó!**

Itt is, OT!T is - Olvasni tényleg jó! Abban mindenki egyetért, hogy az olvasás hasznos. Mégis igaznak tűnik az a közhely, miszerint az emberek, főként a fiatalok egyre kevesebb könyvet vesznek a kezükbe.

Az Ady Endre Gimnázium idén is megrendezte az „Olvass többet!” nevű nemzetközi irodalmi vetélkedőjét, ahol a tavaszi fordulók ajánlott olvasmányai Heltai Jenő A néma levente és Jules Verne Kétévi vakáció című műve voltak. E verseny közel ötszáz indulója közül a tíz legeredményesebb olvasó jutalomként részt vehetett az Olvass többet! táborban, mely idén Hajdúszoboszlón került sorra. Szállásunk, az Aquapartman biztosította a maximális kényelmet, s gyönyörű udvarán a játékok örömteli pillanatait éltük át.

A két nap alatt tanáraink gondoskodtak arról, hogy ne unatkozzunk. A kreatívnál kreatívabb ügyességi játékok mellett természetesen az irodalomnak is fontos szerep jutott. Hiszen éppen ezért voltunk éppen mi együtt. Ami összekötött bennünket: az irodalom, az olvasás szeretete. Több érdekes feladatban is kipróbálhattuk magunkat, ezzel sok vicces percet szerezve egymásnak. Többek között voltunk tálcán vízzel telt poharat egyensúlyozó „pincérek”, újra kisgyermekként hullahoppkarikázó fiatalok. Izgalmas feladat volt a hajdúszoboszlói helytörténeti és ökológiai séta is, ahol a csapatok szétváltak, hogy felkutassák a szoboszlói gyógyvíz titkait, megismerjék a látványosságokat. Felfedeztük a Szerelem kútját és a Növekedés szobrát, és persze kíváncsian várjuk hatásait. Számoltunk még harangot, néztünk emlékműveket, és olvastunk... Sok információs táblát a helyismereti vetélkedőhöz. Nem helyiek lévén a szállásra való visszatárlás is kihívásnak bizonyult tanáraink nélkül. Ezután párokban kaptunk lehetőséget arra, hogy közelebbről is megismerkedjünk, majd mini riportokban a többiek előtt is összefoglaltuk, hogy mit tudtunk meg beszélgetőpartnerünkről. Az egyik legizgalmasabb feladat az volt, amikor Hajdúszoboszló utcáin a turistákat és a helyi lakosokat olvasási szokásaikról kérdezhettük. Kíváncsiak voltunk arra, miért és milyen témájú könyvet olvasnak, van-e kedvenc írójuk, művük. Örömmel

tapasztaltuk, hogy a megkérdezettek többsége sokat olvas, főként kalandregényeket. Az est további részét a projektmunkánk elkészítésére fordítottuk. Tábori életképek címmel állítottuk össze a 2 nap eseményeit bemutató fotókat, képeket készítettünk „Olvadni bárhol lehet” címmel, verset és újságcikket írtunk, A második napon izgalmas és érdekfeszítő feladatokkal ismertettük meg bennünket Topáné Illés Ildikó tanárnő, amelyek során memóriánk fejlesztésére, a koncentráció növelésére, figyelmünk összpontosítására kaptunk ötleteket.. Meghökkenő, már-már varázslatnak tűnő kísérleteket láttunk, melyek ismét megmutatták, hogy milyen csodálatos is az emberi agy. Ez a nap már a tábor zárásáról is szólt: munkák leadása, zsűrizés, búcsú és hazaút.

Hálások vagyunk minden szervezőnek, Juhászné Vígh Irén, Kluka Hajnalka, Peternainé Juhász Zsuzsa tanárnőknek és Kónya István tanár úrnak, valamint szponzorunknak, Komócsin Zoltánnak és családjának azért, hogy lehetőségünk volt egy ilyen kalandban részt venni. Ez a tábor olyan élményt nyújtott, amelyre bármikor örömmel emlékezünk majd. A különböző iskolákból (az Ady Endre Gimnáziumból, a Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumából, a Diószegi Sámuel Közép-és Szakképző Iskolából és a létavértesi Arany János Általános Iskolából) érkezett diákok a két nap alatt igazi csapattá kovácsolódtak össze. A jövő évi „Olvass többet!” verseny már nem feltétlenül a győzelemről fog szólni, hanem arról, hogy ismét azon szerencsés indulók között lehessünk, akiket táborozni hívnak a szervezők.

Támogatónk volt: Aquapartman-Hajdúszoboszló

HAJDÚSZOBOSZLÓ (2013. június 23-26.)

**Bódi Kata (Kossuth)-Pataki Gréta (Ady)-Ternován Barbara (Kossuth):
„Olvass többet!” tábor Hajdúszoboszlón**

Még alig kezdődött el a nyári szünidő, de máris nyílt egy csodás lehetőség arra, hogy mivel színezzük ki a hirtelen nyakunkba zúdult túl sok szabadság monoton és szürke napjait. A debreceni Ady Endre Gimnázium tanárai - Kluka Hajnalka, Peternainé Juhász Zsuzsa tanárnők és Kónya István tanár úr -harmadik éve teszik lehetővé az olvasni szerető diákok számára, hogy részt vehessenek az Olvass többet! nemzetközi irodalmi verseny táborában. A hajdúszoboszlói Aquapartman tulajdonosai, Komócsin Zoltán és családja immár második éve fogadták a legnagyobb odaadással az ország különböző részeiről érkezőket. Ezúttal a debreceni Ady Endre Gimnáziumon és a szintén debreceni Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumon kívül Létavértesről és Szegedről is voltak résztvevők.

A tábor ebben az évben 4 napig (2013. jún. 23-26.) tartott. Az első nap a hajdúszoboszlói strandon telt el, ahol remek alkalom kínálkozott a társak megismerésére, kötetlen keretek között. Igaz, az olvasáshoz szokott kis csapat nem számolt a Nap erejével, így sikerült egy kicsit megpirulni. Azonban a lelkesedés emiatt sem lankadt, és hétfőn már csapatokban dolgoztak az elszánt résztvevők. Ehhez a naphoz hozzátartozott egy hajdúsági nyomkereső, ahol mind nyomozókként fejtegettük a jeleket. Méltó lezárása volt a napnak egy szó szerint mesés este. A kis csapat együtt írt egy egészen egyedi történetet, mindenki a saját elképzelése szerint egy-egy mondatot. A keddi nap hasonlóan mozgalmasnak bizonyult. A délelőtti folyamán kitöltöttünk egy helytörténeti totót, feladtunk két apróhirdetést, megfejtettünk egy irodalmi keresztrejtvényt, majd Topáné Illés Ildikó tanárnő memóriafejlesztő foglalkozásának segítségével próbáltuk szürkeállományunk képességeit fejleszteni. Ebéd után ellátogattunk a hajdúszoboszlói Városi Televízióhoz, ahol bepillantást nyertünk a műsorkészítés titkaiba. Egyik társunk, Domokos Fanni interjút készített Gurbán György intézményvezető-főszerkesztővel az olvasás fontosságáról, kedvenc könyvekről. Néhányan meghallgattuk az érdekes, tanulságos

beszélgetést, aminek írott változata hamarosan olvasható lesz az Ady Endre Gimnázium könyvtárának a honlapján.

Ezen a napon helyt kapott egy ügyességi játékokból álló vetélkedő is, ahol mókásabbnál mókásabb pillanatok szemtanúi lehettünk. Vacsora után előzetes pármunkának köszönhetően megismerhettük táborozó társaink kedvenc irodalmi hőseit. A szerdai nap már az utolsó simításokkal telt. Minden a végleges helyére került, megtudtuk az eredményeket, és elérkezett a szomorú búcsú pillanata, fogadkozva, hogy jövőre együtt, ugyanitt!

A tábor célja nem csupán az olvasás fontosságának hangsúlyozása és megszerettetése a diákokkal. Ez alatt a néhány nap alatt a 14 fős társaság annyira összeszokott, hogy az ismeretség a táborzárással nem ért véget, azóta is tartjuk a kapcsolatot. Az olvasás volt az összekötő kapocs egymás megismerésében, de az élet egyéb kérdéseiben is nagy érdeklődéssel fordulunk egymás felé. Rengeteget köszönhetünk tanárainknak, akik érdekesebbnél érdekesebb, nehezebbnél nehezebb feladatokkal kovácsolták össze a csapatokat, játszva, szórakozva adták át tudásukat, és fejlesztették képességeinket.

Ezúttal is bebizonyosodott, hogy megfelelő iránymutatással az ún. „fertőzött” korosztállyal is meg lehet szerettetni az olvasást, mindenkit el lehet vonni a média bűvöletéből.

Támogatóink voltak: Aquapartman-Hajdúszoboszló és a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára

HAJDÚSZOBOSZLÓ (2014. szeptember 20-21.)

Napló az olvasóhajóról

Olvass többet! Ezen a felszólításon merengve ráébredünk, hogy mennyire megváltozott a mai fiatalok hozzáállása az olvasáshoz. Rohanó világunkban a diákoknak a tanulás és egyéb megterhelő tevékenységek mellett egyszerűen nincs idejük a könyvek forgatására - a tankönyveken és kötelező olvasmányokon kívül. Kiábrándító tény, hogy az emberek mennyire keveset foglalkoznak lelkük és jellemük fejlődésével, aminek alapja a szépirodalomban rejlő műveltség. Ezt a problémát világítja meg a Kluka Hajnalka és Peternainé Juhász Zsuzsa tanárnők által szervezett és már országsszerte és határainkon túl is ismert olvasást népszerűsítő program, az "Olvass többet!". A verseny kiindulópontját jelentő Debreceni Ady Endre Gimnázium diákjai hatalmas számban vesznek részt évről évre a vetélkedőn. A részvételre inspirációul szolgálnak az értékes nyeremények, többek közt jutalomkönyvek, könyvutalványok és a többnapos tábor, melyhez a nyertesek csatlakozhatnak. Komócsin Zoltán és családja, a hajdúszoboszlói Aquapartman tulajdonosai már évek óta luxus körülmények között látják vendégül a nyertes diákokat. A változatos programokról Peternainé Juhász Zsuzsa és Kluka Hajnalka tanárnők gondoskodnak.

Az idei, szeptember 20-21-én megrendezett táborban sem volt ez másképp. Szeptember 20-án reggelünk Debrecenben, a buszvégállomáson kezdődött. Hideg, csípős szél, hajléktalanok, és a várakozás. Hullanak a levelek, csend van és nyugalom- egész tűrhető állapot, de nem egy órán át. A távolban egy természetes piros bőrönd bukkant fel. Felcsillant a remény: nem veszünk el! Mégis lesz tábor! A bőrönd és Zsuzsa néni után lassan, de biztosan mindenki befutott, ki hamarabb, ki később. A buszunk időben gördült be állomására, mi meg időben gördültünk ki onnan, el az ismeretlen tájakra. Hamarosan megérkeztünk Hajdúszoboszlóra. A szobák elfoglalása után jött a csapatok megalakítása. Természetesen a rangidős, tapasztalt táborozók álltak a csoportok élére. A "biztonsági beállítások" (telefonszámcseré a táborvezetővel) után következett a neheze. Nekikezdünk utunknak. A táborvezetőkkel- Peternainé Juhász Zsuzsa tanárnővel és idei segítőjével, Nagy Annával - a Debreceni Egyetem informatika-könyvtárpedagógia szakos mesterképzős hallgatójával - az élen tettünk egy sétát Hajdúszoboszló belvárosában. Állomásaink a református

templom és a Bocskai István Múzeum voltak- ez utóbbit kis kitérővel, de hamar megtaláltuk. Itt a csapatokat vezetőink szabadjára engedték, és mindenki rohant minél hamarabb választ találni a keresztrejtvény fogós kérdéseire. Nem kis fejtörést okoztak a feladatok, de több-kevesebb sikerrel meg tudtuk őket oldani. A java viszont a rejtvény fősorának megoldásával jött. A megfejtés: Egri László. Mi a célunk vele? Teremtsünk vele kapcsolatot, telefonon, e-mailben vagy akár személyesen, és készítsünk vele interjút munkásságáról, illetve az olvasásról. Ki is ő? Mit kell róla tudni? Egy jelenleg Hajdúszoboszlón élő, 26 éves költő, illetve magyar és történelem szakos tanár a Hajdúszoboszlói Bocskai István Szakképző Iskolában. Nagy nehézségekkel sikerült felvenni vele a kapcsolatot és meginterjúvolni, de megérte a fáradságot, mivel egy hihetetlenül művelt, egyedi és érdekes emberrel volt lehetőségünk beszélgetni. Tényleg azt hittük, hogy ennél ötletesebb és furcsább feladatot már nem kaphatunk, aztán jött a következő... Hirtelen ott találtuk magunkat a belvárosban egy diktafonnal, és egymás után kérdeztük a járőkelőket, hogy ők mit szeretnek olvasni, mi a kedvenc könyvük és miért, melyik híres költővel találkoznának szívesen. Érdekesebbnél érdekesebb válaszokat kaptunk. Ezután feladatok sora várt még ránk: képeslapkészítés, kereső munkák, cikkírás, feladatlap- összeállítás, versírás, riportkészítés és stúdiólátogatás (felvétellel együtt!!) - egy napba sűrítve. Az egész napos munkát a jól megérdemelt pihenés követte. Az "enyhe" vacsora mindenki számára egy egész pizzát jelentett, utána pedig játék és mese következett! Mozgatós feladatok, mesemondás, memóriajáték, szauna, filmnézés és beszélgetés vezette le a napot, tökéletes zárást adva neki. A második nap is dinamikusan telt. Fél 8-kor ébresztő, pakolás és indulás reggelizni. A tábor legutolsó és egyben legizgalmasabb programja az volt, amikor a Szoboszló Sound rádió főszerkesztője, Komócsin Gergő rövid riportot készített velünk a könyvekről.

Számtalan érdekes téma előkerült, többek között a kötelező olvasmányok jelentősége, vagy éppen az, hogy melyik napjainkban már nem élő íróval vagy költővel találkoznánk szívesen a Szoboszló Sound internetes rádió szerkesztőségében.

Úgy gondoljuk, mind a verseny, mind a tábor rengeteget ad a tanulóknak. Olyan irodalmat ismerttet meg, ami egyébként nagy eséllyel kimaradna az életünkből, mégsem rugaszkodik el teljesen a tananyagtól; inkább egyfajta kiegészítést nyújt hozzá. A táborban kamatoztathatjuk kreativitásunkat, tesztelhetjük leleményességünket azzal, hogy nem a jól

megszokott feladatokat teljesítjük. Az egyik legjobb dolog ebben az, hogy nemcsak egy korosztályt érint, kicsik és nagyok vegyesen veszünk részt benne. Aki egy kicsit ki szeretne szakadni a hétköznapi szürkeségéből, és képesnek érzi magát arra, hogy felvegye a fordulatot, élményekben gazdag, teljes körű szolgáltatást kap az Olvass többet! eseménysorozatának keretében. Emellett az olvasni nem szerető diákok számára sem utolsó szórakozási lehetőség, hiszen tudomásunk szerint sokan vannak, akik ennek hatására szerették meg a könyvforgatást. A tábor végén mindnyájunkban ugyanaz a gondolat fogalmazódott meg: "Találkozunk jövőre, ugyanitt!"

A cikk a tábor résztvevőinek írásaiból készített összeállítás: Domokos Fanni, Izsoó Kolos, Pataki Gréta- Debreceni Ady Endre Gimnázium; Orbán Leila- Debreceni Ady Endre Gimnázium- Tóth Árpád Gimnázium, Debrecen; Bódi Kata Antónia- DE Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium- ELTE; Molnár Sarolta Eleonóra- Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma; Szilágyi Viktória- Diószegi Sámuel Baptista Szakközép-és Szakiskola, Debrecen; Papp Ibolya, Hajdúszoboszlói Közgazdasági Szakközépiskola; Molnár Laura- Létavértes, Arany János Általános Iskola; Borbély Izabella- Létavértes, Arany János Általános Iskola- Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium; Halmosi Luca, Ócsa, Bolyai János Gimnázium; Perhács Kamilla, Szent József Gimnázium, Debrecen⁶

Támogatónk volt: Aquapartman-Hajdúszoboszló

⁶ A tanulók egy részénél két iskola szerepel: elől az az intézmény, amelynek képviseletében az elmúlt tanévben részt vettek a vetélkedőn, utána pedig jelenlegi iskolájuk megnevezése.

TÚRISTVÁNDI (2015. június 29.-július 1.)

Tábor a Túr partján

Mi, az 5. alkalommal megrendezett OT!T (Olvass többet! tábor) résztvevői az **Olvass többet! határtalanul-magyarul** nemzetközi irodalmi vetélkedő kapcsán jutottunk el június végén Túristvándiba. Az első nagy találkozás a debreceni vasútállomáson volt. A tábor helyszínén, a Túr-Party Vendégháznál is csatlakoztak még hárman a csapathoz. Több helyről érkezünk: Debrecenből, Fülekről, Hajdúszoboszlóról, Kassáról, Ócsáról, Püspökladányból és Szolnokról, összesen 14-en. Voltak páran, akik már korábban ismerték egymást. Középiskolás tanulók versengenek már 9. éve a Debreceni Ady Endre Gimnázium tanárai által szervezett Olvass többet! vetélkedőben, félévente két fordulón keresztül, négy könyvet elolvasva a minél jobb eredményért, hiszen a versenyben jeleskedőket tábori részvétellel is jutalmaznak. A verseny egyre népszerűbb, a debreceni Könnyűipari Szakközép- és Szakiskola idén tavasszal az olvasás mellé illusztrációs pályázatot is hirdetett Olvass többet! - Képzeld el! címmel. Így az elolvasott műveket kép formájában is meg lehet ezentül eleveníteni.

A verseny nevének hallatán nyilván mindannyian azt gondolják, hogy egy csapat kitűnő, csak a tanulással és olvasással foglalkozó diák tábori élményei elevenednek most meg, pedig szó sincs erről. Higgyék el nekünk, ilyen "Túr party"-t senki sem tud rendezni rajtunk kívül a TúrParty Vendégházban, amely 3 napon át igazi otthonunk volt! Látták volna a mesés tábortüzünket, melyen még kenyérlángost is pirítottunk, és közben a Göncölszekeret vizsgáltuk a csillagos égbolton! A szállás elfoglalása után a táborvezetőink: Peternainé Juhász Zsuzsa és Kónya István ügyességi játékokat szerveztek nekünk, miután csapatokba rendeződtünk. Az összekötött lábbal való futás és a tojásdobálás után hamar rájöttünk, hogy a sport nem mindannyiunk erőssége, de az esti agytornán már brillíroztak a csapatok. Estére családias hangulatra váltottunk. Vacsorára kemencében sült kenyérlángost ettünk, és sok játékkal fejeztük be a napot. A feladatok során petákokat gyűjtöttünk, hiszen minden csapat nyerni akart a 3. nap végére. A második napon ismét bizonyíthattuk sportban való kiválóságunkat. Busszal ellátogattunk Szatmárcsekére, hogy megnézhessük a világon egyedülálló csónak fejfás temetőt. Kölcsey Ferenc sírjánál elszavaltuk közösen a Himnuszt, felkerestük az egykori háza helyén álló művelődési házat, majd az előző

napról megmaradt maroknyi energiánk végére érve egy óra alatt hazasétáltunk. Képzeltük, hogy ezután milyen jólesett ledőlni az ágyunkra, és befalatozni a zsíros kenyeret hagymával! Annak érdekében, hogy ne csak testileg, hanem szellemileg is fittekk maradjunk, újabb agytorna következett. Hála neki rájöttünk, hogy a magyar költők arcképeit csak-csak felismerjük, de bármilyen hihetetlen, aláírásukat nem mindig tudtuk elolvasni, pedig az olvasás miatt kerültünk ide.

Előző napi, nem túl fényes teljesítményeink után bebizonyítottuk táborvezetőinknek, hogy a sporthoz is van tehetségünk. Több órán keresztül dobáltuk egymásnak az apró gumilabdákat, amelyek csak néha-néha veszték el. Délután ellátogattunk a helyi vízimalomhoz. Megismertük működését, sőt működés közben is láthattuk, a forgó lapátok hangja mindenkinek emlékezetes maradt. Az esti activity egészen felemelő volt. A közmondásokat egy-egy szóból vagy mozdulatból szinte rögtön kitaláltuk. A meseolvasás után - A fák titkos szíve című afrikai mesét kellett minden csapatnak folytatnia és előadnia -, Zsuzsa néni is mesélt nekünk, egy Jorge Bucay-történetet, ami tanulságos és megható volt. Bárcsak tovább tartott volna! Az est fénypontját a tábortűz jelentette, amelynél mindenki összegyűlt. Élvezetes volt virslit, hagymát és maradék kenyérlángost pirítani. Az éjszaka igazi "party hangulat"-ban telt. Tüzet gyújtottunk, és énekeltünk. Nehogy azt higgyék, hogy egész nap csak lazáltunk! Gyakran kemény munkával telt az idő. Táborvezetőink három napon átívelő feladatokat állítottak össze (meseírás, verscímekből versírás, vlog készítése,...stb), melyeket igyekeztünk legjobb tudásunk szerint megoldani. Visszagondolva a három napra a tábor remek hangulatban telt, új barátságok köttetnek, és egyszerűen csak jól éreztük magunkat. Táborhelyünk csodás volt! Szeretnénk még találkozni, így együtt. Köszönetnyilvánítással tartozunk Zsuzsa néninek, aki pótanyukánk volt, és sokat tanultunk tőle. És köszönjük a sok jót Kónya István tanár úrnak! Jövőre gyere Te is, szeretettel várunk! Idekerülésednek csak egy feltétele van: Olvass többet!

Írták a tábor résztvevői: Asztalos Renáta, Baditz Lili, Gáspár András, Halmosi Luca, Hegyi Tamara, Joó Dóra, Kelemen Tünde, Kerekes Károly, Nagy Petra, Orbán Leila, Rajna Franciska, Reszegi Fanni, Somogyi Viktória, Varga Bence

/A táborokról képek a mellékletben láthatók./

Jutalomút Budapestre

2014 tavaszán döntöttünk úgy, hogy nemcsak tábori részvételi lehetőséget biztosítunk a legjobb olvasók számára, hanem az adys növendékek közül egy budapesti jutalomútra visszük azokat, akik jeleskedtek a tanév során az Olvass többet! és a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Versenyen.

Így került sor 2014. június 3-án az első ilyen utazásra. A Hősök terét, a Vajdahunyad várát, majd a Petőfi Irodalmi Múzeum Weöres Sándor - kiállítását tekintettük meg, de utazásunk legfőbb célja a 85 éves Kányádi Sándor meglátogatása volt.

2015. június 3-i utunkról Jenei Viktória és Zolnai Fruzsina akkori 9. B osztályos tanulók így írtak:

Kányádi Sándorral Elek apó kútjánál

Iskolai kirándulás keretében ismét lehetőségünk volt ellátogatni Budapestre. Lelkes kis csapat- huszonegy diák és három tanár (Paternainé Juhász Zsuzsa tanárnő, Zelei Zsoltné Timi néni és Senk Lajos tanár úr)- indult neki a hosszú útnak június 3-án.

Első úti célunk a Hadtörténeti Múzeum volt. Ugyan nem jártuk végig a helyet a másfél órás szajoli várakozás miatt, de így is sikerült hasznosan eltölteni az időt: jó pár csoportképet készítettünk a szép tájjal a háttérben.

Délben már az OSZK-ban, azaz az Országos Széchényi Könyvtárban várták kis csoportunkat. Hogy ne egyedül kelljen bebarangolnunk az épületet, az OSZK munkatársa kalauzolt bennünket. Végtelenül kedves hölgy volt, és sok érdekességet mesélt a könyvtárról, az eredetéről, a céljáról. De hagyta, hogy mi is érvényesítsük tudásunkat, így feltett pár kérdést. Sikeresen megnéztünk mindent, amit terveztünk. Sokak számára a legérdekesebbek a miniatűr könyvek voltak a három vitrinben. Humoros és kreatív ötlet, és sikerült elérni, hogy azon agyaljunk: „Vajon hogyan csináltak rágó nagyságú könyvecskéket?” A másik érdekesség a telelift volt. Ennek lényege, hogy kevés árammal meg tudják oldani a könyvszállítást a több szinten lévő raktárak és az olvasóterem között.

Jártunk még a színháztörténeti részlegen is, ahol az intézmény egy másik munkatársa, dr. Sirató Ildikó osztályvezető mesélt nekünk ennek a

résznek a kialakulásáról, a vándorszínészetéről, és mutatott két vastag és hatalmas könyvet, amik nagyon nehéznek tűntek, de amikor a kezünkbe tették őket, meglepően könnyűek voltak, mivel rongyból készült papírra nyomtatott színlapokat tartalmaztak időrendi sorrendben.

A könyvtárban tett látogatás után gyalog indultunk el, hogy találkozzunk Kányádi Sándorral, aki a Mesemúzeum mellett lakik, amelynek ő az ötletgazdája. Egy izgalmas órát tölthettünk el vele, miközben mesélt nekünk, majd dedikálta a magunkkal vitt könyveinket. A Döbrentei téren, Elek apó (Benedek Elek) kútjánál Sándor bácsi elmondta nekünk a térnek és a kútnak is a történetét, ami szintén az ő kezdeményezésére jött létre, s mesélt további terveiről is. Ezután pedig a kút „megszólt” nekünk. Együtt hallgattuk Sándor bácsi megzenésített verseit a Kaláka együttes előadásában. Különleges alkalom volt ez, hiszen ő maga is akkor hallotta először a kút zenéjét.

Nagy élmény volt a költővel való találkozás, hiszen megismerhettük azt az embert, akinek már oly sok versét olvastuk, tanultuk, hallottuk korábban.

Tartalmas kirándulásnak lehettünk részesei, sok élménnyel és újdonsággal gazdagodhattunk. Nagyon köszönjük a kísérőtanároknak - Zelei Zsoltné Timi néninek, Senk Lajos tanár úrnak, Peternainé Juhász Zsuzsának -, hogy ezt az utat ilyen jól megszervezték!

/Kép a mellékletben./

„Az „Olvass többet!” vetélkedő nagyon sokat segít abban, hogy olyan könyvekkel is megismerkedhessünk, amelyeket valószínűleg nem olvasnánk el, ha nem hívnák rá fel a figyelmünket. Emellett ez a verseny segít abban is, hogy értőbben tanuljunk meg olvasni. Nekem több kedvenc könyvem is van azok közül, amelyeket ezen a vetélkedőn ismertem meg. Ide tartozik Szerb Antal A

Pendragon- legenda című regénye vagy Michael Ende Momo című műve.”

(Kuffa Nikolett:)

Felolvasások, rendhagyó irodalomórák

Az olvasni szerető diákok nemcsak jó könyvekkel ismerkedhettek meg az elmúlt 10 év során, hanem baráti kapcsolatok is köttettek a táborokban. A verseny közösségi oldalán, a táborozók részére létrehozott zárt csoportokban is kapcsolatban maradtak/maradnak, s nagy örömmel várják az újabb találkozási lehetőségeket.

Régóta terveztük már azt, hogy az ajánlott olvasmányainkkal kapcsolatban ne csak a verseny két írásbeli fordulójában mondassák el véleményüket a résztvevők, hanem szóban is. Álmodtunk egy beszélgetősarokról iskolánk könyvtárában, ahol könyvekről, olvasásról lenne szó, ahol felolvashat bárki 1-1 kedvenc gondolatot, részletet a művekből.

Az alig 52 négyzetméteres könyvtár az Ady gimnáziumban nem volt alkalmas ilyen rendezvény lebonyolítására, de iskolánk pódiumterme igen. 2014 tavaszán tartottuk az első rendhagyó irodalomórát, amelyről **Domokos Fanni 12. B** osztályos tanuló írása a Hajdú-Bihari Napló SÉTA (Sajtó és Tanulás) rovatában is megjelent:

Rendhagyó irodalomóra egy varázslatos írói világról

Sokan nem tudják, hogy március 5-én van a hangos olvasás világnapja. Iskolánk - a Debreceni Ady Endre Gimnázium - néhány tanárának az a remek ötlete támadt, hogy csatlakozhatnánk az ezzel kapcsolatos programsorozathoz, és egy órát a hangos olvasásra áldozhatnánk. Az elgondolás Peternainé Juhász Zsuzsa tanárnőtől és Kluka Hajnalka tanárnőtől származott.

Mindenknek a megvalósítására március 10-én került sor iskolánk pódiumtermében, s a **8. A**, a **9. Kny/C** és a **9. Ny/D** osztály egy-egy csoportja vett részt benne. Én meghívott vendégként lehettem jelen. A felolvasás témájául az **Olvas többet! nemzetközi irodalmi vetélkedő** II. félévi elolvasásra ajánlott könyveinek egyikét választották ki a szervező tanárok. Ez a mű nem más, mint J. R. R. Tolkien sokak által ismert és közkedvelt műve, *A Hobbit*, melyből már filmfeldolgozás is készült Peter Jackson rendezésében.

A rendhagyó irodalomórát **Kónya István** tanár úr nyitotta meg, néhány érdekességet megemlítve az íróról. Megtudhattuk, hogy Tolkien fejében hogyan született meg *A Gyűrűk Ura* varázslatos világa, és hogyan hagyta

félbe a készülő könyvét, csak hogy belekezdhesen *A Hobbit* megírásába. Tanár úr olyan érdekességeket mesélt el a könyvről és a film rendezéséről egyaránt, amik mindannyiunk figyelmét felkeltették. Ezután vette kezébe mindenki a saját példányát, és lapozta fel a kedvenc részét. Néhányan voltak olyan bátrak, hogy megosztották velünk az általuk kiválasztott szövegrészletet vagy verset. Azonban a legizgalmasabb részeket Zsuzsa néni előadásában hallhattuk, aki szeretettel ajánlja a művet a kisgyermektől kezdve a fiatalokon át az idősebb nemzedékekig mindenkinek. A legtöbb diák behunyta szemmel, a Tolkien által megalkotott különleges világot maga elé képzelve hallgatta végig a könyvrészleteket. Zsuzsa néni vigyázott arra, hogy ne áruljon el túl sokat, mégis felkeltse a közönség érdeklődését, így nem csoda, hogy lelkes hallgatóságra talált bennünk.

Az érdekes programnak a csengőszó vetett véget, mindannyiunk nagy bánatára.

Kellemes élményekkel lettünk gazdagabbak. Ezt jól bizonyítják egyik diáktársam szavai is: "Tetszett, hogy a résztvevők közül akárki olvashatott, és hogy mennyire különbözők voltak az egyes kedvenc részek. Ez is mutatja, hogy nem vagyunk egyformák."

Rendkívül örülök, hogy részese lehettem ennek az egyáltalán nem hétköznapi órának, és remélem, hogy nem ez volt az utolsó ilyen alkalom. Ahogy abban is biztos vagyok, hogy mindenki nagyon örülne annak, ha a szervezőknek sikerülne megvalósítaniuk a céljukat, és ezután a közös felolvasás hagyománnyá válna iskolánkban és az Olvass többet! nemzetközi irodalmi vetélkedőben részt vevő partneriskolákban is.

2015-ben újabb mérföldkövéhez érkezett el az Olvass többet!, és a felolvasós rendhagyó magyarórák is új helyszínen zajlanak azóta. Kezdeményezésünkre a Déri Múzeum és a Debreceni Ady Endre Gimnázium igazgatói, dr. Angi János és Rózsavölgyi Gábor együttműködési megállapodást kötöttek az értő olvasásra nevelés jegyében. A Debreceni Irodalom Házában a Péterfia utcai Álmodó magyarok kiállítás tárgyaival is kapcsolódási pontokat találhatnak az olvasó diákok, a versenyre ajánlott művek témájához, szerzőjéhez, szereplőjéhez is kötődő feladatlapokat tölthetnek ki. A kérdéseket összeállító múzeumpedagógusok ügyelnek arra, hogy a válaszokat csak a művek ismeretében, illetve a tárlat figyelmes megtekintése után lehessen megadni.

A második rendhagyó irodalomóráról Domokos Fanni és Huszti Anna (Debreceni Ady Endre Gimnázium), valamint Szücs Pálma (Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium) írt Olvass-láss-tudj többet!: Közösen az olvasás népszerűsítéséért címmel.

A Debreceni Ady Endre Gimnázium tanárai immáron kilencedik éve szervezik meg az ettől a tanévtől Olvass többet! határtalanul- magyarul nevet viselő nemzetközi vetélkedőt. A verseny keretében minden félévben két művet ajánlanak elolvasásra, melyekből egy kétfordulós versenyen mérettethetik meg magukat a nebulók.

Az évek során egyre elterjedtebb lett a verseny, az utóbbi vetélkedőkbe bekapcsolódtak határon túli magyar iskolák versenyzői is. A 2015-ös év tavaszi fordulói még érdekesebbek, hiszen idén Peternainé Juhász Zsuzsa és Kluka Hajnalka tanárnők szervezésében tovább bővült az olvasást népszerűsítő program.

Február 17-én a Déri Múzeum állandó irodalmi kiállítása adott otthont az olvasás iránt érdeklődő diákoknak és tanáraiknak egy rövid találkozóra. Helyszínül a Péterfia utcán található Debreceni Irodalom Háza (régii nevén Medgyessy Ferenc Emlékmúzeum) szolgált.

A jelenlevőket a Déri Múzeum igazgatója, dr. Angi János köszöntötte, majd dr. Lakner Lajos irodalomtörténész mutatta be az Álmodó magyarok című kiállítást. A résztvevők rengeteg érdekes információval gazdagodhattak több, Debrecennel kapcsolatban álló híres magyar költőről és íróról.

Az első teremben, amibe beléptünk, Csokonai Vitéz Mihály álmvilága tárult elénk, egy szoba, amelyet a költő leírásai alapján készítettek, a meg nem valósult, számára legtokéletesebb házról. Nagyon sok érdekesség hangzott el, sokat megtudhattunk a debreceni költő mindennapjairól, a tehetségéről, a barátairól, a szerelméről, a haláláról és vele kapcsolatban a kétszáz évvel ezelőtti Debrecenről is, arról, hogy milyen hatással volt rá a város. Ismét bebizonyosodott, hogy egészen más egy kiállítás, ha csak magunk nézelődünk a múlt emlékei között, vagy ha egy nagyon tájékozott tárlatvezető magyarázza a tárgyak történetét. Mivel nem volt sok időnk, rögtön át is mentünk a kiállítás második helyiségébe, ahol Oláh Gáborról, a ma már alig ismert költőről tudhattunk meg többet. Néhány percre beléphettünk a fantáziavilágába, és elgondolkodhattunk a poéta életén és a valósággal lévő kapcsolatán.

Ezután egy kisebb terembe vezettek minket, ahol kör alakba rendezett székek és párnák vártak ránk. A helyiség plafonja sötétkékre volt

festve, rajta különböző ábécék fehér betűi - az első pár percet ezek nézegetésével töltöttük. Miután mindenki megtalálta a helyét, Peternainé Juhász Zsuzsa tanárnő Bodáné dr. Porkoláb Judit magyartanár levelének felolvasásával és néhány ünnepélyes mondattal megnyitotta az alkalmat, beszélve az olvasók változó ízléséről és az irodalom értékálló voltáról.

Majd Zsuzsa néni az Olvass többet! vetélkedőn meghirdetett egyik művet, Ransom Riggs Vándorsólyom kisasszony különleges gyermekei című regényét ajánlotta olvasásra. Kluka Hajnalka tanárnő pedig az általa feldolgozott műnek, Jókai Mór A nagyenyedi két fűzfa című alkotásának egyik részletével csábított minket ennek minél alaposabb megismerésére.

Ezt követően a bátrabbak-így mi is- szívesen vállalkoztak arra, hogy felolvassák a számukra legjobban tetsző jeleneteket, amivel meghozzák a kedvet az olvasáshoz. Közben persze vigyáztunk arra, hogy a könyvek végét rejtő titkok ki ne derüljenek azok számára, akik még nem ismerték a műveket.

A nagyenyedi két fűzfa című Jókai-alkotással tíz-tizenegy éves korunkban, általános iskolai tanulmányaink során már megismerkedhettünk, de akkor még nem figyeltünk úgy fel az értékeire, mint most. Ez is példázza, hogy talán nem maga a könyv vált idejétmúlttá, csupán nem mindegy, hogy mikor kerül a kezünkbe.

A Vándorsólyom kisasszony különleges gyermekei igazán egyedi mű. A szerző részben saját maga, részben mások által gyűjtött, régi, valamilyen módon különleges fényképeket rendezett sorba, majd történetet írt köréjük. A képek még közelebb hozzák az olvasóhoz a regény világát, a kis brit szigetet az árvaházzal, az időhurok elszigetelt, világháborús terét és a különleges gyermekeket, akik ennek a történetnek a középpontjában állnak.

Ransom Riggs egy olyan fantáziavilágba kalauzol el minket, ahol szinte bármi lehetséges. Az író varázslatosan elegyíti párbeszédei szabad, mai nyelvezetét festői leírásaival, amikkel nagyon közel kerülhetünk a főszereplőhöz, és megismerhetjük gondolatait. Mindenkinek ajánlható a regény, aki egy kis időre el akar szakadni a szürke hétköznapioktól, valami borzongatóra, ugyanakkor viccesre és lenyűgözőre vágyik.

A felolvasással töltött délelőtt nemcsak a mi tetszésünket, hanem a legtöbb olvasni szerető diákét elnyerte. Nagyon bízunk benne, hogy a

későbbiekben is lesznek hasonló események, és lehetőségünk lesz részt venni rajtuk. Reményeinket erősíti, hogy pár nappal később a Déri Múzeum és a Debreceni Ady Endre Gimnázium együttműködési szerződést írt alá az olvasás népszerűsítése érdekében.

2015. november 12-én újra megrendeztük a felolvasást rendhagyó irodalomóra keretében a Debreceni Irodalom Házában. Az őszi ajánlott olvasmányokból - Anna Gavalda: 35 kiló remény és Jack London: Az éneklő kutya - hallhattak részleteket az adys, diószegis, könnyűiparis, péchys és TÁG-os diákok és tanáraik.

Vannak visszatérő olvasók és új érdeklődők, akik ilyenkor járnak életükben először az Debreceni Irodalom Házában. Egyre többen merik kinyitni könyveiket ott, annál a résznél, amelyik a legjobban megragadta a képzeletüket, s olvasnak, felolvasnak, hogy más is hallja, s kedvet kapjon a részlet alapján a teljes mű elolvasásához.

Tapasztalataink szerint ennek az ajánlásnak, az ilyen alkalmaknak van a legnagyobb hatásuk, hiszen a résztvevőkre a saját korosztályukbeli diáktársak élményei és véleménye erősebben hathatnak.

2016. március 9-én került sor a negyedik rendhagyó irodalomórára. **Balogh Anett, akkori 10. A osztályos tanuló** írása a május 26-i Hajdú-Bihari Napló SÉTA rovatában jelent meg:

Összekötött minket az irodalom szeretete

Az „Olvass többet! határtalanul-magyarul” nemzetközi irodalmi vetélkedő online feladatlapjainak kitöltése már lezárult, 2016. március 21-én került sor iskolánkban, a Debreceni Ady Endre Gimnáziumban a második fordulóra.

Ráhangelődésképpen, valamint azért, hogy még inkább közel érezhessük magunkhoz a két ajánlott művet - Bertolt Brecht A szecsuáni jólélek és Fehér Klára Bezzeg az én időmben című alkotását - március 9-én a Debreceni Irodalom Házában, az „Álmodó magyarok” kiállításon jártunk tárlatvezetésen, majd ugyanitt egy szűk körű felolvasáson vettünk részt. Rajtunk, adys diákokon kívül diószegis, könnyűiparis, péchys és TÁG-os

A felolvasás egészen családi hangulatú volt, érződött ugyanis, hogy a jelenlévőket összeköti az irodalom szeretete. Érdekes volt meghallgatni, hogy más olvasóknak mely részletek tetszettek leginkább, mely sorok voltak rájuk nagy hatással és milyen okból. Több tanár, valamint a versenyzők is meséltek élményeikről és saját értelmezésükről a két történettel kapcsolatban, ezzel kellemesen személyes hangulatot teremtve.

Gyorsan elrepült az idő a könyvszeretők társaságában, de ez a másfél óra is elég volt ahhoz, hogy hazaérve ismét lelkesen, kissé megváltozott szemlélettel lapozzam fel a műveket.

76

*„Benned égnie kell annak,
amit lángra akarsz lobbantani másokban!”
(Szent Ágoston)*

Konferenciaszereplések, szakmai napok, tudásmegosztás

KTE tavaszi szakmai napok

2009-ben kezdődött Budapesten. A Magyar Olvasástársaság, a Könyvtárostanárok Egyesülete és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum szervezésében tartott konferencián jelentünk meg először jó gyakorlatunkkal. A **Kötelező, közös, kölcsönös olvasmány: Hagyomány és megújulás az iskolai olvasmányok kánonjában** című konferencián „Olvass többet! - Ajánlott olvasmányok népszerűsítése a debreceni Ady Endre Gimnáziumban” címmel tartott előadást Peternainé Juhász Zsuzsa 2009. március 28-án, az akkori Magyar Pedagógusok Háza - Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest, IX. Könyves Kálmán krt. 40. szám alatti épületében (Ma OFI-PKM).

Regionális pályázati tájékoztató napok

2010. április 15-16-án a **Regionális pályázati tájékoztató napokon** Zalaegerszegen a Hotel Arany Bárányban (Széchenyi tér 1.) és Szombathelyen a Martineum Felnőttképző Akadémián (Karmelita út 1.) tartott jó gyakorlat-bemutató előadást Peternainé Juhász Zsuzsa és Kónya István **Jó gyakorlatunk: Olvass többet! nemzetközi irodalmi vetélkedő** címmel.

Olvass többet! szakmai nap

2011-ben, amikor 5 évesek lettünk, úgy gondoltuk, hogy első öt évünk emlékeit, az addig feldolgozott és olvasásra ajánlott műveket 2011. február 17-én **5 éves az Olvass többet!** címmel szakmai napon tárjuk az iskolaközösség és a partneriskolákból érkező kollégák és tanulók elé. Szakmai napunkról **Papp Eszter 11. D osztályos tanuló** -a Hajdú-Bihari Napló SÉTA rovatában megjelent cikkben - így írt.

Olvasóvá Olvasó nevel

Immár öt éve, hogy az Ady Endre Gimnázium könyvtáros tanárának, Peternainé Juhász Zsuzsa tanárnőnek megszületett a fejében az "Olvass többet!" vetélkedő ötlete. Kezdetben Kluka Hajnalka tanárnővel együtt még csak az iskolán belül buzdították olvasásra a tanulókat.

Nem sokkal később Kónya István tanár úr is bekapcsolódott a munkába. Informatikatanárként lehetővé tette, hogy a diákok online is el tudják küldeni a válaszaikat. Céljuk, hogy az egész országot bevonhassák ebbe a versenybe. Munkájuknak köszönhetően ma már több környező, illetve határon túli magyar iskola csatlakozott a vetélkedőhöz.

Az "Olvass többet!" révén a diákok évente négy könyvvel ismerkedhetnek meg. Minden félévben két forduló van. Először csak a szövegrészletekhez kapcsolódó kérdésekre kell válaszolni, majd pedig a teljes műhöz kapunk feladatokat. A legaktívabb osztályt év végén tortával, a legeredményesebben szereplő egyéni résztvevőket félévenként oklevéllel és könyvvel vagy könyvutalvánnyal jutalmazzák.

Ebben az öt évben húsz könyvet dolgoztak-dolgoznak fel a diákok. Ezekről a művekről február 17-én, csütörtökön egy kiállítás nyílik iskolánkban, melyen a megmérettetésbe bekapcsolódó intézmények képviselői is részt vesznek majd. Iskolánk igazgatója, Rózsavölgyi Gábor fogja köszönteni a vendégeket, és nyitja meg a kiállítást. A köszöntő után Peternainé Juhász Zsuzsa tanárnő, illetve Kónya István tanár úr tartanak egy-egy rövid ismertető előadást a vetélkedőről, illetve annak technikai feltételeiről.

Reméljük, hogy minél többen fognak eljönni erre a nemes alkalomra, hiszen ahogy Babits is mondja:

"Óh, ne mondjátok, hogy a Könyv ma nem kell,
hogy a Könyvnél több az Élet és az Ember;
mert a Könyv is Élet, és él, mint az ember -
így él: emberben könyv, s a Könyvben az Ember."

A rendezvény a TÁMOP 3.2.4 „Tudásdepó Expressz” pályázat keretén belül valósult meg a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának támogatásával.

Ahogy a meghívó is mutatja, előadások hangzottak el, ismertettük a vetélkedő történetét, céljait, módszereit, majd az online feladatlapokat,

azok feldolgozási folyamatát mutattuk be az érdeklődőknek, gyakorlati foglalkozás keretében.

Az előadások előtt iskolánk igazgatója, Rózsavölgyi Gábor nyitotta meg a jubileumi kiállítást, amelyen bemutattuk az 5 év alatt ajánlott olvasmányokat s a húsz műhöz kapcsolódó olvasói véleményeket.

Kuffa Nikolett 11. B, Somogyi Noémi 11. C és Vajta Krisztina 11. C osztályos tanulók könyvről, olvasásról szóló gondolataikat osztották meg a közönséggel.

TÁMOP záró konferencia

2011. június 16-án a Debreceni Egyetemen a TÁMOP-3.2.4.A-11/1 - „Tudásdepó-Expressz”- A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében pályázat záró konferenciáján partnerintézményként vettünk részt, ahol „*Olvasásfejlesztés, az olvasás népszerűsítése - határok nélkül*” címmel Peternainé Juhász Zsuzsa tartott előadást.

HUNRA - konferencia

2015. április 11-én Debrecenben, a Debreceni Akadémiai Bizottság székházában a Magyar Olvasástársaság (HUNRA) Tehetség-zene-olvasás című konferenciáján tartottunk előadást

„Olvas többet! határtalanul-magyarul: *Olvasásfejlesztés hagyományos és digitális eszközökkel*” címmel.

Előadók: Kluka Hajnalka - Kónya István - Peternainé Juhász Zsuzsa

A konferenciára készült absztrakt tükrözi az előadás lényegi elemeit.

Kulcsszavak: *tehetséggondozás, tudásmegosztás, mérési eredmények*

Helyi kezdeményezésű „jó gyakorlatunk”, az **Olvas többet! határtalanul - magyarul** címet viselő nemzetközi irodalmi vetélkedő olvasásfejlesztésben- és népszerűsítésben betöltött szerepéről, tanulóink olvasáshoz való viszonyáról szólunk.

Témáink:

1. Tehetséggondozás - kompetenciafejlesztés
2. Tudásmegosztás (olvasótábor, szakmai nap, partnerek bevonása)
3. Könyvtárhasználati és olvasási szokások mérési eredményei iskolánkban

A tehetséggondozás - kompetenciafejlesztés témakörön belül „jó gyakorlatunk” főbb fejlesztési területeit érintjük: kreativitás (pl. esszéírás, rejtvények), szövegértési, szövegalkotási képesség (online és hagyományos feladatlapokkal), olvasási rutin minőségi olvasmányokkal, érzelmi gazdagítás, nyelvi kompetenciák, digitális kompetencia.

Pedagógiai Oktatási Központ – őszi, tavaszi szakmai napok

Az olvasóvá nevelés lehetőségeiről, olvasásnépszerűsítő jó gyakorlatunk innovációiról, ráépülő rendezvényeinkről folyamatosan tartunk előadásokat, elsősorban az OH Debreceni Pedagógiai Oktatási Központjának felkérésére.

A 2015/2016. tanévben kétszer is, 2015. szeptember 30-án és a „Tavaszi szakmai napok” keretében 2016. március 16-án hangzott el előadás könyvtáros tanárok és érdeklődő kollégák körében.

Debreceni Irodalom Háza – Olvass többet! szakmai napok

2015. március 2-án alakult meg a Hajdú-Bihar megyei könyvtáros tanárok számára egy zárt csoport a Facebook közösségi oldalon belül. Szükségét éreztük annak, hogy napi kapcsolatot tudjuk kialakítani, online **szakmai munkaközösségen** belül lehessen információkat eljuttatni a debreceni és Debreceni környéki könyvtáros tanárok számára. Kezdetben csak szakmabeliek, majd később magyartanárok és a Déri Múzeum munkatársai közül is kapcsolódtak a csoportunkhoz érdeklődő kollégák, illetve kérték a felvételüket. 2015. március 12-én tartottuk meg az Olvass többet!-hez kapcsolódó első szakmai napot, amelynek már nem az Ady gimnázium könyvtára, hanem a Debreceni Irodalom Háza adott és ad azóta is otthont.

A legutóbbi szakmai napunkat 2016. február 11-én tartottuk *Olvass többet! - Lásd többet! - Képzeld el!* címmel 2016. február 11-én a Debreceni Irodalom Házában (Debrecen, Péterfia utca 28.).

Tájékoztatást kaptak a résztvevők az *Olvass többet! hartártalanul-magyarul* nemzetközi irodalmi vetélkedő 2. félévi programjáról, az *Olvass többet! - Képzeld el!* illusztrációs pályázat idei versenykiírásáról

és az ***Olvass többet! - Képzeld el- Láss többet!*** múzeumpedagógiai versenyfelhívásról, illetve a Déri Múzeum állandó kiállításairól.

A baráti hangulatban zajló szakmai napot tárlatvezetéssel egybekötött látogatás zárta a ***Medgyessy Ferenc Emlékmúzeumban***.

/Képek a Képmellékletben találhatók./

Bolyai Nyári Akadémia - továbbképzés

A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége 1993 óta szervezi meg a Kárpát-medencében a Bolyai Nyári Akadémiát. 2015-ben az erdélyi, felvidéki és vajdasági könyvtárosok, könyvtáros tanárok – többek között – **Az iskolai könyvtárosok a digitális világban** című képzésre is jelentkezhettek.

Az Olvass többet! történetében újabb mérföldkő és nagy megtiszteltetés az, hogy a *Romániai Magyar Könyvtárosok Egyesületének és Kiss László iskolai könyvtárosnak a felkérésére a fenti témában* *Peternainé Juhász Zsuzsa* tarthatott továbbképzést a sepsiszentgyörgyi Kós Károly Líceumban.

15 erdélyi és egy vajdasági kolléga képzőjeként (Nyíró Gizella⁷ könyvtáros tanár mellett) 2015. július 12-18. között az alábbi – elméleti és gyakorlati – képzésekben részesítette az akadémia hallgatóit:

- **„Olvasóvá olvasó nevel”** – mit olvasnak ma a fiatalok? (könyvtárhasználati és olvasási szokások mérésének tapasztalatai)
- Könyvtárak a digitális térben – a korszerű **iskolai könyvtári honlap**
- Az **olvasásnépszerűsítés** lehetőségei az iskolai könyvtárakban (versenyek, jó gyakorlat, olvasótábor, közösségi oldalak, PR)
- **Szövegértéses feladatok** készítésének elmélete (irodalmi szövegek feldolgozása, kérdéstípusok, értő olvasásra való nevelés lehetőségei)
- Szövegértéses **feladatlapok készítése** (egyéni/csoportmunka)
- Egyéni és csoportos olvasásnépszerűsítő tevékenység **tervezése** (egyéni elkészített záró dokumentum leadása)
- **Tehetséggondozás** (könyvtárhasználati versenyek, könyvtárhasználati órákon használható feladatok, prezentációs anyagok könyvtárhasználati ismeretek átadásához)

Kiss László, a sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Elméleti Líceum könyvtárosa és angoltanára, aki nemcsak a 2015. évi Bolyai Nyári Akadémia könyvtári szekciójának résztvevői számára szervezett

⁷ Nyíró Gizella (Pécsi Tudományegyetem Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola)

tartalmas továbbképzést, hanem egyéb módon is kampányt folytat az olvasásért, a könyvtárakért.

Hitvallása így szól:

Olvass velem!

A kerékpár, akár a könyv, milliók szenvedélye. Hány mesében olvassuk azt, hogy a szegénylegényt feltarisznyálják hamuban sült pogácsával, és útnak ered, hogy világot lásson? Hányan élünk át a könyv hősein keresztül olyan kalandokat, amelyek velünk talán soha nem történhetnek meg? Azonban az olvasmányok nemcsak egy képzelte világban kalauzolnak el, hanem ihletet adnak, inspirálnak. Engem a Jules Verne-regények indítottak el utamra....

Iskolai könyvtárosként nap mint nap észlelem, hogy tanulóink kevesebbet olvasnak. Nő a funkcionális analfabéták száma nemcsak nálunk, hanem szerte a világban. Nem értenek meg egy bonyolultabb szöveget, nem tudnak leérettségizni, és nem kapnak jó munkahelyet. Ennyi!

Ez ellen viszont minden pedagógusnak küzdenie kell bármilyen eszközzel. Én a kerékpárt választottam. 3000 km-t az olvasás szolgálatában - hasonlóan a Verne-regényekhez. Az én utam sem öncélú volt. 2015-ben kerékpáros kampányt szerveztem 7 országon át, Constancától Amszterdamiig, a Fekete-tengertől az Északi-tengerig. Nem világmegváltó gondolatokkal indultam, de szerettem volna:

- felhívni a figyelmet az iskolai könyvtárak fontosságára a fiatalok nevelésében,
- megerősíteni a könyvtárak és könyvtárosok közötti kapcsolatokat,
- nyomást gyakorolni a Román Kormányra, hogy létesítse újra az I. C. Petrescu Nemzeti Pedagógiai Könyvtárat, melyet nemrég számoltak fel, és amelynek a könyvtáros-és pedagógusképzésben rendkívül fontos szerepe van,
- kivívni az emberek szolidaritását az iskolai könyvtárak ügyével,
- részt venni Maastrichtban az Iskolai Könyvtárak Nemzetközi Egyesületének Konferenciáján (IASL), hogy tanuljak és továbbadhassam a tanultakat,
- megváltoztatni az általános véleményt rólunk, könyvtárosokról és bebizonyítani azt, hogy nem vagyunk átlagemberek.

Az olvasás nemcsak elvarázsol, hanem segít megvalósítani álmainkat. Hogyan valósítottam meg mindezt?

Minden stációban találkoztam a helyi könyvtárosokkal a sajtó jelenlétében. Közösén hívtuk fel a figyelmet a könyvtárak fontosságára. Virágot helyeztünk el a kollegákkal egy helyi fontosságú író, költő, könyvtáros szobránál, sírjánál.

Könyvstafétát indítottunk, azaz könyvtártól könyvtárig vittem a (másik könyvtárnak) dedikált könyvet.

Utam során használtam a könyvtáros útlevelet, amelyet minden utamba eső könyvtár lepecsételt és aláírt.

Naplót írtam a Facebookon.

Az utat, mint minden Verne-regényben, hosszas tervezés előzte meg. Segítségemre volt

ebben Jakabos Ödön Indiai útinapló című könyve is. A példaképem egészen Dardzsilingig, Kőrösi Csoma Sándor sírjáig zárandokolt el, aki szintén megyénk, Háromszék szülötte volt.

Az utam nem volt könnyű. Napi 160-180 kilométert kerékpároztam, utána kampány 2-3 óra, majd levelezés és Facebook-napló írása, beszélgetés a házigazdával, majd következett a váltóruhák mosása. Rendszerint éjjélkor feküdtem le, de már hajnali 5-kor kelnem kellett. 21 napon át ez volt a programom, akkor is, ha esett az eső, akkor is, ha fújt a szél, akkor is, ha az embert úgy sütögette az aszfalt, mint a grillcsirkét a sütő.

Minden nehézség ellenére tovább folytattam, amit elvállaltam, mert volt valami, ami erőt adott. A kerékpározás alatt barátok, kollegák, ügyünkkel szolidaritást vállaló emberek kísérték kisebb-nagyobb távon, és hogyan is felejthetném el a házigazda kollegák, a csongrádiak, budapestiek, győriek kedvességét és szeretetét, ha csak Magyarországról beszélek!

Úgy érzem, hogy érdemes volt megtenni az utat. Rávezetett arra, hogy nem vagyok egyedül, és mások is hisznek abban, hogy olvasni jó és olvasni érdemes.

Ezért arra kérlek, hogy olvass te is velem! Valósítsd meg álmaidat!

Sepsiszentgyörgy - Háromszék, 2016. június 6.

Jó gyakorlatok a köznevelésben

A TÁMOP 3.1.15 Programiroda **Jó gyakorlatok a köznevelésben** címmel 4 állomásos szakmai műhelyt szervezett 2015 őszén Pécsen, Zalaegerszegen, Budapesten és Debrecenben. A debreceni konferenciára 2015. október 15-én került sor, amelyen „Olvass többet! határtalanul-magyarul: *Olvásásnépszerűsítés, tehetséggondozás, kompetenciafejlesztés*” címmel Kluka Hajnalka és Peternainé Juhász Zsuzsa tartottak előadást.

Ez a konferencia is azt bizonyította, hogy olvasást népszerűsítő tevékenységünk hatókörét személyes ismeretségek révén tudjuk tágítani. Az Újszászi Vörösmarty Mihály Általános Iskola mesterpedagógusa, magyartanára, Székelyfalvi Gáborné itt hallott először a programunkról, s tanítványaival a tavaszi két fordulóba be is kapcsolódtak. Első szóbeli fordulónkon ők szerezték meg az első helyezést. A 7. osztályos újszászi csapat (Czigány Viktória, Diós Letícia, Ézsiás Zsófia) a 10-13. évfolyamos - adys, péchys, TÁG-os- csapatokat megelőzve érte el a legjobb eredményt.

/Kép a „Képmelléklet” részeként látható./

Jubileumi évkönyvünk elején két kollégának és az elmúlt 10 évben bennünket támogató szervezeteknek, intézményeknek, illetve azok vezetőinek, munkatársainak mondtunk köszönetet. Az idézett gondolat - *„Mindannyian félszárnyú angyalok vagyunk, csak akkor szállhatunk, ha összekapaszkodunk.”* - hadd álljon ennek a fejezetnek az élén is! Az itt következő írások azoknak az elkötelezett pedagógusoknak az üzenetei, akikkel „összekapaszkodva” egyre szélesebb körben tudtuk és tudjuk nyitogatni a könyveket, nem feledve az Olvass többet! vetélkedő mottóját:

„Aki...kinyit egy könyvet, mindenekelőtt önmagát nyitja ki.”

(Csoóri Sándor)

Ünnepi gondolatok

az Olvass többet! vetélkedő 10. születésnapjára

2009 őszén hallottam először Fehér Zsuzsánna tanárnőtől az Olvass többet! vetélkedőről. Akkor már 11 éve dolgoztam magyartanárként az erdélyi, kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Líceumban, és sajnos, azt kellett tapasztalnom, hogy iskolánkban egyre kevesebb az olvasni szerető diák. A gyerekekben az olvasáshoz nem a kikapcsolódás, az élményszerzés, az öröm érzése társult, sokkal inkább a feladatvégzés, a kötelesség terhe. Azt is tudomásul kellett vennem, hogy egyre többen döntenek úgy, hogy nem válnak olvasó emberekké, és tudatosan vagy tudatlanul lemondanak az olvasás nyújtotta élményszerzés lehetőségéről. Azzal a kudarcélménnyel is szembesültem, hogy még azok a diákok is, akik az órákon megismert, elolvasott művekkel szívesen elbábelődtek, az önálló, otthoni olvasást már unalmasnak, megterhelőnek tartják.

Szülőként azt is megtapasztaltam, hogy hiába olvasunk sok-sok mesét, érdekes történetet gyerekeinknek, remélve, hogy ezzel is "meghozzuk az étvágyukat" az olvasásra, amikor már iskolásként elsajátítják az olvasás képességét, igyekezetünk hiábavalónak bizonyul. Mert túl nagy a kísértés. A számítógép, a világháló olyan versenytárs, amely mellett a könyv alulmarad. A mai gyerekeknek már mások az igényeik, ha szórakozásról, kikapcsolódásról van szó. Nem a könyv az, ami segít nekik elszakadni a mindennapok egyhangúságától, hanem egy mások által kreált, virtuális világ.

Mindezek a tapasztalatok késztettek arra, hogy minden eszközt, lehetőséget megragadjak, hogy változtassak ezen a szomorú tényen. Lemondtam a "kötelezőkről", arra gondolván, hogy minden, ami kötelező, ellenkezést vált ki a fiatal generációból. Így hát kötelezők helyett olvasásra ajánlott művek listáját készítettem el évfolyamonként, és jutalmaztam azokat, akik egy-egy olvasott művet osztálytársaiknak bemutattak. Közös döntöttük el, hogy melyik lesz az a két mű, amit mindenki el fog olvasni az illető tanévben, amit közösen megbeszélünk, és amiből számonkérés is lesz. Minden alkalmat megragadtam, hogy saját olvasmányélményeimről beszéljek, hátha a lelkesedésem láttán, hallatán ők is kíváncsiak lesznek, és beleolvasnak egy-egy könyvbe.

Amikor pedig Fehér Zsuzsa tanárnő beszélt a Juhász Zsuzsa és Kluka Hajnalka által elindított versenyről, felcsillant a szemem, mert arra gondoltam, hogy hátha "ráharapnak" az én tanítványaim is, és a verseny lehetősége plusz motivációt fog jelenteni számukra az olvasásban. Leültem tehát a számítógép elé, és levelet írtam a szervezőknek: mi is szívesen bekapcsolódnánk a versenybe. A válasz, azt hiszem, még abban az órában megérkezett: *"Melengeti a szívemet a gondolat,*

hogy további iskolák kapcsolódhának be az Olvass többet!-be! Bízom az eredményes és mindannyiunk számára örömet okozó közös munkában!"- írta Juhász Zsuzsa. Hát, így kezdődött a mi szakmai együttműködésünk, ami az évek múltával igaz barátsággá mélyült. Jöttek-mentek a levelek, értesítések, részvételre biztató vagy éppen az együttműködést megköszönő szavak. Közben pedig a személyes ismeretségeknek köszönhetően sikerült más erdélyi (sepsiszentgyörgyi és székelyudvarhelyi) iskolákat is a mozgalom pártjára állítani. Az azóta eltelt hét esztendőben tanítványaim, ha nem is tömegesen, de jó néhányan bekapcsolódtak a versenybe, és rendszeresen küldik be megoldásaikat, a legkiválóbbak közülük pedig elnyerték az „Olvasó diákok mestere” címet. A szervezők által olvasásra kiírt művek közül diákjaim körében a legnépszerűbb Anna Gavalda 35 kiló remény című könyve lett, amit nagy szeretettel és örömmel olvastak el tömegesen a tanítványaim.

Visszatekintve az elmúlt évekre elégedettség, hála és öröm érzése tölt el, mert olyan pozitív példát láttam Zsuzsáéktól, ami megerősített abban a hitemben, hogy kitartással, elkötelezettséggel, áldozatos és lekiismeretes munkával nagyszerű dolgokat lehet véghez vinni. És nem kell lemondani, nem kell feladni, hanem hinni kell abban, amit a sors feladatként ránk bízott.

Kívánom, hogy az Olvass többet! vetélkedő jó híre minél több iskolába eljusson, hogy egyre többen csatlakozzanak az olvasó diákok táborához, a szervezőknek pedig jó egészséget, kitartást és elégtételt kívánok munkájukban! Isten áldjon benneteket!

Kovácsna, 2016. május 22.

Szeretettel:

Molnár Juliánna magyartanár,
Kőrösi Csoma Sándor Líceum

Olvass többet Szlovákiában is!

*„A nyelv egyik legféltőbb kincse, egyik legfőbb dísz a nemzetnek,
s a nemzeti léleknek mind igen szép képe, mind hív fenntartója s
ébresztője!”
(Kazinczy Ferenc)*

Az Olvass többet! programba 2009-ben, a Magyar Nyelv Éve alkalmából kapcsolódtak be az érsekújvári Pázmány Péter Gimnázium diákjai. Az OECD által szervezett PISA-kutatások kimutatták, hogy a szlovákiai diákok számára is az egyik legnagyobb problémát az értő olvasás, egy adott szöveg értelmezése jelenti. Minden pedagógus tapasztalja: ahogy terjed az internet, úgy csappan a mai fiatalság olvasási kedve. A PISA-felmérések szerény eredményeinek hatására a szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterület egyre nagyobb hangsúlyt kap oktatási rendszerünkben. A társadalmi változások következtében és a multimédiás szórakoztatóipar termékeinek elterjedésével párhuzamosan viszont az olvasás mind kevésbé vonzó a diákok számára. A verseny célja nem csupán a szövegértelmezési készség fejlesztése, hanem a tanulók olvasóvá nevelése is.

A jelenkor pedagógusa számára kihívás, hogy felfedeztesse az olvasás örömét a diákokkal, hogy értő és aktív olvasóvá nevelje őket. Tapasztalataink szerint a számos klasszikus és innovatív módszer mellett így is népszerűsíthetők a szépirodalmi alkotások. Az irodalomoktatás fontos feladata az irodalmi érték iránti fogékonyságra nevelés. A könyv remek útravaló az élethez, s amellett, hogy szórakoztat, fejleszti a szókincset, szövegértési képességeket, szociális készségeket. Nagy szerepet játszik a későbbi érvényesülésben. Ha nem értjük az írott betűt, kiszolgáltatottak leszünk. Tanuljunk meg olvasni, értsük, amit olvasunk, és ami a legfontosabb: szeressünk olvasni - ezt próbáljuk sugallni diákjainknak.

A debreceni kollégáknak köszönhetően diákjaink is aktívan bekapcsolódnak az Olvass többet! határtalanul-magyarul nemzetközi irodalmi vetélkedőbe.

A verseny színvonalas, igényes. A részvételünk is bizonyítja, hogy támogatom a kezdeményezést. Telitalálat az ötlet, ilyen jellegű vetélkedőt nem ismertünk eddig. Tapasztaljuk, hogy hiányosságok vannak a szövegértés területén. Sopánkodni, panaszkodni nem elég. Tenni kell a javulásért! És ez a verseny már előrelépés. A megmérettetés, a külső

motiváció rendkívül fontos a munkánkban, így szembesülünk a valósággal, és tudatosítjuk, hogy magasabbra kell emelni a mércét.

A verseny ötlete és a feladatok inspirációként szolgáltak a helyi vezetőség számára - regionális szövegértelmezési anyanyelvi vetélkedőt indított a Pázmány Péter Gimnázium, amelyet azóta is minden évben megszervez.

Érsekújvár, 2016. május 31.

*Benkő Tímea magyartanár és Peternai Zsuzsanna,
az érsekújvári Pázmány Péter Gimnázium igazgatója*

**Bunyáné Szabó Ildikó (könyvtáros tanár): Az Olvass többet!
vetélkedőről**

2011-ben ismerkedtem meg ezzel a nagyszerű olvasást népszerűsítő kezdeményezéssel, mert az Adyban végeztem a tanítási gyakorlatot könyvtárhasználati ismeretekből. 2012-ben tértem vissza GYES-ről, és azóta dolgozom a DSZC Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskolájában könyvtárosként, jelenleg egy osztályban magyart is tanítok. Az első perctől kezdve fontosnak tartottam, hogy ezt a nagyszerű versenyt a diákok közt is népszerűsítsem. A kezdetekkor „csak” két lányt találtam, de ők nagyon alaposan és lelkesen készültek minden félévben, kivéve ez utolsót, mert most érthetően az érettségijükre koncentrálnak. A lányok szóltak a barátoknak, ismerősöknek, így egyre többen lettünk. Szép lassan nőtt a résztvevők létszáma, idén 17 diák vett részt az iskolánkból a verseny valamelyik fordulóján. Az évek során még további események, rendezvények kapcsolódtak e versenyhez.

A Debreceni Irodalom Háza helyt ad egy felolvasásnak a versenyhez kapcsolódóan, és a résztvevők a felolvasás előtt a múzeumot is megnézhetik, ingyenes tárlatvezetéssel egybekötött múzeumpedagógiai foglalkozás keretében. A péchys diákok többsége ennek a lehetőségnek köszönhetően jár először életében ebben a múzeumban.

Csatlakoztunk a rajzversenyhez is, amit a Debreceni SZC Könyvüipari Szakközépiskolája hirdetett meg a versenyhez kapcsolódva. Illusztrációt kellett készíteni valamelyik olvasott könyvhöz.

2016-ban pedig újabb újdonság várta a résztvevőket. Idén először volt a versenynek szóbeli fordulója. Kissé félve készültünk rá, és nehezen ugyan, de találtam három diákot a csapatba, akik indultak ebben a fordulóban is. A nehézséget az okozta, hogy nálunk azok a diákok szeretnek olvasni, akik csendes, visszahúzódo személyiségek, és ők féltek a szóbeli megmérettetéstől. A versenyen mégis helytálltak, sőt mindhárman pozitív visszajelzést adtak, jól érezték magukat. A szervezők arról is gondoskodtak, hogy élmények mellett könyvjutalmat és oklevelet is kapott minden versenyző, illetve ami talán a legfontosabb, új barátokra is szert tettek. Egyrészt a csapat tagjai három különböző osztály tanulói voltak, de a versenynek köszönhetően összebarátkoztak, egymást is jobban megismerhették. A felkészülés során kiderült, ki milyen típusú feladatban mozog otthonosan, ki a szószóló, ki az, aki alaposan elolvasta, megjegyezte a feladott olvasmányok részleteit.

Ezenkívül a versenyen is ismerkedhettek. Amíg a zsűri elvonult értékelni, párokba rendeződve egy másik diákkal kellett beszélgetniük, természetesen a kedvenc olvasmányaikról.

Nagyon jó kezdeményezésnek tartom ezt a vetélkedőt, s ezúton kívánok a következő évekre is sikeres „könyvnyitogatást”, sok szponzort és még több erőt a szervezőknek a folytatáshoz!

Laknerné Mihalcsik Ágnes (könyvtáros tanár): Képzeld el!

*„És akarok még sok másszínű tintát,
bronzot, ezüstöt, zöldet, aranyat,
és kellene még sok száz és ezer,
és kellene még aztán millió:
tréfás-lila, bor-színű, néma-szürke,
szemérmetes, szerelmes, rikitó,
és kellene szomorú-viola
és téglabarna és kék is, de halvány,
akár a színes kapuablak árnya
augusztusi délkor a kapuján.”*

**/Kosztolányi Dezső: Mostan
színes tintákról álmodom/**

2015 telén egy szeles tél végi délelőttön a Könnyűipari Szakközépiskola és Speciális Szakiskola kilencedikes képző-és iparművészeti csoportja is felkerekedett, és ellátogatott Juhász Zsuzsa tanárnő hívására az Irodalom Házába. Ide szervezte ugyanis az Olvass többet! felolvasó délelőttjét, melyen adys, péchys, diószegis, fazekasos, Tóth Árpád-os diákok és tanáraik ajánlották figyelmünkbe a tavaszi forduló két olvasmányát.

Különleges világba csöppentünk, hiszen az elhangzott részletek nyomán máris szárnyra kelt a képzelet. Diákjaink már látták is maguk előtt Gerzson professzor úr kertjét, melyben lánya éppen rózsát szakít le, s ezt a pillanatot két derék diák követi az ablakból távcsővel / Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa/ Megelevenedett előttük az intézet is a maga varázslatával, misztikumával, ahol a másik regénynek, Ransom Riggs A vándorsólyom kisasszony különleges gyermekeinek szereplői nevelkedtek. A diákjaink szemei előtt lebegő képek nyomán pedig megszületett az elhatározás, hogy a mi iskolánk is csatlakozzon az Olvass többet! vetélkedőhöz, hirdessünk illusztrációs versenyt az ajánlott olvasmányokhoz kapcsolódva.

A versenyt Képzeld el! -kreatív ötletek fiatal alkotóktól, olvasmányok rajzban elbeszélve címmel hirdettük meg. Már az első évben nagy lett az érdeklődés. Felhívásunkra 20 pályamű érkezett, s nemcsak megyénkből, hanem a fővárosból is. Így hozott a posta pályamunkát Budapestről a Jaschik Álmos Művészeti Szakközépiskolából, a Debreceni Ady Endre Gimnáziumból, a Debreceni Fazekas Mihály Gimnáziumból, a Debreceni

SZC Könnyűipari Szakképző Iskolája és Speciális Szakképző Iskolájából, a Debreceni SZC Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskolájából, a Derecskei Bocskai István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolából, Hajdúszoboszlóról a Közgazdasági Szakközépiskolából és végül, de nem utolsósorban a Létavértesi Irinyi János Általános Iskolából.

A pályázatokra született kis remekek pedig azt mutatták, hogy nagy alkotókedvvel, ezerarcú képzelettel láttak a pályázók munkához, bizony tudva, hogy "A képzelet erős ló, jó messzire elviszi az embert." De tudták azt is, hogy a sokféle, ezerarcú képzelet működéséhez sok minden kell. Kellenek mindenekelőtt a gyökerek, amikbe kapaszkodhat, amikből meríthet az alkotó.

Kellenek a merész, színes álmok, melyek alkotásra ösztönöznek, kellenek különböző látásmódok, új irányzatok. Ha ezek együtt vannak, megszületik valami új, valami semmihez sem mérhető, megszületik a csoda. Igen, úgy néztünk mi ezekre a rajzokra, festményekre, pasztellekre, montázsokra, mint valami csodára. Különösen megcsodáltuk az első három helyezett munkáját.

Helyezések:

1. Deák Laura	Debreceni Ady Endre Gimnázium
2. Szűcs Pálma	Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium
3. Donáth Anna	Debreceni Ady Endre Gimnázium

A zsűri különdíjakat is kiosztott, ugyanis nagyon sok szép munka érkezett, amit mindenképp szerettünk volna kiemelni.

A legjobb technikáért, a legkidolgozottabb megoldásért különdíjban részesült:

Tutor Tünde /Debreceni Ady Endre Gimnázium / és Szabó Boglárka /Könnyűipari Szakképző Iskola és Speciális Szakiskola/

A legkreatívabb, legötletesebb, legrészletgazdagabb megoldásért különdíjat kapott Garzó Lili /Debreceni Ady Endre Gimnázium/ és Sándor Krisztina /Könnyűipari Szakképző Iskola és Speciális Szakiskola/.

A legígéretesebb, legérdekesebb munkának találtatott Mile Blanka /Debreceni Ady Endre Gimnázium/ rajza.

A fent felsorolt munkák mind a Vándorsólyom kisasszony különleges gyermekei regényhez készült illusztrációk. Iskolánk jutalmazta a nagyenyedi két fűzfához készült illusztrációkat is. Ezek közül kettőt emeltünk ki kidolgozottsága és ötletessége alapján: Márkó Regina /

Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskola/ és Szücs Szabolcs /Könnyűipari Szakképző Iskola és Speciális Szakiskola/alkotását.

A legszebb kiállítású, legigényesebben benyújtott munkáért különdíjban részesült Szabó Adrienn /Jaschik Álmos Művészeti Szakközépiskola / A Déri Múzeum felajánlásában részesült Joó Dóra / Debreceni Ady Endre Gimnázium/ és Csillag Erika /Létavértesi Irinyi János Általános Iskola/.

A legtöbb közönségszavazatot Deák Laura alkotása kapta.

A rajzokat a Déri Múzeum azzal is jutalmazta, hogy a múzeumok éjszakáján vendégül látták és kiállították őket a Medgyessy Ferenc Emlékmúzeumban.

A 2015/2016-os tanévben is meghirdettük az Olvass többet! olvasmányaihoz kapcsolódó versenyünket. E tanévben 4 művet ajánlott a diákok figyelmébe Juhász Zsuzsa és Kluka Hajnalka tanárnő: Anna Gavalda 35 kiló remény, Jack London Az éneklő kutya, Fehér Klára Bezzeg az én időmben című regényét és Bertolt Brecht A szecsuáni jólélek című drámáját. A leginspirálóbbnak Fehér Klára regénye bizonyult. Főként a főhős, a térképes és a cipős jelenet ihlette meg az alkotókat. De született kép másik két műhöz is /Az éneklő kutya, A szecsuáni jólélek/.

Helyezések:

1. Sándor Blanka Debreceni Ady Endre Gimnázium
2. Szabó Boglárka DSZC Könnyűipari Szakképző Iskolája és Speciális Szakiskolája
3. Sepsi Vanda Debreceni Ady Endre Gimnázium

Érdekes, színes, elgondolkodtató pályamunkák érkeztek még Donáth Anna Barbarától, Joó Dórától, Molnár Réka Jankától, Rácskai Vandától / Debreceni Ady Endre Gimnázium/ Csordás Kitti Dzsesszikától /Debreceni SZC Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskola / és Fehér Edinától /Debreceni SZC Könnyűipari Szakképző Iskolája és Speciális Szakiskolája/.

Külön köszönet illeti a felkészítő tanárokat is, akik ösztönözték, lelkesítették, irányították e vállalkozó szellemű diákokat. Elismeréssel adózunk Szabó Andreának / Debreceni Ady Endre Gimnázium/, Kocsis Leilának /Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium/, Tamás Henriettának /Létavértesi Irinyi János Általános Iskola/, Bunyáné Szabó Ildikónak/ Debreceni SZC Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskola/, Déri Andreának / Jaschik Álmos Művészeti Szakközépiskola/, Majoros

Csabának /Hajdúszoboszlói Közgazdasági Szakközépiskola/, Buka Imrénének / Derecskei Bocskai István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola/ és Bogosné Móré Krisztinának, Kovács Szilvia Brigittának, Nagy Klára Máriának, Polonkai Adriennek / Debreceni SZC Könnyűipari Szakképző Iskolája és Speciális Szakiskolája/.

A két év tapasztalata azt mutatta, hogy az olvasó diákok szívesen ragadnak ecsetet, ceruzát, tust, hogy kifejezzék az olvasmányaikról született képet, megfogadva Paulo Coelho tanácsát: „Nyisd ki bátran a képzeleted titkos ládáját. Az egyik bátorsága biztatást ad a másiknak is.”

/A pályamunkák a „Képmelléklet”-ben találhatók./

Zsupos Gabriella (könyvtáros tanár): „Olvassunk mi is többet!”

A Diószegi Sámuel Baptista Szakközépiskola és Szakiskola részvétele az Olvass többet! határtalanul-magyarul irodalmi versenyben

(Debrecen, 2016. május 16.)

A gyres időszakát a hátam mögött hagyva, a munka világába visszatérve, 2012 tavaszán találkoztam a Debreceni Ady Endre Gimnázium által meghirdetett - Olvass többet! határtalanul-magyarul nemzetközi irodalmi vetélkedővel.

Dr. Iszállyné Duró Magdolna kolléganőm már jó kapcsolatot alakított ki Peternainé Juhász Zsuzsával és munkatársaival. Iskolánk magyar nyelv és irodalom szakos pedagógusai közül dr. Dósáné Gargya Tünde lelkesítette leginkább tanulóinkat.

Az, hogy a vetélkedő szervezésébe én is bekapcsolódtam, teljesen természetes volt: kicsi korom óta „olvasó embernek” tartom magam, valamint mindig is könyvtárosnak készültem. A könyvtáros tanári hivatás számomra ideális: egyaránt szívvel-lélekkel végzem az állomány gondozását, gyarapítása körüli feladatokat, és megragadok minden alkalmat, hogy a lehetőségeinkhez mérten a magyar szakos kollégák mellett az iskolai könyvtár is részt vehessen az olvasásfejlesztésben.

Pályakezdként 8 évig a Méliusz Juhász Péter Könyvtárban Harangozó Attiláné „szárnyai alatt” tanultam bele az olvasónaplók összeállításába („Barátunk a könyv” - megyei olvasónapló - pályázat), a gyermekirodalom népszerűsítésébe (könyvtári órák, író-olvasó találkozók). Akkor a felső tagozatos korosztálynak állítottam össze kolléganőimmal a tizenévesek irodalmi ízlését, ismereteit fejlesztő feladatokat. Nagy örömmel fedeztem fel az akkor újra virágzásnak induló „magyar gyermek- és ifjúsági irodalom” újabb alkotóit, nem feledkezve el klasszikusainkról sem.

Azóta is elvem, hogy az olvasásfejlesztéshez túl kell lépni az irodalomórakon megismert klasszikusokon. Ha az a célunk, hogy a fiatalokkal megszerettessük az olvasást, nekik, róluk szóló irodalmat kell a kezükbe adni. Ezért nagyon jónak tartom az „Olvass többet!” szervezőinek célkitűzéseit, hogy „évfordulós”, klasszikus írókat és friss, szórakoztató irodalmat egyaránt szerepeltetnek ajánlott műveik között, ezáltal is szélesítve a fiatalok látóköreit, fejlesztve ízlésüket.

Iskolánk, a Diószegi Sámuel Baptista Szakközépiskola és Szakiskola számára nagy lehetőségek rejlenek a vetélkedőn való részvételben, ezért a vezetőség és a tanári kar is támogatja azt.

A PISA- felmérésekben tanulóink az átlag alatt teljesítettek. Egyik nagy feladatunk, hogy új utakat találjunk a diákok motiválására, szövegértésük fejlesztésére. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, ahol fejleszthetik ezen képességeiket, hiszen hiányuk esetén minden tantárgyban hátránnyal indulnak. Egész életükre kihatással lehet, hiszen nemzedékükre már az élethosszig tartó tanulás vár.

Fontos feladatunk a digitális kompetenciák fejlesztése is, ezért akinek esetleg gondot okoz a feladatmegoldás, a mi útmutatásunkkal, segítségünkkel tölti ki az első forduló online feladatlapjait, illetve felhívjuk a figyelmüket a művek digitális verziójára. Sokan ragaszkodnak a hagyományos könyvekhez. Ha az állományunkban nincs meg az adott mű, könyvtárközi kölcsönzéssel biztosítjuk a példányokat.

Ezzel párhuzamosan nagyon kell figyelniük a tehetségesebb tanulóinkra, és megmutatni számukra a versenyeket, pályázatokat, amelyeken megmérettethetnek.

Tanulóink harmada hátrányos helyzetű: előfordul problémás családi háttér, ezzel párhuzamosan magatartási és egyéb életvitelbeli problémák. A vetélkedő egyik erénye az ingyenesség, hiszen sem az oktatási intézménynek, sem a családoknak nincs lehetőségük arra, hogy a nevezési díjakat fizessék.

Ezen problémák ismeretében nem feledkezhetünk meg az irodalom terápiás szerepéről sem, hiszen nemcsak tanítványaink olvasóvá nevelését célozzák az ajánlott művek, hanem a bennük rejlő gondolatok hozzájárulhatnak, hogy a gyerekek szembesüljenek problémáikkal, megoldásukhoz utakat találjanak.

Tanulóink fele bejáró diák, a megye településeiről naponta utaznak a megyeszékhelyre. Igaz, hogy a településeken működnek közművelődési könyvtárak, közművelődési intézmények, de idő hiányában a középiskolába kerülve kevésbé tudnak bekapcsolódni programjaikba.

Bár iskolai könyvtár vagyunk, próbálunk közelíteni a közművelődési feladatokhoz: amikor anyagi forrásaink engedik, a fiatalokhoz szóló, friss olvasnivalók beszerzésével, szórakoztató programok - vetélkedők, író-olvasó találkozók, kiállítások, Valentin- nap, Mikulás, játéknapi, Ki mit tud? - szervezésével. Olvasásfelmérésekből tudjuk, hogy a szakközépiskolai, szakiskolai fiúk nem tartoznak a legtöbbet olvasók

közé, ezért minden lehetőséget kihasználunk, hogy a könyvtárat az iskolán belül vonzó helynek tekintsék, reménykedve abban, hogy aztán fokozatosan fordíthatjuk figyelmüket a könyvek, az olvasás, az irodalmi versenyek felé.

Az „Olvass többet!” vetélkedőhöz kapcsolódva is új programokkal bővült az iskolai könyvtár: rendhagyó irodalmi órákkal az alkotókról, filmvetítésekkel az irodalmi művek adaptációiból.

A részt vevő tanulók közül többen minden évben nagy lelkesedéssel várják a tanév két versenyét, szívesen vesznek részt a Debreceni Irodalom Házában megrendezett felolvasásokon is. A legaktívabbak már többször ott lehettek a nyári táborozáson. Mind szép élményekkel jöttek haza. Volt közöttük olyan is, aki életében először táborozhatott..

Céljaim között szerepel, hogy indulhassunk a verseny képzőművészeti „ágában”, a Képzeld el! illusztrációs pályázaton, és legügyesebb diákjaink jussanak el az Olvass többet! szóbeli fordulóra is.

Számomra óriási öröm, hogy iskolánk részt vehet ebben a tanulmányi versenyben, hiszen én is sok diákunkat jobban megismerhettem általa. Nem utolsósorban én magam szintén gazdagodtam olvasmányélményekkel, illetve mindig jó érzés volt újra találkozni a már ismert alkotásokkal. Rendkívül jó kapcsolat épült ki a többi részt vevő iskolával, kollégákkal is, hiszen egyre többször találkozunk azzal a céllal, hogy „Még többet olvassunk!”

Köszönjük a verseny összeállítóinak munkáját, lelkesedését!

Dallos – Nagy Krisztina⁸: Olvass – láss – tudj többet!

A diákok érdekében fogott össze a Déri Múzeum és a Debreceni Ady Endre Gimnázium

OLVASS TÖBBET!

„Ismeretes, hogy a mai ifjúság egy része nem szeret olvasni, illetve érdeklődésük korlátozódik a szórakoztató irodalomra. Ezen kívántunk változtatni, amikor elindítottuk az Olvass többet! irodalmi vetélkedőt.”

A fenti sorok a Debreceni Ady Endre Gimnázium könyvtárának honlapján olvashatók - így ajánlják a szervező pedagógusok a tíz éve útjára indított helyi kezdeményezésű, ma már *Olvass többet! határtalanul - magyarul* címet viselő nemzetközi irodalmi vetélkedőt. A diákok szélesebb körű műveltsége érdekében a programhoz 2015-ben nagy örömmel csatlakozott - a maga eszközeivel - a Déri Múzeum. A két intézmény vezetője közös sajtótájékoztatón írta alá az együttműködésről szóló szándéknyilatkozatot.

TUDJ TÖBBET!

A művek iránti érdeklődést felolvasásokkal is színesítik a szervezők a verseny első és második fordulója között. A programokon a diákok a versenyre kiadott művek nekik legjobban tetsző részleteit olvassák fel társaiknak. 2015 óta ezeknek a jó hangulatú, kötetlen találkozóknak a Debreceni Irodalom Háza ad otthont. Itt látható a Déri Múzeum gyűjteményéből megrendezett „Álmodó magyarok - Történetek Debrecen irodalmából” című állandó kiállítás, amely maradandó élményt nyújtva mutatja be a debreceni kötődésű híres írók, költők életét. Eredeti kéziratok, könyvek és irodalmi relikviák ragadják magukkal az érdeklődőket. Látható többek között Petőfi Sándor *Dalaim* című versének kézírata, Jókai Mór *Sárga rózsza* című regényének kéziratoldala, Csokonai Lillájának gyűrűje és Szabó Magda tükre. A kiállítást virtuális elemek, számítógépes játékok teszik izgalmassá és szórakoztatóvá.

⁸ Dallos-Nagy Krisztina a Déri Múzeum sajtóreferense.

A tárlaton szereplő tárgyak, dokumentumok és az Olvass többet! versenyre ajánlott művek témái, szereplői vagy szerzői között nem nehéz kapcsolódási pontokat találni. Olyannyira nem, hogy a múzeum irodalmi rejtvényjátékot is indított a diákok számára. A játékos feladatlap kérdéseire az Olvass többet! műveinek megismerése és a tárlat alapos bejárása után tudnak válaszolni a fiatalok.

LÁSS TÖBBET!

Az első sikeres felolvasó találkozó után egyre több középiskola - a Diószegi Sámuel Szakközépiskola, a Fazekas Mihály Gimnázium, a Könnyűipari Szakközépiskola és a Tóth Árpád Gimnázium - diákjai is érdeklődni kezdtek a lehetőség iránt. A Könnyűipari Szakképző és Speciális Szakiskola tovább tágította az együttműködés kereteit, **Képzeld el!** címmel ugyanis illusztrációs pályázatot hirdetett az Olvass többet! irodalmi vetélkedőhöz kapcsolódóan. A pályaművek legjobbjai a Déri Múzeumban is több héten át láthatók voltak.

Az Olvass többet! verseny, amely az Ady gimnázium néhány lelkes szervezőjének köszönhetette létrejöttét, úgy tűnik, valóban határtalanná válik. Nem pusztán azért, mert megszólítja a határokon túl élő könyvbarát fiatalokat, de azért is, mert a város középiskolái és kultúráját közvetítő intézményei között szintén szorosabbra fűzi az együttműködés szálait.

Olvass többet! – a Debreceni Egyetemen is

Együttműködés a DEENK-kel az olvasás népszerűsítéséért

A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (DEENK) mindig is törekedett arra, hogy kölcsönös partneri kapcsolatokat alakítson ki a régióban. A számos együttműködésünkben kiemelt szerepet kap a leendő könyvtárhasználókkal kapcsolatos munka. Ennek kiváló példája a Debreceni Ady Endre Gimnázium és a DEENK közel 10 évre visszanyúló szoros együttműködése az Olvass többet! program keretében.

A 2007-2013-as pályázati periódus kedvezett a könyvtáraknak, mivel számos olyan felhívás jelent meg, amelyben olvasást népszerűsítő tevékenységekre kaphattunk támogatást. Az első ilyen lehetőség az „Országos hatókörű könyvtári szolgáltatások fejlesztése a hagyományos és nem hagyományos képzési formák erősítésére az élethosszig tartó tanulásban” című, TÁMOP 3.2.4-08/2-2009-0007 számú pályázatunkban adódott. Ennek keretében az iskolai könyvtár állomány-feldolgozásának elősegítésén túl lehetőség adódott az Olvass többet! támogatására is: a vetélkedőt hirdető plakátokat és egyéb szóróanyagokat a könyvtár munkatársai tervezték, és a nyomdai kivitelezés is itt történt.

Az évek során kialakult jó kapcsolat a pályázat lejárta után sem szakadt meg, és továbbra is ajándékkönyvekkel, valamint a szóróanyag készítésével segítjük a vetélkedő sikeres lebonyolítását. 2014-ben az egyetemi hallgatók körében is elkezdődött a vetélkedő népszerűsítése, melyet ugyancsak a DEENK vállalt magára a Tanárképzési Központtal karöltve.

Mindeközben a finansziális együttműködés további lehetőségeit is kerestük, amire kiváló alkalmat teremtett a 2012-ben kiírt pályázat. A „Rendhagyó könyvtári órák: a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatokban” című TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0193 projekt megírását, menedzsmentjét és pénzügyi lebonyolítását a DEENK, míg az Olvass többet! vetélkedő szakmai lebonyolítását továbbra is a Debreceni Ady Endre Gimnázium lelkes tanárai végezték. Ebben a pályázatban lehetőség volt több debreceni középiskola bevonására is, így az Ady gimnázium mellett a Diószegi Sámuel Közép- és Szakképző Iskola, valamint a Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziuma is csatlakozott. Támogatást sikerült nyerni a vetélkedő lebonyolításához szükséges tárgyi eszközök biztosításához, az addig önkéntes munkában részt vevő

tanárok honorálásához, a nyertes gyerekek táboroztatásához, valamint ajándékkönyvek vásárlásához.

Jelenleg a 2014-2020-as pályázati periódus kiírásait figyeljük további finanszírozási lehetőségek érdekében, de ettől függetlenül továbbra is részt vállalunk az Olvass többet! plakátjainak és népszerűsítő anyagainak elkészítésében, valamint ajándékkönyvek biztosításában. Ezáltal támogatjuk az olvasni szerető fiatalokat, népszerűsítve az olvasást és magát a könyvtárat is.

Debrecen, 2016. május 31.

Hamza-Vecsei Tímea, Petró Leonárd
a DEENK munkatársai

Sok ember vágyik arra, hogy a világ minél nagyobb részét bejárja. A vakáció annál érdekesebb, felejthetlenebb lesz, minél messzebb utaznak otthonuktól - gondolják. De feltétlenül kell -e messzire mennünk új dolgok, új világok megismeréséhez? Közvetlen környezetünkben is mindig vannak új, még felfedezésre váró dolgok. A megismerés öröme, és az öröm forrása nem feltétlenül messze keresendő. Sokszor elegendő az is, ha leemelünk egy jó könyvet a polcra, amivel ismeretlen világokba tudunk eljutni egy kényelmes fotelben ülve."

(Nedró Zsuzsanna)

IDŐUTAZÁS: 10 ÉV – 40 KÖNYV

A versenyhez hozzátartozik olyan feladat, amelyben megkérjük a résztvevőket: írják le az egyes művek olvasása közben vagy utána megfogalmazódott gondolataikat. Ezekből a miniesszékből szemezgetünk a következő oldalakon, s egyúttal időutazásra hívjuk a kedves Olvasót!

10 év 40 ajánlott olvasmánya sorakozik a mi virtuális polcunkon. Arra várnak, hogy újra kinyissák őket!

1. ÉV - 2006/2007. tanév

Paulo Coelho: Az alkimista

„Életünkben az a legfontosabb, hogy egy napon megvalósítsuk álmainkat, és ehhez át kell élnünk Személyes Történetünket. Közben sok mindent kell kiállnunk, de a jelek segítenek, ha a szívünkre hallgatunk.”

(Szőke Kitti - 11. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Az igazi kincset akkor találjuk meg az életben, ha a szívünkre hallgatunk.”

(Nagy Zsanett - 11. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Mindenkinek van Személyes Története, de nem mindenki meri megvalósítani.”

(Bereczki Nelli - 11. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„...a könyv az egyszerű embereknek erőt ad, hogy véghez vigyék legmerészebb álmaikat, mert ha igazán hisznek benne, a szerencse melléjük áll. Lehet, hogy nem a cél fontos az életünkben, hanem maga az út, amit közben megteszünk.”

(Tömöri Barbara - 11. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Charlotte Brontë: Jane Eyre

„Ez a regény azon kívül, hogy lebilincselően izgalmas, rávilágít az igazán fontos dolgokra. Rámutat arra, hogy az igazi értékek a felszín alatt lakoznak, és hogy az igazi szépség nem feltétlenül egy szép arcban rejlik...”

(Nedró Zsuzsanna - 7. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Természetesen Charlotte Brontë Jane Eyre című regényét korábban is olvastam és filmfeldolgozását is láttam, de csak annyira emlékeztem belőle, hogy szép, megható szerelmi történet. Mielőtt elkezdtem a feladatlapokat összeállítani, újra elolvastam. Nemcsak arról győződtem meg, hogy az 1847-ben megjelent regénynek napjainkban is mindenki számára érvényes üzenete van - őszinteségre, méltóságra, önmagunk és mások egyéniségének megalkuvást nem ismerő tiszteletére tanít -, hanem arra is, hogy a címszereplő nevelőnőben és bennem vannak közös vonások. Mellbevágó volt, amikor azt olvastam: „Én nem ismerem a

középutakat, sohasem ismertem. Valahányszor kemény egyéniséggel hozott össze a sors, olyanokkal, akiknek természete homlokegyenest ellenkezett az én természetemmel, csak két véglet jöhetett számításba: az alázatos, feltétlen megadás vagy a nyílt lázadás. Mindaddig gyakoroltam az elsőt, amíg bírtam- azután pillanat alatt robbantam, néha vulkánszerű kitöréssel sodródva bele az utóbbiba.." Először nem tudtam, hogy ezek a sorok Jane Eyre-ről vagy rólam szólnak -e valójában. Aztán rájöttem, hogy mindkettőnkről, s arra is rádöbbsentem, hogy nagyon igazak Paul Ricoeur szavai: „Az olvasás olyan piknik, ahová a szerző hozza a szavakat, az olvasó a jelentést....." Egy mű akkor jó, ha mindenkinek üzen, jelent valamit, ha a szereplők valamelyikével azonosulni tud, vagy valamelyik barátját, ismerősét, rokonát fedezi fel benne. Ehhez a szerzőnek rendkívül színes, gazdag világot kell teremteni, szerethető vagy gyűlölhető alakokkal. Charlotte Brontë könyvében mindezt megtaláljuk.

Ajánlom mindenkinek, ismerkedjen meg ezzel az írónőjéről is sokat eláruló, letehetetlen könyvvel!"

(Kluka Hajnalka - magyartanár)

"Olvasd el ezt a történetet, mely tele van fordulatokkal, váratlan eseményekkel, furcsa karakterekkel és meghökkentő párbeszédekkel. Nem számít, hány éves vagy, szerintem élvezni fogod!"

(Pesti Viktória - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Rejtő Jenő: A tizennégy karátos autó

"Rejtő Jenő eme regényét nagy mulasztás legalább egyszer nem kézbe venni. ... Elszórakozhatunk remek történetvezetésén, melyet a képtelen párbeszédnek tesznek felülmúlhatatlanná. A könyvben nincsenek unalmas karakterek, ez pedig alapvető biztosítéka az elképesztő, olykor leírhatatlanul szellemes szituációknak."

(Rácz Zoltán - 11. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Rejtőre jellemzően sajátos humorú könyv. Néha kicsit groteszk. Szeretnivalóan dilis szereplőket sorakoztat fel."

(Csige Eszter - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Könnyű, szórakoztató olvasmány, érdekes fordulatokkal. Megtudhatod, hogyan segít egy gazdag, fiatal szerencselovag egy szegény rászorulón,

és így élete is hogyan nyer értelmet. A könyvet meleg szeretettel ajánlom mindenkinek, mert aki kezébe veszi, nehezen tudja letenni."

(Nagyfejeő Éva - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Szabó Magda: Für Elise

„Szabó Magda utolsó regénye, a Für Elise olyan volt számomra, mint egy olvasztótégely, amiben összeállnak a mozaikdarabkák. Az író a saját életéről mesél. A saját életéről, amely tele volt izgalmas emberekkel, mítoszokkal, hagyományokkal, vallással, hihetetlenül érdekessé téve a történetet. Azok az értékek, amelyeket a könyv képvisel, számomra mind nagyon fontosak. Emlékszem, mennyire megdöbbentem a mondaton: „A sors nem pincér, nem vesz fel rendelést az életedre.” Mikor olvastam, nem tudtam eldönteni, hogy nevessek-e, hiszen annyira összetett. Rengeteg olyan rész volt, ahol csak ámultam, hogy milyen gyönyörűen is ír Szabó Magda; a szüleiről, Debrecenről, a szülővárosáról, az őt körülvevő dolgokról. Mesébe illően. Talán ez a kulcsszó. Mesés. Az a nyelvi gazdagság, amivel Szabó Magda hangot ad az érzéseknek, egyben hangulatot is teremt....Nem mindig könnyű olvasni a sorait, hiszen szókincse rengeteg régi, manapság „elavult” vagy „műveltségi” szót tartalmaz. Ugyanakkor ez teszi olyan egyedivé és gyönyörűvé is. Ez még inkább felhívja a figyelmet egy nagyon fontos üzenetére a regénynek: a hagyomány megőrzésének fontosságára. Szabó Magda utolsó regénye is hordozza azt az üzenetet, amit az író egész életében mértékadónak és fontosnak tartott. Hűnek maradni ahhoz és nem elfelejteni azt, ami valaha is értéket képviselt. Nem elfelejteni azt, hogy kik voltunk, honnan jöttünk, és mi a miénk, mi az, amit őriznünk kell. Legyünk nyitottak úgy a múltra, mint a jelenre, hiszen e kettő együtt formálja egyéniségünket. Tudatában lenni kultúránknak és továbbadni azt nem kis feladat, de nagy érték, és segít embernek maradni. Szabó Magda ezt úgy tudta megvalósítani, hogy miközben debreceni és kálvinista gyökereiből építkezett, megőrizte a humanista szemlélet helytől és időtől független értékeit...”

(Somogyi Pálma - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Gondolok Rád, sokszor, sokszor...

A legelső dolog, ami eszembe jut Szabó Magda Für Elisé-ről, egy pisze orrú cica, amit a saját példányomba rajzolt az író, halála előtt nem sokkal. Majd meglátom a Dóczyt, a színes falakat, melyek élettől sugárzóak, a várost, amely körülveszi őket, és benne két kicsi lányt, akik összeragadtak a szívüknél. Szabó Magda önéletrajzi regénye káprázatosan festi le a Trianon utáni Debrecen, a korabeli szokásokat, a

szigort, melyben jövődöbeli kisasszonyként nevelkedett az írónő fogadott testvérel, Cilivel. Kettejük élete szorosan összekapcsolódik, minden ponton egyezik a gyermekkoruk, éppen csak másképp élik meg a történeteket. Két teljesen különböző, bizonyos dolgokban egyenesen ellentétes személyiséget ismerünk meg nemcsak mindennapi életükben, de gondolataikban, érzéseikben is. Ami halálíg összeköti őket, az a szeretet, az egymás iránti rajongás. Azt hiszem, ez a legfontosabb, ami egy ember gyermekkorában lehet: egy testvér, aki pajtás, ellenség, bizalmas, és mindenben társ mellettünk egy személyben. A tudat, hogy van, akivel bizonyos hangokra egyszerre dobban a szív, egy szóra egyszerre mozdul a kéz, aki tudja a titkokat. Aki ezt a társat nem kapja meg a szüleitől, az fogad magának, és könnyebb elviselni, hogy valaki túl szép vagy túl okos ahhoz, hogy a többiek elfogadják. Az álom sajnos hamar összeomlik, Cili akkor hal meg, amikor elkezdene élni, azaz elkezdene élni Magda közelsége nélkül. Ezzel viszont Magdában is meghal valami. Hetven évvel később találkoztam én az írónővel. Ekkor tudtam meg, hogy a rajongás, a megismerni vágyás, ami gyerekkorában jellemezte, mégsem halt meg. Csillogó szemekkel nézett rám, és csak annyit mondott: „Rajzolok Neked egy cicát, jó?”, és már rajzolt is... Szabó Magda! Köszönöm, hogy emlékezhetek Rád!

(Fehér Barbara - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

2. ÉV - 2007/2008. tanév

Tamási Áron: Ábel Amerikában

"Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne. ... Nincs tele a világ csodákkal. Aki a hazájától messze utazik el, annak ne csak szíve, hanem ereje is legyen."

(Czifra Imre Dávid - 11. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"A kultúra nagyon eltérő mindenhol, és nehéz áttérni egyikről a másikra. Szeretteink nélkül nem lehetünk boldogok, mert hiányuk lehetetlenné teszi. Az otthon szó a biztonságot, a gyerekkort, nyugalmat jelenti, ami erőt ad feladataink elvégzéséhez. Akárhová megyünk, mindig vágyódunk otthonunkba, s keresni fogjuk a hazára emlékeztető dolgokat. Tanulni és utazni jó, de otthon lenni a világban csak egy helyen tudunk."

(Somogyi Pálma - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"...akármilyen szegény is valaki, ésszel, bátorsággal és becsülettel bármit el lehet érni."

(Kurucz Ádám - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Szabó Magda: A macskák szerdája

"A mű alapján Csokonai a génusz, aki saját hatókörén kívül nem lát, csak a versei érdeklik. Gyerekesen viselkedik, mikor a Kollégium létét veszélyezteti, és kicsit fennhéjázó Lengyellel, kigúnyolja versei miatt. Mindezek ellenére Csokonai szerethető, emberi vonásait is bemutatja a mű."

(Márton Zsófia - 11. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"A történetben döntések sorozatával találkozunk, és talán ha csak egy dolog másképp történt volna, akkor minden másképp alakul. Nem kellett volna kicsapni Csokonait. Ha nem nézi meg a kivégzést, ha nem vesz pár új könyvet, ha kifizeti a pénzt, ha rögtön Domokoshoz megy, ha nem megy a Csicsogóra, ha nem adja oda a verset Müllernek, vagy ha nem írja meg, minden másképp történt volna. Ha Müller nem éppen azt a verset választotta volna ki, ha nem lett volna kíváncsi Csokonai műveire, ha elment volna, még mielőtt Csokonai odaér, talán akkor a költő ott maradhatott volna a Kollégiumban....."

Próbáljunk meg mindig úgy élni, hogy vigyázzunk azokra, akiket szeretünk, és az emberekre, hogy ne bántsunk meg másokat. Talán minden embert a döntéseiről ítélnék meg, ezért is kell vigyáznunk, hogy mit teszünk, hogyan döntünk. Hogy melyik az igazi, melyiket válasszam? Mikor lehetek győztes? Akkor, ha mindenkit eltaposok, aki az utamba kerül, csak hogy én érjek célba előbb? Ha nem érem el a célot, akkor majd meglesz rólam a vélemény? Akkor viselkedem helyesen, ha mindenkire tekintettel vagyok, alázatos vagyok, és ők döntenek helyettem? Talán mindenkinek mást jelent boldognak lenni.

.... Bízunk az isteni kegyelemben, hiszen ez mindenki számára megadatik. Csokonai, Domokos Lajos és a Kollégium sorsa is ezt példázza Szabó Magda művében, hiszen Domokos döntése nyomán a Kollégiumban zavartalanul folytatott tovább az oktatás, s Csokonainak is lehetősége nyílt arra, hogy valahol máshol új életet kezdhessen."

(Imre Dóra, Ady Endre Gimnázium)

Böszörményi Gyula: Gergő és az álomfogók

"A regény arra biztat, hogy merjünk álmodni, s álmainkat vegyük komolyan. Az éjjeli képek jelentését azonban nem az álmoskönyvekben kell keresnünk, hanem önmagunkban."

(Bereczki Nelli - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"A múlt lezáratlan eseményei mindig kihatnak a jelenre. Megfertőzi életünket az, ha haragot hordozunk magunkban. Félelmeinket nem csitítja az idő múlása. Mindig növekednek, és nagyobbak lesznek addig, míg nem merünk velük szembeszállni. Bátorság kell hozzá, de utána megnyugvás költözik lelkünkbe."

(Kulcsár Ilona - 11. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"Hinni kell a csodákban, mert vannak. Ha nem is ennyire látványosak, mint ebben a regényben, de kisebb-nagyobb varázslatok vannak az életben."

(Nedró Zsuzsanna - 8. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Márai Sándor: Egy polgár vallomásai

„A könyv felhívja a figyelmet a gyerekkori élmények fontosságára. Ezek az élmények, apró csalódások gyakran tényleg kihatnak egész életünkre. Menekülünk saját magunk és rossz emlékeink elől. A távolság segíthet a felejtésben, de a problémára nem adja meg a megoldást. Azt magunknak, magunkban kell megtalálni.”

(Bereczki Nelli - 11. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„A szerző művében át akarta adni azt a hangulatot, a nyugtalanság érzését, amely Berlinben uralkodott a háború után. Megmutatta azt is, milyen lehet egy idegennak ebben az óriási városban és mégis vidékies helyen. Eléggé életszerűen meséli el a történetet, úgy, hogy bárki könnyen beleélheti magát.”

(Batári Anita - 8. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„...az írók élete nem könnyű....Márai szerint a boldogok nem alkotnak. Bár valószínűleg valahogyan mindenki a boldogságot keresi, de nem mindenki találja meg. Ő valamennyire próbálja megérteni a többieket, de a legtöbbjüktől nagyon különbözik, és minden ember más is a valóságban. Mások megértése fontos az életben, de önmagunké is legalább annyira.”

(Vajta Krisztina - 8. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

3. ÉV - 2008/2009. tanév

Robert Merle: Állati elmék

„Merle arra hívja fel a figyelmet, hogy mi emberek milyen önzők és gyarlók vagyunk. Át kellene gondolnunk a céljainkat ezen a Földön.”

(Horváth Alexandra - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Az emberi faj alattomos mivoltát mutatja meg Merle, de mindezek mellett többször hangoztatja művében, hogy nem minden ember aljas, vannak kivételek. Főleg a politikát ostorozza az író, ami miatt rengeteg bűn születik. Casus belli... a történelem ismétli önmagát - tűnik ki a regényből.”

(Somogyi Pálma - 13. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"Az embereknek a legrosszabb körülmények között is ki kell tartaniuk a saját értékeik mellett. Az emberiség nagyon felelőtlen, amikor háború és béke kérdéséről van szó, ezért mindig mindent meg kell tenni a háború elkerüléséért. Fontos felelősséggel gondolkodni az élő állatokról, és őszintén viselkedni velük. Az embertelen körülmények között is őrizzük meg emberségünket."

(Nagy Csaba - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"Merle arra szeretné felhívni a figyelmet, mennyi kegyetlenséget képes elkövetni az ember....Arra is rávilágít, mennyi erkölcstelen cselekedettel jár egy (még ki sem robbant) háború. Az emberek minden eszközt felhasználnak, ártatlan embereket és állatokat áldoznak fel."

(Szabó Sarolta - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Azt üzeni a mű, hogy az ember mennyire gyarló, gátlástalan és gonosz, ha a hatalomról van szó. Nincsenek aggályai, nem kímél sem embert, sem állatot, sem tudományt. Mindezek ellenére a delfinek feltétel nélkül képesek szeretni, mikor mégis ölniük kell, megszöknek. Emberiben viselkednek, mint mi. Sevilláék, a kis fény a sötétben, képviselnek még pár embert, akiknek többet ér a béke, a szeretet, mint a háborús győzelmek."

(Somogyi Noémi - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Egyrészt más neves írók nyomdokaiban megpróbálja feltárni, mi a különbség az ember és az állat között. Elgondolkodtat, miben különb az

emberiség, ha más faj, a delfineké is megtanul beszélni a nyelvünkön. Az erkölcsről is szól a regény, a delfineket erkölcsösebbnek mutatja be, mint a titkosszolgálatok embereit, és ők borzadnak az emberi rémtettektől. A politika is szerepet játszik Merle művében, nem véletlenül nevezi a könyv elején egyfajta politics- fictionnak. A nemzetek politikai vetélkedésének, különféle amerikai véleményeknek a leírásával összefogásra ösztönöz."

(Vajta Krisztina - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Babits Mihály: A gólyakalifa

"A regény azt a gondolatot vetette fel bennem, hogy ez a történet bármelyikünkkel megtörténhet. Hisz szerintem mindannyiunkban létezik egy másik, egy elfojtott én....Sok embernek az elfojtott énje örökre titokban marad, nem tör elő. Mások, mint a könyvben is, egész életüket ilyen harcban, kettősségben élik le. Csak reménykedni tudok, hogy ha nekem is van ilyen elfojtott, vívódó énem, ha esetleg a felszínre tör, nem vonz magával tragédiát. Ez már a jövő titka, önmagam megismerése egy életen át tartó folyamat. "

(Kiss Krisztián - 13. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"A regényben alapvetően két szélsőségesen különböző személyiséget ismerünk meg. Valójában a jó sem nevezhető igazán jónak, hiszen nem tud boldog lenni. Tehát a középutat kell keresnünk jó és rossz között... Mindannyiunkban megtalálható "mindkét Elemér", de egyensúlyt kell köztük tartani."

(Váradi Eszter, 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"A regény kissé felkavaró. Azt mutatja be, hogy egy ember, akinek minden oka és lehetősége meglenne a boldogságra, hogyan teszi tönkre magát. A mű végére szabály szerint megőrül. Belefeledkezik az álmaiba, jegyzeteket is készít róluk, ahelyett, hogy elfelejtené őket. A tanulság az, hogy nem szabad az álmokban élni, a VALÓSÁGBAN kell."

(Nedró Zsuzsanna, 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"A mű mindenképp önvizsgálatra indít. Én is sokszor érzem magam kicsit furcsán, mintha kívülről figyelném saját magam. Ezen többször gondolkodtam, s így kis hasonlóságot véltem felfedezni Elemér és köztem. Ám nem szabad csak magunkkal foglalkozni, hisz egyedül nem

tudjuk megoldani a problémát. Engedni kell, hogy a szeretteink segítsenek."

(Kulcsár Ilona- 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Babits Mihály A gólyakalifa című művét bármikor veszem kézbe, mindig Ady Endrének A fekete zongora című versét juttatja eszembe. Lehet, hogy ez az asszociáció elég különös, hiszen egy kisregény és egy lírai alkotás - formai és tartalmi eszközeit tekintve - annyira távol áll egymástól. Azonban ugyanaz a bizonytalanság fog el A gólyakalifa olvasásakor, mint ami Ady Endre versénél. Csak a cselekménysorról lehet biztosan beszélni, arról is csak akkor, ha két cselekményszálon futtatjuk a történetet. Minden mással kapcsolatban csak feltételezéseim és érzéseim vannak. Éppen ezért nehéz megosztani másokkal, hisz ugyanaz a szövegrészlet bennem is különböző gondolatokat ébresztett, attól függően, hogy milyen lelkiállapotban voltam az olvasásakor. Izgalmas arra gondolni, hogy a különféle értelmezésekre támaszkodva mennyi üzenete, rejtett gondolata lehet Babits Mihály művének....Számomra egy biztos válasz van a műben: gonosz nélkül nincs jó sem, és a gonosszal meghal a jó is. Számomra ezt a tanulságot Tábori Elemér halála erősítette meg. Azon való igyekezetében, hogy megszabaduljon gonosz énjétől, fokozatosan veszítette el egykori értékeit, egyre gyorsabban demoralizálódott, mígnem gonosz énjével meghalt minden jó és nemes is, ami egykor benne lakozott. Babits regénye nem könnyű, esti lefekvés előtti olvasmány. Elgondolkodtató, hozzájárul a világ bonyolultságának megértéséhez, önmagunk megismeréséhez.....talán az egész mű célja az, hogy elvezessen a lecsupaszított igazság határáig. Mivel azonban az már végképp kimondhatatlan nyelvi szinten, a válaszadoást az olvasó képzeletére bízta. Babits Mihály regénye többszöri nekirugaszkodást igényel, mert kimondhatatlanul színes képeiben, eszközeiben, színvilágában, értelmezési lehetőségeiben. Ha teljesen kizárjuk a fantasztikumot, ha teljesen egynek vesszük a két „ént”, megfosztjuk ettől a változatosságtól a művet, csak azért, hogy be tudjuk egy biztos helyre skatulyázni, és megszabaduljunk a kellemetlen érzéstől, a bizonytalanságtól."

(Somogyi Pálma - 13. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Michael Ende: Momo

„Momo nagyon félt a szürke úrtól. Mindent megtett annak érdekében, hogy ne találkozzon vele. Azonban mikor az álmában látta a barátait, akik segítségre szorultak, a félelem bátorsággá alakult át. Tehát maga a félelem nem jelenti azt, hogy el kell menekülnünk a problémáinktól, sőt ebből erőt, bátorságot és kitartást meríthetünk. Továbbá ha valaki anélkül bátor, hogy nem érezne félelmet, az tetteire negatív hatással is lehet, mivel a félelem segít mérlegelni a dolgok súlyát. Ha érezzük, hogy tartunk attól a dologtól, amivel szembe kell néznünk, fontos, hogy erőt vegyünk magunkon, és sose hátráljunk meg.”

(Mester Nikoletta - 13. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Ende nem véletlenül adta ezt a címet a fejezetnek. A félelem egy alapvető, ösztönös emberi érzés. A bátorság azonban már sokkal nehezebben elérhető lelkiállapot. Az író szavaival arra utal, hogy félelmünket nem elkendőznünk kell tudomást sem véve róla, hanem szembe kell néznünk vele. Momo rettegése tetőpontján megtette ezt. Barátai jutottak eszébe, az, hogy neki kell segítenie rajtuk, és ez a gondolat hihetetlen bátorságot kölcsönzött a kislánynak. Ezzel a példázattal sugallja Ende, hogy az önzetlenségből erőt merítve még egy védtelen kislány is roppant erős lehet belül. Érdeemes követnünk a példáját.”

(Rácz Zoltán - 13. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Ha csak te segíthetsz, akkor muszáj bátornak lenned.”

(Urbin Tamás - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Nem szabad annyira félnünk, hogy elhiggyük: nem tudjuk megoldani a problémát. Az író üzenete olvasóinak, hogy a nagy rohanás közepette, itt, a XXI. században se feledkezzünk el magáról az életről.”

(Somogyi Noémi - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Szerb Antal: A Pendragon – legenda

"A könyv remek volt, alig bírtam letenni. Egyszerre humoros és kalandos, romantikus és misztikus."

(Hortobágyi Norbert - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Nagyon tetszett ez a regény, mert sok új ismeretet tudhattam meg a rózsakeresztesekről: életcéljukról, szokásaikról. De ez a könyv nemcsak ismeretterjesztő regény, hanem krimi, rejtélyes történet, humoros paródia is egyben. Azoknak ajánlom, akik kíváncsiak arra, hogyan kerül egy magyar tudós kapcsolatba a XVIII. századi angliai rózsakeresztesekkel."

(Kuffa Nikolett - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„A misztikum és a realitás teljesen összekeveredik a műben, s- akárcsak a főszereplő, Bátky János- mi, olvasók is kezdünk elbizonytalanodni a realitásba vetett hitünkben. Döbbenetes, hogy magyar szerző tud ennyire angol mentalitással írni, méghozzá egy ilyen kiváló, izgalmas krimit."

(Somogyi Noémi - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

A mű zavaros, nem mindennapi, misztikus, néha talán megbotránkoztató, határokat feszegető. Mégsem nevezném szépirodalomnak. A történet nagyon izgalmas: sok szál, sok csavar... igazi regény. Ami nekem leginkább tetszik A Pendragon-legendában, hogy nagyon is az életről szól, bár ezt próbálja a misztikus, vicces, néha esetlen szereplőkkel, helyszínekkel, cselekménnyel árnyaltan ábrázolni a szerző. A szereplők is egy-egy személyiségtípust jelenítenek meg. Biztos vagyok benne, hogy a regény olvasása közben egy-egy szereplőről eszünkbe jutnak kedvelt vagy idegesítő emberek saját életünkből. Nem tudom azt állítani, hogy szeretem ezt a művet, mégis azt mondom: nem érdemes kihagyni."

(Bagi Brigitta - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

4. ÉV - 2009/2010. tanév

Emile Ajar (Romain Gary): Előttém az élet

„Közel áll a fiatalokhoz a mű hangvétele. Örülök, hogy olyan regényeket ajánlottak olvasásra, amiket ritkán talál meg magának az ember lánya.”

(Tökbandi Andrea - 11. évfolyam Kőrösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

„15 éves voltam, amikor ajándékba kaptam ezt a könyvet a Legkedvesebb Tanáromtól. Azt mondta nekem, hogy hosszú ideje ez a könyv jut rólam eszébe, hát megajándékozott vele! Olvasd ezt a történetet olyan szemmel, mintha Te lennél Momo - mondta. Én nagy figyelemmel és szeretettel olvastam végig, azóta már négyszer. Még mindig van olyan mondat, sőt olyan oldal, amit többször elolvasok, mert annyira hatalmas érzelmi túlfűtöttség van a szövegben, amely kifejezetten izgalmassá és érdekfeszítővé teszi a történetet. ... Szerintem nagyon fiatalon bele kell kezdeni az Életbe, mert később elveszti az értékét, és senki vissza nem adja.Nagyon boldog embernek érzem magam, hogy valamilyen szinten részese lehettem ennek a szívmengetően érzelmes, és megható történetnek, és mint ahogy Momo kitartott a végsőkéig Rosa mama mellett, egészen biztos vagyok benne, hogy én is ki fogok tartani a legszeretetre méltóbb tanárom mellett. Köszönöm!!!”

(Tar Mónika - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Gárdonyi Géza: A láthatatlan ember

"A regény engem logikus gondolkodásra sarkall. A kilátástalannak tűnő helyzetekben is meg kell őrizni a nyugalmat, hogy higgadtan gondolkodjam. Fontos, hogy minél nagyobb tudás legyen birtokomban, mert nem lehet tudni, mi válik majd hasznomra. De ez nem jogosít fel arra, hogy lekicsinylően bánjak az emberekkel."

(Kulcsár Ilona - 13. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"...Számomra azt mutatja meg, hogy milyen örültségekre képes a szerelem rávenni az embert. Legelsősorban viszont azt, hogy az ember mindig álarc mögé bújik az életben. Ami valóban ő, az láthatatlan."

(Szabó Nikolett - 10. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"A regény üzenete részben az, hogy nem szabadna hagynunk, hogy az érzelmeink elvakítsanak bennünket, és emiatt helytelen dolgokat

tegyünk, amiket később megbánunk. Zéta ezt tette, és az előítéletei is nagyban befolyásolták. Nem szabadna, hogy egy népet, népcsoportot kevesebbire tartsunk, lenézzünk, mint ő az írástudatlan hunokat. Hiszen nekik is vannak értékeik, és talán lenne tőlük tanulnivalónk más területen.

"

(Vajta Krisztina - 10. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"Az embernek csak az arca látszik. De az arca nem ő. Ő az arca mögött van. Láthatatlan." Ez a regény számomra legszebb mondata. Ezt Zéta még a regény legelején írja, azzal a mondattal, hogy ezt egy lány tanította neki. És a regény elolvasásával mindenki átérezheti, milyen igaznak is bizonyul ez a mondat. A regény teli van nemes, tiszta érzelmekkel."

(Somogyi Noémi - 10. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

" Mindenben meg kell látnunk a jót. Sosem szabad elkeseredni, akármi történik. Zéta azért nem halt meg, mert élni akart a szerelméért. Nekünk is mindig keresnünk kell egy támpontot, ami/aki miatt nem adjuk fel. Nyitottnak kell lennünk a változásokra."

(Gulyás Lilla - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Nekem tetszettek az olvasott regények. Mindkettőből a tanulságot szeretem. Ezeket fel lehet majd használni az életben. Külön jó pont számomra, hogy mindkettő kalandos és érzelemdús. Pótolhatatlan kincsei a magyar irodalomnak."

(Konnát Árpád - VIII. évfolyam Körösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

Lázár Ervin: A fehér tigris

„A fehér tigris - bár könnyed, „gyermekies" a csomagolása eleinte- igazán mély, szerintem lélektani regénynek is mondható lenne. Egy józan életű, kedves, igaz emberből hogyan válik hatalomvágyó, beképzelt- és sorolhatnánk a negatív jelzőket. Elgondolkodtató, milyen láthatatlanul és hamar képes megváltozni az ember, szimpla külső körülmények miatt."

(Somogyi Noémi - 10. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Tetszett és mélyen megérintett. Lázár Ervint egyébként is nagyon szeretem."

(Szekrényes Olga - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Ez után a regény után az ember magába néz... az ő „fehér tigrise” vajon mennyire lenne „fehér”? Vajon mennyire jó ember ő valójában? Szerintem ha egy könyv arra ösztökél, hogy nézz magadba és értékeld át, amit eddigi életed során tettél, mert ez az egy életed van, amit nem pazarolhatsz el, na az ilyen regény csak jó választás lehet.”

(Czirinkó Rebeka - 10. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

A fehér tigris is érdekes mű, izgalmas, bele tudtam élni magam. Jó volt a választás, a könyvek érdekeseek, és az érettségire is hasznosak lesznek.”

(Hortobágyi Norbert - 13. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„A fehér tigris c. Lázár Ervin- regény azért is tetszett nekem, mert elgondolkodtatott. A regény zárt világa-ha jobban belegondolunk- a mi világunk is. Érdekesnek találtam a szimbolikus történetet, ami látszólag egy meseregényre emlékeztet, mégis sokkal többet mond annál. A hangvétele is közel áll a fiatalokhoz. Örülök, hogy olyan regényeket ajánlottak olvasásra, amiket ritkán talál meg magának az ember lánya.”

(Tökbandi Andrea - 11. évfolyam Kőrösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

Sir Arthur Conan Doyle: A sátán kutyája

"Pénteken kölcsönöztem ki a könyvet, és kedden már sikerült is visszavinnem. Nehezen lehetett letenni, izgalmas volt, mégis rendkívül sok információt és fontos háttér-információt tartalmazott, emiatt többször kellett pihenőt tartani.."

(Jónás Vivien - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"A Sátán kutyája kitűnő krimi... Sherlock Holmes módszere igazán "józan gondolkodásra" serkentő. És közben kellemes, néhol hátborzongató olvasmány."

(Somogyi Noémi - 10. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"Néha a tudomány ismeretében könnyebb megtalálni az erkölcsi határokat. Bár bármennyire is okos az ember, ez az "okoskodás" átcsaphat őrületbe is, ahogy Stempletonnál láttuk. Nem szabad visszaélni azzal a tudással, amit birtoklunk, és főleg nem érdemes más kárára fordítani a tudományt."

(Patkovszky Viktória, - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

"Már korábban is olvastam Sherlock Holmes-történeteket, de ez is nagyon tetszett. Izgalmas, érdekes, letehetetlen. Ha nincs ez a verseny, lehet, hogy nem olvastam volna el, szóval én jó választásnak tartom.

(Tikász Kitti, - 13. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

5. ÉV - 2010/2011. tanév

Ernest Hemingway: Az öreg halász és a tenger

„Soha nem szabad feladni. Ez a mű arra tanít, hogy kitartó legyen az ember. Kitartás szükséges mindenhez, amit el akarunk érni az életben. Szembe kell szállni a problémákkal, amikbe ütközünk. Ajánlom azoknak ezt a művet, akiknek van pár szabad órájuk. Könnyen olvasható izgalmas kisregény, és egyáltalán nem volt unalmas. Ezt egy olyan mondja, aki nagyon nem szeret olvasni.”

(Peternai Zoltán - 10. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Az öreg halász és a nagy hal küzdelme először is az ellenség tiszteletére ösztönöz, másrészt arra is, hogy az embert el lehet gyötörni, de megtörni nem, ha van elég kitartása. Arra is tanít, hogy hasznos, nemes célokat tűzzünk ki magunk elé, hiszen Santiago sem ereje fitogtatásából ölte meg a halat, hanem megélhetését kellett biztosítani. Azzal, hogy mégis elveszíti a zsákmányt, az író talán arra akar rávezetni minket, hogy sokszor nem a cél, a végeredmény, hanem a megtett út a lényeg. Ha szeretnéd megismerni, milyen az, amikor az ember keményen küzd valamiért a végeredmény elérése nélkül, mégis felülemelkedik rajta, és barátjává válik ellenségének, ez a könyv kihagyhatatlan számodra!”

(Szekrényes Olga - 10. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Kitartásra, türelemre és az élet megbecsülésére tanít ez a könyv. Az öreg halász sosem adta fel. Pedig lett volna oka rá. Olyan hősiességről kap képet az olvasó, mint semmilyen más könyvben. Aki ezt elolvassa, megváltozik. Jobb ember lesz, mint előtte volt.”

(Domokos Fanni - 9. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Azért tetszik egy könyv nekünk, mert valahol mi is benne vagyunk. Engem nagyon megérintett, főleg a befejezése. Mindkét ellenfél sebesült volt, mégis minden erejüket bevetve küzdöttek, hogy életben maradjanak. Végül az erősebb, okosabb győzött. Egy küzdelemben nemcsak az erő számít, hanem az ész is. Emellett fontos, hogy legyen honnan bizakodást merítenünk.”

(Krall Tímea - X. évfolyam Benedek Elek Líceum, Székelyudvarhely)

„Hemingway könyve igen megkapó. A természet és az ember örök párbaját ábrázolja realistán. Engem megfogtak az öreg halász monológjai. Ez a mű arra tanít, hogy legyünk nagyon céltudatosak. Ne rettentsem el semmi! A halász görcsöt és sebeket kapott, fáradt és öreg volt. Ennek ellenére elhatározásában semmi sem befolyásolta. Még az sem, hogy igazából tisztelte a nagy halat.”

(Konnát Árpád - IX. évfolyam Körösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

Ezt a kis könyvet mindenkinek ajánlom. Rövid mű, de annál nagyobb a morális üzenete. Kitartásra tanít, arra, hogy tisztelni kell az ellenfelet, akármennyire is le akarjuk győzni, s ha valamit megszereztünk, ne engedjük el semmi áron.

(Éltes Rita - VIII. évfolyam Mikes Kelemen Líceum, Sepsiszentgyörgy)

„A barátommal kedvenc könyvekről beszélgettem a múlt héten. Ő ajánlotta, hogy olvassam el Hemingway kisregényét. Az életben az embereknek szokott lenni egy álmuk vagy nagy vágyuk. Ha hosszan kitartunk az álmunk, vágyunk mellett, akkor az jobb esetben valóra is válik, hosszabb vagy rövidebb idő alatt. Attól függ, hogy milyen komolyan érdekel minket a vágyunk. Nem bántam meg, hogy elolvastam Az öreg halász és a tengert. Merem nektek is ajánlani!”

(Tar Balázs 10. évfolyam - Diószegi Sámuel Közép-és Szakképző Iskola, Debrecen)

Sütő András: Advent a Hargitán

"Számomra több üzenetet is továbbít a mű. Kiviláglik belőle, hogy a ma embere már nem hisz a csodákban. Amit már sehogy sem lehet megmagyarázni, azt sem tulajdonítja Isten tettének. Ugyanakkor Bódi Vencel esetéből tanulva mindenki bánjon úgy a gyerekével, hogy annak ne kelljen elszöknie."

(Konnát Árpád - IX. évfolyam Körösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

„Számomra a mű fontos üzenetet hordoz. Arra tanít bennünket, hogy ne legyünk forróvérűek, ne használjuk ki, és ne játsszunk mások érzéseivel. Mert ha igen, lehetséges, hogy Árvai Réka sorsára jutunk. Szenvedés lesz életünk fiatalkori tévedéseink miatt. Minden ember a földi boldogságra törekszik, s ezzel elronthatjuk."

(Krall Tímea - X. évfolyam Benedek Elek Líceum, Székelyudvarhely)

„Számomra az a darab üzenete, hogy mint semmi más az életben, a szerelem sem tökéletes. Igenis az Igazi szerelemben is vannak hibák, tévedések, hiszen emberek vagyunk. De SENKI nem képes arra, hogy egy igaz szerelmet tönkretessen. Mert a hibák végül úgysem számítanak. Igenis vannak szerelmek, amelyek örökké tartanak, s amik, ha egyszer megérintenek, már nem lehet szabadulni tőlük, akár jó ez számunkra, akár rossz. Végződhet a történet boldogan vagy tragikusan, lehet ellene akárhány ember, egy ilyen mély érzelmet megszüntetni nem lehet. Ez addig tart, ameddig élünk. De nemcsak a szerelem, a szeretet sem hal meg soha. Tehet a lányunk- véleményünk szerint- bármi rosszat, mehet el kegyetlenül, önzően, mi mégis örökké hazavárjuk, hisz egy család vagyunk, s a család mindig ott van nekünk. Üzenet az is, hogy egyetlen hiba tönkretethet mindent. Számomra üzenet az is, hogy mekkora ajándék a szólásszabadság, a hang ajándéka. Hogy nem kell rettegni, ha szólni szeretnénk, hogy énekelhetünk, kiabálhatunk, ha azt szeretnénk.”

(Somogyi Noémi - 11. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

„Számomra ez a darab azt üzeni, hogy amikor az emberi értékek romlani kezdenek, mindig katasztrófa lesz a vége. A hazugság, csalás úgyszólván megbosszulja magát. Ha elvesztettük a tisztaságunkat, nem is kaphatjuk többé vissza. De vannak érzések, amik mindig megmaradnak az embernek: ezek a várakozás és a remény. Becsületesen kellene megpróbálnunk élni, hogy ne jussunk el a romlásig.”

(Tompai Flóra - 12. évfolyam, Ady Endre Gimnázium)

Agatha Christie: Gyilkosság meghirdetve

„Agatha Christie műveit olvasva sosem lehetsz biztos abban, ki ártatlan és ki a bűnös.”

(Virágh Lilla 12. A, DE Kossuth Gyakorló Gimnáziuma)

„Szövevényes történetvezetés és váratlan fordulatok szórakoztatják az olvasót. Egyedi karakterábrázolás és egy csipetnyi humor teszi még élvezetesebbé a történeteket.”

(Kovács Eszter - 10. A, DE Kossuth Gyakorló Gimnáziuma)

„Agatha Christie képes rávenni az olvasót arra, hogy ő maga is nyomozzon. Felébreszti a gyanút, majd eloszlatja. Majd kétségbe ejt, mert mindenki gyanús marad.”

(Nagy Anett - 11. A, Ady Endre Gimnázium)

„Krimikedvelők, figyelem! Agatha Christie műve engem is megfogott. Nem véletlenül, hiszen ő a „krimi királynője”.“

(Tar Balázs - 10.B, Diószegi Sámuel Baptista Szakközépiskola és Szakiskola)

„Azért jó Agatha Christie-t olvasni, mert beleélhetjük magunkat a gyilkosságokba úgy, hogy közben nem vagyunk veszélyben.”

(Szabó Norbert - Mikes Kelemen Líceum, Sepsiszentgyörgy)

„Aki egy Agatha Christie-könyvet a kezébe vesz, biztos, hogy utána a könyvek rabjává válik.”

(Bertalan Tímea - X.A, Székelyudvarhely, Benedek Elek Pedagógiai Líceum)

Déry Tibor: Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról

„A regény megmutatja nekünk, hová nem szabad eljutnunk. József, Eszter és Beverly története mind-mind tele vannak keserűséggel és a boldogság utáni vággyal. A könyv megmutatja, hogy ezt az utat választva csak rosszul végződhet a sorsunk. A regény egyik legfőbb üzenete, hogy Ember az Emberre odafigyeljen.”

(Kacsur Adrienn - 11. D, Ady Endre Gimnázium)

„Ez az időtálló mű figyelemfelkeltő és elborzasztó. Megmutatja, hogyan akarnak egyes emberek mások fölé kerekedni, és ezzel szabályozni az életüket. De az önzetlen segítségnyújtás mozzanatait is láthatjuk, amelyek mind apróságok, viszont sokat érnek, akár életet is menthetnek.”

(Dandé Daniella - 10. D, Ady Endre Gimnázium)

„Nem szabad mások által könnyen befolyásolhatónak lennünk. Mindig lennie kell bennünk egy egészséges önkontrollnak. A észszerű gondolkodás meg tudja előzni a bajt, de az átgondolatlan döntések katasztrófához vezetnek.”

(Lakatos Zsófia - 10. A, DE Kossuth Gyakorló Gimnázium)

6. ÉV - 2011/2012. tanév

Thornton Wilder: Szent Lajos király hídjá

[A regényhez kapcsolódó feladat volt: Írj fogalmazást Véletlen volt vagy sorsszerű...? címmel! Gondolataidat fogalmazd meg legalább öt összefüggő mondatban! Ezekből a gondolatokból szemezgetünk az alábbi sorokban.]

„Ha a híd a szeretet jelképe, akkor a híd leszakadása a szeretet eltűnését jelenti. Azoknak az embereknek, akik a híddal együtt lezuhantak semmi másuk nem volt, s mivel senki nem viszonzta szeretetüket, eltűntek a tátongó mélységben. Nem kellene hagyni, hogy életünket a pénz, a hírnév, a társaság határozza meg! Mutassuk ki szeretetünket azok iránt, akik megérdemlik!”

(Dobos Bernadett 12. D, DE Kossuth Gyakorló Gimnáziuma)

A híd átvezet valahová, ahogy a szeretet is átvezet a bajokon, problémákon. A regény üzenete számomra az, hogy nem mindig a rossz emberek buknak el. Azok halnak meg, akik bevégezték sorsukat...

(Geszti Gyula - 9. A, Ady Endre Gimnázium)

„Véletlen volt vagy sorsszerű? - a teljes regény erre keresi a választ, és maga Juníper atya is: -Miért történt ez éppen ezzel az öttel? Az atya 6 évig gyűjtött adatokat az áldozatok életéről, melyeket könyvbe is foglalt. Azt akarta bizonyítani, hogy Isten nem véletlenül ezt az öt embert választotta ki és ítélte halálra, és hogy mindannyiuk élete elérkezett egy olyan pontra, ahonnan már nincs kiút, csak a halál. Az elkészült könyv a bíró kezébe került, és megállapították, hogy eretnek könyv. Elrendelték, hogy el kell égetni a szerzőjével együtt. Juníper barát utolsó éjszakáján cellájában üldögélt, s tulajdon életében kereste azt az isteni céltudatosságot, melyet nem tudott felfedni ebben a másik öt életben. Nem lázadozott, örömmel áldozta fel életét az Egyháznak, mégis arra vágyott, hogy elismerjék- tulajdonképpen ő is a hitet kívánta szolgálni.”

(Gál Bernadett - 9. C, Ady Endre Gimnázium)

„Ez az eset nagy valószínűséggel sorsszerű volt. Nem lehetett véletlen, hogy éppen akkor csak öt ember kelt át a hídon, mikor több 100 meggy át egy nap alatt. Egy figyelmeztetés valami felsőbb hatalomtól, a hitetlen emberek számára. Igen, ez 5 ember életébe került, de több ezer másik

megtérése követte. Kegyetlen, mégis szükség volt rá. Ahogy mondani szokták: "Véletlenek nincsenek, csak sors van."

(Nádró Veronika - 12. D, Ady Endre Gimnázium)

Kafka Margit: Színek és évek

[A regényhez kapcsolódó feladat volt: Írj összefüggő fogalmazást a következő címmel: „Messzi, idegen világok, ismeretlen utak!” Ezekből szemezgetünk az alábbi sorokban.]

„Magda úgy érzi, alig alakíthat a sorsán, minden fontos döntést szülei, a Grószai vagy férfiak hoznak az életében. Emiatt olyan, mintha csak sodródna, és feleslegesen próbálna kitörni. Ahogy egyre rosszabb helyzetbe kerül, fel is adja, beletörődik a dolgok menetébe. Ezekből függetlenül is kedves neki az élet, hiszen értékelni tudja az örömeket, amelyek érték, és vissza tud emlékezni a boldogabb időkre.”

(Vajta Krisztina - 12. C, Ady Endre Gimnázium)

A regény az asszonyok sorsát írja le a századforduló idején. Magda egész életében áldozatokat hozott, boldogtalan életet élt. Idősebb korában visszagondol az életére, és rájön, hogy mindennek, ami megtörtént, úgy kellett történnie....A férje, Vodicska Jenő halála utáni első bálba menetelekor gondolt arra, hogy „száll minden, a fiatalság, az öröm...”. Büntudata volt, majd mintegy lázadásképpen megmakacsolta magát, s úgy döntött, addig jár bálba, és érzi jól magát, amíg fiatal.

(Gál Bernadett - 9. C, Ady Endre Gimnázium)

„Messzi, idegen világok, ismeretlen utak! Ha kimegyek az állomásra, az nekem olyan ünnep, mintha színházba mennék. Ácsorogni vagy üldögetni sok ember között, oda se figyelni, mit beszélnek, valahogy mégis hallgatni őket. ...ez nekem szórakozás a szó szoros értelmében. Aztán felszállok a vonatra. Most is magam előtt látom, ahogy a kalauz felemeliszöldet mutatva- a jelzőtábláját. „Indulás!”- szól ezzel a hatalmas piros mozdonynak, ami rögtön zakatolni kezd. Aztán végre az én kocsim is megmozdul, a fák egyre gyorsabban szaladnak el mellettünk. Ilyenkor úgy érzem magam, mint egy felfedező, aki most ismeri meg az új világot.”

(Cserépy Krisztina - 12. D, Ady Endre Gimnázium)

„Messzi, idegen világok, ismeretlen utak... Messzi, mint a csillagok. Idegen világok, mint az emberi lélek. Ismeretlen utak, mint az élet. Az

emberek oly távol állnak egymástól, bizalmatlanul tekintenek egymás szemébe, becsapva másokat és önmagukat. Idegen világot rejtenek magukba, mást nem engedve átlépni ezt a küszöböt. Ismeretlen utakat kell ahhoz megjárni, hogy két ember közötti kapcsolat olyanná váljon, mint egy csillag: fényessé, és ragyogása olyan legyen, hogy az a Föld bármely pontjáról nézve is ugyanúgy látszódjon: tisztán és őszintén. Sok mindent kell megtenni azért, hogy két ember közötti távolság egy szeretetteljes mosoly legyen."

(Jurás Ágnes - 12. B, Ady Endre Gimnázium)

„Sokan úgy gondolják, a nyugati világban könnyebb, pedig nem ismerik, milyen a világ odakint. Az ismeretlen utak pontosan azt jelentik szerintem, hogy sosem lehet tudni, odakint is mi a biztos, mi nem. Sosem tudhatjuk, mit hoznak az élet helyzetei. És bármerre jársz, egyedül a hazádban vagy otthon! Máshol mindenképp csak bevándorlónak tartanak. Meg kell fontolni, mit tesz az ember. Egy rossz döntés az egész életed megváltoztathatja!"

(Takács Sándor - 11. D, Ady Endre Gimnázium)

„Messzi, idegen világok, ismeretlen utak!" Sokat álmodoztam már arról gyerekkoromtól kezdve, hogy vajon hová is utaznék, ha egyszer ötösöm lenne a lottón. De szép is lenne! Egy remek sportkocsi mellett sokat költenék utazásra is! Idegen tájakat, messzi kultúrákat barangolnék be legjobb barátaimmal. Érdekel, hogy miként is élnek az emberek a vulkánok tövében, a havas fennsíkokon, az esőerdők mélyén...Varázslatos világok lehetnek ezek! Nagyon szívesen megismerkednék testközelből más tájak fiaival és lányaival. Vajon ők ugyanazt látják reggelente, ha felkel a nap? És ha nyugszik? Miket esznek, minek örülnek, mitől szorítja bánat a szívüket? Azért nem adom fel a reményt az egyetemi évekhez közeledve, hogy egyszer mindehhez a kalandozáshoz talán még Fortuna istenasszony kegyeire sem lesz szükség! Hátha pusztán a magam erejéből is utazgathatok majd kedvemre a világban.... De szép is lenne!"

(Dávid Balázs - 12. A, Ady Endre Gimnázium)

Heltai Jenő: A néma levente

[A regényhez kapcsolódó feladat volt: Mi okozhatja Zilia rideg ellenállását? Gondolataidat legalább öt összefüggő mondatban fogalmazd meg "Hazugságot sírtok, könnyet hazudtok" címmel! A fogalmazások legszebb gondolataiból válogattunk az alábbi sorokban.]

„A mű egyik üzenete, hogy Péter a hűségével szerezte meg Zilia szerelmét, és győzte le makacsságát. Zilia komoly veszélybe sodorhatta volna Péter életét a fogadásukkal, csak azért, hogy győzedelmeskedjen felette. Péter is rettegésben tartotta Ziliát, aki a kudarc után azt hitte, meg fog halni. Ez a történet arra tanít, hogy tiszteljük mások érzéseit, hiszen azok akár az egész világot és életet is jelenthetik számunkra.”

(Nagy Anett - 12. A, Ady Endre Gimnázium)

„Ez a mű a szerelem próbája, mindkét fél győzni szeretne a másik felett. A „ritka bájú szerelmi történet” nem mindennapi.”

(Ternován Barbara - 10. C, DE Kossuth Gyakorló Gimnáziuma)

„Ezt a könyvet most olvastam először, és nagyon örülök neki, hogy megtettem, mert látom, hogy a makacsság akár végzetes is lehet. Zilia majdnem az életével fizetett.”

(Szabó Orsolya - 12. A, Ady Endre Gimnázium)

„A nők egyik legnagyobb féltelme, hogy "otthagya" vagy becsapja őket egy férfi. A sztereotípiák, ami a nők között terjed a férfiakról, hogy "minden férfi egyforma", azt eredményezi, hogy ha egyszer csalódsz, túlságosan félsz egy újabbtól (hisz' logikusan átgondolva, egyik kutya, másik eb). Olyannyira, hogy ha tényleg elhagynak, nem is adsz esélyt másnak, hogy bebizonyítsa az ellenkezőjét. Ziliánál ez a ridegség és távolságtartás, a rettegés a további csalódásoktól vagy fájdalomtól olyan lelki "pajzs", melyet egy sérelmet ért nő felvesz magára védekezésékké. Természetesen nem ez a helyes reakció, de a nők nagy része így reagál hasonló esetben, ám szerintem az elővigyázatosság sose baj.”

(Prokisch Lilla - 12.D, Ady Endre Gimnázium)

„Szerintem Zilia azért áll ellen, mert még fáj neki kedvese elvesztése. Egyrészt valószínűleg nem szerelmes Péterbe, legalábbis az, ahogy beszél vele, ezt sugallja. Zilia annyira szerelmes lehetett Orlandóba, hogy egyszerűen nem tudja elfogadni, hogy meghalt, és ezen szerelme

miatt nem hajlandó senki másba sem beleszeretni, hogy hű maradjon volt kedveséhez. Erre nagyon jó bizonyíték, hogy hiába kérte a kezét a gazdag Nerino is, vagyona sem tudta felkelteni az érdeklődést Ziliában. Másrészt ahogy a szövegben mondja, hogy a "férfi mind ilyen (...) Hazugságot sítok, könnyet hazudtok." Azt hiheti, hogy Péter csak erre várt, hogy ő "szabad" legyen, hogy majd lecsaphasson rá. Csak egy újabb kalandot keres, ki akarja használni Zilia sebezhetőségét, szomorúságát. Ez magyarázhatja Zilia ridegségét."

(Tanka Ákos Zoltán - 10. C, Ady Endre Gimnázium)

„Zilia rideg ellenállását elsősorban az okozhatja, hogy megözvegyült. Mivel szerette a férjét, Orlandót, most úgy érzi, hogy soha többé nem lesz szerelmes, és ezért már hat vagy hét kérést elutasított, tehát biztos abban, hogy nem kér a szerelmükből. Valószínűleg azért utasítja el Péter közeledését ilyen kurtán, ridegen, mert egyáltalán nem akarja bátorítani, és szeretné, ha továbblépne. Ezenkívül elképzelhető, hogy megkeseredett a férje halála után, hiszen a kérék megzavarhatták gyászát. Már nem hisz a szerelmi vallomásoknak, a bókoknak, szerinte a férfiak csak kalandra, hódításra vágnak, és céljuk elérésének érdekében könyörögnek és ámnának."

(Vajta Krisztina - 12. C, Ady Endre Gimnázium)

Jules Verne: Kétévi vakáció

[A regényhez kapcsolódó feladat volt: Írj fogalmazást „Lélekben együtt” címmel! Ezekből közlünk néhányat a következő sorokban.]

„Ha két lélek összekapcsolódását egy színes fénycsík jelezné a két szív között, akkor a világon mindenhol fényesség lenne. Hisz ha valakiknek közös a múltjuk és talán a jövőjük, de a jelenben távol vannak is egymástól, ha nagyon erősen egymásra gondolnak, akkor olyan, mintha együtt lennének, mert a szívük összekapcsolódik. És ez igaz azokra is, akik már nem lehetnek velünk. Mert bár a mamám már meghalt, néha, egy-egy szomorúbb napon nagyon erősen rágondolok, és a lelkemben mi együtt vagyunk."

(Horváth Borbála - 12. A, Ady Endre Gimnázium)

„Lélekben együtt? A szeretteinkkel együtt átélni egy nagyszerű pillanatot, együtt gyönyörködni egy tájban egy nyaralás alatt, egy asztalnál szürcsölni a halászelevet meghitt ünnepi hangulatban, együtt örülni a családban valaki sikerének vagy éppen közösen, egymás vállán borulni könnybe egy tragédia esetén. Ilyen és ehhez hasonló szituációk juttatják el az ember tudatába, hogy nincs egyedül, örömünk egyben családunk öröme is, és nehézségek esetén is egy csapatban küzdünk meg a bajjal. A lelki harmónia alappillére, hogy kiegyensúlyozott kapcsolatot ápoljunk a családdal, legalábbis ami rajtunk múlik, azt tesszük meg. A jólét és a bőség nem élvezhető, ha az ember magára marad. A legintenzívebb érzelmek zömének az alfája és omegája a családi fészek-gondoljunk csak bele egy új családtag születésébe vagy egy szerettünk elvesztésébe! A nagy dolgokat jobb együtt megélni. Lélekben együtt.”

(Dávid Balázs - 12. A, Ady Endre Gimnázium)

7. ÉV - 2012/2013. tanév

Arany János: Toldi szerelme

[A műhöz kapcsolódó feladat volt: Igaz barátság szövődhet-e a szövegrészletben megismert két szereplő (Toldi Miklós és Tar Lőrinc) között? Ezekből a véleményekből olvashat néhányat a kedves Olvasó az alábbiakban.]

„A beteljesületlen szerelem különleges varázst ad a műnek.”

(Czinege Dóra - 12. C, Ady Endre Gimnázium)

„Nem lehet köztük igaz barátság, mivel Toldi vállalja a felelősséget, hogy ő megvívja Tar helyett a viadalt, és így bármikor szemére vetheti ezt neki...Piroska sem Tarba szeret bele, hanem Toldi harciasságába és küzdőképességébe.”

(Lehotka Péter - Pázmány Péter Gimnázium, Érsekújvár)

„Nem szövődhet barátság, mivel Miklós első látásra beleszeretett Piroskába. A lányt Lőrincnek akarta megszerezni. Mivel a torna tétje Piroska volt, és elvileg Lőrinc nyerte meg, ezért hozzá kellett mennie. Így Miklós irigy lehet Lőrincre, mivel elveheti azt a lányt, akit ő szeret.”

(Sárai Erika - Pázmány Péter Gimnázium, Érsekújvár)

„Nem, mivel Toldi cselekedete csak egy meggondolatlan szívesség volt, melyet később meg fog bánni. Az igaz barátság pedig az önzetlen cselekedeteken alapul. Valamint jellemük sem illik össze. Toldival ellentétben Tar Lőrinc ellenszenves személy, gyáva és jellemtelen.”

(Guthy Petra - 13. D, Ady Endre Gimnázium)

„A választás

Most aztán tényleg reménytelen a helyzetem. Barátomat megöltem, szerelmem megátkozott, hírnevemet tönkretettem. Két választásom van. Mivel szerencsére nagy testi erőm mindig diadalra vezetett harcaimban, elmehetnék nyugatra, és beállhatnék zsoldosnak. Egy ilyen lovagnak mint nekem mégis megalázó pénzért ontanom a vérem. Ezért inkább a másik választást részesítem előnyben: felkeresem a királyt. Vitéz tettekkel majd csak kieszközölöm a kegyelmet nála.”

(Konnát Árpád - XI. C, Kőrösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

„Egy asszony sorsa

Egy asszony sorsa csupa keserűség. Mi lehetne ennél nehezebb? Kedvem szerint cselekedni és apám kérésének eleget tenni egyszerre lehetetlen. Átkozom azt a napot, melyiken megismertem Toldi Miklóst! Nem tehetek mást, el kell, hogy engedjem életem szerelmét, és hozzámennem ahhoz, akit minden percben elkerülnék.”

(Pataki Gréta - 11. C, Ady Endre Gimnázium)

Móra Ferenc: Aranykoporsó

„Móra Ferenc rendkívül sokféle témából merít ihletet és tudást: szerelem, vallás, harc, kudarc és halál regénye izgalmas, efféle élményt nem sok történet tud nyújtani.”

(Pataki Gréta - 11. C, Ady Endre Gimnázium)

A regényt olvasva ismerkedhettem a történelemmel és a szerelemmel. Egyszerre kalandos és rejtélyes a történet, s mindvégig romantikus is marad.

(Serbán Zsanett - 8. évfolyam, Arany János Általános Isk, Létavértes)

Móra Ferenc regénye egy szerelmi történet segítségével bemutatja a kereszténység győzelmét a Római Birodalomban. A császárlány és a rabszolgafiú szerelme ebben a kegyetlen korban reménytelen volt.

(Konnát Árpád XI.C - Kőrösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

„A könyv elkalauzol bennünket a Római Birodalom világába, azokba az időkbe, amikor már csak egy erős kéz tudja összetartani a birodalmat. Egy szerelmespár történetének a segítségével megismerhetjük az akkori világot, képet kapunk Diocletianusról is, aki ugyan rabszolgafiúból császár lett, és fiát meg tudta menteni a politikától, de a szerelem hatalmától már nem,”

(Bálint Janka - 8. A, DE Kossuth Gyakorló Gimnázium)

Eleanor H. Porter: Az élet játéka

[A regényhez kapcsolódó feladat volt: Pollyanna csodaszerecímmel írj egy 8-10 mondatos újságcikket, amelyben hírt adsz a részletbeli orvos egyik betegének történetéről! Álljon itt az elkészült írásokból néhány!]

„A könyv olvasása közben gyakran elábrándoztam, azon gondolkodva, hogy én milyen voltam gyerekként.... Ráébredtem arra, hogy mindenben lehet találni valami szépet, ha gyerekfejjel gondolkodunk.”

(Pataki Gréta - 11. C, Ady Endre Gimnázium)

„Ez a regény bekerül az öt legkedvesebb olvasmányom listájába. A legmaradandóbb, legtanulságosabb üzenet egyértelműen az örömjáték: Hogyan legyünk boldogok akármilyen körülmények között.”

(Konnát Árpád - XI.C., Kőrösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

„Ha az ember nevet, könnyebben megy minden. Ebből a rövid, de sokatmondó mondatból bontakozik ki az egész regény.”

(Balogh István - IX. B, Kőrösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

„Váratlan volt, mennyire tetszett Az élet játéka. Megragadott, egy ültömben olvastam végig. Miután letettem, legalább egy hétig gondolkodtam: ami nekünk rossz, a másinak jó lehet. A főszereplő naivan, a körülötte forgó világ realiztikusan ábrázolt, emiatt nem meseszerű, hanem megható a történet.”

(Füzesi Gábor - 9. NyB, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Porter írásaival milliók életébe hozott napsütést. A játék szó a címben nyilvánvalóan az örömjátékra utal, az élet szó azonban mintha arra szolgálna, hogy felnagyítsa a játék szerepét. Egy jó üzenet csak akkor jut el igazán az olvasókhoz, ha a történet is jó hozzá. Kevés könyv van, ami ilyen nagy hatással volt rám.”

(Kovács Alexandra - 9. NyB, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Varázslat. Méz. Kacagás. Szaladgálás az esőben. Egyszerűen nem értem, hogyan képes ilyen szintű boldogságra valaki.”

(Hodík Lilla - 9. NyB, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Pollyanna csodaszere Különös szóbeszéd terjed a városban, mely szerint egy kislány, bizonyos Whittier Pollyanna olyan hatással van a betegekre, hogy az már csodaszámba megy. Városunk köztisztelőben álló orvosa, Chilton doktor kérésünkre elmondta, hogy betegek állapotában valóban mutatkoznak pozitív változások azok után, hogy a kislánnyal találkoztak. Ezek bizonyíthatóan nem csak a gyógyszeres terápiának köszönhetők. Példaként említette a doktor, hogy egyszer egy beteg tüdőgyulladással került kórházba. A kezelés ellenére nem javult az állapota, és a beteg már-már feladta a harcot. Ekkor látogatta meg őt Pollyanna, aki azután teljesen felgyógyult a betegségéből. A doktor véleménye szerint a kislány „csodaszere” annyiból áll, hogy szívesen beszélget a betegekkel. Türelmesen meghallgatja őket, és reményt ébreszt bennük. Mindig jókedvű, a mindennek való örülni tudása olyan erőt ad a betegeknek, ami hihetetlen ütemben felgyorsítja a gyógyulás folyamatát. Bármi is legyen a kislány titka, egy biztos: a gyógyszerek mellett a lelki problémák megoldása, az életbe vetett hit is fontos szerepet játszik a gyógyulásban.”

(Kovács Péter - 9. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

Kosztolányi Dezső: Aranyrákány

[A regényhez kapcsolódó egyik feladat volt: Fejtsd ki véleményedet a következő állításról: „A hazugság az egyetlen bűn, minden bűn szülőanyja.”! A véleményekből néhány az alábbiakban olvasható.]

„...Én inkább büntetésnek, saját magunk sanyargatása okozójának mondanám a hazugságot, mint bűnnek. Lehet akármilyen apró a füllentés, a folytonos szorongással járó terhet állandóan a vállunkon kell cipelni, azon görcsölve, hogy mi lesz, ha esetleg kiderül az igazság. Más részről viszont erre is érvényes az az állandó törvény, hogy nem érdemes elkezdni, mert hihetetlenül hamar el lehet jutni arra a szintre, ahonnan már nincs visszaút. Nem lehet az életet saját magunk becsapásával töltetni.”

(Pataki Gréta - 11. C, Ady Endre Gimnázium)

[A regényhez kapcsolódó másik feladat volt: Novák Antal visszautasította a kapott ajándékokat, mert ízléstelenségnek tartotta az ilyen kedveskedést. Írj legalább 7-8 mondatos levelet

*barátodnak/barátnődnek, amelyben értékeled Novák tanár úr
viselkedését!]*

„Kedves Anna!

Ne haragudj, hogy kicsit később válaszolok, de rengeteg dolgom volt... Említetted, hogy néhány osztálytársad szülei gyakran ajándékokkal kedveskednek a tanároknak, jobb osztályzatok reményében. Képzeld, most akadt a kezembe Kosztolányitól az Aranyrákány, ahol az egyik részletben éppen erről olvastam! A történetben volt jó pár tanár, aki elfogadta az ajándékokat, éppen úgy, ahogy ez most is történik, azonban volt egy Novák nevezetű tanár úr, aki visszautasította ezt a gesztust. Egyfelől nagyon meglepett, hogy volt valaki, aki nem fogad el egy ilyen ajándékot, hiszen ez azt is mutatja, hogy a szülő értékeli a gyerekére fordított figyelmet és energiát, másfelől pedig úgy érzem, hogy egy ilyen helyzetben mégis ez a legegységesebb tett. Fontos lenne, hogy a tanárok ne kivételezzenek egyik diákkal sem, mert ez az egyetlen módja annak, hogy a diákokat a teljesítményük alapján osztályozzák, ne pedig aszerint, hogy ki milyen ajándékokkal jár a kedvében. Szerintem ez azért is lényeges, mert a tanulókat is motiválja, hogy tisztességgel készüljenek fel, ez egyfajta példamutatás a tanár részéről. Manapság az életben túl sok a korrump ember, így szerintem mindenképpen becsülendő, hogyha valaki erkölcsös tud maradni egy erkölcstelen környezetben."

(Sipeki Rózsa- 12. C, Ady Endre Gimnázium)

8. ÉV - 2013/2014. tanév

Kós Károly: Az országépítő

„Mindenki másért él. Az anya a gyermekért, az apa a családért, tanár a diákért, színész a közönségért, király a népért. Istvánnak országot kellett építenie, keresztény országot.”

(Molnár Sarolta - 11. D, Debreceni Református Kollégium)

„István egész magánéletét feláldozta az országépítésért, hiszen mindent bele kellett építenie: szerelmet, családi békét, rokonságot, személyes boldogságot. Le kellett mondania az őszinte szerelemről is.”

(Konnát Árpád - XII. C, Kőrösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

[A regényhez kapcsolódó feladat volt: „....Valakinek holnap meg kell váltani ezt a világot./ Mondd, te kit választanál?...” Érvelj a helyes út mellett! Íme, egy kis ízelítő az érvelésekből.]

„A bajor származású Gizellát több feltétel teljesítése esetén adják feleségül Géza fejedelem fiához, Istvánhoz. Az egyik kritérium, hogy István legyen a magyarok uralkodója. A másik feltétel az volt, hogy a magyarok legyenek keresztények. Mindkét kérdésnek eleget tettek a magyarok. Így lett Magyarország első királya István. Szerintem ezek jó döntések voltak, mert István ezzel megteremtette a kereszténység alapjait. Ez nem vált a magyarok kárára, István az olvasmányaim alapján jó király volt, hatalmát pozitív dolgokra használta. Nem tudom, mi történt volna akkor, ha ő ezeket nem teszi meg, megtette volna vajon más. Mindenesetre az ő nevéhez fűződik az első törvények megalkotása, a keresztény egyház megszervezése. Később emiatt szentté is avatják, és minden év augusztus 20-án őt ünnepeljük.”

(Tar Dániel - 9. D, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

R. L. Stevenson: A kincses sziget

„Nagyon jó könyv. tele van izgalommal, és ékes példája az emberi elszántságnak. A történet egy fiúról szól, aki a sok megpróbáltatás és veszteség után gazdag lesz.”

(Neisz - Neiszer Róbert - 9. B, Ócsa, Bolyai János Gimnázium)

„Nekem az érzéketes leírások, mesélések, a lendületes cselekmény, illetve a kalózok és egyéb tengeri népek szavajárása, babonái, gondolkodásmódja, tetteinek indoklása tetszett a legjobban. Igazán ajánlom elolvasásra, hiszen nem muszáj észrevenni a burkoltan megjelenő filozófiai és politikai részeket, csak engedni kell, hogy szórakoztasson. „

(Konnát Árpád - XII.C, Kőrösi Csoma Sándor Líceum, Kovászna)

„A történet a 18. században játszódik, György király idején. Egy fiatal fiú egy izgalmas eset révén hozzájut egy régi, titokzatos térképhez, s ez váratlan, izgalmas események sorozatát indítja el. A fiú és társai úgy döntenek, hogy felkutatják a térképen megjelölt szigetet. A kalandnak induló utazás azonban veszélyes harcba csap át, ahol már az életük forog kockán.”

(Tóth Ildikó - 13. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Felüdülés volt végre egy vérbeli kalandregényt olvasni, ahol nem egy csillogó vámpírfiú harcol egy farkasemberrel.”

(Sipeki Rózsa - 13. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

J. R. R. Tolkien: A hobbit

„A gonosz legyőzhető, akármilyen legyőzhetetlennek is tűnik! Számomra ezt jelenti leginkább A hobbit.”

(Husztai Anna - 8. A, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Akármilyen kicsinek is érezzük magunkat a világban, küzdjünk meg minden feladattal, hiszen ha meg sem próbáljuk, hiába álmodozunk!”

(Reszegi Fanni - 10. B, Debreceni SZC Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskolája)

„Ha merész vagy, sok gyönyörűséget, izgalmas kalandot fedezhetsz fel az életben.”

(Bártfai Bernadett - 9. évfolyam, Egressy Béni Alap-és Középfokú Zeneművészeti és Színművészeti Szakközépiskola, Budapest)

„Manapság az emberek csak a maguk érdekeit nézik, önzővé váltak. Igaz barátokat is nehezebb találni, de ha valaki talál, akkor értük tegyen meg mindent, ahogyan Zsákos Bilbó a törpökért.”

(Izsoó Kolos - 12. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Tolkien azt mutatja meg Bilbó történetével, hogy nincsenek határok. Lerombolhatjuk a saját korlátainkat, és hihetetlen kalandokat élhetünk át.”

(Domokos Fanni - 12. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Az emberek többet érnének el, ha hajlandók volnának összefogni. Tolkien kiemeli a regényben az összetartást, kitartást, az elhivatottságot és az érzést.”

(Takács Rebeka Laura - 11. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Tolkien megtanítja az embert arra, hogy nem feltétlenül rosszabb valaki, ha más, mint a többiek; hogy nem minden az, aminek látszik. s arra is, hogy higgyünk a leghihetetlenebb helyzetekben is, hiszen csodák igenis léteznek.”

(Rosa Helena Rubina - 7. B, DE Kossuth Gyakorló Gimnáziuma)

„Egy kis ember is képes megváltoztatni a világot. A legfontosabb dolgokat az életben csak akkor érzük el, ha nagyon akarjuk.”

(Vince Lajos - 12. N, Debreceni SZC Mechwart András Gépipari és Informatikai Szakközépiskolája)

„Sose kételkedjünk magunkban, mert a legváratlanabb helyzetekben mutatkozhat meg, hogy mire vagyunk képesek!”

(Rajna Franciska - 9. A, Szolnok Városi Kollégium)

„Egyszerűen nagyszerű. Masszívan felépített az egész világa. Semmi ellentmondás, semmi, amibe bele lehetne kötni.”

(Hodik Lilla - 9.évf. , Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Zsákos Bilbó alapvetően olyan, mint a többi hobbit. Szereti a finom ételt, a pihenést, a pipázást, egyszerűen a nyugodt életet. Mégis valamit örökölt felmenőitől, ami arra sarkallja, hogy részt vegyen a kalandban. Irigylem, ahogy ott tudott hagyni mindent.”

(Buglyó Attila - 12. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Bilbó jósága, kedvessége példamutató. Nem a kincs érdekli, hanem a béke. Szereti a barátait, és semmiféle kincsért el nem cserélné őket.”

(Papp Ibolya - 9. A, Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Közgazdasági Szakközépiskolája, Hajdúszoboszló)

„Sok szívmelengető üzenetet tartalmaz a mai ember számára Tolkien műve. Ne legyünk kapzsi! Mindig bocsássunk meg! Sose zárjuk el magunkat az új dolgoktól!”

(Szabó Vanessza - 10. A, Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Közgazdasági Szakközépiskolája, Hajdúszoboszló)

„A mű legfontosabb üzenete számomra az, ami a mai világban nem sok helyen található: az igazi összetartozás. Egy közös cél érdekében olyanok fogtak össze, akik nem biztos, hogy korábban sokat tettek volna egymásért. Ez hiányzik a mai világból.”

(Győri Marcell - 9. B, Ócsa, Bolyai János Gimnázium)

Sarkadi Imre: Elveszett paradicsom

„Sebők Imre a mű legidősebb és egyben legbölcsebb karaktere. A tudománynak köszönhető tapasztalatait és tudását a legrendkívülibb módon próbálja gyerekeinek átadni a saját szemszögéből. Hatalmas szeretet és törődés árad belőle.”

(Pataki Gréta - 12. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Egy idős ember is szerezhethet új tapasztalatokat, ezért is kell pozitívan felfognunk azt, hogy élhetünk. Mert az élet szabadság, nem pedig börtön, és a szabadság sosem terhes.”

(Tóthfalusi Kitti - 12. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Az élet egy ajándék, egy kiváltság. Nem lehet benne elfáradni, mert sose ad az Úr nagyobb terhet, mint amit el tudunk viselni. Az életben gyönyörködni lehet, hogy mennyire eltervezett és a legapróbb részletekig kitalált....”

(Varga Dávid - 11. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

9.ÉV - 2014/2015. tanév

Jókai Anna: Szegény Sudár Anna

„Különbözőek a kultúrák, de tisztelni kell a másét.”

(Izsoó Kolos - 13. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Sudár Anna mindvégig fájlalja azt, hogy elszakították hazájától, kultúrájától. Ez szerintem ma is fáj minden nem önszántából külföldön élőknek...”

(Gál Kitti- 10. A, Berettyóújfalui SZC Közgazdasági Szakközépiskolája,
Hajdúszoboszló)

[A regényhez kapcsolódó feladat volt: „Fogalmazd meg, hogy milyen volt az ünnepek jelentősége a szövegrészlet szereplőinek életében! És a tiedben?” Olvasóink gondolataiból szemezgetünk.]

„A karácsony mindenkinek mást jelent, mégis ugyanazt. Magyarországon szinte mindenki megünnepli évszázadok óta. A történet szereplői számára sem volt egyforma az ünnep jelentősége. A naplóíró békével töltötte el. Boldogságot érzett, és éltette az Urat. Valamint a misének is fontos szerepe volt.

Számomra az ünnep jelentése a család és a szeretet. Ilyenkor összegyűlünk, és a feldíszített fa körül kisebb-nagyobb ajándékokkal lepjük meg egymást.”

(Berecz Janka 9. KNY/C)

William Shakespeare: A makrancos hölgy

„Érdekes civódás, ahogy Petruchió és Katalin a mű végére egymáshoz szoknak. A mű üzenete, hogy megfelelő módszerrel és körülmények között a dolgok javíthatóvá válnak.”

(Takács Rebeka Laura - 12. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Katalin előnyére változott, de kicsit sajnáljuk is, mert elvesztette az igazi valóját (amennyiben makacsságát nem csak megjátszotta). Abba rossz belegondolni, hogy ha valakivel erőszakosan kezdenek bánni, mennyire változtatja meg az illetőt lelkiében.”

(Husztai Anna - 9. A, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Katalint meg lehetett változtatni. A mai világban szerintem egy nő felett nem lehet Petruchio módszereivel győzelmet aratni.”

(Balázs Dóra - 10. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Minden, ami makrancos.... Amint a könyvtárból kikölcsönöztem, s kezembe vettem, tudtam, ebből fogom majd a portfóliómat is készíteni. Ezek mellett persze más okok is voltak. Mindig is imádtam, és kíváncsi voltam arra, vajon ki lehet William Shakespeare, az angol reneszánsz költészet nagy alkotója, a hírhedt, a hatalmas. A világirodalom egyik legismertebb alakjáról mégis vajmi keveset tudtam. Ismereteim hiánya és kíváncsiságom arra ösztökélt, hogy minél többet tudjak meg, és erre a legalkalmasabb e bizonyos portfólió....

Én, William Shakespeare szelleme most elmesélem nektek a történetemet, a születésemtől kezdve, egészen a túlvilági életem kezdetéig. Első hallásra lehet, hogy érdekesnek fog tűnni, de én tényleg egy 450 éves kísértet vagyok. Sajnos jómagam sem tudom a dátumot a születésemet illetően. Valamikor 1564. április 23. környékén hozott világra édesanyám, Mary Arden, egy Stratford-upon-Avon nevű városkában.[.....] Mikor éltem, még csak nem is sejtettem, hogy egyszer világhírű költő leszek. Mindent összevetve érdekes életem volt a Földön, bár az itteni, túlvilági lét sem rossz. Továbbra is írok, ha akad szabadidőm. Nem olyan egyszerű ám egy szellem élete. A fejem tele van jobbnál jobb történetekkel, és remélem, egyszer majd ezeket is elmesélhetem....”

(Ormós Zsaklin - 9. KNy, Debreceni Ady Endre Gimnázium- részlet egy magyarárói projekt munkából)

Ransom Riggs: Vándorsólyom kisasszony különleges gyermekei

„Ahogy Jacob, a regény főhőse, én is rajongásig imádtam nagyapámat, akivel sajnos már nem találkozhatom többet. Ezért is választanám - ha tehetném- az időutazás képességét.”

(Gábor Zsuzsa Rebeka - 9. évfolyam, DE Kossuth Gyakorló Gimnáziuma)

„Ha különleges lennék, bárhova mennék, mosolyt csalnék az emberek arcára, mert az emberek boldogságával jobb hely lenne a világ.”

(Herceg Evelin - 13. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Ha lehetne, jobbá tenném a világot, ha különleges képességem volna.”

(Domokos Fanni - 13. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

[A regényhez kapcsolódó feladat volt: Mire figyelmeztetne mostani életeddél és jövőddel kapcsolatban az 50 évvel idősebb önmagad? Írj LEVELET "neki", azaz magadnak! Gondolataidat legalább nyolc összefüggő mondatban fogalmazd meg! Ebből szemezgetünk.]

„Kedves Béci!

Immár 69 éves fejjel ülök itt, és írom Neked ezt a levelet. Még abban a korban lehetsz, ahogy most visszaemlékszem, amikor szüntelenül ábrándozol, és úgy hiszed, az életben minden úgy fog történni, ahogy azt Te szeretnéd. Az elmúlt fél évszázad folyamán sok mindent megtapasztaltam, és persze több dolog is megváltozott, úgy a világban, mint bennem. A jövődet meg nem tudom változtatni, de segíthetek jobbat tenni. Ebben a pillanatban csupán egyetlen hasznos tanácsom van számodra: légy elfogadóbb! Az élet során Te majd rendszerint megpróbálsz mindent átváltoztatni, a saját képedre formálni, mivel úgy hiszed, hogy az csak úgy lehet jó. Próbálj meg más utak után nézni! A világban mindennek megvan a maga szerepe, és Te ezt fogadd el! Ha megtanulsz idejekorán azonosulni a változás fogalmával, egy szép és tartalmas élet várhat Rád! Remélem, tudtam segíteni, és hozzájárulni egy pozitív változás létrejöttéhez a sorsodat illetően. Remélhetőleg hamarosan találkozunk majd, de akkor Én és Te már nem leszünk ugyanazok!

Fogadj szót! Üdv: Béci, 2065-ből"

(Pércsi Béla - 13. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Kedves "régi Én"!

Lehet, hogy hihetetlenül hangzik, de Én, a levél írója nem vagyok más, mint Te, vagyis egy és ugyanaz a személy vagyunk, csak én 50 évvel későbbi jövőben élek. Amint megtudtam, hogy képes vagyok írni a múltbéli önmagamnak, rögtön papírt és tollat ragadtam. Szeretnék pár dologra figyelmeztetni, és szeretném, ha nem követnéd el ugyanazokat a hibákat, amiket Én már igen. Először is figyelj oda, hogy kiben bízol és kiben nem! Ne fecsegy ki akármit akárkinek, mert az csak bajt szül! Higgy magadban, ne befolyásoljanak, főleg ne azok, akik ellened dolgoznak! Tegyé meg mindent azokért, akik melléd állnak, és segítenek rajtad! Ami viszont mindennél fontosabb: állj ki magadért, és véd meg

azt, amiben és akiben hiszel! Lehet, hogy nem érzed még igazán fontosnak mindegyik sort, de idővel minden mondat értelmet nyer, meglátod. Remélem, ezen levél olvasása rávilágít majd néhány fontos dologra. Szívbéli üdvözléssel, Te "

(Somogyi Viktória - 9. KNY, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Drága Enikő!

Most biztos furcsállod, ki is vagyok igazán. Sok kérdés merülhet fel benned, de elmagyarázom. A mi időnkben, 2065-ben már fejlettebb a tudomány, és ugyan időutazásra nincs lehetőség, de valamilyen tárgyat már elküldhetünk bárhová. Azért küldöm neked ezt a levelet, hogy figyelmeztesselek pár dologra, ami nem nagy vonalakban változtatja meg a jövődet, de jó tanácsként szolgál. Kérlek, becsüld meg azt, amid van! Örülj a barátaidnak, és sose bánts meg, akiket szeretsz! Szeresd a családot, és ne bánts őket, mert nem tudhatod meddig lesznek még veled! Állj ellent a lustaságnak, és tanulj, hogy minél jobb jövőd legyen! Ne érdekeljenek a rosszakaróid, azok mindig lesznek, inkább tölts minél több időt azokkal, akiket szeretsz, és neved sokat! Küzdj az álmaidért, és sose add fel őket! Légy boldog!

Szeretettel, a jövőbeli éned."

(Puskás Enikő - Jaschik Álmos Művészeti Szakközépiskola, Budapest)

Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa

[A regényhez kapcsolódó egyik feladat volt: Jellemezd a nagyenyedi kollégium diákéletét az olvasottak alapján! Álljon itt néhány ezekből az írásokból is!]

„A 700 tagú család

Egészen kis korban kerültek be a kálvinista kollégiumba a rakoncátlan diákok. Szüleik helyett nagyszerű tudósprofesszorok nevelték őket, és tömték tele fejüket tudománnyal. A világhírű könyvtárunkban múltatták idejüket, a történelemtől és a matematikáról szóló könyveket bújva. „Édesapjuk”, Gerzson professzor úr rendes emberként óvta, védte őket mindenféle csetepatétól. Ha viszont Gerzson úr védelméről volt szó, a kollégium diákjai képesek voltak akárhány labancot fűzfadoronggal elverni. Amint alkalmuk nyílt erre, az "apai" parancsot megtagadva azonnal összefogtak, és mint egy hatalmas család álltak ki családfőjükért."

(Perjés Petra - 12. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Curriculum vitae

Nehéz ám az iskolatáska. Az is volt, az is lesz. A kollégium falai közt komoly munka folyik, hölgyeim és uraim. Hiszen emberjóságokat nevelünk. Korán reggel kelés, kora este takarodó. Nap közben a számtan, mértan, írás, olvasás sem tréfa, mivel az észnek valahogy bele kell kerülnie abba a konok serdülő fejbe. Ha megkérdeznénk bármely diákot, hogy ki veszi komolyabban a tanulást, tanár vagy diák, szerintem egyértelmű lenne a válasz. Mindezek ellenére, mint már mondtam, komoly munka folyik a kollégium falai között. Hogy milyen? Járjanak utána!"

(Szabó Noémi - 9. KnyC, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

[A regényhez kapcsolódó másik feladat volt: A műben József szerelmes verset írt Klárikának, de a vers szövegét nem olvashatjuk. Írd meg a verset Te, vagy írd le levélben, mit írhatott József Klárikának! Ezekből szemezgetünk.]

„Alattomos altatókkal altatsz andalgós alkonyon,/
Bús bánatomban babám büntudatra bájolódom./
Cifet-cafatokra dirib-darabolt dobogó dübögöm/
E dallamot dúdolja egyes-egyedül,/
Esztelen esdeklek előtted egyetlen,/
Édes életem értelmetlen s érdektelen...."

(Bajdó László 10. A, Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskola, Debrecen)

„Titkos sorok, Neked
„Drága szívem titkos szerelme,
Ki most is úgy ragyogsz lenn a kertbe!
Bár élőben mondhatnám el Neked,
Mit most titokban papírra vetek!
Te vagy nekem a sötétségben a fény,
Mi világosságot hoz a nap végén....."

(Domokos Fanni- 13. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Drága Klárika!

Kérem, bocsásson meg, amiért így kell megvallanom érzéseimet, melyeket ön ébresztett bennem. Ha lenne bátorságom, személyesen közölném, hogy szerelmes vagyok magába! Magácska jár egész nap az eszemben, és

nem tudok másra gondolni, csak az én imádott rózsaszálamra. Már az ön nagyra tisztelt édesapja óráin sem tudom fékezni gondolataimat. Az étel íztelen, ahogy az életem is maga nélkül. Biztos vagyok benne, hogy magáért még a lehetetlenre is képes lennék! Levelem átfutni nem merem, hiszen megöl a félelem. A sorsom van kezében. Már az is boldogsággal tölt el, hogy közölhettem önnel érzéseimet.

Imádója és tisztelője, József"

(Gábor Zsuzsa Rebeka - DE Kossuth Gyakorló Gimnázium)

„.....Hiszen te olyan vagy, mint egy tündér, aki azon a parton áll, ahova én nem tudok eljutni, mert őriz téged egy vár és egy tűzokádó sárkány....."

(Tóthfalusi Kitti - 13. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„.... Pedig én úgy tudnálak szeretni, mint még soha senki nem szeretett, jobban, mint Quasimodo Esmeraldát, s melletted én is torzszülöttnek érzem magam, hisz nem érek fel isteni szépségedhez, s lásd, haldoklom is emiatt...."

(Szabó Brigitta - 9. A, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

10. ÉV - 2015/2016. tanév

Anna Gavalda: 35 kiló remény

„Az élet akkor kezdődik el, amikor kilépsz a kényelmes életedből...Minden nagy teljesítmény elején az a legnehezebb, hogy megértsük: a verseny nem arról szól, hogy legyőzd a többi ellenfeled, hanem hogy legyőzd azt a kis hangot a fejedben, ami arra sarkall, hogy add fel, hogy nem vagy elég erős, és nem fogsz elérni semmit az életben. Igazán élni a legritkább dolog ebben a világban, a legtöbb ember csak létezik...”

(Szabó Noémi - 9. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Gregoire-nak lassabban megy a tanulás. Sok erő és kitartás kell ahhoz, hogy megtanuljon tanulni. Kicsi, vékony, és ezért is hátrányosnak tekint magát. Makacs természetű, nehezen alkalmazkodik. De amit szeret - a barkácsolás -, abban zseniális. Végül biztatással és összeszedettségével megtalálja a helyét. Sikerül a célja, hiszen benne van 35 kiló remény.”

(Rusói Fanni - 11. D, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Nem az a fontos, hogy a legjobbak legyünk, hanem hogy jól használjuk a tudásunkat.”

(Jenei Viktória - 10. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Igaz, hogy Gregoire többször is bukott, de amibe egyszer belefogott és élvezettel csinálta, abból mindig csoda született. Amikor a vastag felvételi füzetet töltötte ki, idő kellett neki, míg rájött, hogy ő tulajdonképpen majdnem mindenre tudja a választ. És lám! Fe is vették a hön áhított iskolába! Teknőstempóban jutott el ideig, de eljutott. Megtalálta a helyét a világban. És amikor Léon apó bajban volt, mindent megtett érte a maga módján, hogy megmentse.”

(Kecskés Csenge - 9. NyB, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Ha valaki nem találja önmagát, mások felé sem fog tudni nyitni. Nem szeretném, ha a saját gyerekem úgy vélekedne az iskoláról, mint Gregoire, aki valójában azért nem szeretett iskolába járni, mert túlságosan egyedül volt.”

(Zöld Melinda - 9. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Gregoire -amikor páncélra volt szüksége- visszavonult nagyapja műhelyébe. Lassan talált rá arra az útra, ami igazán neki való. Ő a példa rá, hogy a gyorsaság nem minden. A lassabbak éppen úgy, csak talán több tapasztalattal érik el a céljukat.”

(Nagy Petra - 9. KNY, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

[A regényhez kapcsolódó feladat volt: Az én Leon apóm címmel írd le egy megélt vagy elképzelt történetet, amelynek főszereplőjeként megbizonyosodhattál egy számodra fontos ember beléd vetett hitéről s annak sorsfordító erejéről! Néhány történet az alábbiakban olvasható.]

„A kezeim remegtek, izgalmamban az alsó ajkamat harapdáltam. Nem fog sikerülni! Egy éve még fel sem tudtam kelni az ágyból, hogy is sikerülhetne? Kilestem a függönyök mögül. A mentoraim az első sorban ültek, mellettük pedig a zsűri. A második sorban a családom nézte csillogó szemmel a színpadot. Az anya széke melletti üres helyre tévedt a szemem. Egy kövér könnycsepp gurult le az arcomon, fojtogatott a sírás. Miért küldtem el? Miért kellett összevesznünk? Mi van, ha valami baj történik velem? Kérlek, gyere vissza! Elsétáltam a függönytől, és visszaálltam a helyemre. Éppen az egyik kiálló hajtincsemet babráltam, amikor meghallottam, hogy a hátam mögött recseg a padló. Először az illatát éreztem meg, majd a kezeit a szememen. Felkacagtam, mire ő elváltoztatott hangon kezdett el magyarázni.

-Nem fogok bocsánatot kérni- mondta teljesen higgadtan, iszonyú mély hangon. - Mit is vártam?!-haraptam be az alsó ajkamat.

-De csak azért, mert még azt sem tudod, ki vagyok- nevetett fel, miközben kezeit elhúzta a szemeim elől. A kabátzsebébe nyúlt, és elővett egy kis dobozt. - Figyelj, Angyalka! Mindjárt beülök a közönséghez, te elkápráztatod a zsűrit, aztán elmegyünk vacsorázni. Most pedig...-nyitotta ki lassan a dobozt- Ennek a csuklódon a helye! Sok sikert! És igaza lett. Nem kérdés, de állva tapsolt a zsűri is! Abszolút nem erre számítottam. Csak ő kellett, pár bátorító szó, a tudat, hogy hisz bennem, és számomra nem volt lehetetlen.

(Hodik Lilla - 9. NYB, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Egyedül voltam. Már késő este volt, rég aludnom kellett volna... másnap meccsünk volt. Ez az utolsó, muszáj győznünk, hogy továbbjuthassunk. Mindenki csak ezt hajtogatta... a gyomromat körbeölelő csomó egyre szorosabb lett. Képtelen voltam elaludni, csak némán, üveges tekintettel

bámultam a falat. Úgy tűnt, hogy megállt körülöttem az idő. Már hosszú ideje ültem így az ágyamon, amikor apró lépteket hallottam. A szobám ajtaja nyikorogva résnyire kinyílt. Előbb két apró kezecske, majd egy kíváncsi szempár... A húgom, látva, hogy még mindig nem alszom, felém szaladt, felugrott az ágyra, bebújt mellém a takaró alá, és szorosan átölelt. Szokásos széles mosolyával nézett fel rám: " Tudom, hogy nyerni fogtok holnap. " Az ablakon át a hold bevilágította a szobát. Tétován viszonyoztam az ölelést. Nem tudtam megszólalni." Köszönöm "- feleltem hangtalanul. Hirtelen felpattant, majd kiszaladt a szobából. A csukott ajtót néztem... és mosolyogtam. Még mindig magam előtt láttam azt a ragyogó kék szempárt. A korábban kínzó csomóról megfeledkezve gyorsan álomba merültem. Másnap, meccs előtt végignéztem a tömegen. Ott ült az első sorban, rám mosolygott, és integetett. Újra elöntött az esti magabiztosság. Éreztem, hogy meg tudjuk nyerni a meccset. A csapatom felé fordultam. A magabiztosságom biztató szavakba öntöttem. A következő emlékem már az, ahogy a labda lassan a kapuba gurul... Nyertünk. A kislány leszaladt a helyéről, és újra átölelt. Sikerült..."

(Farkas Andrea Szilvia - Benedek Elek Líceum, Székelyudvarhely)

Jack London: Az éneklő kutya

„Ember és kutya kapcsolata a legőszintébb kapcsolat.” Ez az egy mondat önmagában jellemezhetné a könyvet. Ha nincs kutyád, garantálom, hogy a könyv elolvasása után könyörögni fogsz a szüleidnek, hogy például örökbe fogadhass egyet! Ebben a könyvben gyönyörűen látszik, hogy őszinte barát, aki soha nem csap be, nem okoz csalódást..."

(Tar Dániel - 11. D, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Jack London Az éneklő kutya című regénye jól bemutatja az emberek és az állatok egymáshoz fűződő viszonyát. A kalandos utat bejáró ír terrier mindenki szívébe belopja magát, az egészen kicsiktől kezdve az idősekig mindenkiből érzelmeket vált ki. Hol mosolyt csal az arcunkra, hol sírva fakaszt, hol pedig lenyűgöz a személyiségével vagy a viselkedésével. A könyv rámutat az állatidomítás szörnyű voltára is. Finomítás nélkül írja le az állatokat ért megpróbáltatásokat. Néhány embert ez érzékenyen érint, de ezzel még inkább szerethetővé válik a mű főszereplője. A kalandok kedvelőinek is bátran ajánlom a művet. Kincskeresés, hajók, távoli szigetek

jelennek meg a történetben, melyek igazán élvezetessé teszik az olvasást."

(Gál Bernadett - 13. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

Bertolt Brecht: A szécsuáni jólélek

„Azok adnak a legtöbbet, és azok a legkedvesebbek, akik a legszegényebbek....A szenvedés erősíti, nemesíti a lelket. A nyomorban, a szegénységben Sen Te van előtérben. Minél jobb anyagi helyzetbe kerül Sen Te, annál többször támaszkodik az érzelemmentes Sui Ta személyiségére."

(Husztai Anna - 10. A, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Minél rosszabb valakinek a helyzete, annál jobban látja, hogy ki a jó."

(Molnár Alexandra - 9. B, Debreceni SZC Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskolája)

[A regényhez kapcsolódó feladat volt: „...senki sem lehet sokáig jó, ha nem kívánják tőle a jóságot.” Értelmezd a brechti gondolatot, érvelj mellette vagy ellene! Néhány érvelés a következő sorokban olvasható.]

„Brecht szerint csak akkor maradhat jó az ember, ha van valami, ami elvárja tőle a jó viselkedést. Egyetérték a gondolattal, a világban folyamatosan választani kell jó és rossz között, nehéz jónak maradni, ha a környezet, a körülöttünk élők a rossz felé húznak. Kell egy erő, legyen az a hit vagy egy példamutató ember, aki mércéül szolgál, hogy megerősítse a jóság fontosságát. Ez nélkülözhetetlen egy olyan világban, ahol a többség nem így cselekszik, és ahol jónak lenni nehéz. Kellenek erkölcsi elvárások, mert ezek nélkül az embert semmi nem különböztetné meg az állatoktól, a társadalom anarchiába süllyedne."

(Bán István Zoltán - 13. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Az ember megpróbál jó lenni és követni a szabályokat, segíteni másoknak, szeretetet és jóságot adni. Ha ezeket egy idő után nem értékeli senki, megszűnik a láncreakció, amit eddig adott és kapott, de ha nem kapja vissza, nem is fog többet adni. Hiába próbálkozik az ember, ha nem adnak egy fénysugarat neki, hogy „Jól csinálod, így kell!”, elvész benne a fény. Az idézet rávilágít, hogy mennyire függünk egymástól, és szükségünk van egy társra, barátira, ismerősre, családra. Egymás nélkül

olyanok vagyunk, mint a félig kirakott puzzle, nem vagyunk egészek
jószág, szeretet nélkül."

(Lukács Andrea - 9. NyB, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Az ember nem azért jószívű, mert elvárják tőle, hanem teljesen függetlenül, maga miatt. Az idő sem akadálya, mivel a jószívűség belülről jön, az ember szívéből. Ha keveset adsz is, és szívből adod, nem elvárásból, soknak számít. Én magam miatt szoktam segíteni az embereknek, mert tudom, hogy ha nekem is kell segítség, szó nélkül segítenek, a jóság kívánása nélkül is!”

(Rácz László - 9. NyB, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

Fehér Klára: Bezzeg az én időmben

[A regényhez kapcsolódó egyik feladat volt: „A szegénység nem szegénység”. Értelmezd az előbbi megállapítást! Érvelj mellette vagy ellene! A véleményekből a következő sorokban találunk válogatást Olvasóink.]

„A szegénység nem szegénység. Minden esetben fel kell vállalni a szegénységet, mert a pénz csak egy eszköz, amely lehetővé teszi, hogy ebben a világban könnyebben boldoguljunk. Az anyagi szegénység nem egyenlő a lelki szegénységgel. Nem a pénz, a gazdagság teszi az embert emberré, hanem a szeretet és az összetartozás. A szegénység gazdagabbá tudja tenni az embert, akinek semmije sincs, az mindent jobban tud értékelni. Nem szabad attól félni, hogy lenézik az embert azért, mert szegény. Ha valakinek szegényes az öltözete, és nincs francia nevelőtanára vagy autója, attól még lehet lelkiében gazdag ember. Azért is fel kell vállalni, hogy ebből a helyzetből az ember merjen és tudjon kilépni emelt fővel. A szegénylősség miatt nem szabad elhalasztani olyan lehetőségeket, amelyek mérföldkövet jelenthetnek az életünkben.”

(Póznér Vanda - 13. C, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

„Valóban szégyellni kellene azt, hogy valaki szegény? A felnőttek többsége beletörődik, erre képesek, ennyit tudnak megteremteni, és a vagyonuk fényében vigyáznak dolgaikra, megbecsülik azokat. A szegénység felelősségtudatra, figyelmességre és együttérzésre tanít. Ugyanakkor a szülőknek kín, ha nem tudják megteremteni gyermeküknek azt, amire vágnak, ami a szerencsésebbeknek megadatik. És ott van a gyermek, aki vágyakozva néz a jobb helyzetben lévő társaira. A gazdasági helyzet kialakít egy képet már a fiatalok között is. Nem barátoknak különböző rétegbeliek, vagy esetleg a gazdagabbak lenéznek a szegényebbeket, és bántják őket egy olyan dolog miatt, amiről igazából ők nem tehetnek. Sokszor pedig egy-egy szerencsésebb diák segíteni szeretne a

társán. Gondolhatjuk, milyen érzés lehet annak, akit megszánnak. Senki sem szereti, ha szájalommal néznek rá, és egy idő után kínossá válik, hogy nem képes visszaadni azt, amit ő kap. Azért szégyelljük a szegénységünket, mert mindenki ez alapján ítél meg minket. Ha Kati jelentkezett volna a cipőtálpért, lehet, hogy később gúny tárgya lett volna, vagy jobb esetben mások megszánták volna, de az egyértelműen nem esne jól neki. Nem szegény, de nem is jó érzés szegénynek lenni."

(Zolnai Fruzsina - 10. B, Debreceni Ady Endre Gimnázium)

[A regényhez kapcsolódó másik feladat volt: Képzeld el Kati 20-25 évvel későbbi életét! Írd meg akkori naplójának 6-8 mondatos részletét! A megszületett naplórészletekből is közlünk néhányat.]

„1966. június 23., ma találtam rá a rég elveszettnek hitt naplómra. A korábbi jegyzetem látva újra könnyek gyűltek a szemembe. Milyen szép is volt, amikor az én Lacimat behívták katonának! Az óta a nap óta nem írtam ide. Sok minden történt, amiről most mesélhetnék. A legfontosabb: Laci visszatért! A szerelmem, a bátor katonám túlélte a háborút, majd hazajött hozzám. Én vártam rá. Mindennap imádkoztam érte. Sorsunk végül jóra fordult. Ő munkát kapott tanítóként. Igaz, iskolát nem nyitottunk szegény gyerekeknek, de mindig segítünk a rászorulókon. Hat gyerekünk született, három fiú, három lány. Mind egészségesen felnőttek, öten már megházasodtak. Olyan gyorsan felnőttek...Most már mennem kell, hazaért Laci."

(Farkas Andrea- Szilvia - X. B, Benedek Elek Pedagógiai Líceum, Székelyudvarhely)

[A regényhez kapcsolódó harmadik feladat volt: „Nincs illendőbb dolog annál, mint minden elvégzendő dolgunkban és elhatározásunkban megőrizni az állhatatosságot.”/Cicero/ Írj fogalmazást, amiben az előbbi idézet igazsága mellett vagy ellen érvelsz! Ezekből az írásokból szemezgetünk most.]

„Amennyiben valamit elhatároztunk, illendő tett azt véghez is vinni. Kati orvos akart lenni, s ezen elhatározása mellett hüen ki is állt. Bár volt, aki támogatta, leginkább saját ambíciójára volt utalva. Amennyiben van egy álmunk, vigyük véghez! Ne maradjon csak egy elenyésző vágy a feledés sötét tengerében! Egy nem teljesült álom maradandóan meghatározhatja jövőnket. Tegyük álmainkért!"

(Ézsias Zsófia - 7. A, Újszászi Vörösmarty Mihály Általános Iskola)

Amikor 5 éves volt iskolánk első jó gyakorlata, elhatároztuk, hogy tiszteletére interjúsorozat keretében megszólítunk ismert vagy kevésbé ismert, de a könyveket szerető, az olvasást fontosnak tartó embert, tudóst, politikust, egyetemi tanárt, költőt, tanárt, művészt, sportolót.... A jó gyakorlat szervezői közül Kónya István és osztályának lelkes tanulói indították útjára a beszélgetéssorozatot. A riportok

érdekes, elgondolkodtató, legfőbb üzeneteit gyűjtöttük össze, s adjuk most közre.⁹

Ezúton is köszönjük a kötetben megjelenő írások riportereinek azt, hogy hűséges olvasóink, partnereink, szerzőtársaink voltak.....

⁹ Az eredeti szövegek és képek megtalálhatók könyvtárunk honlapján, a Riportok könyvről, olvasásról menüpontban: <http://konyvtar.ady-debr.sulinet.hu/konyvlap/indito.htm>

Beszélgetések könyvről, olvasásról

Riportalanyaink voltak (a beszélgetések időrendje szerint):

Novotni István, a Hajdú Zrt. vezérigazgatója

Dr. Pósán László, egyetemi docens, történész

+Tréfás György, operaénekes, Debrecen díszpolgára

Bölcskei Gusztáv, református püspök

Tóth-Máté Miklós, író

Schmittné Makray Katalin, olimpiai ezüstérmes sportoló

Rózsavölgyi Gábor, a Debreceni Ady Endre Gimnázium igazgatója

Molnár János, a kovásznai Körösi Csoma Sándor Líceum tanára

Károlyi Éva, a debreceni Líra Könyváruház vezetője

Dr. Kollár Sándorné dr., a DE Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumának orosz-angol szakos nyugdíjas pedagógusa

Széles Tamás, a Debrecen Televízió korábbi ügyvezető igazgatója

Boda István költő, újságíró

Bodáné Dr. Porkoláb Judit, a DE Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumának magyar nyelv és irodalom szakos nyugdíjas pedagógusa

Gyulai Sándor, rendőrnnyomozó

Alföldi Róbert, színművész, a Nemzeti Színház korábbi igazgatója

Peternainé Juhász Zsuzsa, a Debreceni Ady Endre Gimnázium tanára

Gurbán György, a Hajdúszoboszlói Városi Televízió főszerkesztője

Csikos Sándor, Kazinczy-és Csokonai-díjas érdemes művész

Vavra Bence és a ByTheWay együttes

Oscar Thomas és Ben O. Zook, a Virginia állambeli Purcellville városi Loudoun Valley High School diákjai

Gulyás Balázs, színművész

Herczegh Anita, Áder János köztársasági elnök felesége

Egri László, a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Bocskai István Szakképző Iskolájának magyar nyelv és irodalom szakos tanára, költő

Kónya István, a Debreceni Ady Endre Gimnázium tanára

Gáll Levente, a Debreceni Ady Endre Gimnázium 12. D osztályának tanulója

Richard Drake, a Debreceni Ady Endre Gimnázium angol anyanyelvi lektora

Varró Dániel, költő

Dallos-Nagy Krisztina, a debreceni Déri Múzeum sajtóreferense

Riportereink voltak:

Andrikó Imre
Bóta Dorina
Czirinkó Rebeka
Domokos Fanni
Farkas Patrik
Gőz Márton
Gyulai Ágnes
Hegyi Tamara
Kis Izabella Lujza
Kiss Fruzsina

Mányi Rebeka
Mészáros Eliza
Nádró Veronika
Papp Eszter
Olexa Gergely
Sándor Anna
Szabó Nikolett
Szita Zsófia
Terdik Krisztina
Zámbó Gabriella
Zsolyomi Zsombor

Mikszáthtól Agota Kristofig

Gondolatok könyvről, olvasásról Novotni István "tollából"

Közhely, de igaz: fontos dolog, hogy a fiatalok olvassanak. Nagyra értékelendő és támogatandó, ha emberek valami fontos ügy érdekében munkát, időt áldoznak."- fogalmazza meg kérdésünkre szponzori filozófiáját.

Gyerekkorától kezdve végigkísérik az életét a könyvek, és ezt a példát gyerekei is követik. **Első könyvélménye** Fekete István Vuk című regénye volt: "Még "felesben" ment: részben édesanyám olvasta fel, részben már magam olvastam."- emlékszik vissza, „Ízlésünk nagyon sokszor kortól függ, minden korosztály más-más könyvet olvas. A gyerekek pl. mondókás könyveket, Fekete Istvánt, a tinédzserek Gárdonyit, Jókait, Mikszáthot, Robert Merle-művet, Jack Londont, Harry Pottert." Kedvencei Mikszáth Kálmán és József Attila, akiket időtálló igazságuk, értékük miatt kedvel. A könyveket hangulattól függően választja, a krimi és sci-fi azonban nem szereti. Legmeghatározóbb könyvélménye Agota Kristof A nagy füzet című regénye: "...hatással volt rám; olyan látásmódot ismerttetett / értetett meg velem, amire én nem vagyok képes...remélem."

Ritkán olvas el könyvet többször, csak a nagyon jókat - ha mégis, akkor hogy közte sok időt eltelni. „Az ember abból, hogy miként hat rá egy könyv, vers, le tudja mérni, miként változik. **Sokszor nem jó könyv van, hanem jókor olvasott könyv.** Inkább nem időhöz, hanem változó élethelyzethez kötném, mikor érdemes könyvet újraolvasni."

A diákok által nem túlzottan kedvelt kötelező olvasmányokat gyerekként szerette olvasni. "Fontos cél, hogy a gyermek megismerje az irodalom remekeit, de szerintem a fő cél, hogy megszerezze az olvasást. Így én nagy műfaji változatosságot javasolnék, legyen benne aktuális, divatos regény, legyen Rejtő, Dumas... Szerintem nagy nehézséget okoz a kötelező olvasmányok kiválasztásakor, hogy a fiatalok nem egyszerre érnek, sokszor egy regény, ami unalmas, néhány év múlva, amikor az ember több élethelyzetet élt meg, kedvenccé válhat."

Egyre kevesebben olvasnak, "Kimaradt a napi ritmusból, programból az olvasás. Könnyen elérhető, semmilyen energiát nem igénylő szórakozást jelent a tévé, az internet (az összes hálósobából ki kell dobni a tévét, számítógépet, máshol hasznosak, de nem hálósobába valók). Az a

szerencsés, ha az olvasás "napi rutinná" válik.(pl. lefekvés után, kedd esténként a fürdőkádban, utazás közben... etc.)."

Az olvasás szeretete jó példával adható át szerinte. „Értékelem a gyerekeim olvasmányát, én is elolvasom, beszélgetünk róla. Nyilvánvalóvá teszem, hogy a könyvek, az élményen túl, látásmódban, fantáziában, szókincsben, kifejezésmódban rengeteget adhatnak nekik. Ebben a korban jó novellát olvasni, mert a "rengeteg ifjúkori elfoglaltság" mellett néha terhes egy hosszabb regényre ráhangolódni, átrágni magunkat rajta."

Néha kér és ad is kölcsön könyvet. „Bizalmi dolog kedvenc könyvet kölcsönadni, s megtiszteltetés, ha valaki az én ajánlásom alapján akar könyvet elolvasni."

Ismeretségi körében, családjában gyakran előfordul, hogy kedvenc írókról, könyvekről és azok tartalmáról beszélgetnek, és sok könyvet ezeknek a beszélgetéseknek a hatására olvasott/olvas el.

A felnőttek számára megfogalmazott értékes útravalóval zárja a beszélgetést:

"Legyen nyitott, kicsit mindenevő, ne feledkezzen meg a klasszikusokról. Én szerettem elolvasni egy-egy könyvet azok közül, amit a gyerekeim olvastak. Fontos: nem leminősíteni a könyvet, még akkor sem, ha nem tetszett. A cél, hogy jobban megismerjük a saját gyerekeink gondolkodását, esetleg adott témakörben ajánlani olyat, ami nekünk élmény volt."

A riportot 2010 őszén készítette Nádró Veronika 11. D osztályos tanuló.

„Mindenki számára mást jelent a könyv, máshol és mást olvas.”

Beszélgetés könyvről, olvasásról dr. Pósn László egyetemi docenssel

Fontos szerepet tölt be a könyv az életében, már csak a hivatása miatt is. "Otthon van egy könyvtárszobám. Szerintem már ez is mindent elárul. A könyv egyrészt hasznos időtöltést, szórakozást jelent számomra már gyerekkoromtól kezdve. Gyűjtöm és olvasom is őket. Másrészt ismeret-szerzés miatt fontos, és kapcsolódik a munkámhoz. Történész lévén el kell olvasnom a szakirodalmat, a forrásokat. Az én életemben így szerencsésen ötvöződik a kellemes a hasznossal, a kötelező a fakultatívval."

Kisgyermekkorában az édesanyja olvasott fel neki, kedvence a Gőgös Gúnár Gedeonból Zsiga kutya meséje volt. Valószínűleg Benedek Elek egyik története lehetett az, amit önállóan ismert meg, miután az általános iskolában megtanult olvasni. Nagyon szerette a Delfin könyvsorozatot, melynek néhány kötete még ma is kapható. Amire szívesen emlékszik vissza, az A kincses sziget című regény, de szerette az indiánokról szóló történeteket is. Később az ő életében is megjelentek a kötelező olvasmányok. A legmaradandóbb az Egri csillagok volt, melyet nagyon szeret mind a mai napig. „Időtlen” könyvként említi. Szerette olvasni Jókai műveit is attól a momentumtól eltekintve, hogy túl hosszúnak tartotta a tájleírásait. Ezeket a részeket többnyire átlapozta.

Kedvelte Mikszáthot is. Műveiben az anekdotázó stílust tartotta nagyra, és jókat derült A Noszty fiú esete Tóth Marival című regényen. Kedvencei között említette még Dumas-tól A három testőrt. "Ezt a mai fiatalok talán már nem is ismerik" - mondta. Középiskolában szerette Shakespeare-t, és megemlítette, hogy a középiskolai kötelező irodalomból nem szívesen olvasta Ibsent és Brechtet.

Elmondta, hogy mivel történész, és a kutatási területe a középkor, talán ezért a modern irodalmat nem túlzottan kedveli.

"Az, hogy mikor mit olvasok, hangulat kérdése is. Van olyan helyzet, amikor kifejezetten történelmi regény esik jól. A szórakoztató, cselekménydús, ugyanakkor történelmi szempontból korrekt korrajzot szeretem. A mai világban a történelmi regény újjászületik. Tele van az összes könyvesbolt velük, és ennek nagyon örülök. Ezek a jól megírt regények talán visszahúzzák az embereket a számítógépek világából.

Egyik kedvencem Robert Merle Francia históriák című sorozata. Zseniálisan megírt könyvnek tartom Ken Follett A katedrális című regényét. A történelmi regényeknek van egy olyan vonulatuk, amelyek tulajdonképpen krimik. Például Umberto Eco regényei. Ezeket szintén nagyon élvezem. De van, amikor kifejezetten könnyed, szórakoztató műveket olvasok, például Rejtőt."

A kérdésre: egyetemi tanárként hogyan tudja ösztönözni a hallgatókat az olvasásra, így válaszolt: "A dolog az én esetemben más. Az egyetemen ugyanis jönnek a hallgatók, és én megmondom, mi a kötelező olvasmány. Ha tetszik, ha nem, azt kell olvasni. Ebből a szempontból ez nem a legszerencsésebb műfaj. Nem mindig fogadják meg a szavam. Egyszer egy jogászhallgató jött hozzám vizsgázni, és a francia abszolutizmusból az állam fejlődéséről kellett beszélnie. Nem nagyon tudta, így aztán próbáltam neki segíteni azzal, hogy mivel kezdődik A három testőr. (Párbajjal, amit Richelieu tiltott, mint önbíráskodást.) Jogi értelmezésre szerettem volna terelni. Erre azt mondta a hallgató, hogy nem olvasta, és nem is szeret olvasni. Mondtam erre neki, hogy akkor pályát tévesztett, mert a jogásznak állandóan olvasni kell. Az, hogy hatott-e a szavam rá, nem is nagyon érdekel, mert felnőtt ember, és ott tolja el az életét, ahol akarja."

Nemcsak tanítványait, de saját gyermekét is ösztönöznie kell az olvasásra. Ha kislányát érdekli valami, nem ő maga válaszol, hanem megmutatja neki, melyik könyvben tud utánanézni. Szerinte ez nagyon hatásos módszer, mert látja, hogy élvezi a gyermek a keresgélést, s ezzel inspirálja arra, hogy megtudja a választ.

Ha valaki olvas egy könyvet, biztos eltűnődik azon, milyen jó lenne a főhős bőrébe bújni. Az interjú során kiderült, dr. Pósn László nem szívesen lenne drámai hős vagy Rómeó típusú, önmagát feláldozó hősszerelmes. Olvasás közben csak a könyvre koncentrálni. Néha-néha megy egy kis háttérzene, de ezt csak a szabadság ideje alatt engedheti meg magának. Ebben az időszakban reggel levesz egy könyvet a polcra, és estig elolvassa. A hétköznapiakon azonban egy könyv olvasása több napig is eltarthat.

Gyermekeinek minden este olvas, mesél. Kislánya főleg azokat a történeteket szereti, amelyeket együtt találnak ki. Leghosszabb meséjük egy egész tanéven keresztül tartott. Fontosnak tartja, hogy már kisgyermekként jól tudjon olvasni az ember. Érezze a hangsúlyt, a mondat végét, értse, amit olvas. Éppen ezért néha kislánya olvas neki.

Otthon főleg olyan mesekönyvek vannak, melyek klasszikusak, mint például Arany László vagy Benedek Elek mesegyűjteménye.

A riportot 2010 őszén készítette Papp Eszter 11. D osztályos tanuló.

Klasszikusok bűvöletében

Beszélgetés könyvről, olvasásról Tréfás György operaénekesssel

Tréfás György Liszt Ferenc-díjas, érdemes és kiváló művész több szállal kötődik iskolánkhoz, többek között a minden év februárjában megrendezett Ady-bál fővédnöke.

A könyv számára mindent jelent, mert mindent, amit tud az életben, azt a könyvekből tudja. Már 5 éves korában megtanult olvasni, egyszerűen csak azért, mert érdekelt, ami le van írva. Első könyvélménye valamilyen Andersen-mese volt. Annak idején a szülők természetesnek tartották, hogy a gyerekek mesélnek, és ahhoz még olvasniuk se kellett. A falusi emberek nagy része nem is tudott se írni, se olvasni, a szüleiktől örökölt folklórkincs segítette nekik. A meséket úgy adták tovább, szájról szájra, leülve a bölcshöz vagy az ágy mellé. Gyuri bácsit kérdezni sem kell, mesél átszellemülten: „Bennem már akkor bujkált, hogy szerettem volna előadni. Akkor már tudtam olvasni. Én olvastam pl. föl Arany Toldiját, és akkor az egész család örült, együtt neveltünk rajta, együtt szomorkodtunk, együtt sírtunk. Nekünk az volt a szórakozás, hogy klasszikusokat olvastunk, Petőfi-verseket mondtunk, népdalokat énekeltünk. Rádióval először azt hiszem, 1939-40-ben találkoztam, amikor a szüleim rádiót vettek, és akkor már azt hallgattuk, de addig számunkra mindent a könyv jelentett. Édesapánknak nagy könyvtára volt, onnan ki-kivettünk egy-egy könyvet, és olvastunk. Én magam igazán az ifjúsági regényeket szerettem, Karl Mayt például, akit ma már nem is nagyon ismernek. Én még Verne Gyulát, nem pedig Jules Vernét olvastam. Jártam később mindkettőnek a szülőházában. Az ő könyveiken nőttem fel. Azok a könyvek még valamilyen perspektívát, valamilyen utat nyitottak számunkra. Minden egyes történetüknek valamilyen erkölcsi tanulsága volt a rosszról is, meg a jóról is.”

Felnőtt fejjel is a klasszikus könyveket kedveli. Maupassant-t vagy Balzacot olvas, s Mikszáthot, Móriczot, Mórát, akik számára a magyar irodalom csúcsát jelentik. Egyik kedvenc könyve Móra Ferenc *Az aranykoporsó* című regénye. „A világirodalom egyik ékessége ez a regény, kár, hogy nem kötelező olvasmány.”

Nagyon sok könyvet olvasott Dosztojevszkijtől, Maupassant-tól, Shakespeare-től. Kedvenc opera-hősei Fülöp király és a kékszakállú

herceg. Szereti a vidám irodalmat, egyik kedvenc írója az angol P.G. Woodhouse.

A gyerekeknek Gárdonyitól az Egri csillagokat s A láthatatlan embert ajánlaná olvasásra és Móra Ferenc műveit, a felnőtteknek a francia írók közül Maupassant-t s Tolsztojtól az Anna Kareninát, amit még Bajor Gizivel látott színpadon. „Valamint a Bibliát, s az én bibliámat, Az ember tragédiáját, mert amit az emberről akár ma is lehet tudni, tehát nemcsak 150 évvel ezelőtt, hanem ma is tökéletesen lehet tudni, az abban a műben fantasztikus módon mind benne van. Úgy olvassátok el, hogy próbáljátok meg átélni az emberi fejlődésnek és az emberi lélek fejlődésének történetét! Madách nagyszerű alkotásában az egész világ benne van.” Szívesen olvas világirodalmi műveket eredeti nyelven is, például Heine vagy Goethe verseit.

Vallja, hogy az irodalmat semmi nem pótolja. Sajnálatosnak tartja, hogy a mai gyerekek nem tudnak jól olvasni, hogy nem tudják értelmezni azt, amit olvasnak, hogy a televízióból, képi világot nézve vagy csupán akusztikailag tájékozódnak, tehát az olvasással nem törődnek, s az internet is elveszi a figyelmüket. Pedig a könyvre mindig szükség van, mert egy könyvnél a fantáziánkat is meg kell, hogy mozgassuk. A színpadon nem tud az ember a lélek mélységéig eljutni, de egy könyvben igen. A könyv nemcsak a történeteket mutatja, hanem azt is, ami a lelken belül történik, amit nem biztos, hogy vissza tudnak adni egy színpadi adaptációval vagy egy filmmel.

„A fiataloknak csak azt tudom üzeni, hogy ragaszkodjanak az olvasáshoz. Döbbenet hallom, hogy nem tudják értelmezni a szöveget. Az én gyerekkoromban ez elképzelhetetlen volt. Csak azt tudom ajánlani, hogy minél előbb tanuljanak meg olvasni, s az olvasást soha ne tegyék félre a látványért. Más az, ami a mi fantáziánkban megszületik egy olvasmány hatására, és más az, ami egy képi fantázia után születik meg. Az olvasásban éppen az a csodálatos, hogy többször is vissza tudunk lapozni a könyvben. Az olvasást eddig semmi nem írta felül, hiszen szerintem minden tudásnak és az életünknek a legfőbb alapja.”

A riportot 2010 őszén készítette Nádró Veronika 11. D osztályos tanuló.

„Engem a könyvek mindig is vezettek és kísérték”

Beszélgetés könyvről, olvasásról Bölcskei Gusztáv református püspökkel

Dr. Bölcskei Gusztáv református püspökkel, a Tiszántúli Református Egyházkerület vezetőjével kedvenc olvasmányairól, könyveiről a Tiszántúli Református Egyházkerület Püspöki Hivatalának lenyűgözően szép fogadótermében zajlott a beszélgetés.

„A könyv nekem az otthonot jelenti. Szerencsésnek mondhatom magam, mert odahaza édesapámnak rengeteg könyve volt. Izgalmas világot jelentettek a könyvek, amelyek valóban körülvettek. Kis túlzással azt mondhatom, hogy abban a kis faluban, Szamoskéren, ahol felnőttem, lehet, hogy nem volt több könyvünk, mint a községi könyvtárban, de hogy jobb könyveink voltak, az biztos.”

A püspök úr nagy örömmel beszélt kedvenc gyerekkori olvasmányairól, a János vitézről és a Toldiról, de említette még Benedek Elek meséit is. Elmondta, hogy serdülőkorában naplót is vezetett, és ebben benne volt, hogy mikor milyen könyveket olvasott éppen. Majd beszélt szemináriumi éveiről, s arról is, hogy amikor ő lett a „kulcsos”, a szemináriumi könyvtár nyolcezres állományának leporolása mekkora örömet jelentett számára. Idézte egyik kedves professzorát, aki így fogalmazott: „A könyvekkel való fizikai érintkezés is szellemi élvezet!”

Első olvasmányélményei között említette gyerekkorának legdivatosabb olvasmányait, a Timur és csapatát, a Nyikita gyermekkorát. Beszélt az akkor „filléres áron is jó irodalmat hozzáférhetővé tevő” Olcsó könyvtár-sorozatról is. Legelső, meghatározó olvasmányélményéről a következőt mondta:

„Hazudnék, ha azt mondanám, tudom, melyik volt a legelső. De arra emlékszem, hogy volt egy kis gyerekkönyv, Gazdag Erzsébetnek a könyve. Ma is előttem van, az alakja, a színe. Mondókák, gyerekversek voltak benne. Gyermekkorom meghatározó könyvei még a Toldi s a Hetvenhét magyar népmese.”

Aztán újból beszélt serdülőkorának olvasmányairól, Verne regényeiről, és az otthoni olvasmányokról is. „Nekünk odahaza olyan könyveink is voltak, amelyeket másutt nem lehetett olvasni, amikről nagyon hangosan még családon belül sem beszéltünk. Nyíró József csodaszép könyveit, az Erdélyi szépmíves cég szép köteteit ideológiai-politikai okokból nem tűrte

meg a hatalom. A XX. század egyik legnagyobb magyar gondolkodója, Hamvas Béla A láthatatlan történet című művének eredeti kiadása is ott volt a polcon." Ezt a könyvet tekinti az egyik legmeghatározóbbnak életében, s mint mondja: „...egészen más jellegű gondolkodás és világlátás szólt belőle, mint mondjuk a hivatalos, divatos, a kor által preferált művekből.” Említett egy másik könyvet is, ami már Debrecenhez kötötte őt.

„Mikor gimnazista voltam, a hatvanas években volt itt a Hatvan utcán egy városi könyvtár. Egy egészen kicsi kis könyvtár, ahol Szerb Antal A világirodalom története című műve ott volt csak meg egész Debrecenben. Ki lehetett kölcsönözni, de akkor nagyon szigorú szabályok voltak. Én is kétszer kölcsönöztem, és egy kis családi büszkeség is elfogott, mivel az előző, aki kölcsönözte, a bátyám volt, három évvel azelőtt. Azt hiszem, hogy a világra való nyitottságot, a gondolkodásnak a mikéntjét ezek a könyvek nagyon meghatározták”. -foglalta össze az elhangzottakat egy mondatban a püspök úr. Fény derült arra is, hogy kedvenc költői, írói között ott találjuk Mikszáth Kálmánt, Krúdy Gyulát, a világirodalomból pedig Dosztojevszkijt.

„Igazából én azt gondolom -bár ez furcsán hangzik-, hogy csak a klasszikusok időszerűek. Karinthy mondása: „A régi görögök is ismerték a bőrt!”- ismert gondolat. Minden a régi görögökkel kezdődött. Ha az ember Homéroszt olvas, akkor megtalálja az emberi lélektannak mitológiai nyelven elmondott nagy-nagy emberi kérdéseit, tragédiáit és sorsait. Azok ott mind megvannak, csak meg kell találni hozzájuk a kulcsot, és akkor az embernek hihetetlenül meggazdagszik a mai világról is a látása. És természetesen nem akarom elhallgatni, hogy mint református lelkésznek, a legidőszerűbb olvasmány nekem mindig is a Biblia. Hiszen a Biblia hihetetlenül izgalmas könyvek tára. Tudjuk, hogy a Biblia nem egy könyv, maga a szó is azt jelenti, hogy könyvek; egy könyvtár, amely rengeteg-rengeteg meglepetéssel szolgál, és én ahhoz tartom magam, hogy református lelkészként az embernek két dolgot mindennap olvasnia kell. Az egyik a Biblia, a másik az aznapi újság. Ezt a kettőt együtt. Azért, mert a mi meggyőződésünk szerint a kettőnek köze van egymáshoz. Olvassuk az evangéliumban azt a történetet, hogy odamennek Jézushoz, és azt mondják, hogy valahol összedől egy torony, meghalt ennyi ember, Pilátus legyilkoltatta a zarándokokat. Ha lett volna televízió meg rádió, akkor ez a főcím lett volna: „Ki a felelős a torony összeomlásáért?” Az építetöt előzetes letartóztatásba helyezték,

kártérítést kell fizetni... A reguláris hadsereg, az ideiglenesen itt állomásozó római légiók leverték az államellenes lázadást....stb.

A hírek odaérnek Jézushoz, és Jézus nem azt mondja, hogy „Ó, hagyjatok engem békén, én csak lelki dolgokkal foglalkozom!”, hanem ezekről az eseményekről is van véleménye. Az ember a Bibliát olvashatja úgy is, mint egy irodalmi alkotást, de a mindennapos Biblia-olvasás mai divatos szóval úgy mondanánk, hogy egyfajta meditációra alkalmas. A nagy izgalom és a nagy öröm mindig az a prédikációra való készüléskor is, hogy az ember szinte mindig ugyanarról a szövegrésről beszél minden karácsonykor, minden húsvétkor. S a már százszor olvasott, talán már sokszor megértett szöveg is hirtelen valami újat tud mondani.”

„Kosztolányi mondta talán, hogy minden fordítás ferdítés – idézte a püspök úr -, a legjobb szövegfordítás se tudja visszaadni azt a gazdagságot, amit egy kifejezés az eredeti közegében jelent.” Megtudtuk, hogy hamarabb olvasta Umberto Eco A rózsza neve című regényét németül, mint magyarul, s hogy igen jól beszél görögül és héberül.

Majd vissza is kanyarodtunk a Bibliához, s rögtön ismertetett is egy példát:

„Ugye van a Teremtés, és a nő teremtéséről van szó, ott van a szent operáció leírva, hogy elaltatja az Isten Ádámot, és az oldalbordáját kiveszi, és azt megformálja. És amikor felébred Ádám, azt mondja, hogy "Ez most már csontomból való csont, testemből való test." Egyetlen fordítás sem tudja visszaadni azt a kifejezést, ami az eredeti szövegben van, nem is nagyon lehet. Körülbelül az a jelenet, hogy látja maga előtt azt, akit még soha nem látott: „Ez az! Olyan, mint én, mégsem én vagyok...”

A beszélgetés során újra szóba jöttek a nehéz diákévek. „Nagyon sok szakirodalom van németül, angolul, hollandul, franciául; ezeket kellett az embernek tanulni, ráadásul voltak nagyon kemény professzoraink, akik azt mondták, hogy minden hétre kell egy 5 oldalas szemináriumi dolgozatot írni. Az ember nem tudott mit tenni. A szakirodalom a könyvtárban volt! Németül és angolul. Így az ember nekiült, kiszótározta. Az elképzelhetetlen volt, hogy ne adjuk le a dolgozatunkat.”

Ami a leginkább hiányzik számára, amióta az egyházi tisztséget viseli, az a tanítás és a tanulás. „Mert ahhoz, hogy az ember tanítani tudjon, tanulnia kell. Én 22 évig tanítottam itt a teológián, és az nagyon hiányzik.....reggel, ahogy korosodom, egyre korábban kelek, akkor van egy kis csend, nyugalom az olvasáshoz. Azt próbálom még kihasználni, hogy elég sokat

kell utazni, úgyhogy utazás közben, mondjuk egy 9 órás repülőúton lehet olvasni."

Családjában mai napig megosztják egymással a családtagok az olvasmány-élményeiket. „Karácsonyra bárhol, bármerre járok, könyvet veszek, s igyekszem úgy válogatni, hogy azoknak szóljon, akiknek hozom."

„Az ember hallja a mai híradásokat, riportokat. Elég iasztó kép tárul elénk. A fiatal diákok szűk rétege olvas csak. Én azt hiszem, hogy ez egy olyan jelenség, amelyen persze lehet háborogni, keseregni, de sokkal inkább azon kell elgondolkozni, hogy miért van így. Nem hiszem, hogy csak azok a hibások, akik ma tizenéves korukban azt mondják, hogy hülyeség, hogy könyvet nem veszek a kezembe, mert minek, inkább internetezem, inkább chatelek, valami egészen más módon kommunikálok, és gyűjtöm az élményeket. A mai fiatalok számára most nyilvánvalóan ezerszer több lehetőség van arra, hogy élményeket gyűjtsenek, mint abban az időben, amikor én voltam gyerek. Ahhoz, hogy az embernek a fantáziája meglóduljon, a könyv volt a legkézenfekvőbb eszköz. Most ez sok minden miatt megváltozott. Az embernek a fantáziáját és a magára hagyatkozását semmi nem tudja visszaadni. Élmény, amikor én magam képzelhetem el, hogy jelenik meg az, ami a könyvben le van írva. Ismerem a statisztikákat, és nem igaz az, hogy ezeket általánosítani lehet, de elég aggasztó tünet, hogy a fiatalok sokkal kevesebbet olvasnak."

Püspök úr legszívesebben hangoskönyveket hallgat vezetés közben, nagyon szereti őket. „A hangoskönyv talán a mi kultúránkhoz, a református kultúrához még közelebb is áll, hiszen a református kultúrának és a református istentiszteletnek középpontjában a hangzó igehirdetés és prédikáció van. Ez felel meg leginkább az ősi bibliai kultúrának. Az olvasás, mint olyan, az emberiség történetében elég fiatal jelenség, mert a hívő zsidó ember nem olvassa a Szentírást, a Tórát, elmegy a zsinagógába, és felolvassák neki. Hallja. Az írás, a Biblia szövegeinek a lejegyzése is egy jóval későbbi folyamat. Eredetileg az írás az Ószövetség embereinek csak arra kellett, hogyha elfelejtenék a szöveget, akkor rápillantanak, és ha a mássalhangzókat látják, rögtön beugrik a szöveg. Nincsenek magánhangzók az eredeti héber kéziratokon. Aztán amikor később már olyanok is olvasták ezeket a szövegeket, akik kívülről nem tudták, akkor vált szükségessé, hogy legyenek magánhangzók, amelyeket pontokkal meg vesszőkkel jelölnek mind a mai napig a héberben. Ezért született az a legközkeletűbb

félreértés - a magyar nyelvben is ismerjük ezt a kifejezést -, hogy Jehova. Ilyen héber szó nincs."

„A hangoskönyvek szerintem nagyon jó dolgok. Van olyan lelkes kollégám, aki szinte teljesen megvakult cukorbetegség miatt. Rendszeresen küldök neki hangoskönyveket, az az egyetlen lehetőség a számára, hogy könyvekkel kerüljön kapcsolatba. De én is igen szívesen hallgatok utazás közben hangoskönyveket. Az elmúlt esztendőben talán a legtöbb CD, amit hallgattam az autózás közben, Cseh Tamás CD volt, és nemcsak a zene, hanem a szöveg miatt is. Bereményi Géza szövegei is egyfajta hangoskönyvek. Nemrég itt járt, s mondtam neki, hogyha letelik ez a püspöki tisztség, még 4 esztendő van hátra belőle, visszamegyek tanítani, és szívesen csinálnék vele együtt egy szemináriumot ezeknek a szövegeknek az alapján, mert szerintem amit ő a világról elmond, azon érdemes gondolkodni."

„Óvatosan kell bánni a kortárs művekkel!" - intett a püspök úr. „Nem biztos, hogy a saját korában mindenkit elismernek." Majd Weöres Sándort említette és a Három veréb hat szemmel című antológiáját, amely a magyar költészet zseniális, kevésbé ismert alkotásait gyűjti csokorba. „Egészen más érzés volt a rendszerváltozás előtt kortárs irodalmat olvasni, amikor az ember óhatatlanul megtanult a sorok között olvasni, s ez egyfajta intellektuális izgalmat is jelentett akkor, amikor a cenzúra, a tűrés, a tiltás, a támogatás korszaka volt. A '80-as években Lengyelországban, Varsóban például játszottak egy történelmi darabot, amelyik ezzel a mondattal fejeződött be (a XVIII. századi lengyel történelemben): „Az oroszok kezéből nem kell a szabadság!" Mindenki pontosan tudta, hogy mit is jelent. Ez a fajta politikai és kulturális összefonódás, izgalom egészen más volt akkor, amikor kellett egy olyan dekódolása mindennek, amit ha az ember kicsit vágjt fülű, márpedig akkoriban sokan voltak vágjt fülűek, akkor meghallott...."

Érdekes összefüggésre mutatott rá püspök úr a bestsellerek és a vallás között: „Óvatosabban beszélek ezekről a bestsellerekről. Nem úgy, hogy „felejtjük el". Ki lehet mutatni, hogy a nagy sikerű bestseller könyvekből készült filmekben rengeteg olyan motívum van, ami eredetileg vallásos, teológiai kategória volt: a jó és a gonosz harca, a bűn, a pokol, a megváltás, és így tovább. Kivándoroltak a teológiából, és önálló életet élnek. Hogyha az ember ezeket egy kicsit megvizsgálja, akkor nagyon izgalmas dolgokat tud bennük fölfedezni. Nyilván az emberek legtöbbször

nem így nézi, nem így olvassa ezeket az alkotásokat, de a Harry Pottertől elkezdve sok mindenről lehetne beszélni itt."

Szó esett arról is, hogy manapság egyre inkább háttérbe szorulnak a klasszikus irodalmi alkotások. A püspök úr szerint ennek egyértelműen a szövegértési nehézségek az okai. A mai gyerekek számára például nehéz olvasmány Jókai.

„Hallottam a szülőktől, hogy elmentek nyári szünidőre, és a gyerek vitte magával Jókai valamelyik regényét. A szülőnek nem volt szabadsága, állandóan magyaráznia kellett, ez mit jelent, az mit jelent. Hihetetlenül nehéz, objektív akadály, hogy azt a nyelvet, a XIX. század második felének a nyelvét a XXI. századi tizenéves fiatalember a legjobb akarattal sem érti meg. Segítségre van szüksége."

Ennek a komoly problémának a kiküszöböléséhez Bölcskei Gusztáv szerint jó tanárok és jó könyvek kellenek. „Ez nem divatos, meg modern, meg posztmodern, de szerintem igenis vannak kötelező olvasmányok, van kötelező memoriter, amit kívülről meg kell tanulni. És nem megy úgy, hogy azt mondjuk, „Na fiam, ha akarod, megtanulod, ha akarod, nem". Majd jönnek a tanulói jogok az ombudsmannál, hogy túl van terhelve a gyerek.... Vannak klasszikus megfogalmazások, amelyek hozzátartoznak egy kultúrához. Hogyha egy európai, Kárpát-medencei nép nem őrzi ezt a kultúrát, más helyette nem fogja megőrizni. Erre pénzt, paripát, fegyvert kell fordítani, mert úgy sose ment, hogy azt mondták volna, mindenki azt tanuljon, amit akar. Kellenek - megint csak azt mondom - jó tanárok, jó könyvek, és akkor reménykedhetünk."

A riportot 2010 őszén készítette Olexa Gergely 11. D osztályos tanuló.

"Ki viszi át fogában tartva a kultúrát, a könyvet a túlsó partra?"
Beszélgetés könyvről, olvasásról Tóth-Máthé Miklós íróval

„Egy könyvben az a fontos, amit az író önmagában véve fontosnak tart leírni. Van, ami csak egy novellát igényel, van, ami egy regényt, és van, ami eleve drámába kívánczik.” Ezzel a gondolattal kezdődött a beszélgetés Tóth-Máthé Miklóssal, aki diplomás színész, kilenc évig játszott különböző színházakban, míg végül úgy döntött, hogy író lesz, mert a színész - ahogy fogalmazott- rendkívül kiszolgáltatott. Diákkorában nagyon jó társulata volt a Csokonai Színháznak - mindig volt bérlete, vagy ha nem, fölment a kakasülőre. „Fantasztikus érzés töltött el, ahogy szétment a függöny, és kilengett a semmivel össze nem téveszthető sajátos színházillat. ” Arra vágyott, hogy ő is ott játszhasson. Amikor aztán színész lett, azt a bizonyos „varázst”, amelyre kissrácként rácsodálkozott, már neki kellett megteremteni a színpadon.

Ugyanakkor előbb készült írónak, mint színésznek. Még gimnazista korában kezdett írogatni kis elbeszéléseket, de elcsábította a színház. „Isten azonban úgy akarta, hogy író legyek.” Kedvelt műfaja a novella. „A novella a dráma kisöccse. Nagyon feszesnek kell lennie. Ott nem lehet hosszan „elejtőzni” a témán, Kosztolányit idézve: „Nincs időm röviden írni.” 1971-ben jelent meg első novellája, mára 33 kötetét adták ki, és nyolc drámáját mutatták be.

Első könyvélményei között Petőfit említette. Kamaszkori olvasmányélményei jobban megmaradtak. Édesapja református pap volt Tiszalúcon, akinek a kis könyvtárában voltak sorozatban megjelent kötetek, többek között a sárga fedelű Gárdonyi- életműkiadást fedezte fel, s emelte le a polcról. Annyira megszerette Gárdonyi Gézát, hogy végigolvasta minden regényét. Az Egri csillagok volt rá a legnagyobb hatással. Gárdonyit írói elődjének is tekinti.

Arra a kérdésre, hogy melyek a kedvenc olvasmányai, a tőle megszokott derűvel válaszolt: „Tóth-Máthé Miklóstól szoktam olvasni.” Majd Krúdy Gyulát idézte: „Ha egy jó könyvet akarok olvasni, írnom muszáj egyet.” Ő is így van ezzel. „Meg kell orrontani”, hogy mit érdemes elolvasni, mit nem.

Szerinte az igazi író értéket közvetít, mert belülről erre predesztinált. Nagyon mélyről kell ezt művelni. Ugyanilyennek látja a színművészetet. Ahogy mondta, a színpadon a színész rögtön lebukik, ha nem éli

át a szerepét. Akkor kezd el köhécselni a közönség. Amikor áttért az írói pályára, éppúgy tisztelte az olvasóit, mint a közönséget. S arra volt büszke, ha egy paraszttasszony ugyanúgy el tudta olvasni a könyveit, akár egy professzor, anélkül, hogy engedményt tett volna a nyelvben. „S meg kell mondanom, minél idősebb az ember, annál nagyobb a felelősség.”- tette hozzá. A Pecúrok című könyve minden református általános iskolában kötelező olvasmány lett. Most a kisdíákok azt nézik, hogy: „Jé, ez a Tóth-Máthé Miklós!” Ezt az érzést irigylis kicsit tőlük, mert ők még a varázslatban élnek.

Elmesélte, hogy annak idején kamaszként irgalmatlan nagy dolog volt számára az, hogy Író, Könyv. El se tudta képzelni szinte azt se, hogy az író - nála pl. Gárdonyi - valóságos ember lenne. Említette, hogy az édesapjának volt két vagy három dedikált könyve is, és kissrácként nézegette benne az író aláírását, kézjegyét. Ám ahogy telt- múlt az idő, és ő is író lett, megszűnt a varázs, amit kamaszként átélhetett.

A mai világban kezd háttérbe szorulni az olvasás, de szerintem soha nem fogják a könyvet a gépek háttérbe szorítani, mert a könyvnek van valami bensőséges hatása. Valami, ami kézbe vehető, ami otthonos, amit nem lehet pótolni. „Ha én lefekszem az ágyba, akkor nem a lemezt akarom nézni, hanem a könyvet fürkészni.” Belátta, hogy most nehezebb helyzetük van a könyveknek, de véleménye szerint át fogják vészelni ezt az időszakot is. Nagy Lászlónak a verséből idézett:

„S ki viszi át fogában tartva/ a Szerelmet a túlsó partra? ” Aztán ezt átírva mondta: „Ki viszi át fogában tartva a kultúrát, a könyvet a túlsó partra? ” Reménykedik, hogy lesz, aki átvigye.

Négy gyermeke van s három unokája. A legkisebb egy négyesztendős kislány. A gyermekeinek nemcsak mesét olvasott, hanem egész regényeket, részletekben. Úgy nőttek fel, hogy nem is egy művet ismertek meg. Így olvasta nekik pl. az Egri csillagokat, A Pál utcai fiúkat, a „Légy jó mindhalálig”-ot. Természetesen a Pecúrok című regényét is felolvasta nekik, sőt írt is meséket a gyermekeinek. A mostanában divatos, sorozatban megjelenő könyveket - Harry Potter, Alkonyat - nem kedveli. Egyiket sem olvasta el, iparos munkának nevezte őket.

Végül azt kérdeztem, hogy eddigi életművéből melyik könyvét ajánlaná szívesen az olvasóknak?

Miként a csillagok címmel megjelent négy történelmi regényét tartalmazó kötetét említette. Négy hatalmas formátumú emberről szólnak ezek a művek: Méliusz Juhász Péterről, Károli Gáspárról - akiről

aztán monodráját is írt, amely most megy a Csokonai Színházban -, Szenci Molnár Albertől és Ráday Pálról. Regényei mellett jó szívvel ajánlja történelmi drámáit is, melyek egy kötetben nemrég láttak napvilágot Tűz és kereszt címmel.

A riportot 2010. november 20-án készítette Szabó Nikolett 11. D osztályos tanuló.

**" Ahány könyv van, annyiféle élmény érheti az embert."
Beszélgetés könyvről, olvasásról Schmittné Makray Katalinnal**

Budapesten, a Sándor-palotában beszélgettünk az olimpiai bajnoki ezüstérmes Schmittné Makray Katalinnal. Gyermekkorára, arra, hogy mit olvastak neki szülei, illetve tanítónő nagymamája, Makray Erzsébet, így emlékezett:

„Nagymamámék Szekszárdon éltek, s én gyermekként nagyon sokszor nyaraltam náluk az unokatestvéreimmel. Nagymamám olyankor játszott velünk, mondókákat tanított, kézimunkáztunk, lekötött bennünket, hiszen akkor még nem volt televízió. Ilyenkor olvasott is nekünk, a verseket magyarul és németül is megtanította. Amikor én gyermek voltam, sok rádiójáték volt, illetve meséket, regényeket olvastak fel a rádióban. Sokszor aludtam el, miközben ezeket hallgattam.”

Majd diákkori kötelező olvasmányaira emlékezve így folytatta: „Igen jól emlékszem a kötelező olvasmányokra, nagyon szerettem őket. Móra volt a kedvenc íróm. Nagyon szomorúak ezek a gyerekregények. Gondoljunk csak Nyilas Misi esetére, a Pál utcai fiúkra, Móra Ferencnek a Kincskereső kisködmön című művére! Csupa olyan történet, amin megszakad az ember szíve, főleg ha gyerekfejjel olvas egy ilyen könyvet. Mindig azon gondolkodom, hogy hol az igazság. Érdemes-e jónak, tisztességesnek lenni? Persze a könyv ad rá választ. De mindezt a gyerekek másképp élik meg. Mert ők vidámak szeretnek lenni, lehetőleg nem venni tudomást az élet nehézségeiről, a bajokról. Úgy érzik, hogy velük semmi rossz nem történhet. A felnőttek védik, szeretik őket, és velük mindenki igazságos. Sajnos ezek a magyar kötelező olvasmányok arról szólnak, hogy szomorúak vagyunk. Még akkor is, miután elolvastuk, és látjuk, hogy a mű végén van valami erkölcsi elismerés a jók számára. Én nem igazán ismerem a mai gyerekek kötelező olvasmányainak tárházát, de talán vannak köztük vidám könyvek is.”

Diákként sokat olvasott. Szerette levenni a polcról a földrajzi könyveket, melyek abban az időben, amikor még nem utazhatott, nem látott világot, messzire repítették a fantáziáját. „Imádtam az Operamesék című művet. Ebben minden opera tartalmát leírták mese formájában. Még nem is jártam az Operaházban, de már ismertem kívülről a történetét egy-egy műnek.”

Ha azt hallja: könyv, könyvtár, olvasás elsősorban a fizikai élményre gondol, a könyv érintésére, illatára, a jellegzetes finom papírszagra,

amitől az ember szívesen megy könyvtárba. Az is felemelő számára, amikor karácsonykor könyvet kap, és azt átlapozgathatja a fa alatt. Kedvenc írója vagy költője mindig az, akinek a könyvét, versét olvassa, s a mű elnyeri tetszését. Ezért nem szokott rangsort felállítani. „Nagyszerű költőink vannak, akiknek a munkáiból sok mindent ismerek. A memoritereket a mai napig is képes vagyok elmondani. Sokszor a férjemmel egymást felülmúlva próbáljuk felidézni a műveket és javítani egymást. Az ugyanis fontos, hogy az ember sok verset tudjon kívülről. Ady, József Attila költeményei, Kosztolányi és Babits versei, novellái, regényei mind-mind hihetetlen élményt adnak. Nagyon sok kedvencem van. Nem csak magyarok. Hiszen annyiféle irodalom van, hogy kezünkbe vegyük, és olvassuk. De tényleg nem tudok választani. Serdülőkoromban olvastam Remarque A Diadalív árnyékában című művét. Ha visszagondolok, egyáltalán nem gyerekkönyv. Mégis meghatározó élményem volt. Nyolcadikos lehettem, amikor Jókait olvastunk, és a regények leíró részei gyönyörűek voltak. Még az édesanyámnak is mondtam, hogy olvassa el, mert olyan szép.”

Arra a kérdésre, hogy emlékszik-e olyan olvasmányra, idézetre, amelyet fiatalkorában olvasott, és a mai napig jelentőséggel bír számára, így felelt:

„Vannak jelmondatok, amelyek igenis megfordulnak az ember fejében. Lehet, hogy éppen ének formájában, mert egy dalban hallotta, vagy akár egy vers végén utolsó sorként olvasta. Az ember tragédiájának záró gondolata- „...küzdj és bízva bízzál”- elcsépelet idézetnek tűnik, mégis minden benne van. Egy életre szóló cél, hogy küzdjünk, és bízzunk.”

Élsportolóként, utazások közben, akár külföldön, akár Magyarországon, ugyanúgy olvasott, mint hétköznap. Ha edzőtáborba mentek Tatára, akkor is vitték magukkal a könyveket, bár a tatai edzőtábor saját könyvtárral is rendelkezik, hogy a fiatalok az edzések között is tudjanak olvasni. A fiúk állandóan Rejtőt olvasták és idézték. Hangosan nevettek a viccein.

Ma is rendszeresen sportol, teniszezik, találkozik a barátaival. Ilyen találkozókon szóba kerülnek a könyvek, illetve az olvasmányélmények „Persze nem mindig ilyesmiről beszélgetünk, de amikor valaki olvas egy jó könyvet, természetes, hogy ajánlja a másiknak, felhívja a figyelmét, és ez jó, mert ahány könyv van, annyiféle élmény érheti az embert. Ha pedig a környezetében nem hall róla, talán nem is fogja tudni, hogy létezik ilyen könyv. Régebben hallottam egy mozgalomról, melynek a címe az volt:

„Veszítsd el a könyvet!”. Ez a program nekem nagyon tetszett. Elolvasom a könyvet, leteszem egy padra, valahol a városban, és majd valaki elviszi.” Családon belül is szoktak könyvekről beszélgetni. „Az egyik lányom különösen érdeklődik a spirituális dolgok iránt, és ő sok ilyen szakirodalmat olvas. Gyakran elmeséli, hogy milyen élményekkel gazdagodott, és aztán jókat lehet rajta vitatkozni. A mi családukban van egy szokás is, elsősorban a férjem és köztem. Ő fel szokott olvasni nekem könyveket. Egész vastag regényeket. Azzal telik el az este, hogy ő olvas, én meg közben elalszom. Egy idő után ugyanis annyira koncentrálok az ember, meg olyan hangulatuk van ezeknek a könyveknek, hogy elalszik. Ilyenkor a férjem kérdez a könyvből, és ha tudom a választ, akkor folytatja, ha nem, akkor visszatérünk rá másnap. Ezek rendkívül szép esték, és nagy élményt nyújtanak számomra. Most épp Alan Walker Liszt Ferenc című életrajzi könyvét olvassa nekem esténként.

A lányai is szeretik a könyveket. Fontos az unokáinak is a mese, és reméli, ők szintén megszeretik az olvasást. Két unokája él Amerikában, ők rengeteget olvasnak, hozzák haza Magyarországra a könyveiket, sőt magyarul is tudnak olvasni. „A kicsiket, mert négy kisfiú is van, szintén kezdi érdekelni a könyv világa. Pici korukban lapozgatták a verseskönyveket, fel kellett olvasni nekik. Mai napig mesélni kell nekik este. Van egy könyv, amit mindig elővesznek, ha nálam alszanak, vannak kedvenc meséik is. Ezt a könyvet, a Grimm-meséket, ahol kinyitom, azt a mesét olvassuk. Utána persze megy a vita, hogy ne ezt, hanem a másik mesét meséljük. Van egy 25 tornyú kastély meséi című mesegyűjtemény. Amikor az Európai Unióhoz csatlakozott Magyarország, a férjem és a munkatársai kiadtak egy olyan könyvet, amelyben az uniós tagországok kedvenc meséit válogatták össze. Természetesen lefordították magyarra. Ezt kezdtem el nekik olvasni, és nagyon szeretik ezeket a történeteket, bár kicsit idegen nekik a mesék ritmusa, hangulata, ezért nem köti le őket. A magyarok közül a Világszép Nádszál kisasszony a kedvenc mese. „

„Németh Lászlótól sokat olvastam. Neki négy lánya volt, és egyszer leírta, hogy ő hogyan nevelte őket, milyen könyveket adott a kezükbe a koruknak megfelelően, és eltervezte, hogyan építi fel a szellemüket. Szerintem ő az utolsók között volt, aki ezt meg tudta valósítani. Hiszen hiába teszem oda én is az én könyveimet az unokámnak, aki most 14 éves, és megkérem, hogy legalább egyet-kettőt olvasson el az én könyvtáramból, nem teszi. Erőszakolni, ígéretet nem fogok, hogyha ezt

elolvasod, akkor kapsz egy szaloncukrot. Talán eljut egyszer ő is oda, hogy ezeket a fontos könyveket elolvassa, ha olyan társaságba kerül. Talán a gimnáziumban nagyobb figyelmet fognak kapni a múlt idők könyvei. Remélem, hogy nyitottabb lesz komolyabb dolgokra is."

Kevés ideje jut olvasásra, a sok protokolláris feladat mellett korántsem tud annyit olvasni, mint amennyit szeretne.

„Elég nagy a könyvcsomag, ami az éjjeliszekrényemen van. Utoljára az Aranybánya ez az ország című interjúkötetet olvastam a Magyaroknak lenni című sorozatban, amely a

Széchenyi-díjas tudós házaspárral - Vizi E. Szilveszterrel, a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnökével és feleségével, Ádám Veronika akadémikussal, a Semmelweis Egyetem intézetvezető egyetemi tanárával - készült interjúkat tartalmazza."

Az interjú után még hosszan beszélgettünk, tovább kérdeztük Makray Katalint kedvenc olvasmányairól, és hogy mit gondol az olvasás jelenlegi helyzetéről. Biztosított bennünket arról, hogy az ügy, amiért „missziót teljesítünk”, nemes, és biztatott bennünket arra, hogy folytassuk tovább.

*A riportot 2011. január 31-én készítették:
Papp Eszter és Olexa Gergely 11. D osztályos tanulók.*

A Sándor-palotában és azon kívül szerzett budapesti élményekről a Hajdú-Bihari Napló SÉTA rovata számára újságcikket is írtak a riporterek.

Az olvasás nagykövetei a Sándor-palotában

Napjainkban egyre nagyobb szerepet tölt be a számítógép és az internet az emberek életében. Sokan inkább elmennek a moziba, vagy kivesznek egy DVD-t olvasás helyett. Ez nem is lenne baj, hogyha mindezt az olvasás mellett tennék.

Iskolánkban arra nevelnek minket, hogy a könyvet szeressük, olvassuk, élvezzük, és ami a legfontosabb, értsük. Az olvasás népszerűsítése érdekében jött létre az Olvass többet! irodalmi vetélkedő, ami jelenleg 5 éves. Ez alkalomból indítottak el egy riportsorozatot iskolánk tanárai, Peternainé Juhász Zsuzsa, illetve Kónya István. Jókai Mór szavai szerint

„A könyv csodálatos utazás a múltba és a jövőbe.” Mi legutóbb Schmittné Makray Katalinnal tehettünk ilyen utazást, a könyvekről beszélgetve. Január 31-én, hétfőn izgatottan keltünk fel. Tanárainkkal együtt Budapest felé vettük az irányt, és meg sem álltunk a Sándor-palotáig. Mivel túl hamar érkezünk meg, elsétáltunk a Mátyás-templomhoz és a Halászbástyához. Miután megtekintettük a csodálatos panorámát, körbenézhattunk a palotában. Olyan termekben járhattunk, ahol korábban elnökök és elnök asszonyok vendégeskedtek. Szerencsések voltunk, mert a köztársasági őrezred őrségváltását is láthattuk. Számunkra ez is hatalmas élményt jelentett, de csak ezután következett az igazi meglepetés. Mikor beléptünk a szobába, és kezét fogtunk a köztársasági elnök feleségével, már éreztük, hogy ez csak jó hangulatú beszélgetés lehet. Miután átadtuk az ajándékokat, belekezdünk az riportba, amelyet az Ady Endre Gimnázium könyvtárának honlapján tekinthetnek majd meg az érdeklődők. A kötetlen beszélgetés barátságos hangulatban zajlott. Makray Katalin végig rendkívül kedves volt, és nemcsak válaszolt a kérdésekre, hanem érdeklődést mutatott irántunk is. Elmondhattuk, hogy melyik a kedvenc könyvünk, mit csinálunk délutánonként, és esetleg sportolunk-e valamit. Amikor meghallottuk, hogy visszavár minket azokkal a társainkkal, akik szintén részt vesznek az olvasás népszerűsítésében, nagyon megörültünk. Jólesett, hogy Kati néni elismeri azokat a célokat, amiket képviselünk, elérésüket pedig támogatásával biztosítja. Élményekben gazdag napot zárhattunk. Hazafelé készülve már újabb terveket is szőttünk...

Papp Eszter 11. D
Olexa Gergely 11. D

"... amíg ember az ember, addig olvasni fog."
Beszélgetés könyvről, olvasásról Rózsavölgyi Gáborral

Beszélgetésünk napján nyílt meg az Ady Endre Gimnáziumban az a könyvkiállítás, amelyen az Olvass többet! irodalmi vetélkedő öt éve alatt ajánlott műveket lehet megtekinteni. Megnyitó beszédében igazgató úr kiemelte a könyvek, az olvasás szerepét, s elmesélte azt is, hogy annak idején, gyerekkorában a tanítói kérdésre: mit vinne magával egy lakatlan szigetre, ő a könyvet választotta, mert abban minden benne van, amit tudni kell az életről.

Nagyon sok kedvence van, így nehéz lenne egyet kiemelni. „Ha azt kérdeznék tőlem, hogy ki volt a kedvencem nyolcéves koromban, biztos mást válaszolnék, mint mondjuk 16 évesen. Én kifejezetten szeretem Orwell és Hemingway írásait, ugyanakkor kedvelem Vámos Miklóst és Horváth Györgyöt is. A drámaírók közül Dürrenmattot tudnám kiemelni....Végig kitűnő tanuló voltam, és az iskolában minden kötelező olvasmányt elolvastam. Most is azt kell mondanom, hogy jól tettem, mert az alpműveltségem részét képezik. Sőt még az ajánlottakat is elolvastam. Persze volt, aki azt mondta, hogy stréberség, de ezzel nem foglalkoztam.”

Szakmájából kiindulva elsősorban történelemmel és politikával kapcsolatos szakirodalmat olvas, nem szépirodalmi műveket. „Kikapcsolódásként inkább azokat a bestsellereket részesítem előnyben, amiknek valami közük van a történelemhez. Gondolok itt például A Da Vinci- kódra és társaira. A szépirodalomban szinte mindenevő vagyok. Arra is figyelek, hogy olyan műveket olvassak, amelyeket illik a kezünkbe venni. Így ismertem meg például Gabriel García Marquez Száz év magányát, hiszen tudtam róla, hogy Nobel-díjas mű, és azt illik elolvasni. Van olyan is, amikor valaki ajánl egy művet, és ha izgalmasnak találom, akkor elolvasom. Hiszem, hogy minél többet olvasunk, minél többet tudunk, annál jobban fény derül a hiányosságainkra. Be kell vallanom, hogy Umberto Eco A rózsza neve című alpművét hamarabb láttam filmen, mint ahogy elolvastam. Ez egy nagy sikerű produkció volt, mégis elszégyelltem magam, mert nem olvastam, hiszen már hallottam róla egyetemistaként, sőt gimnazistaként is.. A filmbeli és az olvasott élmény persze más volt. Az ember fantáziája ugyanis másképp működik akkor, amikor nem egy film irányítja. A filmben már valaki hozzányúlt a történethez, végig gondolta, feldolgozta- ezt a személyt hívjuk rendezőnek. A

könyvnél azonban te vagy a rendező, benned játszódnak le ezek a folyamatok."

Volt úgy, hogy az olvasott élmény hatására nézett meg egy filmet. „A Da Vinci- kód ilyen volt. Kíváncsi voltam, hogyan csinálták meg filmen, és be kell vallanom, tetszett. Persze én inkább könyvpárti vagyok. Ez azért lehet, mert régebben viszonylag keveset tévéztünk. Nekem sokkal izgalmasabbak azok a dolgok, amelyeket a könyvben saját magam képzelek el. Most eszembe is jutott egy aranyos kis példa. Járok úszni a Kazinczy Általános Iskolába. Az öltözőben voltam, amikor hatodikos-hetedikes fiúk beszélgettek. El kellett olvasniuk az Egri csillagokat, és persze mondták, hogy milyen szörnyű ez a magyartanár, hogy ilyet kér tőlük. Az természetesen normális, hogy egy gyerek nem örül a házi feladatnak. De most jön igazából a generációk közötti, gondolkodásbeli különbség. Az egyik gyerek elkezdte mondani, hogy milyen unalmas az, hogy többször tíz oldalon keresztül írják le a török hadsereg felvonulását. Szerintem pedig ez az egyik legjobb része ennek a műnek. Várkonyi is sokat ad erre a filmjében. Ha ma rendezné egy mai filmrendező, akkor ő biztos, hogy a gyerek logikáját követné. Az egész jelenet sokkal mozgalmasabb lenne. Ez persze érthető is, hiszen ma már nincs rá fogadókészség."

A magyar költőket jobban kedveli, mint a külföldieket. „Mostanában ritkábban olvasok verseket. Középiskolás koromban azonban én magam is írtam újságba, sőt még kötetem is volt. Akkoriban rengeteget olvastam. Kezdtem a klasszikusokkal. Az Arany- balladákat nagyon szerettem, és ma is fenomenális élmény, amikor a drámás vizsgákon Arany balladáinak valamelyikét meghallom. Ezután következett Ady és Radnóti, akik megint sajátosságok. Utána elkezdtem a modernebbeket. Nagy László és Juhász Ferenc voltak tizenkilenc-húszévesen a kedvenceim. Szinte az összes kötetüket elolvastam. Most már igényesebben és ritkábban nyúlok versekhez. A magyarokat jobban kedvelem, de azért szoktam olvasni külföldiektől is. Sokáig tanítottam drámát, és volt olyan, hogy Burns Falusi randevúját feldolgoztuk helyzetgyakorlatként."

Kérdésünkre, hogy melyik szerep illene a személyiségéhez, így válaszolt: „Thuróczy Gyurka bácsi, Debrecen városa valaha volt legismertebb színésze, Thuróczy Gyulának a fia volt a rendezőm, mentorom. Édesapjának nagy emlékműve van a debreceni köztemetőben. Gyurka bácsi nem színész, hanem rendező lett. Főleg amatőrökkel dolgozott. Megalapította az Alföld Színpadot, ami még ma is működik. Egyetemista

koromban kapcsolódtam be, és évekig dolgoztam velük. Játsoztunk olyanokat, hogy kinek a személyiségéhez milyen szerep illenék. Mindegyikre szavaztunk is, és Gyurka bácsi, illetve a társaim mondták, hogy Mercutio lehetnék, Rómeó barátja. Ezt egybehangzóan szavazták meg. Azt gondolom, illik rám ez a szerep, van humorom hozzá. Hogy jó-e vagy nem, azt nem tőlem kell kérdezni. Szeretem a vidámságot, és általában pozitív szemléletű vagyok. Szeretek másoknak segíteni, és Mercutio is ilyen. Életét áldozza Rómeóért a Tybalttal vívott párbajban. Rómeó ezért is érzi, hogy barátja halálában ő a ludas."

Olvasásra ösztönözni igazgatóként kevés lehetősége van, de ahol lehet, próbálja diákjait motiválni. „Akiket tanítok, azokkal a diákokkal szorosabb a kapcsolatom. Próbálok utalni könyvre, filmre. Órán szoktunk filmbeli élményekről beszélni, és megemlítem nekik, hogy milyen jó lenne ezt is, azt is megnézni, elolvasni. Igazából nem tudom, mi az eredménye, de tudok egy nem mai példát mondani. Jó tíz évvel ezelőtt történt. Akkor még vezetőtanár voltam. Hallgatók ültek benn az órán, akik nálam gyakoroltak. A sztálini időszakot tanítottam, és szóba került a Gulág, illetve a többi szörnyűség. Ajánlottam a tanítványaimnak az Ivan Gyenyiszovics egy napját, ami kisregény, és egy este el lehet olvasni. Mondtam nekik, hogy olvassák el, mert így képet kapnak a sztálini korszakról. Egyébként Bulgakov Mester és Margaritája is nagyon izgalmas történet. Utána mondták a hallgatók, a friss tanárjelöltek, hogy ez szerintük nem ér semmit, mert ezt hiába mondtam el, senki nem fogja elolvasni. Tettünk egy próbát. A következő órán megkérdeztem a gyerekektől, hogy hányan olvasták el a könyvet. Meglepő, de harminc gyerekből három-négy elolvasta. Ez a tíz százalék már soknak mondható. Azért az érdekes volt, hogy azt mondták, nem is volt olyan szörnyű."

Nehéz feladat volt saját gyermekeit motiválni az olvasásra. Kiskorukban mesekönyvből olvastak fel nekik a feleségével, vagy saját mesét talált ki a fiúknak. „Egy lakótelepi házban lakunk, és helyhiány miatt emeletes ágyon aludtak. Az ujjamat kellett csavargatniuk, és az olyan volt, mint egy rádió. Ha olyan helyre csavarták, mondtam nekik híreket, ha odébb, akkor énekeltam valami dalt, ha még arrébb, akkor meséltem. Ezt nagyon élvezték. Mindez butaságnak hangozhatna, ugyanakkor egy szülő - gyerek közötti, csak kettejükre tartozó kis játéknak nevelő célja is van. Az ember megpróbál kezükbe adni valamit, bizonyos műveltségi hiányokra felhívni a gyereke figyelmét. Ide jártak az Adyba mindketten, és jó

tanáraik voltak. Ők is ösztönző hatással voltak rájuk. Persze nem olvastak annyit, mint én annak idején, de a kortársaikhoz képest olvasottak. Bíróságon dolgozik mindkét fiam, így rájuk fér a humán és a reál olvasottság is."

Mindennap olvas, de hétköznapi ez inkább a napi sajtóra irányul. Hétvégén olyan nincs, hogy szakirodalom ne kerüljön a kezébe. Szépirodalmat általában a tanítási szünetekben tud kézbe venni.

Az olvasás jövőjéről így vélekedik: „Az e-bookok már terjednek. Ettől persze az én korosztályomban is sokan irtóznak, de a középkorban például állatbőrre írták a kódexeket. Később az emberek attól irtóztak, hogy hulladékból nyomtatott papírra írják a könyveket. Ma már ez természetes.

Engem elvarázsol az új könyv, a borítója, a színei, az illata. Az a finom, új enyves illat nagyon izgalmas tud lenni. Nem hiszem, hogy ezt a számítógép produkálni fogja, bár ki tudja, lehet, hogy még ezt is megcsinálják. Azt gondolom, amíg ember az ember, addig olvasni fog."

A riportot 2011 februárjában készítette Papp Eszter 11. D osztályos tanuló.

A homo kibernetikus és a „könyvállomások”
Beszélgetés könyvről, olvasásról Molnár Jánossal, a kovásznai Kőrösi
Csoma Sándor Líceum tanárával

A Kőrösi Csoma Sándor Líceum és az Ady Endre Gimnázium közötti, immár 17 éves kapcsolatnak köszönhetően Kovásznán zajlott a beszélgetés Molnár János informatikatanárral, a helyi diákszínjátsszók vezetőjével.

Mivel informatikát tanít, egyértelműen adatrögzítésről gondolkodik a könyv szó hallatán. „Szerintem az emberi szellemiség, az emberi gondolkodás rögzítésére mindenképpen alkalmas eszköz. A másik dolog, ami eszembe jut: a könyvek könyve, a Biblia.”

Szerencsésnek tartja magát, mert a meséket nemcsak olvasták, hanem mondták is neki gyermekkorában. „A népmeséket a szülői házban, nagymamám, nagypapám ajkáról hallottam. Gyerekkoromban Andersen meséi voltak a kedvenc meséim, mert egy angyal hozta azt a könyvet, és anyukám mindig abból olvasott. Miután megtanultam olvasni, már én is olvastam. A népmesék közül a furfangos, tréfás, becsapós meséket élveztem. Diákként, mint akkoriban a diákok többsége, a kötelező olvasmányokat nem nagyon szerettem olvasni, mindig kerültem őket. Viszont néha a kötelező olvasmányok között is találtam olyat, ami érdekesnek, izgalmasnak bizonyult. Nyolcadikos koromban már a Nyomorultakat olvastam el. Érdekes, hogy a film később nagy csalódás volt számomra. Ugyanis az ember a könyvet olvasva kialakít magában egy történetet, és ha az a történet nem úgy jelenik meg a filmen, akkor csalódni fog.

A diákkori olvasási gyakorlatomba valahogy beszűrődtek a versek is. Rengeteg verset olvastam, de voltak olyanok, amelyek rögtön nem értek be. Ezeknek az elemzése és többszöri újraolvasása oda vezetett, hogy megszerettem a verseket. Megtaláltam bennük is azt, ami izgalmas. Sőt én is próbáltam verseket írni. Szerintem minden fiatal és minden, az irodalomban járatos ember megpróbálja ezt legalább egyszer. Ezt az utat én is végigjártam. Nagyon szeretem a költők közül Dsida Jenőt, József Attilát és Ady Endrét. Az erdélyiek közül Szilágyi Domokost olvastam nagyon sokszor és a legszívesebben is. Az ő fintora, cinizmusa az akkori kommunista diktatúrával szemben olyan finoman fogalmazódott meg, ami hozzám nőtt, és magamévá tudtam tenni. Írók közül, ha regényben gondolkodom, mindenképp Asimov robottörténetei állnak

hozzám a legközelebb. Szinte mindent elolvastam tőle. Stanislaw Lem is azok közé tartozik, akiket kedvelek. Sci-fi és kalandregényeket szoktam inkább olvasni. Kutató elme lévén mindig érdekelt, hogy vajon meddig lehet még elmenni. Az Asimov- trilógia volt az, amiben fantasztikus szellemi bravúrt láttam. Ma is értékelem ezeket a könyveket, nagy élményt jelentettek számomra. Az Alapítvány olvasásakor Tamás alakja tetszett nekem. Ő volt a közbenjáróm. Ő volt az, aki megmozgatta a történetet, amelynek a szála általa teljesedett ki. Úgyhogy talán az ő szerepköre tetszett leginkább."

Mai olvasási szokásairól így vall: „Manapság nagyon sok szakkönyvet kell bújni. Igazából olvasásra, szépirodalomra nyáron, vakáció során kerül alkalom. Természetesen a diákszínjátszókkal különböző drámák megjelenítését szoktuk elemezni. Ezeket végigrágjuk, hogy mindenki számára érthetők legyenek. Hitem szerint az, aki felmegy a színpadra, csak akkor szólaljon meg, ha úgy érzi, hogy mondanivalója van. Ehhez pedig kell a szöveg teljes megértése.

Érdekelnek a kortárs írók és a kortárs irodalom abból kiindulva, hogy a diákszínjátszókkal tavaly is Tóth-Máthé Miklóstól választottunk darabot. Élő írónak a művét vittük színre legutóbb is. Mezei Katalin művét játsszuk, A hely és idő játékait. Úgy hiszem, hogy egyfelől a diákszínpad révén a jelenlegi írók gondolatísága érdekel, hiszen könnyebb aktualizálni, könnyebb maivá tenni üzeneteiket. Ez nem azt jelenti, hogy nem érdekelnek a régebbi irodalmi források. Ma már nagyon divatos az, hogy szórólapokat betesznek a postaládába. Amelyeken könyvekről van szó, azokat nem dobom el, hanem elolvasom. Tévében is szoktam nézni könyvfigyelőket, ami a magyarországi tévécsatornáknál nem szokás. Ezek is nagyon izgalmasak. Szoktam még műelemző műsorokat is nézni, ha időm engedi, de ez nagyon ritka.

A kedves nejemmel beszéljük meg az olvasottakat. Ő az, aki az életem párja. Egymást kölcsönösen frissítjük az új információkkal, könyvélményekkel.

Amikor ősszel Debrecenben jártunk, kaptam Tóth-Máthé Miklóstól egy könyvet ajándékba. Ennek a könyvnek a vége felé járok. Naponta elolvasok egy-egy novellát belőle. És természetesen folyamatosan olvasom a fiammal a Bibliát. Megvan az időpont, amikor elővesszük. Általában kilenc óra körül. Ezek a történetek erősítik az apa-fia viszonyát. Mi főleg azokat a példabeszédeket olvassuk, amelyek a dackorszakban lévő magatartást többnyire helyre tudják igazítani. Mivel

ezeket a dolgokat nemcsak én mondom, hanem le is vannak írva, elgondolkodik rajtuk a gyerek. Van olyan, hogy napközben odajön, s kérdez: „Apuka, akkor ez hogy van? Mert itt azt írták, hogy.....” Ez nekem nagyon jólesik. Visszajelzés, hogy nemcsak kényszerből olvassa, hanem figyel. Ez mindennapos olvasási gyakorlat, olvasgatjuk egyfolytában. Kedves írások számomra az Erdei tanítások, amit a Bölcsek könyvének neveznék. Ez egy nagyon szép könyv. A napi szakmai irodalom pedig mindezek mellett szinte már kötelező.”

Hogyan tudja motiválni a diákjait arra, hogy olvassanak? „Először is a saját gyermekeimmel kezdeném, mert nekik mindig figyelmükbe ajánlom az éppen aktuális olvasnivalókat. A könyvről egy-két mondatot elolvasok, majd megkérdezem tőlük, hogy érdekes volt-e. Ha tetszett nekik, nem olvasom tovább, hanem odaadom nekik. A diákjaimat is mindig biztatom az olvasásra. Igyekezzenek befelé is fordulni, mert téves azt hinni, hogy minden kint van, kívül rajtunk. Magunkban is nagyon sok minden van, amit nem ismerünk. És hogy miért nem ismerjük? Azért, mert nem ismerjük eléggé magunkat. El is távolodunk magunktól, és akkor természetes az elidegenedés, ami teret nyer sajnos manapság. Általában nekik is részleteket szoktam mondani. Ízelítőket szoktam adni. Csupán felébrésztsem a kíváncsiságukat. Legyen az történelmi témájú dolog, mint például Kodolányi János Égő csipkebokorja vagy Julianus barát története. Nem lehet őket kényszeríteni, mert akkor a folyamat halálra van ítéelve. Erre a legjobb példa a kötelező olvasmányok esete. Szerintem nem is így kellene őket hívunk. Én úgy nevezném, hogy az irodalmi ismeretek elsajátításához szükséges segédanyagok, mert amikor azt hallom, hogy kötelező, akkor valami negatív jut az eszembe, s a diákoknak is”. A kérdésre, hogy olvasás közben megjelenik-e előtte a történet színpadi változata, így felelt: „Címzetes rendező nem vagyok, de öt évig rendezői táborokat jártam. Itt ismerkedhettem meg igazi nagy rendezőkkel és drámaelemzőkkel. Nánai István kedves barátommal is itt találkoztam először. Őt elég véres szájú kritikusként tartják számon Budapesten. Mivel vele gyakrabban tudtam találkozni és beszélgetni, tőle lestem, tanultam el az elemzés mesterségét. Amikor olvasok, vizuális alkat vagyok. Magamban megjelenítem az olvasottakat. Gyakran történt meg az, hogy először a fejemben, imából jelent meg a kép. Az előképe a rendezett darabnak. Én úgy gondolom, hogy ez a vertikális ajándék.”

Kortársaink olvasási szokásairól is megfogalmazza véleményét:

„A mai kor betegsége, hogy keveset olvasnak a fiatalok. Sajnos úgy tűnik, gyógyíthatatlan betegsége. Vegyünk egy egyszerű diákot, aki tiszta szívvel, tiszta lélekkel indul a nagy életnek. Ha elemezzük ezt az embert, akkor azt látjuk, hogy van egy standard információvilág, adatvilág, amit az iskolában szabvány szerint tanítanak. Ez nem biztos, hogy jó, de az sem, hogy rossz. Ő kap egy bizonyos adatmennyiséget, amire azt mondja az a társadalom, ahol van ez az iskolarendszer, hogy ez a szabvány, ez a mérce, eszerint kell készülni. Ez a diák aztán az internet és a televízió által a világhálóra fellépve szintén mindenféle dologgal találkozhat. Az embert az érzelmei irányítják, az mozgatja meg a szellemiségét, belülről, lélekből eredve rákíváncsiskodik mindenre. Amikor pedig beírunk egy szót, nem tudom, hogy hány ezer találat, lehetőség nyílik meg előttünk. Természetes, hogy ezek között aztán az legyen bölcs, aki eligazodik. Tehát igazából egy olyan információözönben élünk, hogy most nem kell olvasni, csak akkor, ha kíváncsi az ember. Manapság könyvet kivenni könyvtárból vagy könyvet levenni a polcra olyan luxus, amit ez a futó, rohanó világ nem enged, nem tesz lehetővé. Én azt látom, hogy áldozatként éli meg ezt minden fiatal és minden nem fiatal is egyre inkább. Az már teljes luxus, hogy előveszek egy könyvet, szépen csendesen egy fotelba leülök, és elkezdek olvasni. Csupán a felső tízezrek engedhetnék meg maguknak, de hát nekik nem szokásuk, nem olvasnak. Aki pedig olvasna, az a középréteg. Ők viszont akkora hajtasban élnek, hogy egyszerűen ebben a taposómalomban nem tudnak megállni.

Egy régi jó barátom, aki mentős sofőr volt, azt mondta egyszer, hogy akkor boldog az igazgató, ha én nyugodtan alszom. Elgondolkodtam, mennyire igaza van. Miért szaladunk mindig? Álljunk meg! Fogjuk meg a másik kezét! Kérdezzük meg, hogy van! Ez a magatartás teljesen hiányzik a mai ember attitűdjéből. Én abban reménykedem, hogy a könyv egy menedék lesz ebből a stresszel teli életvitelből. Azt látjuk ugyanis, hogy az interneten és a tévén keresztül is bombáznak bennünket a hírekkel. Az ember pedig elkezd menekülni. Tudok olyat, aki lezárta a tévét, az internetet egy hétre. És azt mondta, milyen jól érezte magát. Hihetetlen, hogy az ember ma már a hegyekbe is kiveszi a kis laptopját, hogy internetezni tudjon. Azt mondom, hogy szükség lenne „könyvállomásokon” elidőzni, megállni. Az én aggodalmam is, hogy ez a homo kibernetikus, aki kialakulóban van, majd hogyan tud megfelelni a jövő kihívásainak. Porosodni hagyjuk-e a könyveket? Elfutunk-e majd a

könyvek mellett is? Elfutunk-e majd az emberek mellett is? És akkor tulajdonképpen miről szól az életünk?"

A riportot 2011 májusában készítette Papp Eszter 11. D osztályos tanuló.

**"Amikor befejezünk egy könyvet, és megáll az idő, még benne élünk,
és egyre többek leszünk általa."**

**Beszélgetés könyvről, olvasásról Károlyi Évával, a debreceni Lira
Könyvárúház vezetőjével**

Mindenki kíváncsi lehet arra, hogy egy olyan ember, aki a könyvek világában tölti mindennapjait, mit gondol a könyvekről. Ezért kerestük fel kérdéseinkkel Károlyi Évát.

A könyv szó hallatán azonnal érzi a könyv szagát, az élményt, amit az olvasás jelentett, jelent számára. Szívesen emlékszik arra, hogy barátnőjének nővére engedte, hogy a munkahelyén, a városi könyvtárban tölthessék a szabadidejüket, már nagycsoportos óvodásként. „Amire nem én emlékszem, hanem a szüleim mesélték, hogy nagyon szerettem hallani, ha felolvastak nekem, és mint kisgyerek szívtam magamba és jegyeztem meg szó szerint a tartalmat.”

Általános iskolában saját könyveikből kölcsönzős rendszerű osztálykönyvtárat szerveztek a barátnőjével, hogy a többiekhez is eljusson az olvasmányélmény, amit ők átéltek. „Saját könyveim bánták, sokat sose kaptam vissza. Nem szabályozták a szüleim, mit olvassak, első könyvélményem az Egri csillagok volt, de sorra vettem le a polcra a felnőtt könyveit. Emellett rengeteg mesét olvastam, pöttyös könyveket, történelmi regényeket, életrajzokat.”

Szerette a kötelező olvasmányokat, és azért tevékenykedik, hogy megszerettesse a mai gyerekekkel is a kötelező irodalmat, még ha nem is mind nekik való, vagy nem abban az életkorban kellene olvasniuk, amelyben kötelezővé teszik számukra.

Nehéz kérdés eldönteni, ki a kedvenc írója, költője. „Rangsor nem állítanék, minden korból vannak kedvencek. Mivel könyvek között élek (könyvesbolt) a csábítás nagyon nagy! Szeretem Márait, Faludyt, Mikszáthot, szeretem a maiakat: Háy Jánost, Körösi Zolit, Grencsó Krisztiánt és akkor csak a magyar szerzőkről szóltam és azokról, akiket nemrég olvastam.” Regényeket és verseket olvas legszívesebben, de tudományos témájú könyveket is szokott olvasni.

Hogy milyen egy jó könyvesbolt atmoszférája? „Az elvárások annyira sokfélék lehetnek, ahány olvasó ember jár hozzánk. De ne felejtsük el, más a könyvtárban és megint más a könyvkereskedésekben a cél. Itt némi üzletpolitika is közbeszól, amihez vannak marketing eszközök. Mi

azt szeretnénk, hogy a könyvet vegyék kézbe, lapozzák, szagolják meg, lehetőség szerint olvassanak bele, keltse fel az érdeklődést. Én is így választok. Hiába vannak előinformációim, el kell, hogy csábítson, és szerintem ezt TUDJÁK is tenni velünk a könyvek.

Ha rajtunk múlna az olvasás szeretetének kialakítása, nekünk volna a legnehezebb dolgunk, mert nálunk a vásárláson van a hangsúly. Tudunk viszont ajánlani, elbeszélgetünk a vevővel könyvekről, írókról, rendezünk író-olvasó találkozókat, és ötletelünk, ötletelünk, hogy a könyv maradjon fontos mindenki életében.

A következő vendég az a Rakovszky Zsuzsa lesz, akit az ő sajátosan szép költői nyelvéért szeretek és tudok ajánlani. Június 1-jén jön, ez a rendezvény lesz az idei Ünnepi Könyvhét nyitó rendezvénye a könyvesboltunkban délután 5 órakor."

Könyvesboltjukat sokan látogatják. „Személyes tapasztalatom, de nyilván a kollégáimat is érdemes lenne megkérdezni, hogy inkább az idősebb, illetve a középkorú emberek vesznek nálunk könyvet. Nagy öröömre szolgálnak azok az ún. törzsvásárlóink, akik már otthon kinézik, mit szeretnének, és sose hagynak ki egyetlen hónapot sem. Tartalékolnak erre a számukra fontos dologra pénzt.

S hogy a fiataloknak most milyen olvasmányt ajánlana? „Látnom kell azt a "fiatalt", hallanom, mi érdekli, és akkor könnyű válaszolni erre a kérdésre. Persze szívem szerint regényt adnék a kezébe, akár vámpírosat is, csak olvasson! Bármit, csak olvasson, szeresse meg ezt a fajta elfoglaltságot, és akkor legközelebb ajánlok neki komolyabbat."

A vásárlói igények gyorsan változnak, ahogy az életünk is felgyorsult. Nagyon népszerű az online rendelés. Lassabban, de az e-book is terjed. Ajándékba még sokan adnak könyvet, ballagásra, karácsonyra, olvasni már kevesebben olvasnak, de bízom benne, hogy akinek a lehetősége korlátozódik a vásárlásra, az megtalálja magának a könyvtárat!"

Miért jó olvasni? „Gyakorlatiasan az olvasás hasznos, tanulunk folyamatosan, épülünk, és egyre többek leszünk általa. Az agyunk karbantartása, a szókincsünk fejlesztése, ismeretek szerzése. Valami ilyesmi a haszna, és az élményt, amit nyújt, azzal tudnám leírni, hogy mikor befejezünk egy könyvet, megáll az idő, még benne élünk, még napokig a gondolataink ott járnak, aztán elkezd hiányozni valami új, egy új olvasnivaló, ami betölti az űrt, az előző könyv utánit. Nem túlzás ez? Túl költői voltam, elragadt a hév, de ez az én szenvedélyem."

A riportot 2011 májusában készítette Papp Eszter 11. D osztályos tanuló

„...csak olvasok, és az olyan jó nekem...”

**Beszélgetés könyvről, olvasásról Dr. Kollár Sándorné orosz-angol
szakos tanárnővel**

Dr. Kollár Sándornéval, a Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumának nyugdíjas tanárnőjével barátságos otthonában beszélgethettünk.

Nyugdíjasként azt a korszakát éli, amikor végre van idő az olvasásra, amikor lehet habzsolni a könyveket. Csak a szemére kell vigyázni, mert az olyan tempóban nem bírja, ahogy ő azt szeretné. Egy-két napra jut egy könyv. Múlt héten olvasta el Ljudmila Ulickájától a Médea és gyermekeit, s a beszélgetésünk előtti napon fejezte be Orhan Pamuktól az Isztambul című memoárkötetet, de máris elkezdte Mauks Ilonának, Mikszáth Kálmán feleségének Két különös házasság című könyvét.

Első könyvélményére, s arra, hogyan vált olvasóvá, így emlékszik vissza:

„Olvasni szerető családba születtem bele. Nálunk a falat mindenütt könyvek borították. Édesapám és édesanyám is nagyon szerettek olvasni. A betűket egészen kisgyerekként, önállóan tanultam meg. Az újságból másoltam őket, és valahogy még iskola előtt megtanultam olvasni. Addig viszont a szüleim olvastak nekem meséket. Tulajdonképpen nekem a mesék voltak az első olvasmányélményeim.

Az első könyv, amibe beleszerettem, Benedek Elek Világszép Nádszál kisasszony című könyve volt, amit persze eleinte a szüleim olvastak fel, de később már magamtól utazhattam e fantasztikus világban. Ezenkívül még a két kis kedvenc mesém A török és a tehenek és az Iciri-piciri volt. Két pici történet gyönyörű illusztrációkkal. A másik nagy mesés kötet, amit alsó tagozatos koromban szerettem, az Aranyláncon függő kastély, amelyben európai népek meséit gyűjtötték össze. Nálunk nem volt divat az esti mese. A mese sosem volt napszakhoz kötve. Amikor anyukám vagy apukám ráért, akkor meséltek. Arra nagyon emlékszem, amikor édesapám a János vitézt olvassatta föl nekem. Az eseménysoara megfogott, nem számított, hogy versbe volt szedve, mert olyan elragadó volt a történet.

Testvéremmel (Kónya István) sajnos manapság igen ritkán találkozunk, úgyhogy nem elsősorban olvasásélményt beszélünk meg, de gyerekkoromban bámultam, hogy ő mennyire szerette az ókori görög műveket. Amiket én - nagyon csendben jegyzem meg- nem tudtam végigolvasni, mert feladtam. Ő pedig imádta és élvezte. Viszont a férjem is

nyugdíjban van már, s ő is habzsolja a könyveket. Nagyon le vagyunk maradva, mert aktív korunkban nem tudtunk annyit olvasni, amennyit szerettünk volna. Ez különösen a regényolvasásra vonatkozik. Abba bele kell temetkezni. Azt nem lehet úgy tenni, hogy olvasok belőle 3 oldalt, aztán felállok, és csinállok valami egészen mást. Férjemmel könyvtárakból kölcsönözzük a könyveket. Adjuk az ötleteket egymásnak, hogy mit lehetne olvasni. Ilyen módon meg szoktuk beszélni az olvasottakat. Nagyon érdekes, hogy ez korábbi életszakaszainkban nem volt meg. Hiszen dolgoztunk, és ennyi időt nem tudtunk az olvasásra rászánni, de most nagyon élvezzük, hogy megtehetjük."

Kedvenc könyve Karinthy Frigyes Így írtok ti című műve. „Meg szeretném magyarázni, hogy miért, mert elsőre furcsán hangozhat. Amikor felső tagozatos voltam, édesapám ezt a könyvet adta a kezembe, mint nagyon sok egyéb alkotást is. Úgy adta oda, hogy sok mindent nem fogok ebből érteni, hiszen akiről Karinthy ír, azoknak a szerzőknek a műveit nem is tanultam, és nem érthettem, de nekem rendkívül tetszett a könyv humora. Például az egyik versről félig felismertem Petőfit. Ekkor éreztem először rá az irodalmi paródia ízére. Az én életemben a humor mindig nagyon fontos volt. Úgy gondolom, azzal sok mindent át lehet hidalni, Jó dolog, ha az embernek van humorérzéke, és érti is a másik humorát. Nekem az Így írtok ti arra volt nagyon jó, hogy jókat szórakoztam, másrészt impulzust kaptam arra, hogy elolvassam az eredeti műveket, amelyekből a paródia született, s hogy megértem az egész műfaj lényegét."

Alapvetően regényolvasó. A verseket hallgatni szereti, a drámákat pedig színházban látni. Igazán csak akkor olvasott verset vagy drámát, amikor a szakmájából adódóan muszáj volt. „Két nyelv szakos tanár vagyok, és az irodalom mindig is nagyon érdekelt. Azt, hogy én Babitsot vagy Kosztolányit meg tudtam szeretni, Karinthy Így írtok ti című könyvének köszönhetem. Kedvet kaptam a paródiából arra, hogy megtudjam, milyen is az eredeti alkotás, és kiderítettem. Ahogy azt is, mi hogyan rímel egymásra. Mikor már az eredeti írókat, költőket jobban megismertem, újra jó volt visszaolvasni a paródiát. Az életemben ez a mű végigvonult. Ha rossz kedvem volt, elővettem, felütöttem valahol, és elkezdtem olvasni. Egyébként inkább korszakaim voltak. Általános iskolás koromban, amikor ötödikes voltam, Jókait és Vernét olvastam szívesen. Később, hatodik osztályban Mikszáth-műveket egymás után. Gimnazista koromban olyan osztályba jártam, ahol hergeltük egymást, hogy mikor mi a divatos

olvasmány. Akkoriban Thomas Manntól a Buddenbrook-ház, Roger Martin du Gard-tól A Thibault-család, Tolsztojtól a Háború és béke, Dosztojevskijtől A Karamazov-testvérek voltak a kedvelt regények. Ezeket nagy élvezettel és versenyszerűen olvastuk, aztán megbeszéltük a strandon olvasásélményeinket egymással."

Az irodalom és a színjátszás összekapcsolódott az életében. „Általános iskolás koromban volt egy nagyon jó tanárnőm, aki színjátszó kört szervezett. A Csokonai Színházat megelőzve például bemutattuk Juhász Géza Az égig érő fa című mesejátékát, aminek én voltam a főszereplője." Angol szakos tanárként sokat olvas angolul. Egyetemista korában ez kötelező feladat volt. Nagyon szerette a 19. századi regényeket. Később ebből a témából doktorált. „Akkor aztán igazán sokat kellett olvasni, hála az Istennek. Életem legjobb vizsgaidőszaka volt, amikor a doktori szigorlatra 15 ezer oldalt el kellett olvasni. Az igazán aktív koromban már csak nyáron volt időm, hogy belefeledkezzem a könyvekbe. Az angol nyelven történő olvasás inkább a szakirodalomra szorítkozott. De aztán ahogy felnőttek a gyerekek, és kicsit több időm jutott magamra, újra az élvezeti értékei miatt kezdtem el angolul regényeket olvasni. Most már azzal a céllal is teszem ezt, hogy semmi szín alatt ne kopjon az angoltudásom, hiszen már nem tanítok."

Soha nem olvas párhuzamosan két könyvet, de most van egy magyar nyelvű regénye és mellette egy modern angol regény, ami azért kell, hogy a legmaibb angol szövegkörnyezetben legyen.

Hogy mit ajánlott régebben a diákjainak olvasni, és mit ajánlana most?

Konkrétan nem tud mit ajánlani, mert - ahogy mondja - mindenkinek saját ízlése van. „Azért olvasunk, hogy szórakozzunk, hogy olyan élményekkel gazdagodhassunk, amelyekhez talán másképp nem jutunk, hogy változzon a személyiségünk a könyvek által, hogy a kreativitásunk fejlődjön, szókincsünk bővüljön. Tehát az agyat ez a tevékenység sokféleképpen karban tartja. Az teljesen mindegy, hogy rossz vagy jó könyvet olvasok. Mert ha rossz könyvet olvasok, akkor a miértekre kell választ adni, ami sokkal nehezebb, mint azt elmondani, hogy miért jó egy könyv. Ezzel már nagyon sok mindent elérhet az ember. Sok szempontból úgy érezheti, hogy megint tanult valamit, tökéletesedett, megint kicsit másképp látja a világot. Én azt szeretem, ha lelkesen elmondhatom, hogy mit olvastam, s ha érdekel, olvasd el te is. De én ennél tovább nem megyek a meggyőzésben. Egy nyelvórán nagyon sokféle dolog szóba jön, mert a nyelv eszköz arra, hogy minden helyzetben beszélgethessünk angolul.

Ilyen szempontból a nyelvtanár nagyon jó helyzetben van, hiszen akkor is tanítja a nyelvet, amikor csak "locsog" valamiről, de angolul. Ezért tudtam mindig, hogy a diákjaimat mi érdekli. Ha konkrétan rákérdeztek valamire, hogy olvastam-e, vagy mi róla a véleményem, akkor elmondtam nekik, és meséltem nekik az én olvasmányélményeimről. Ha ennek nyomán valaki kedvet kapott az olvasásra, akkor nagyon örültem."

A diákoktól folyamatosan kapta a visszajelzéseket. „Tudták rólam, hogy szeretem Karinthyt. Igaz, ez angolórán kicsit érdekesen hozható szóba. Volt olyan tanítványom, aki ennek nyomán elolvasta, és akkor picit beszélgettünk is az „Így írtok ti”-ről. Tudták azt is, hogy angol regényekben otthon vagyok, és megtörtént, hogy hozzám fordultak tanácsért. De nem mertem volna olyan nagyon terjeszteni közöttük a 19. századi viktoriánus regényt. Olyan szempontból sem feltétlenül ajánlható az a korszak, mert nem a dickensi angolt tanulják a diákok, és nem azt beszéljük. Szóval, ha valaki érdeklődik, hogy mit olvasson, akkor azt mondom neki, hogy mai, 20. század végi, 21. századi eleji művet válasszon, mert akkor két legyet üt egy csapásra. Fejlődhet nyelvi szinten, és a mai világ problémáit is jobban megértheti."

Ahogy régebben a diákjait terelgette az iskolában, most nyugdíjasként két szép unokájának adhatja át az olvasás szeretetét.

„Most már a nagyobbik maga olvas. Egyébként kiváló szövegértése van. Régebben olvastam neki, amikor egybefüggő nagyobb szövegeknél azt mondta, hogy "most én itt idáig elolvastam, de elfáradtam..". Történt ez kis elsős korában. Akkor a nagyobb lélegzetvételű meséket én olvastam el neki. A kisebbik unokám 5 éves, még nem tud olvasni, ezért neki szoktam olvasni. Érdekes, hogy nem feltétlenül arra kíváncsi, ami a szövegben le van írva, hanem a képekről kell még pluszban mesélni neki.

Azért jó olvasni, mert... „olyan élményekhez juthatsz, amikhez másképp nem. Azért, mert más korba, más világba csöppen az ember, ugyanakkor érzi azt, hogy gazdagabbá válik a saját egyénisége, még hatvanon túl is fejlődhet gondolkodásmódban, és nyelvileg is szélesebb a világlátása. S olvasni azért is jó, mert csak olvasok, és az olyan jó nekem..."

A riportot 2011 novemberében készítette Szita Zsófia 12. D osztályos tanuló.

”Azért jó olvasni, mert ezáltal képesek vagyunk álmodni, új világokat megismerni, teremteni.”

Beszélgetés könyvekről, olvasásról Széles Tamással

Édesapja építészmérnöknek szánta, ám őt mindig is vonzotta a média világa. Vitray Tamást hallgatva gyakran eszébe jutott, milyen jó lenne sportriporternek lenni. Kiváló íráskészsége már a kezdeti tanulmányai során is megmutatkozott, majd az egyetem elvégzése után tudta, hogy biztosan ezzel szeretne foglalkozni.

Arra a kérdésre, hogyan emlékszik vissza gyermekkori olvasmányaira, elmondta, akárcsak minden gyermek, ő is a mesékből ismerte meg a könyvek különleges világát. Ezért is tartotta nagyon fontosnak, hogy párjával gyermekeinek régi magyar meséket olvasson, amelyek mind kulturálisan, mind a magyar nyelvet tekintve hasznossá válhatnak számukra. Ahogy haladunk előre a beszélgetésben, felidéződnek a diákkori könyvélmények.

„A Tenkes kapitányát körülbelül 18-szor olvastam, akárcsak az Egri csillagokat. De A három testőr is a nagy kedvenceim közé tartozott. Leginkább a történelmi jellegű könyvek iránt érdeklődöm mai napig is.” - mondta.

Hogy van-e, volt-e olyan könyv, amely meghatározó szerepet töltött be az életében, nehéz kérdés. „Vannak olyan szerzők, mint például Örsi Ferenc, akinek a Tenkes kapitányán kívül nem nagyon találkoztam más művével, nem is nagyon közismert más műve. Vannak viszont olyan írók, akiknek több szenzációs művét is olvastam.”

Így került szóba Robert Merle, akinek könyveit már gimnáziumtól kezdve gyakran olvasta. *„Gimnazistaként többnyire a történelmi témájú könyveit vettem a kezembe. Ezt a történelemtanáromnak köszönhettem, hiszen ő hívta fel a figyelmet többek között a Mesterségem a halál, valamint az Üvegfal mögött című regényekre is.”*

Egy mondatban így fogalmazta meg, hogy miért kedveli annyira ezt a szerzőt: „Robert Merle az írói vénájának köszönhetően olvasmányosabbá és egy kicsit populárisabbá tette Európa vagy a világ történelmének egy-egy szeletét.

A brit és amerikai irodalom iránt való szeretete miatt kedvenc könyveként említette meg Jack Kerouac Úton című regényét, amely témájában és korszakában is nagyon közel áll hozzá. Mindez

visszavezethető egyetemi tanulmányaira, ugyanis történelem-angol szakon végzett. Angol szakos tanulmányai során az amerikai sávot választotta, így emelt óraszámban ismerkedhetett meg az amerikai civilizációval, illetve irodalommal.

'Igazából nem tudom, hogy a középiskolai kötelező olvasmányok mennyire megfelelők a mai fiatalok számára, de idősebb korára az ember mindenképp megtapasztalja, és rájön, hogy mennyire hasznát tudja venni ezeknek a műveknek. A legfontosabb szerintem, hogy ne nagy mennyiséget adjanak fel a diákoknak, hiszen többnyire az ijeszti el őket az olvasástól. Persze manapság ott a könyv „nagy ellenfele”, a film. Egy-egy jó mozi persze segíthet olyan élményeket szerezni, mint egy kiváló könyv. A fiaimon tapasztalom például, hogy a különböző történelmi jellegű filmadaptációknak milyen hatásuk van a gyerekekre. Sokszor ösztönzőleg hatnak rájuk ezek az alkotások. Természetesen ezeknek a filmeknek is csak akkor van értelmük, ha hűen mutatják be az adott kort, eseményt. Összegezve: azok a kötelező olvasmányok, amelyeket nekem kellett olvasnom, mind az előrehaladásomat szolgálták az életben. „Azért jó olvasni, mert ezáltal képesek vagyunk álmodni, új világokat megismerni, teremteni. Szélesíti a látókörünket, és izgalmasabbá varázsolhatja a mindennapjainkat.”

A riportot 2012 februárjában készítette Zámbo Gabriella 12. D osztályos tanuló.

„A könyv, ami összeköt téren és időn át”

Beszélgetés könyvről, olvasásról a Boda házaspárral

Otthonuk faltól falig könyvekkel teli: sorozatok, szótárak a legrégebbi irodalmi művektől a legújabbakig sorakoznak a polcokon. Judit néni és Pista bácsi egymásnak adva a szót, kedvesen és közvetlenül, egymást kiegészítve válaszolt minden kérdésre. A könyvillatú szobában a kérdések emlékeket idéztek föl, amelyeken jókat derültünk.

A köztisztviselőként álló, tanítványok és olvasók által nagyra becsült házaspár legelső, meghatározó könyvtáráról esett szó először.

Pista bácsiban felidéződött gyermekkor. A tanyán, ahol élt, nem sokat olvastak az emberek. Miután az elemi iskolában megtanult olvasni, a könyvek, főleg a regények máris a bűvkörükbe vonták. Az első könyvtárának a címe nem emlékezett, de az irodalomnak az „előszobán kívüli könyvei” akkor is megvoltak, valamint a tarka regénytár, s egyéb légiós könyvek, magyar szerzőktől, akik angol nevet vettek fel, s úgy adták ki műveiket. Elmesélte Pista bácsi egyik kedves emlékét:

„Volt olyan eset, amikor egy izgalmas regényt kaptam krumpliszedés idején. A krumplit felszedtük, és este szállítottuk haza. Nekem kellett vigyázni rá. Gyönyörű holdfény volt, olyan, hogy tudtam olvasni mellette. Sose felejttem el, a főhősét Mosolygó Dannek hívták és engem úgy megbabonázott ez a „könyvhistória”, hogy az egész tanyát rászoktattam az olvasásra. Ezek a dohányos emberek úgy megszerették az olvasást, hogy összeadták a pénzt a petróleumra, hogy legyen fény (akkor még ugyanis nem volt villany). Kelemen Károly bátyám volt az előolvasó, a hallgatóság mindennap izgatottan várta a folytatást, mi is történt Mr. („emer”-ként ejtve) Kreatonnal.

Miközben Pista bácsi mesél, jókat derül a felvillanó gyerekkori emléken, s ez a derű mindannyiunkra átsugárzik. „Az iskolában aztán a tanító néni második elemiben összegyűjtötte ezeket a könyveket, s begyűrtte a cserépkályhába. Majdnem sírtam értük. Elmagyarázta, miért nem érdemes olvasni ilyeneket, s hogy kedvet csináljon az olvasáshoz, minden vasárnap a mise után a Gulliverből felolvasott egy fejezetet. Onnantól kezdve én is rájöttem, hogy milyen különbség van könyv és könyv között.” Főleg a nagy, terjedelmes regényeket szerette fiatalként, ötödikes vagy hatodikos volt, amikor először a kezébe került Reymont Parasztok című regénye, amiből több kiadást is beszerezett már azóta. Ennek a

regénynek a beosztása olyan szép - mesél Pista bácsi -, az évszakok körforgására épülnek a fejezetei, Ősz, Tél, Tavasz, Nyár, amelyek meghatározzák a paraszti életet. Van benne szerelmi dráma, konfliktus, a szegénység és tehetőség ellenpólusai. Pista bácsi egy hét alatt elolvasta. S később, ahol tudta, mindig megszerezte, 3 vagy 4 példánya is van otthon belőle.

„Thomas Hardytól az Egy tiszta nő a másik kedvenc könyvem”- folytatta.- Az egyetemről hazajövet láttam meg egy könyves pavilonban. Ötszáz forint volt, meg is vettem azonnal.”

Judit néni fogalmazta meg, mit jelent kettejük számára és neki (a Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumában évtizedekig tanító magyartanárnak) a könyv, az olvasás.

„Az egyik kulcsszó, ami minket immáron 60 éve összeköt, az emlékek, a közös élmények, és ezek között ott van a KÖNYV is. Mindkettőnk szenvedélye. A könyv is közel hozott egymáshoz bennünket. S talán leginkább a versek. A botanikus kertben régen sokat találkoztunk, idézeteket mondtunk egymásnak. S bizony az én női büszkeségemet erősen bántotta, hogy egyrészt: ő több idézetet tud, másrészt: egy „s” hang sem hiányozhatott a verssorból. Ő költő, ő abban a pillanatban is, amikor verset mond, ritmusban gondolkodik.”

Sokat segít a könyvek megszerettetésében, hogy ki tanítja a magyar nyelvet és irodalmat. „Nekem nagyon jó tanárom volt - Benkő László tanár úr nyolc éven át -, aki a nyelvtanórán sem feledkezett el a versekről. Azt vettem észre kislány koromban, hogy azok a versek maradnak meg bennem legjobban, amelyekben több időszakot át tudok élni. Érdekes módon az egyik legkedvesebb versem a Párisban járt az Ősz Adytól, és mikor Párizsban jártunk Pista bácsival, és a St. Michel utcán sétáltunk, akkor is az volt az élményem, mint amikor először olvastam a verset: ebben a versszövegben benne van az egész élet. Akkor is, ott is elgondolkodtam, hogy vajon mit súgott Adynak az a bizonyos szél... S ebben a pillanatban úgy éreztük, hogy már ott is a szél, és jelképében együtt a három idősík: a jelen, a múlt és a jövő.”

Pista bácsitól megtudtam, hogy a mai napig tanul verseket. A beszélgetésünk alatt többet is idézett. Adytól A pócsi Mária, A mi gyermekünk, A Patyolat üzenete, Petőfitől a Még alig volt reggel..., József Attilától Az én szívem... című versekből. Ez a versszeretet példamutató lehet mindenki számára.

S hogy melyik az az idézet, ami önmagukat, az életüket jellemzi, vagy ami nagyon kedves a számukra, s mottóként is vall önmagukról?

Judit néni Nikola Vapcarov bolgár költő Búcsú című versét idézte, s mint ahogy mondta, ebben a versszövegben is benne van a jelen, múlt és a jövő egyszerre, de ebben a versben számára nemcsak időben, hanem térben is a költővel él s érez a szavak segítségével. A verstörténés képzeletben (álomban) játszódik, de a költői varázslat olyanná teszi, mintha a valóságban zajlana:

*„Majd álmaidban meg-meglátogatlak,
mint messzi vendég- kit senkise vár.
Ne hagyd, hogy kinn, az úton ácsorogjak,
az ajtód be ne zárd!*

*Belépek hozzád, csendben letelepszem,
s csak nézlek, nézlek a homályon át.
S mikor édes arcoddal beteltem
megcsókollak, és úgy megyek tovább.”*

Pista bácsi - bár elmondása szerint neki nincs különösen kedvenc idézete, mert ő minden verset szeret - előbb József Attilától akart idézni, de végül Kosztolányi mellett döntött. Az Életre-halálra című versből idézett, amelyben „össze van kötve az egész magyar költészet.” „*Lelkem ha kérte, amit a sors nem adott,/Arany János bűvös szavával mulatott.*” Történeteiket hallgatva kihagyhatatlan volt a kérdés: Van-e kedvenc könyvük, amelyet mindketten szeretnek/szerettek olvasni?

Judit néni büszkén mutatott értékes gyűjteményükre, amely igazából közös kedvencnek mondható. Marcel Proust: Az eltűnt idő nyomában, Shakespeare- drámák, Balzac- és Brecht- kötetek mellett Vas István és Nagy László verseit mondták közös kedvencnek. Említette Judit néni, hogy még főzés közben is verseket, gondolatokat idéznek egymásnak, s ha eszükbe jut egy sor, azt elmondják, jókat derülve közben. Szabó Magda Az ajtó című művét említették még közös kedvencként, hiszen az író nő többször járt náluk, s mintha a kötet sorozatának elején róla készült kép is sugallta volna élő jelenlétét.

S hol szeretnek legjobban olvasni? Pista bácsi egy rossz sezlonek végigfekve, most épp Déry Tibor G. A. úr X-ben című könyvét olvassa, immár harmadjára. Judit néni jelenleg a Szent Margit legendájának a konkordancia¹⁰ szótárában próbál segíteni Dr. M. Nagy Ilona és Varga

Teréz tanárnőnek. Ezt a régi legendát olvassa, a munkából adódóan számítógépről, digitális formátumban a tanárnők új és új értelmezése alapján. A tudományos kutatás munkafolyamatába is bepillantást nyerhettünk, amikor Judit néni megmutatta, hogyan is készíti el Boda István Károly (a fia) nyelvész-informatikus egy ilyen konkordancia¹⁰ szótárt. Az Interneten már két - nevével fémjelzett - konkordancia szótár is található: Radnóti Miklós és Füst Milán verseinek szókészletéből.

Tapasztalt számítógép-használóként e-könyveket is szoktak olvasni. Judit néni válasza nem volt meglepő: „Bodor Ádám Sinistra körzetét így olvastam, de Tóth Krisztinától is olvastam már elektronikus könyvet. „Hangoskönyvet még nem, majd amikor már nem látok”- tette hozzá mosolyogva korára hivatkozva.

Arra a kérdésre, hogy ha könyvet ajándékoznának egy mai gyereknek vagy akár felnőttnek, akkor mit adnának, Judit néni így felelt:

„Orbán Ottót ajánlanám neked, mert olyan remiszscenciája van József Attiláról, Radnóti Miklósról, ami neked nagyon jó lenne, mert a József Attila - tételben, a Radnóti - tételben is felhasználhatod, jelezve, hogy Orbán Ottó: „óriások vállán áll.”. Ezzel a gondolattal Pista bácsi is egyetértett.

Magyartanárként volt-e valami taktikája vagy praktikája, hogy megszerettesse a diákjaival a könyveket? - kérdeztem, hiszen tudom, hogy tanárnemzedékek nőttek fel a kezei alatt, s szerették meg általa nemcsak az irodalmat, a könyveket, hanem a hivatást is. Judit néni egy kérdéssel válaszolt a kérdésemre.

„Mit mondott Einstein? Tanulj a tegnaptól, élj a mának, és tervezd a jövőt!” Én azt mondom, ez a könyv Márai Sándor Füves könyve (amit ajánlok): egyszerre az egész élet, a múlt, jelen, jövő. Tehát tanulj a tegnaptól, élj a mának, és tervezd a jövőt! Ha ezt a gyerekekkel megértetted, akkor megértik a könyvek lényegét is. Mert a könyv a legjobb útmutató.”

Miért is jó olvasni? Judit néni szerint „Olvasni azért jó, mert több leszek vele.” Pista bácsi szerint pedig azért, „Mert hallatlanul ritka örömet okoz az olvasás, egyszerűen elfeledkezek mindenről. Nemcsak a

¹⁰ Konkordanciának nevezzük egy könyv vagy egyéb írásmű legfontosabb szavainak ábécérendbe szedett jegyzékét.

könyvet, hanem magát a stílust is élvezem." Az interjú végén Judit néni felolvasta Boda István Diószegi Sára című versét.

„Debrecenben azon a télen
kifagyott minden margaréta.
Külön gyászba kezdtek a szirmok.
Meghalt hát az a langaléta

Mihály és amíg a verejték
ráhült lassan a homlokára,
csak bámulta üveges szemmel
az árva Diószegi Sára.

Később megmosta, hisz a testnek,
kit anya szült, lehet-e titka?
Tíz ujja még egyszer, utószor
az összes fájdalmat felitta,

mert tudta jól, hogy a halálban
milyen szánandó is a férfi.
Illendően eltemette. S aztán
ő sem akart már tovább élni ..."

Ez a vers gyönyörű zárása volt a beszélgetésnek. Hallgatva őket, ezt a két fantasztikus embert, mi is ilyenek szeretnénk lenni túl a 8. évtizeden. Hihetetlenül intelligens, életvidám és még mindig a szenvedélyének élő, egymást tisztelő és szerető két embert ismerhettünk meg. Irigylésre méltó példaképek lehetnek mindenki számára. Kívánhatna annál szebbet egy lány, hogy a randevúján idézeteket mondjanak egymásnak a szerelmével, s idős korában is megmaradjon ez a csodálatos szokás? Felejthetetlen élmény volt a Boda házaspárral való találkozás. A beszélgetésen túl a riport készítője kapott még egy különösen szép ajándékot Judit nénitől, aki azt mondta, hogy olyan, mint Mira Sarkadi Imre Elveszett paradicsom című művében. „Amint lehet, kikölcsönzöm ezt a könyvet, és elolvasom, hogy megtudjam, igaza volt-e.”- fogant meg a gondolat riporterünk fejében.

Ez volna a titok? Így sarkallja a mai napig olvasásra a fiatalokat egy igazi magyartanár?
A riportot 2012 márciusában készítette Szabó Nikolett 12. D osztályos tanuló.

„Azért szeretek olvasni, mert teljesen kikapcsol, és ilyenkor nem gondolok semmi másra.”

Beszélgetés könyvről, olvasásról édesapámmal, Gyulai Sándorral

Könyvtárhasználat-órán kaptuk azt a feladatot, hogy készítsünk riportot könyvről, olvasásról. Sokat gondolkoztam azon, hogy ki legyen a riportalanyom, hiszen mindkét szülőm sokat olvasott nekem, és látom, hogy mindketten idejükhöz mérten rendszeresen forgatnak különböző könyveket. Végül azért esett apukámra, azaz Gyulai Sándorra a választásom, mert egy közel 100 kilós kopasz rendőrrel általában nem gondolják az emberek, hogy időt fordít az olvasásra.

"Mindenkinek arra van ideje, amire elhatározza, hogy szakít rá." - mondta apukám a beszélgetésünk elején.

Mi az első könyvélményed, illetve milyen emlékeid vannak ezzel kapcsolatban?

„A Kincskereső kisködmön. Szomorú történet, tanulságos gyermekmese. Magát a történetet már nem is tudnám elmondani. Csak azok a képek maradtak meg, amiket a történet olvasása közben vetített magam elé a képzelőerőm. Vizuális típus vagyok, ezért megjelenik a történet előttem olvasás közben.”

Emlékszel-e olyan olvasmányra, idézetre, amelyet fiatalkorodban olvastál, és a mai napig jelentőséggel bír számodra?

„Nincs számomra egy komplett történetből kiemelhető mondat, ami önmagában határozná meg gondolkodásmódomat. Az idézetek nem ragadnak meg, bár egy - két klasszikus és híres idézetet azért el tudnék mondani. Mint például "Mondottam, ember: küzdj és bízva bízzál" (Madách Imre: Az ember tragédiája) vagy "Si vis pacem, para bellum" avagy: „Ha békét akarsz, készülj a háborúra." (Julius Caesar)

Gyermekkorodban olvastak-e neked mesét a szüleid? Arra emlékszem, hogy nekem olvastál kiskoromban.

„Négyen voltunk testvérek. Szüleim olyan munkakörben dolgoztak, ami miatt nem volt ilyesmire lehetőség. A nagyobb testvérem olvasott mesét, illetve vetített diafilmen mesét nekünk, a kisebbeknek. Azok a képek máig előttem vannak, amikor a nálam 13 évvel idősebb bátyám vetített nekünk. Emlékszem például a Piroska és a farkasra, A három kismalacra, a Tüskevárra, az Egri csillagokra. Én személyesen gyakran olvastam mesét neked, amíg kicsi voltál. Gyakran akkor aludtál el, amikor olvastam

a mesét. Szerintem a végét már nem is ébren hallottad, azokat a részeket álomként élhetted át. Ha befejeztem a mesélést, mielőtt véget ért volna, azt észrevetted."

Hogyan neveltél az olvasás szeretetére?

„Láttad a példát, hogy én magam is olvasok, és Anya is, én is nagyon sokat olvastunk neked. Amikor nagyszülők vigyáztak rád, ők is olvastak inkább, ahelyett, hogy a mesecsatornákat nézd."

Mit tartasz fontosnak egy könyvben?

„Fordulatosságot, tanulságot, humort, és hogy valódi kikapcsolódást nyújtson. Nagyon fontos, hogy olyan téma legyen, ami egybeesik az érdeklődési körömmel. Ha olyan könyv kerül a kezeim közé, ami nem kelti fel témájával az érdeklődésemet, akkor hiába mondják rá, hogy mekkora bestseller, akkor sem fogom elolvasni. Például nem olvasok sci-fit és krimiket sem, mert elég a munkában a „krimiket olvasni".

Az ismeretségi körödben szoktatok könyvekről, illetve azok tartalmáról beszélni?

„Nem, vagy csak szűken beszéljük meg, éppen csak az érdeklődés felkeltése miatt. Azért van így, mert a könyveinket egymásnak szoktuk kölcsönadni, ezért nem löjük le a történet csattanóját előre. Utólag pedig nem beszéljük meg, hiszen addigra új olvasmány kerül a kezünkbe. Nem befolyásoljuk egymás véleményét egy adott könyvről."

Mi a kedvenc műved? Hányszor olvastad el azt?

„Nincs kedvenc művem, csak A kis herceget olvastam el kétszer, a többit egyszer. Igazából sok olvasmányra nem is emlékszem már. Olyan ez, mint amikor filmet néz az ember. Ha nem ragadja magával száz százalékgig, akkor rövid idő alatt elvész a tartalma és mondanivalója."

Jónak tartod-e az iskolák által meghatározott ún. kötelező olvasmányokat?

„Azt, hogy van kötelező olvasmány, részben jónak tartom. Azért részben, mert senki nem szereti a kötelezettséget. Azonban megtanítja az embert arra, hogy a feladatokat el kell végezni. Gyakran az életkori sajátosságoknak nem megfelelően választják ki a kötelező olvasmányokat. Érthetetlen például, hogy egy erős történelmi felkészültséget igénylő, nehéz nyelvezetű "A kőszívű ember fiai" miért szerepelhet egy hetedikes gyermek olvasmányai között. A történelmi háttérét sem tanulták. A történet sokkal komolyabb annál, mint amit az ilyen korú gyermek az életkori sajátosságainak megfelelően igényel, megfelelően bele tudná magát élni és be tudná fogadni."

Hogyan ösztönöznéd a mai fiatalokat az olvasás szeretetére?

„Kikapcsolnám a Facebookot, bezáratnám a plázákat. Sajnos erre nem találnak nálam okosabb emberek sem megoldást. Még azok sem, akik a népművelés doktorai, vagy azok, akik a közoktatás rendszerének kialakításán, az értékek átadásának módszerein munkálkodnak. Az információs kultúra fejlődése - ha fejlődésnek lehet nevezni - oda vezetett, hogy a televíziózás és az internet teljes térhódítása elvonja a fiatalokat az olvasástól. Ez világjelenség, és ha a fejlett társadalmakat nézzük, egyfajta fejlődésnek tekinthető. Túllépni látszik a világ a könyvolvasáson. Bár megjelentek digitális könyvek is, az e-book olvasók, de érdekes módon fiatalok kezében inkább látok okostelefont, mint e-book olvasót. Az internetet sem arra használják, hogy „e-book”-okat töltsenek le, inkább filmeket néznek, vagy közösségi oldalakon lógnak. Szülői odafigyeléssel határt lehet ennek szabni, de felelős, felvilágosult gondolkodású emberként én vigyázok az egészséges egyensúlyra, hogy ne álljon a mindenkori fejlődés irányvonalának útjába sem.”

Melyik művet ajánlanád a mai fiataloknak, amelyet érdemes lenne elolvasniuk?

„Ez annyira korosztály- és nemfüggő, hogy konkrét művet nem tudok mondani. Különböző társadalmi csoportba tartozó, különböző korú és nemű gyermekek gondolkodását különböző témájú és stílusú olvasmányokkal lehet a társadalmilag elfogadott irányba terelni. Van sajnos olyan, akinél már az is öröm, ha könyvet vesz a kezébe, és nem azért teszi, hogy a képeket nézegesse vagy begyűjtson vele. Nagyon sok múlik a gyermekek szocializációs környezetén, és nem csak az olvasás szempontjából.

Jut-e időd kedvedre olvasni egy-egy művet?

„Általában igen. Amikor kedvem támad elolvasni egy-egy művet, tudok rá elegendő időt szakítani. Mindenkinek arra van ideje, amire elhatározza, hogy szakít. Van olyan, hogy kikapcsolódásra vágyom, ilyenkor inkább olvasok, mint üljek a valóságshow-k és a „legyél te is sztár előre lejátszott nyertessel” szervezett műsorai előtt.”

Mit olvastál legutóbb?

„Kepes Andrástól a Tövisspuszta című könyvet olvastam utoljára. Nagyon tetszett, mert több, különböző társadalmi rétegből érkező magyarországi család életét követi végig a XX. század viharaiiban. A túlélésről, sorsunk vállalásáról, vállalhatóságáról szól a könyv.”

Hány könyvet olvastál egy éven belül, melyek ezek?

„Irwin Shaw: Oroszlánkölykök, John Frost: Híd a messzeségben, Méhes György: Bizalmas jelentés egy fiatalemberről, szintén Méhes Györgytől a Kolozsvári milliomosok, Bernard Cornwell: Azincourt, Philip D. Cane: Spitfire-ök, Thunderboltok és meleg sör, John Kilbracken: Kardhal. Persze nem ebben a sorrendben olvastam őket, csak így jutottak az eszembe.”

Kérlek, fejezd be a következő mondatot! Azért jó olvasni, mert...

„Azért szeretek olvasni, mert teljesen kikapcsol, és ilyenkor nem gondolok semmi másra. Szélesítem vele a tudásomat, tanulok a különböző népek különböző embereiről, gondolkodásukról, életükről, örömeikről, bánataikról, harcaikról, veszteségükről és nyertes játszmáikról. A sok ismeret alapján kialakíthatok magamnak egy olyan életet, amiben jól érezhetem magamat, ha elképzeléseim szerint jól mennek a dolgok, vagy kitartást, alázatot tanulhatok, ha nem éppen az elképzeléseim szerint alakul az élet.”

Nagyon érdekes volt az apával való beszélgetés, mert olyan dolgokat tudtam meg róla, amiket eddig még nem is sejtettem. Bár apa nem szereti a környezetéből kiragadott idézeteket, egy klasszikust megengedhetőnek érzek végszóként:

"Az ember a könyvtárban egy nagy tőke jelenlétében érzi magát, amely kiszámíthatatlan kamatokat osztogat nesztelenül." (Johann Wolfgang von Goethe)

A riportot 2012 tavaszán készítette: Gyulai Ágnes 7. A osztályos tanuló.

„Bűnözői energiáimat a művészetben élem ki, az életben harmóniára törekszem.”

Beszélgetés könyvről, olvasásról Alföldi Róberttel

A Nemzeti Színház igazgatójának, a Jászai Mari-díjas Alföldi Róbertnek igazgatói irodájában tettük fel az első kérdésünket **gyermekkorai olvasmányélményeiről**.

Elmondta, hogy már gyerekként is falta a könyveket. Emlékei szerint a Gőgös Gúnár Gedeon volt az első olvasmányélménye, s az Egri csillagokat említette, mint meghatározó könyvélményt: „Nagyon jólesett, hogy egy hosszú könyvet el tudtam úgy olvasni, hogy egyáltalán nem untam meg, mert a vastag könyv általában ijesztő, legalábbis ilyen korban szerintem.” **Rákérdeztünk arra, hogy szerette-e a kötelező olvasmányokat.** „A „Légy jó mindhalálig”-ot nem szerettem, kifejezetten nyomasztónak tartottam. Ugyanígy volt a Kincskereső kisködmönnel, de mivel nagyon jó tanuló voltam, minden kötelező olvasmányt elolvastam.” - felelte. Nem szerette az olvasónapló készítését. „Abba írni kellett, abba rajzolni kellett, abba ragasztani kellett. Iszonyúan megterhelő feladat volt számomra.”

Érdekelt bennünket, hogy volt-e olyan helyzet, amikor beleképzelte magát az aktuálisan olvasott könyv főszereplőjének a helyébe, és elkezdett azon gondolkodni, hogyan lehetne színpadon megjelenítenie azt a karaktert, vagy rendezőként hogyan tenné színpadra. „Nem. A regény az regény, a színdarab pedig színdarab, nem szeretem az átíratokat. Sosem szoktam így nézni egy könyvet. Mikor olvasok, akkor csak olvasok” - mondta határozott szűkszavúsággal.

Véleménye szerint nehéz kérdés az, hogy ki a kedvenc írója/költője, mert nagyon sok jó szerző van. Nemrég olvasta újra Móricz Zsigmond Erdély - trilógiáját, kiemelte még Nádas Pétert. Hangsúlyozta, hogy a kortársakat is nagyon szereti, de a novellákat nem, mert ahogy mondta: „Nem hagynak időt arra, hogy elmerüljünk a műben.” Kivételeket azért említett: a Kosztolányi-novellákat ő is kedveli, de ritkán olvas elbeszéléseket.

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy volt-e olyan könyv, ami változást okozott az életében vagy életfelfogásában, akár tudatosan is. „Szerintem ha az ember olvas, akkor az vagy beépül a lelkébe, a személyiségébe, vagy nem. Nádas Péter Emlékiratok könyve című nagyregénye nagyon fontos volt az életemben, de nem tudom, hogy miben

változtatott meg. Alapjaiban rendkívül mélyen megrázott, de ahhoz, hogy tudatosítsam, miben változtatott meg, egy mély analízis kellene." Véleménye szerint azért kell olvasnunk, mert az jó, mert az élmény, ami a saját életünk részévé válik, és egyszerűen csak hat vagy működik.

Nem érzi feltételnek sem a rendező, sem a színész esetében, hogy attól a szerzőtől, akinek a művében játszani fog, vagy megrendezni fogja a darabját, más alkotásokat is elolvasson. Nem hátrány, ha van tudása az adott korról, de nem tartja alapvető követelménynek.

"A színésznek és a rendezőnek az a feladata, hogy valamelyest élő figuraként tekintsen a szereplőkre, még ha azok történelmi személyiségek is. Nem lehet történelmi távlatokban elemezni egy emberi helyzetet. Annak, ha egy történelmi hős szakít a szerelmével, nem biztos, hogy köze van a mohácsi vészhez." Hozzátette azonban, hogy az adott művel kapcsolatosan szokott olvasni, de csak azután, hogy színpadra állította az előadást. Ennek okát abban jelölte meg, hogy semmilyen formában nem akarja, hogy befolyásolják az olvasottak a rendezés során, kizárólag a saját gondolataira, elképzeléseire akar hagyatkozni.

Megkérdeztük, hogy milyen könyvet ajánlana a középiskolás korosztály számára. A kortársak közül Nádas Péter Párhuzamos történetek és Darvasi László Virágzabálók című művét javasolta. De a klasszikusok olvasását is nagyszerű dolognak tartja, például Dosztojevszkij Ördögök című regényét ajánlotta.

Mivel lehetne az embereket olvasásra sarkallni?

„A mai információáradattól elfáradnak az emberek, a szülőknek már arra sincs sok energiájuk, hogy esti mesét olvassanak a gyerekeknek.” – kezdte a válaszadást. Szavaiból kiderült, hogy a túlzott tévézést és a számítógépezést erősen ellenzi. Nem tud, s nem szeret számítógépen olvasni, mert így nem képes az olvasmányra koncentrálni, szüksége van arra, hogy kezében tartsa a könyvet a maga fizikai valóságában. Szerinte "az e-book a Gutenberg-galaxis végét jelenti. A számítógép a gyorsaság, az információáramlás eszköze, ami hirtelen gyors információk átadására szolgál. Ami mellé le kell ülni, és a figyelmet az információra fordítva felfogni és megérteni, az a könyv."

A mai általános iskolai olvasástanítás módszertanában is hibát lát, mert a gyerekeknek így az olvasás megtanulása nem válik élménnyé. Egy példát is hozott ennek a gondolatnak a magyarázatára.

"Nagyon sokáig zongoráztam, az első hat év kínlódás volt, de olyan tanárom volt, aki valahogy el tudta velem hitetni, hogy egyszer jobb lesz. Eltelt hat év, és utána egyszerűen a gyakorlás is öröm lett. Ugyanígy van az olvasással is. Eleinte kínlódás, sok munkát kell végezni, hogy az ember megtanuljon olvasni, és hogy az ne feladat legyen, hanem egy eszköz a kezünkben, amivel ezer dolgot tudunk magunkhoz vonzani."

Kíváncsiak voltunk arra, hogy „A Nagy Könyv” játékban miért éppen a Micimackót dolgozta fel, s arra is, hogy mit gondol, volt-e valamilyen eredménye ennek az olvasást népszerűsítő akciónak. Lehet ilyen módon a gyerekeket olvasásra inspirálni?

„Az nagy kérdés, hogy a Micimackó gyerekkönyv-e. Szerintem nem. Biztos, hogy más-más jelentéssréteget értenek meg a műből a különböző korosztályban lévők. De ilyen kisfilmekkel egyértelmű, hogy lehet olvasásra inspirálni." Felhívta a figyelmünket arra a felmérésre, amely azt mutatta ki, hogy ez után az olvasást népszerűsítő akció után többen vették ki a könyvtárakból „A Nagy Könyv” játék során megfilmesített műveket. Abban, hogy a Micimackóra esett a választása - mint mondta - nagy szerepük volt az idősebb színészcollégáknak, akik a filmben szerepeltek, pl. Törőcsik Marinak, Garas Dezsőnek, Kállai Ferencnek.

„Valahogy a kezembe került a könyv, és furcsa volt újra elolvasni. Megélni azt, hogy mennyire megváltozik az ember, hogy gyerekkorában a Micimackóban mit látott, és aztán negyvenévesen mit olvas ki belőle.... Hát nem a Feri bácsiékat láttam gyerekkoromban egy öregek otthonában." - mondta keserű mosollyal.

Kedvenc gondolata, idézete, ami önmagára vagy az életére jellemző lehetne, mottóként Heiner Müllertől származik, aki vad és szabad darabokat és Shakespeare- átiratokat írt:

„Bűnözői energiáimat a művészetben élem ki, az életben harmóniára törekszem."

Nincs olvasósarka, a hétköznapiakban sajnos kevés ideje van kedvére olvasni, de ha nyaral, egy külön bőröndöt készít ki a könyveinek. 40-50 kötetet visz magával ilyenkor, és a napon fekvé olvas egész nap.

S hogyan választja ki az olvasmányai közül azokat, amelyeket megrendezne? Nem ő választ. „Az adott társadalmi helyzet, az én élepszakaszomnak az adott pillanata, az adott színház, az adott színészek. Az embernek vannak darabok a fiókjában. Vannak olyan művek, amelyekről pontosan tudja, hogy ekkor meg ekkor meg kell csinálni, és az adott pillanatban elő is veszi őket. Tudatosan azonban nem

keres. Az élet hozza, vagy az élés hozza....Aztán a színpadra állítás folyamata már nagyon nehéz folyamat." Hogyan, mivel szokta elkezdni? Igyekeztünk megtudni a kulisszatitkot, de erre a kérdésre egyszerűen csak annyit válaszolt, biztosítva minket, hogy ez nem kitérés a válasz elől: „Egy érzettel.”

A beszélgetés hátralévő részében megtudtuk, hogy nincs olyan irodalmi hős, akit szívesen eljátszana, hogy a szentesi években, amikor drámatagozatos diákként készült a vizsgaelőadásokra, legalább olyan aktív színházi életet élt, mint most. Az is kiderült, hogy ha feltehetne egy színész kollégájának kérdést az olvasással kapcsolatban, csak ennyit kérdezne - huncut mosollyal a szemében - : „Miért nem olvasol?”

Ez a kérdés mindnyájunknak szól. Az olvasás élménye olyan apró csodákat rejt, amelyekre nem is gondolnánk. Annak, aki már rég nem olvasott el egy jó könyvet, bátran tudjuk ajánlani, hogy vegye elő gyermekkori kedvencét. Meglepő felfedezésben lehet része.

*A riportot 2012. május 3-án készítették:
Czirinkó Rebeka és Szabó Nikolett 12. D osztályos tanulók.*

„A könyv mindig akkor érkezik az ember életébe, amikor a legnagyobb szükség van rá.”

Beszélgetés könyvekről, olvasásról Peternainé Juhász Zsuzsával

Iskolánk könyvtárának honlapján olvasva az írásokat könyvről, olvasásról adódott az ötlet: készítsünk riportot Peternainé Juhász Zsuzsa tanárnővel, iskolánk könyvtáros tanárával, aki először arról mesélt nekünk, milyen szerepet játszanak életében a könyvek.

A kérdés- mikor is döntött úgy, hogy könyvtáros tanár lesz - nagyon messzire vezet vissza. Családi történetet idéz: „Könyvek között nőttem föl nagyapám, (Bán Imre irodalomtörténész) közel 5000 kötetes házi könyvtárban, olvasó emberek között. Első emlékeim közé tartoznak a könyvek, amelyek életem meghatározói. Számomra ők nemcsak tárgyak, hanem szellemi segítők is.

Amikor leérettségiztem a Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumban, nem létezett könyvtáros- képzés itt az egyetemen, így egyértelmű volt, hogy magyar - népművelés szakra megyek. Éppen abban az esztendőben végeztem, amikor első tanévét kezdte az Ady Endre Gimnázium (akkor még Liszt Ferenc Téri Gimnázium). Magyartanárként, drámás osztályfőnökként indult a pályafutásom, Később, harmadik gyermekem születése után már a könyvtárban dolgoztam, elvégeztem az informatikus-könyvtár szakot, s azóta innen próbálom népszerűsíteni az olvasást.

Azt hiszem, nagyapám könyvei által váltam könyvtárossá, hiszen magángyűjteményét én katalogizáltam. Életem egyik legszebb időszaka volt az a feldolgozó munka. „

Mindig ilyen iskolai könyvtárban szeretett volna dolgozni, vagy csak az élet hozta? – tettük fel a kérdést.

„Az élet hozta, s persze én alakítottam így, hogy hozza. Magyartanárként három gyermekem mellett úgy éreztem, már nem tudok azzal a maximalizmussal dolgozni, ahogy elvártam volna magamtól.”

A könyvtárosi munkát azoknak ajánlja, akik szeretik a könyveket. Akiknek nem nyűg a könyvekkel való napi fizikai érintkezés. Akik szeretik szép rendben látni őket. Akik nem tudnak úgy elmenni mellettük, hogy ne igazgassák meg, és ne simogassák végig őket a polcokon. Akiknek csak egy tárgy vagy egy statisztikai adat a könyv, vagy éppen csak muszájból dolgoznak könyvek közt, azoknak viszont inkább nem ajánlaná ezt a

hivatást. „Hiszen a könyv nem csupán egy fizikailag megfogható tárgy. Szellemi örömforrás is. Ha az ember szeret olvasni, beleszippantani a lapok közé, szívesen végigsimítja a borítót, akkor az is fáj, ha úgy hozzák vissza, hogy sérült a gerince, vagy hiányzik belőle 1-2 lap. Az legyen könyvtárosnak, aki így viszonyul a könyvhöz, és aki szeret emberek között dolgozni, mert ez egy folyamatos kapcsolattartás is az olvasóval. Tudni kell, hogyan irányítgassuk az emberek ízlését a könyvek, az olvasás terén.”

Változó, hogy milyen témájú könyveket olvas szívesen. „Azt szoktam mondani, hogy egy könyv mindig akkor érkezik az ember életébe, amikor a legnagyobb szükség van rá. Van úgy, hogy már nagyon régóta megvan a könyv, de sokáig csak ott „pihen” a polcon. Sok a munka, de elkezded olvasni, aztán félreteszed, majd jön a nyári szünet, és egy vagy két este végigolvasod az egészet. Így voltam pl. Márai Sándor egyik regényével, a Válás Budán cíművel. De jöhet egy irodalmi alkotás úgy is az életünkbe, hogy valaki ajánlja. Például az Olvass többet! vetélkedőnk kapcsán az első interjút adó Novotni Istvánnak, a Hajdú Zrt. vezérigazgatójának köszönhetően olvastam el azt a művet, ami nagyon nagy hatással volt rá és rám is. Kristóf Ágota -azóta Kossuth-díjas író- nevére akkor hallottam először. Döbbenetes mű a Nagy füzet, illetve a Trilógia, melynek az első része ez a könyv. Felkavaró történet, a háború rettenetét mutatja egy ikerpár életén keresztül. Azóta mindhárom részét elolvastam. Ha egy könyv úgy be tud szippantani, hogy lehetetlenné válik letenni, akkor is, ha közben iszonyú, akkor is, ha sírsz vagy éppen nevetsz, vagy éppen belepusztulsz te magad is a hőssel együtt, akkor az egy nagyon nagy olvasmányélmény.

Gyerekkorából emlékszik egy kalandos ifjúsági regényre, a Galambsziget-re, amiben a titkosírás tetszett leginkább. A mai napig tudja a kódját. Aztán a „korszakairól” mesél: „Ennyi idős koromban, mint ti, például Agatha Christie-t „faltam”, vagy éppen Rejtő Jenőt. A „Szőke ciklon”-t a barátnőmmel olvastuk hangosan felváltva. Nagyokat nevtünk, hiszen épp akkor tanultunk autót vezetni. Aztán következett a Németh László- korszak. Iszony, Égető Eszter, Irgalom.....”

Fontos az ember életében, hogy kik veszik körül, hogy ki ajánlja a könyvet. Nekem nagyon jó magyartanáraim voltak, a mai napig a példaképeim egyike Bodáné Dr. Porkoláb Judit, aki a Kossuth gimnáziumnak volt híres magyartanára. Amit Judit néni ajánlott, mindent elolvastunk. Diderot-tól Az apácát vagy épp Kölcsey Parainesisét. Úgy

tudott egy-két mondattal könyvet ajánlani, hogy nem lehetett nem elolvasni azt a művet."

„Azt kérdeztétek, hogy milyen típusú olvasmányokat szeretek?”- tér vissza a kérdésünkhöz. „Tulajdonképpen mindenevő vagyok. Harry Pottert vagy Paulo Coelho-t éppúgy szeretem olvasni, mint W. S. Maugham vagy Tamási Áron írásait. Amit nem kedvelek, az a tudományos-fantasztikus irodalom, illetve a horror. Ez sose fogott meg, se gyerekként, se most, filmben sem és olvasmányok között sem. Stephanie Meyert is csak azért olvastam el, mert megígértem a tanítványoknak, no meg a lányaimnak. Tudni akartam és megérteni, miért szeretik ezt a történetet annyian.

Szerintem van egy „verses korszaka” is minden embernek, Gondoljatok bele, kisgyerekként otthon és az óvodában verseket, mondókákat hallottatok!

Weöres Sándor Bóbitájától engem elvezetett az út A teljesség felé című kötetig. Nekem ez a kedvenc kis kötetem, s benne a Szembe-fordított tükrök üzenete: *„Egyetlen ismeret van, a többi csak toldás: Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.”*

Középiskolásként szavalókörös voltam, faltam a verseket. Egyetemista koromban sokat olvastam József Attilát és Adyt. Lehet, hogy azért, mert olyan tanáregyeniségek tanítottak, mint pl. Görömbei András tanár úr.

Ajándék a sorstól, hogy Kányádi Sándor költőt atyai jóbarátomnak nevezhetem. Gyermekverseit, pl. a Tavaszi tarisznya kötetből sokszor olvastam, mondtam gyerekeimnek.

Ha el szeretne olvasni egy könyvet tanárnő, azt inkább megveszi a boltból, vagy kiveszi a könyvtárból? -tettük fel a következő kérdést.

„Annak idején egyetemistaként megvettem. Volt ösztöndíjam, amit szinte csak könyvekre költöttem. Most már viszont egy könyvet 3-4000 Ft-nál olcsóbban nem lehet kapni újonnan, legfeljebb, ha akciózzák. Nagyon szerencsésnek tartom magam, hogy egyrészt otthon szép kis gyűjteményem van, másrészt pedig azért, mert könyvtárban dolgozom. Ez nagy segítség, sok jó könyvhöz jutok így hozzá. Néha kölcsön is szoktam kapni könyveket, de ez bizalmi kérdés.”

Egy mai tizenévesnek milyen olvasmányt ajánlana?

„Attól függ, hogy az illető mennyire nevezhető olvasónak. Ha nem szeret olvasni, akkor könnyedebb műfajjal kezdenék, pl. Agatha Christie-vel vagy Sherlock Holmes- történettel vagy éppen Szabó Magda valamelyik

írásával. Nem lányregény és nem ifjúsági regény, csak annak tartják az Abigélt, de sokrétű, nagyon jó könyv. Rejtőt is ajánlanám, bár nem mindenki szereti azt a fajta humort, amit ő képvisel a magyar irodalomban. És Böszörményi Gyulát is tudnám javasolni, a Gergő és az álomfogók szerzőjét a tizenéveseknek. Érdekes varázsvilágot teremtett, magyar viszonylatban. A klasszikus magyar ifjúsági regényeket azért nem mondom, mert ők ott vannak a kötelező irodalmi kánonban. Nem vagyok benne biztos, hogy annak a korosztálynak való, mint amelyiknek szánják ezeket az olvasmányokat. Mindannyian vágyunk arra, hogy egy kicsit könnyedebb vagy humorosabb vagy legalább ha nem is „happy end”-del záruló, de vidám történeteket is olvassunk. Például Karinthytól a „Tanár úr kérem”-et ilyennek tartom. A nagyobbaknak már biztos, hogy ajánlanám A Gyűrűk Urát, Tolkien tündérmeséjét. És verseket. Mert amikor nagyon fáj, amikor a „semmi ágán ül szívem”, érdemes elővenni József Attilát, Weöres Sándort vagy épp Apollinaire-t. A fiúknak szoktam mondani, amikor morognak, hogy Shakespeare-től kell memoritert tanulni, hogy nem baj, ki tudja, lehet, hogy majd jól jön ez a tudás, amikor éppen egy kislánynak fognak udvarolni ilyen sorokkal:

"Az vagy nekem, mint testnek a kenyér/ S tavaszi zápor fűszere a földnek."

Lehet így is bókolni, akár a XXI. században élünk, akár későbbi korokban.
- mondja mosolyogva.

Hogyan adja tovább a könyvek iránti szeretetet a magánéletben és az iskolában? Miben nyilvánul ez meg?- érdeklődtünk.

„Nagyon régóta őrzök egy Széchenyi-idézetet, amit még a történelemtanárom írt az emlékkönyvembe: „A tett tehát az első, a szó a második.” Én ezt így értelmezem: Ne csak beszélj, hanem cselekedj is! A személyes példa, amit a tetteiddel tudsz mutatni, lesz az, ami majd hatni fog. Hiába mondogatja az ember a gyerekeinek, hogy „Olvass, olvass, olvass!”. Mindaddig nem teszik, amíg ők maguk nem érnek meg rá. Lehet, hogy mindegyik más-más életkorban, de olvasóvá válik. S közben engem is folyamatosan látnak olvasni!”

Az iskolában Kluka Hajnalka tanárnővel 7 éve rendezték meg először az Olvass többet! irodalmi vetélkedőt. Azóta már nemzetközivé vált ez a megmérettetés, s online fordulókkal kibővítvé szervezik. Második éve táborba is tudják vinni a legjobb olvasókat, tavaly Bánkútra, most Hajdúszoboszlóra sikerült eljutniuk. „Szerintem csak így lehet. Ha szívügy az, amit teszel, annak meglesz az eredménye.

Kezdeményezésünkhöz ismeretségeink révén kapcsolódnak máshonnan is, más iskolákból is kollégák, illetve olvasó diákok. Azért mondtam azt, hogy nemzetközi ez az irodalmi vetélkedő, mert már Erdélyből, Kovásznáról és Szlovákiából is vannak olvasóink. De a Kossuth gimnáziumból, a Diószegi szakközépiskolából, a létavértesi Arany János Általános Iskolából idén szintén szép számmal vettek részt diákok ezen a versenyen. Tapasztalatom szerint nem igaz az, hogy ma nem szeretnek olvasni a gyerekek. Csak meg kell találni a számukra megfelelő könyvet. Ehhez energia, erő, munka, kitartás, de főleg elhivatottság kell."

Melyik tanárnő kedvenc könyve?- tettük fel az utolsó kérdést.

„Féltem ettől a kérdéstől, mert nem biztos, hogy meg tudom válaszolni. Talán Weöres Sándor kötete, *A teljesség felé*. Egy könyv azért lehet a kedvenced, mert vagy szereted azt a történetet, amit olvasol benne, vagy valamiért fontos a számodra a kötet. Azért, mert valakitől kaptad, vagy olyan élethelyzetben segített téged át, olyan nehéz pillanaton, amit sose felejtesz el neki. Ez a könyv ilyen a számomra. A legutóbbi olvasmányélményeim közül feltétlenül meg kell említeni azonban Marlo Morgan Vidd hírét az örökkévalónak című regényét, amit nemrég sikerült megszereznem. Ez a folytatása a Vidd hírét az igazaknak című írásnak, amit nagyon szerettem olvasni. Ahogy Szabó Magdát is: most például újraolvastam *Az ajtó* című regényét, ami ismét nagy hatással volt rám. A Márai-könyvek közül *Az igazi* és a *Kaland fogott meg leginkább*. Coelho *Az alkimista* című regénye azért tetszik nagyon, mert egy különös gondolatot fogalmaz meg az álmokról. Azt mondja: az igazi álomért, amit valóban be akarunk teljesíteni, tenni kell. Azért mindent meg kell tenni, mert egyébként nem akarjuk eléggé.

Szepes Máriát is nagyon szerettem olvasni, *A vörös oroszlán* című kötete is felkerül a kedvencek-listára. Francis Mayes, amerikai kortárs szerző sem maradhat ki a sorból, aki egy nagyon érdekes könyvvel, a *Napsütötte Toscanával* került be az olvasmányaim közé. Nagyon szerettem még Jókai Annát olvasni, például a *Jákob lajtorjáját*, vagy Émile Ajartól az *Előttem az élet* című regény is kihagyhatatlan- az „Olvass többet!”-ben is ajánlottam olvasásra.

Látjátok, a kedvenc könyv mindig az, amit éppen olvas az ember, és nem tudja letenni....

*A riportot 2012 májusában készítették:
Hegyi Tamara és Gyulai Ágnes 7. A osztályos tanulók.*

"Kötelező olvasmány is jelenthet élményt!"

Beszélgetés könyvről, olvasásról Gurbán Györggyel, a Hajdúszoboszlói Városi Televízió főszerkesztőjével

2013. június 23-26 között az „Olvass többet!” nemzetközi irodalmi vetélkedőn kiemelt helyezést elért diákok részt vehettek az immáron harmadik alkalommal megrendezett „Olvass többet!” táborban. Az egyik napon ellátogattunk a helyi televízió szerkesztőségébe, ahol betekintheztünk a média világába. Ekkor alkalmunk nyílt arra is, hogy elbeszélgessünk Gurbán Györggyel, a Hajdúszoboszlói Városi Televízió főszerkesztőjével könyvekről és olvasási szokásairól.

Nagyon sokat jelent számára a könyvek világa, az olvasás, hiszen egész életében újságíró szeretett volna lenni. Ehhez pedig elengedhetetlen volt, hogy az ember megfelelő minőséget és mennyiséget olvasson-tudtuk meg a beszélgetés elején. „Nagyon fiatalon, már az iskolakezdés előtt tudtam írni és olvasni, habár ez egyáltalán nem nyerte el a tetszését általános iskolai tanítóimnak. Anyám is pedagógus volt, és az iskolában megígértették vele, hogy nem tanít meg idő előtt olvasni. Nos, ő állta a szavát, azonban az élet közbeszólt. Az udvarban, ahol laktunk, volt egy nálam két évvel idősebb fiú, akinek nagyon nehezen ment az írás és az olvasás. Délutánonként járt hozzá egy tanítónő korrepetálni, én meg az a fajta gyerek voltam, aki mindig azt akarta csinálni, amit a másik. Így amíg őt próbálták megtanítani olvasni, nekem is sikerült ezt a képességet elsajátítani. Szegény édesanyámnak aztán persze eredménytelenül magyarázta, hogy nem ő volt a „bűnös”.

Gyermekkori emlékeit idézve az olvasásról mesél a tanítócsaládról, amelyből származik, ahol az egész család arra törekedett, hogy minél hamarabb megismertessék a könyvek világával. „Nálunk hétköznapi dolognak számított az olvasás. Főleg a nagyapám volt az, aki rengeteget mesélt nekem, már egészen kicsi koromtól kezdve.” – emlékszik vissza.

Ma már ő olvas fel kislányának. "A mai világban már sokkal nagyobb kihívást jelent mindez. A gyermekeket számos inger éri. Például én 14 éves voltam, amikor először televízió került a családba; ma már ez szinte elképzelhetetlen. Sokkal inkább nézik a meséket, a könyvek filmfeldolgozásait, mintsem olvassák azokat. Pedig a könyvek elolvasása jóval intenzívebb élményt nyújt, hiszen magunknak kell a karaktereket elképzelnünk, világot teremtenünk, amiben a történet játszódik. Nehéz megszerettetni a gyerekekkel az olvasást, de a kedvüket annál könnyebb

elvenni tőle. Ha el akarjuk érni, hogy a gyermek ne akarjon elolvasni egy könyvet, kötelező olvasmánnyá kell tenni. Azonnal utálni fogják sokan.

Kötelező olvasmányok...? Hogyan viszonyult hozzájuk gyermekként?-tettük fel a kérdést. „Nem szeretnék hazudni, én sem olvastam el mindegyiket. Azonban voltak köztük olyan könyvek, amiket nagy élvezettel olvastam. A gyermekem most végezte el az ötödik osztályt, s éppen A Pál utcai fiúk volt a soros. Emlékeztem, hogy gyermekként mennyire szerettem azt a könyvet, így újra fellapoztam. Számtalan olyan dologra jöttem rá, amire 10 évesen az ember nem tud figyelni. Tehát a kötelező olvasmányokkal nincsen semmi baj, hiszen érdekes könyvekről van szó, viszont szerintem gyakran túl korán, rossz életkorban kerül a diákok kezébe egy-egy írás. Sajnos ez a helyzet a versekkel is. A költeményeket meg kell érteni, elég érettnek kell lenni ahhoz, hogy tudjuk, milyen jelentés áll a szavak mögött. Erre pedig szerintem nem áll még készen a fiatalabb korosztály.

A mai fiataloknak a kötelező olvasmányokkal kapcsolatban azt tanácsolja, hogy próbáljanak kicsit pozitívabban hozzáállni ezekhez a könyvekhez. Ne utálják már akkor, mielőtt elkezdik olvasni! Nyilvánvalóan minden kötelező olvasmány okkal vált azzá. Mindenben meg lehet találni a jót, egyszerűen csak el kell vonatkoztatni attól, hogy ez egy teljesítendő feladat.

Meg tudna nevezni kedvenc író, költőt, esetleg egy művet?-érdeklődtünk.

„Elgondolkodtató kérdés, hiszen mindenfélét olvastam, és nagyon nehéz lenne leszűkíteni a kört csupán egy konkrét személyre vagy könyvre, illetve versre. Nagyon szeretem Adyt, rengeteget olvastam tőle, az életébe is igyekeztem betekintést nyerni. Volt olyan szerencsém, hogy nemcsak az érettségim, hanem később az egyetemem is őt húztam ki tételként. A másik író, aki igazán közel áll hozzám, hiszen a szakdolgozatomat is róla írtam, Karinthy Frigyes volt. De a végtelenségig tudnám sorolni, hogy kitől és mit olvastam szívesen.”

Ha lehetősége nyílna rá, hogy találkozzon egy napjainkban már nem élő íróval vagy költővel, szívesen visszamenne például a '20-as, '30-as évekbe, és leülne az asztalhoz, ahol mondjuk Babits, Kosztolányi és Karinthy beszélget. Akivel feltétlenül találkozna, az Ady Endre. „Megannyi történetet ismerünk róla. Tudjuk, milyen volt, szeretett nagyvilági életet élni, szívesen mulatott éjszaka is. Egyszer felkeresték késő éjszaka, hogy szükség lenne rá, mert le kell fordítani egy francia

verset. Ő pedig az elfogyasztott, alkoholban igen gazdag italoknak köszönhetően nem igazán tudott már se írni, se olvasni - csak hallani. Mégis tollba mondta fejből magyarul a verset, tökéletes rímeléssel együtt. Az ilyen sztorik megélnének egy időutazást...- teszi hozzá mosolyogva.

A riportot 2013 júniusában Domokos Fanni, 12. B osztályos tanuló készítette.

„...az emberiségnek igénye lesz arra, hogy magába mélyedjen, és ezt csak az irodalom és a költészet tudja megteremteni.”

Beszélgetés könyvről, olvasásról Csikos Sándor színművésszel.

Csikos Sándor Kazinczy-és Csokonai-díjas érdemes művésszel, iskolánk művésztanárával a Debreceni Ady Endre Gimnázium könyvtárában beszélgettem.

Először azt kérdeztem tőle, hogy a szülei rendszeresen olvastak-e neki.

„Nem, nem olvastak, mert amikor én születtem, az édesapám a fronton volt. Amikor 2 éves lettem, hazajött. Azt mondták nekem, hogy ő az édesapám, de számomra ő egy katona bácsi volt. Ekkoriban a gazdaságot édesanyám vezette, úgyhogy az olvasásra nem volt idő. A felszabadulás idején szüleimnek nagyon sokat kellett dolgozniuk, hogy fenn tudják tartani a családjukat, majd édesapám Pestre ment, én édesanyámmal maradtam itthon. Ekkor már nem volt szükségem arra, hogy olvassanak nekem. Volt egy-két kötet az Erdélyi Szépmíves Céh kiadásában, például Nyíró József Uz Bence című regénye, amit még mindig őrzök az emlékezetemben. Sajnos ezeket a köteteket elvitték az oroszok, talán a kötésük miatt, bár azt nem tudom, mire használták. De van egy Petőfi-kötetem, amit édesapámtól kaptam, azt még mindig őrzöm, mint családi ereklyét.

Ezután a kötelező olvasmányokhoz való viszonyulásáról kérdeztem.

„Én akkoriban már elég sokat olvastam, mert nagyon érdekelt. Volt egy jó barátom, akivel versenyben voltunk, melyikünk olvas el több könyvet, és így például elolvastunk körülbelül 10 Verne Gyula - művet, pontosan már nem tudom, melyeket. Elolvastam a kötelező olvasmányokat is. Úgyhogy, azok sem kerültek el a figyelmemet.”

Később a **gyermekkori kedvencét** kérdeztem tőle. „El kell mondanom egy nagyon furcsa történetet ehhez. Volt két tehenünk, az egyiket a takarmány ára miatt kénytelenek voltunk eladni, és mivel a két tehen körülbelül 10 évet együtt élt, együtt mentek, együtt álltak az istállóban, az a tehen, ami nálunk otthon maradt, úgy elszomorodott, hogy állandóan nézte az istálló ajtaját, és bőgött, és nem akart enni sem. Elapadt a teje. És így délelőtt, mikor én iskolában voltam, édesanyám ült ott mellette, hogy ne legyen egyedül, délután pedig én voltam ott. Ekkor egy petróleumlámpa fényénél olvastam, ameddig a tehenünk megette a

délutáni takarmányadagját. Itt olvastam Móricz Zsigmond Légy jó mindhalálig című könyvét, és A boldog embert. A boldog ember nagyon nagy hatással volt rám. Azt tanította nekem, hogy meg kell tanulnunk örülni az élet kisebb dolgainak is, hiszen egy boldog ember mindennek tud örülni."

Ezt a könyvet később felnőttkorában újraolvasta, és persze már teljesen más szemmel nézte, mint akkoriban. „Móricz Zsigmond iránti csodálatom ugyanúgy megmaradt, Nyilas Misit mindig előveszem, egy-egy Móricz-kötet mindig mellettem van. Most olvastam például Az Isten háta mögött című művét. Egészen fantasztikusnak tartom az írónak azt a képességét, ahogy le tud írni egy-egy jelenetet, mély átéléssel, s szinte érezni az illatát, látni a fényeit, a szoba berendezését és a benne mozgó embereket."

Megkérdeztem, hogy olvasott-e rendszeresen gyermekének?

„Hogyne, persze. Nagyon sok népmesét olvastam neki. Szűcs Sándor neves néprajzkutató volt a karcagi múzeum igazgatója, akinek én mint diák gyűjtöttem közmondásokat, néprajzi adatokat. Ennek az úrnak megjelent egy mesegyűjteménye, később, már halála után a Madárkereső királyfiak címmel, amely kunsági, sárréti népmeséknek a gyűjteménye. Ebből a könyvből olvastam fel mindig a fiamnak. Minden este, természetesen akkor, amikor nem játszottam a színházban."

Nincs kedvenc írója, költője. „El szoktam mondani a gyerekeknek is, hogy a magyar költészetet úgy látom én, mint egy hegyvonulatot, aminek vannak kiemelkedő magasságai. Ott van például Petőfi Sándor és Arany János, vagy Ady Endre és József Attila, de megemlíthetjük Madách Imrét is. Úgy vélem, nincsen olyan, hogy legjobb, vagy kedvenc, mert én az egész magyar irodalmat szeretem. Teljesen el vagyok bűvölve a magyar irodalomtól, és nagyon örülök annak, hogy magyar nyelven beszélhetek, és érthetem ezt a fantasztikus költészetet, irodalmat."

Kíváncsi voltam arra is, hogy szeret-e, szeretett-e könyvtárba járni.

„Hogyne, könyvtárba járó voltam gyerekkoromban és ma is. Rendszeresen járok az Ady Endre Gimnázium könyvtárba. Régen a karcagi iskolában ez úgy működött, hogy volt egy osztályfőnöki óra, amikor a könyveket behozta az osztályfőnök úr, és föl lehetett iratkozni kölcsönzésre. Ez még általános iskolás koromban volt. Emlékszem, volt egy népszerű könyv, a „Hogyan lett az ember óriás?". Nagy alakú kötet volt. Nem tudom, hogy akkoriban miket olvastam, de nagyon sokat

olvastunk. Az iskolánkban nem volt könyvtár, csak az osztályfőnöktől kaptunk kölcsön könyveket. Arra már nem emlékszem, hányat, körülbelül 20 könyvet."

Mostanában is magyar írók könyvét olvassa. „Nemrég sokat olvastam Szabó Magdától, mivel rendeztem is a Régimódi történetet. De most olvastam Szilágyi István Kő hull apadó kútba című művét. Sokszor veszek elő Móricz Zsigmond- könyveket. Olvasgatok Krúdy Gyulát is. Mikor fáradt vagyok, vagy esetleg rossz hangulatom van, előveszem, és egy olyan csodálatos világot látok, amibe bele lehet feledkezni. A Szindbádöt filmen is nagyon szeretem. Elzsongít a világa, a férfiak és a nők leírása, ahogy Krúdy képes írni egy-egy nőről, például ahogy a függöny mögött várja a szerelmét vagy az udvarlóját. Gyönyörű."

Mit mondana, illetve tenne annak érdekében, hogy a mostani számítógépes világunkban a gyerekek többet olvassanak, és többet járjanak könyvtárba?

„Ez nehéz kérdés. Abban reménykedem, hogy a könyvnek a hatása sosem múlik el. Az teljesen más helyzet, amikor a számítógép elé leülök. Ott nem fogok olvasni, hiába van fent az interneten a magyar irodalom legjava. De az teljesen más, mint amikor este lefekszem, kinyitom a könyvet, és olvasok egy kicsit. Vagy amikor ráérek a nap bármely szakában. Nagyon sokat olvasok, például arra készülve, hogy itt az iskolában tanítsak. Mikor a doktori munkámat írtam Madách Imréről, szintén nagyon sokat olvastam. A tanításról, mint olyanról, az a véleményem, hogy nagyon hiányos a mai irodalomoktatás, és én ennek pótlására úgy gondolom, hogy próbálok az egész magyar irodalomról áttekintést nyújtani Janus Pannoniustól kezdve Balassi Bálinton keresztül Bethlen Gábor önéletrajzi írásán át Petőfi levelezéséig. A János vitézt, A helység kalapácsát, egy Arany-balladát kötelező ismerni és elmondani. Vagy éppen a nyugatosok hihetetlen költészetét is ismerni kell. Ezeket mind nagyon fontosnak tartom. A technikai kultúra mellé felsorakozik a humán kultúra is. Mert az emberiségnek igénye lesz arra, hogy magába mélyedjen, és ezt csak az irodalom és a költészet tudja megteremteni."

Talán legjobban a reformáció és reformkor az, ami megfogja, ezeknek a korszakoknak szívesen olvassa az irodalmát. „Nagyon izgalmas a reformáció korabeli irodalom is. A reformáció, ellenreformáció kora. Kedvelem az 1848-49-es szabadságharc korszakát is. Említeném itt Petőfi Sándor költészetét, vagy éppen Arany Jánost. De van számomra még két

kedves „hegycsúcs”, az egyik Ady Endre, a másik József Attila munkássága.”

Szívesen ajánlja olvasásra A Pál utcai fiúkat. De ugyanúgy remekműnek tartja a Légy jó mindhalálig című regényt. „Fantasztikus olvasmány Arany János és Petőfi Sándor egymás közötti levelezése. A barátságuk, a humoruk, ahogy froclizzák egymást, ahogy megszólítják a másikat, egyszerűen remek. A mai magyar költők közül nehéz a választás. A mai magyar költészet nem igazán felel meg az előadóművészetnek. Nagyon kevés olyan vers van, ami hálás előadói feladat lenne. Mindig megveszem a Szép versek kötetet, de alig-alig találok benne egy-két verset, amit tudok ajánlani gyerekeknek. Olvasom a mai magyar költészetet. Érdeklődéssel figyelem, de a Nyugat nemzedékét kedvelem. Visszatérve előző kérdésedhez, sok törekvés van. Van az iskolánkban egy verseny, az Olvass többet!. Emellett az irodalomoktatásnál kellene az olvasásra nevelést elkezdeni. Ott kellene megszerettetni a tanulókkal a magyar irodalmat. De ott is borzasztó nagy melléfogások vannak szerintem. Felvételin Ady *Őrizem a szemed* című versét mondta egy 14 éves gyerek. Nem értem, mi köze van neki ahhoz a vershez, nem való még egy 14 évesnek. Ha olyan irodalmi anyagot ismerhetne meg, amihez köze is van, akkor talán megtalálná a saját gyönyörűségét és lelkesedését benne, és olvasó emberré válna. De így nem lesz belőle olvasó. Sajnos azt látom a felvételikén is, hogy egyre kevesebbet olvasnak a gyerekek, egyre vacakabb irodalmat, vagy egyáltalán nem is olvasnak. A kultúra mindig is egy vékony rétegnek a kiváltsága vagy szórakozása volt. Ma sokkal több diplomás van, sokkal jobb a választék, és a nagy számok alapján sokkal több kellene, hogy legyen azoknak a száma, akik érdeklődnek a kultúra, az irodalom vagy a költészet iránt, jóval több, mint 100-200 évvel ezelőtt. De nem így van, mert a humán kultúra most sajnos másodlagos. Technokrata világban élünk, és az a fontos mindenkinek, hogy megéljen, minél gyorsabban építsen karriert, minél hamarabb gazdagodjon meg. Ennek következménye az is, hogy a beszédünk is hihetetlenül fölgyorsult. Elszörnyedve hallgatom a rádiót vagy a televíziót, hogy milyen magyartalanul és hadarva beszélnek, nem tartanak szünetet, nem gondolnak arra, hogy nekem meg kellene értenem, amit ők mondani akarnak. Ennek ellenére úgy gondolom, van remény. A magyar kultúra napján Szatmárcsekén felcsendül a Himnusz a kis templomban, s annyian vannak, hogy alig lehet beférni. Az a sok ember mind azért gyűlik össze, hogy megünnepelje a Himnuszt.

Reménykeltő az is, hogy mi itt ülünk, és könyvekről, olvasásról beszélgetünk."

A riportot 2014 januárjában készítette: Kiss Fruzsina 9. Ny/D osztályos tanuló.

„Olvass többet, mert sokkal jobb ember leszel tőle!”

Beszélgetések könyvről, olvasásról Vavra Bencével és a ByTheWay együttes tagjaival

Vavra Bence 2013-ban érettségizett iskolánkban, az akkori 13. D osztály tanulójaként. Vele kezdődött a beszélgetés. Időközben megérkezett az együttes többi tagja is: Feng Ya Ou Ferenc, Patocska Olivér és Szikszai Péter.

Bence, gyermekkorodban mi volt az első benyomásod, amit a könyvek kapcsán megjegyeztél? Olvastak-e neked a szüleid? Beszélgettetek-e könyvekről?- tettük fel az első kérdést.

„Hála Istennek olyan családban nőttem fel, ahol a könyvek előtérbe kerültek a tévéhez képest. Minden este olvastak nekem, anyukám is, nagymamám is. Mindig úgy aludtam el, hogy esti mesét hallgattam attól, aki altatott. Ahogy egyre nagyobb lettem, úgy komolyabb irodalmakat is olvastak nekem.”

Volt olyan meghatározó személy gyermekkorodban, akit rengeteget láttál könyvekkel, aki könyvet adott, esetleg ajánlott neked?

„Anyukámtól szülinapra, illetve karácsonyra még ma is könyveket kapunk a testvéremmel. Ők nagyon szeretnék megtartani azt a „hagyományt”, hogy minél többet olvasson az ember, főleg a mi családukban. A nagynéném magyar szakos tanár, ezért tőle is mindig könyveket kaptam. Az egész családom meghatározó volt, hiszen mindannyian olvasó emberek. Apukám most is egy helyesírási szótárt adott karácsonyra. Pedig már leérettségiztem magyarból! Szeretné, ha a közösségi oldalakon pontosan, helyesen fejeznénk ki magunkat.”

Melyek azok az első könyvek, amiknek a címére is emlékszel? Vagy nincsenek ilyenek, csak az ragadt meg, hogy esti meséket hallgattál?- faggattuk.

„Nagyon-nagyon szerettem Varró Dániel Túl a Maszat-hegyen című művét, még a felvételre is azzal jöttem, meg a Lecsöppenő Kecsőp Benővel. Talán a Túl a Maszat-hegyen az első könyv, ami megmaradt. Készült belőle egy hangoskönyv és egy színdarab is, itt a Csokonai Színházban. Először olvasták nekem, majd én olvastam, később megtanultam, aztán pedig megnéztem a színházban. Szóval ez a könyv elég nagy szerepet játszik az életemben. Mostanában nem láttam, de szép emlékek kötődnek hozzá.”

Azért szereti ennyire Varró Dánielt, mert fantáziadús, megragadja azt a nyelvet, amit az összes gyerek szeret. „Nem tudok olyan gyereket vagy fiatalot mondani, akinek ne tetszene. Az a jó benne, hogy tetszik az 5, a 10, a 15, a 20 és az 50 éveseknek is. A II. Nemzetközi Debreceni Könyvfesztiválon 2005-ben Varró Dani is részt vett. Akkor dedikálta nekem a kötetét.”

A kötelező olvasmányokkal is úgy volt, hogy mindent elkezdett olvasni. Ha nem tetszett, nem tudta elolvasni, csak nagyon nagy nehézségek árán. „Ami tetszik, vagy ami megragad, azt elolvasom, és ha tetszik egy könyv, akkor azt nem tudom letenni. Szeretem a novellákat. Hogyha elolvastam egy novellát, nem volt biztos, hogy elsőre tetszett, de szerencsére olyan tanáraink voltak, akikkel nemcsak irodalmi szempontból elemeztük a műveket, hanem a mélyükre is ástunk. Akkor egyre jobban kezdtek érdekelni ezek a történetek.”

Mostanában sajnos kevés ideje van olvasni, ami szabadideje marad, azt inkább a családjával és a barátnőjével tölti. Régebben a nagymamájának olvasott fel könyvekből, pl. az Egy csepp emberség című sorozat köteteit.

„Voltak olyan hétvégék, mikor elmentünk Mamáékhoz Szegedre, és ott nem nagyon volt más programom; hát olvastam. Inkább a tinédzser krimik ragadtak meg, és Agatha Christie-t is nagyon szerettem vagy Müller Péter írásait. A Jóskönyv pl. olyan könyv, amit ha kinyitasz valahol, véletlenszerűen, s elolvasod a fejezetet, ahol kinyílt, elgondolkozol, és rájössz, hogy tényleg igaz, amit üzen számodra, akkor és ott, amikor olvasod.”

Említetted, hogy magadtól inkább kortárs irodalmat olvasol, de mivel ide jártál az Adyba, drámatagozatra, itt biztos sok klasszikus művel is megismerkedtél.

„Sokkal, igen, elég sokkal. Ami érdekelt, azzal megismerkedtem. Színdarabokat is csináltunk belőlük. Örkény István Pisti a vérzivarban, Anatole France A pingvinek szigete című művét is feldolgoztuk többek között. Spiró György Koccanás című darabját látva elkezdtem kortárs drámákat olvasni. Nagyon megtetszett az a dráma.”

Van egy mondat, egy idézet, amit az édesanyjától hallott sokszor: „Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.” Ő mondta nekem, először talán akkor, amikor 10 éves voltam. Nagy hatással volt rám ez a Weöres Sándor- idézet. Annyira, hogy a szalagtűzőnkön - ahol én mondhattam az osztályom nevében a búcsúbeszédet - ezt a részletet is

felidéztem a Szembe-fordított tükrök című írásból. Szerintem ez egy olyan motiváló mondat, aminek mindig előtted kell lennie: Bármit elérhetsz! Nézzétek meg, nagyon sok könyv arról szól, hogy van egy kissrác vagy egy 30 éves, akinek van egy álma, és az egész könyv arról szól, hogy beteljesíti ezt az álmot."

A gyerekeidnek mit fogsz majd olvasni?

„Gyerekeimnek elsősorban gyerekmeséket, gyerekverseket. Nagymamám tudta fejből az egész Toldit. Sokszor mesélte nekem, mindig fejből. Nagyon-nagyon sok verset tudott, az ő korukban rengeteg memoritert kellett megtanulni. Talán az ő példáját fogom követni."

Van olyan karakter, akire felnézel?- érdeklődtünk.

„Általában a regényeket úgy írják meg, hogy lehessen velük azonosulni. Harry Potterrel is lehet, ő is egy velünk egykorú fiatal, akivel csodálatos dolgok történnek. Kedvenc könyvem nincsen. Lehet, hogy furcsán fog hangzani, de elolvastam az összes Alkonyatot és Harry Pottert is."

Utoljára légy szíves, fejezd be ezt a mondatot:Olvass többet, mert...

„Olvass többet, mert sokkal jobb ember leszel tőle, sokkal többet fogsz tudni! Ha többet olvasol, akkor talán te is rájössz arra, hogy mik azok a célok, amiket el szeretnél érni az életben! Segítenek rájönni a versek, a könyvek, hogy mit szeretnél elérni az életben. Ha olvasol, jó emberekkel ismerkedhetsz meg, mert akik olvasnak, azok általában jó emberek. Ne tedd le a könyvet, vidd magaddal! Ha véletlenül eltévedsz, akkor nyisd ki, és olvasd el még egyszer azt a mondatot, ami neked üzen, és akkor eléred a céljaidat!"

A Bencével való beszélgetésünk ezen pillanatában toppant be *Oli*, *Sziki* és *Ya Ou*, ugyanis ők Budapestről érkeztek, ellentétben Bencével, aki már pár napja Debrecenben tartózkodott. Elmondtuk a fiúknak, hogy ez a riportsorozat négy évvel ezelőtt kezdődött az abba az osztályba járó tanulók közreműködésével, ahova Bence is járt.

Első kérdésünk hozzájuk is az volt, hogy gyermekkorukban miket olvastak nekik a szüleik?

Sziki: - Hú, de régen volt!

Oli: - Volt egy Képes Bibliánk, amiből nekem minden este esti mesét olvasott anyukám, bibliai sztorikkal. A családom egyik része vallásos, a másik része nem annyira. Megengedték, hogy eldöntsem, hogy szeretnék-e vallásos lenni, vagy sem, ezért hittanra is járattak, meg a Képes

Bibliából olvastak nekem esti meséket, Sámsonról és hasonlókról. Továbbá Walt Disney- könyvekből olvastak fel nekem meséket.

Sziki:- Amennyire rémlik, én tanító jellegű állatmesékkel találkoztam először.

Oli:- A Három kismalac a legjobb!

Ya Ou:- Nálam egy kicsit speciálisabb a helyzet. Apukám kínai, és ő nem nagyon olvasott nekem meséket, anyukám is inkább énekelt nekem. Ha olvastak, akkor nem könyvből, hanem mindenféle régi magyar meséket, diavetítéssel, a falra kivetítve meséltek.

Elovestátok-e a kötelező olvasmányokat?

Sziki:- Nekem olyan tanárom volt, aki rákényszerített, hogy elolvassuk őket, ami néha nem is volt baj, de egy dolgot nem szerettem a mi oktatásunkban. Gyakran előfordult, hogy nagyon meg akarták határozni, mit gondoljak arról az adott műről. Jobban szerettem volna, ha kifejtettem volna a saját véleményemet.

Ekkor megcsörrent Bence telefonja. Kiderült, hogy még egy másik interjút is adniuk kell a debreceni fellépés előtt. Ezért beszélgetésünket azzal zártuk, hogy megkértük a három fiút, Bencéhez hasonlóan fejezzék be a mondatot: Olvass többet, mert...

Sziki:- Olvass többet, mert nagyon sok tudást szerezhetsz a könyvekből!

Oli:- Olvass többet és hangosan, hogy a beszédtechnikád javuljon, mert nekem borzalmasan rossz! A szókincs fejlődése érdekében érdemes olvasni, a logikád javul. Olvass több embertől ugyanarról a témáról, és legyen saját véleményed, ne mások véleményét kövesd!

Ya Ou:- Ehhez már nincs mit hozzáfűzni, úgy gondolom.

Nagyon örülünk, hogy a fiúk megosztották velünk élményeiket, gondolataikat. Érdekes volt meghallgatni, hogy a mai huszonevesek hogyan vélekednek az olvasásról, könyvekről. Sajnos a beszélgetés félbemaradt, mert már várták őket. Búcsúzóul még megígérték, hogy támogatni fogják sajátos eszközeikkel ezt az olvasást népszerűsítő programot. Reméljük, nem feledkeznek el az ígéretükről!

*A riportot 2014. február 21-én készítették:
Hegyi Tamara 9. A és Farkas Patrik 9. Ny/B osztályos tanulók.*

"Próbálok annyi ismert irodalmat olvasni, amennyit tudok."

"I try to read as much well-known literature as I can."

Beszélgetés könyvről, olvasásról Oscar Thomasszal és Ben O. Zookkal, a Virginia államban található Purcellville városi Loudoun Valley High School diákjaival.

Iskolánknak kitűnő kapcsolata van egy amerikai iskolával, a Virginia államban található Purcellville városi Loudoun Valley High Schoolal. Az egyik ottani tanár, Kent Bailey a Debreceni Ady Endre Gimnáziumban tanított 1 évig mint angol lektor.

Ez a kapcsolat teszi lehetővé, hogy magyar diákok Amerikába, amerikai diákok Magyarországra jöjjenek. 2014. március 11-én az amerikai diákok megérkeztek iskolánkba. Remek lehetőség volt arra, hogy tovább bővítsük az interjúk kínálatát. Oscar Thomast és Ben O. Zookot kérdeztük olvasásról és a külföldi kötelező olvasmányokról. Örömmel válaszoltak minden kérdésre az iskola könyvtárában.

Do you often read? And if so, what do you read?

Ben: I read every day, I mostly read the news, political stuff and a lot of history. But I read a lot of books & plays, too. Regarding books I tend to read either non-fiction or novels, such as Blood Meridian by Cormac McCarthy or Inherit Vice

by Thomas Pynchon. Some of my favorite plays are Red (not the film) by John Logan or anything by Sam Shepard.

Szokatok olvasni? És ha igen, mit olvastok?

Ben: Mindennap olvasok, főként híreket, politikai dolgokat. De olvasok sok könyvet és drámát is. A könyveket illetőleg nem szépirodalmi műveket, illetve regényeket olvasok, mint például Blood Meridian Cormac McArthytól vagy az Inherent Vice Thomas Pynchontól. Néhány kedvenc drámám egyike a Red (nem a film) John Logantól vagy bármi Sam Shepardtól.

And you, Oscar?

Oscar: I don't read so much history. I tend to read philosophical literature. I like Jean Paul Sartre, Albert Camus, Dostoyevsky mostly the well-known authors. I try to read as much well-known literature as I can.

És te, Oscar?

Oscar: Én nem olvasok olyan sok történelmi tárgyú könyvet. A filozofikus irodalmat szeretem. Kedvelem Jean-Paul Sartre-ot, Albert Camus-t, Dosztojevszkijt, többnyire ismert szerzőket. Próbálok annyi ismert irodalmat olvasni, amennyit tudok.

Do you like going to the library?

Ben: Sure, to study on work or stuff like that, but otherwise I don't use the library. I prefer buying my books rather than renting them.

That way I can read them at my own pace.

Oscar: Yeah I would say I do the same thing. The problem is I'll start a book, I'll get half-way through it, and then I'll find a book I like even more. Then I'll read half of that and eventually find another book. So I kind of need to have my own books because I would just keep renting them from the library and the library would never get them back.

Szerettek könyvtárba járni?

Ben: Persze, tanulni vagy ilyesmikért járok oda, máskülönben nem használok a könyvtárat. Jobban szeretem a könyveimet megvenni, mintsem kölcsönözni, azért, hogy a saját tempómban tudjam olvasni őket.

Oscar: Igen, azt mondanám, ugyanígy teszek én is. A probléma az, hogy elkezdek egy könyvet, eljutok a feléig, és akkor találok egy másik könyvet, ami még jobban tetszik. Ekkor elolvasom annak a felét, és találok egy újabb könyvet. Szóval fontos, hogy saját könyveim legyenek, mert csak kölcsönözném őket a könyvtárból, és a könyvtár soha nem kapná vissza őket.

Do you have any favourite books? If so, what are they?

Oscar: I enjoy some plays by Jean Paul Sartre that are collected in a book. No Exit in particular. I like a series of Sartre's books called The Roads to Freedom, especially the book The Age of Reason. I would have to say The Age of Reason is probably my favourite book.

Van-e kedvenc könyvetek? Ha igen, melyek azok?

Oscar: Szeretem Jean-Paul Sartre néhány drámáját, amelyeket egy könyvbe gyűjtöttek össze. A Zárt tárgyalást különösen. Kedvelem Sartre könyvsorozatát, az „Út a szabadsághoz”-t, főleg Az ész korát. Talán Az ész kora a kedvenc könyvem.

Ben: Any of the books I mentioned earlier are probably my favorites. I also really like the Brethren by Bob Woodward. Its hard picking one favorite book, and what is my favorite depends mostly on my mood. If I were to say whats my favorite book right now, it would probaly be Birth of a Tragedy by Nietzsche.

Ben: Bármelyik könyv, amit eddig említettem, valószínűleg a kedvencem. Ugyancsak nagyon kedvelem a Brethren című könyvet, Bob Woodwardtól. Nehéz kedvenc könyvet választanom. Az, hogy mi a kedvenc könyvem, főként a hangulatomtól függ. Ha meg kellene mondanom, hogy melyik a kedvenc könyvem, talán A tragédia születése lenne Nietzsche-től.

Who is your favourite poet or writer?

Oscar: My favourite poet would probably be Kipling. I like a lot of his stuff; it's very deep and dark and interesting.

Ben: I don't read much poetry, it's never interested me much, however I really do like Charles Bukowski. His poetry while might not be the best, I find very enjoyable to read.

Ki a kedvenc költők vagy írók?

Oscar: A kedvenc költőm talán Kipling lenne. Sok művét szeretem, nagyon mély, sötét és érdekes.

Ben: Nem olvasok sok verset, ez soha nem érdekelt igazán, azonban nagyon szeretem Charles Bukowskit. Az ő költészete nem a legjobb, én mégis nagyon élvezetesnek találom.

Do you get required readings at the school?

Ben: Yes we often do, some of the books we have read are Brave New World, 1984, Lord of the Flies and so on. I like the books that we do read but I'm not a huge fan that its required reading and we have to study the book for a grade, that I have never found to be much fun.

Oscar: It really depends on the class you're taking. I'm taking Advanced Placement Literature, which you could basically call Advanced Reading. We are required to read in that class. We have read works by Chinua Achebe, an African writer, and Joseph Conrad, who is very well known for his literature. However most classes don't require you to read as much. If they do it's usually just a textbook, not necessarily novels or plays.

Kaptok kötelező olvasmányokat az iskolában?

Ben: Igen, gyakran kapunk néhány könyv, amit olvastunk már: Szép új világ, 1984, A Legyek Ura. Szeretem a könyveket, amiket olvasunk, de nem vagyok rajongójuk a kötelező olvasmányoknak. A könyveket osztályzatért kell olvasnunk, amit sose találtam mókásnak.

Oscar: Tulajdonképpen attól függ, milyen osztályba jársz. Én emelt szinten tanulom az irodalmat, nekünk kötelező olvasni ebben az osztályban. Olvastunk már műveket Chinua Achebétől, aki egy afrikai író, és Joseph Conradtól, aki nagyon ismert. Azonban a legtöbb osztályban

nem szükséges olyan sokat olvasni. Ha olvasnak, akkor általában csak tankönyvet, nem feltétlenül regényeket vagy drámákat.

What did you read for the first time in your life?

Oscar: It must have been something my mom or dad tried to teach me to read. When I was little I had this book they would always read to me called The Halloweiner. The main character was a weiner dog named Oscar, which is why they always wanted to read this book to me. That is the first book I can remember. It was a picture book; funny things happened in it. It was obviously a childrens book, they didn't have me reading about philosophy at age 2.

Ben: The first book I read that I remember was the Butter Battle Book by Dr. Suess. Its about the Yooks who are in a cold war with the Zooks (you can see why I like it), because they eat their toast with the butter on a different sides and they can't agree on whats the right way to eat it. I like it now a lot too, because I am very interested in the Cold War era, and even though its a kids book, it sums up that era pretty well.

Mit olvastatok először az életetekben?

Oscar: Valami olyasmi lehetett, amivel anya vagy apa próbált olvasni tanítani. Amikor kicsi voltam, volt egy könyv, amit mindig olvastak nekem, The Halloweinernek hívták. A főszereplő egy tacskó volt, a neve Oscar, és emiatt akarták mindig olvasni nekem azt a könyvet. Ez az első, amire emlékezni tudok. Ez egy képeskönyv volt, vicces dolgok történtek benne. Nyilvánvalóan gyermekkönyv volt. Persze, hogy nem filozófiát olvastattak velem kétéves koromban.

Ben: Az első könyv, amire emlékszem, a Butter Battle Book Dr. Suesstől. Ez a Yookokról szólt, akik hidegháborúban álltak a Zookokkal (látható, miért szerettem), mert ők a vajat a pirítós másik oldalára kenték, és nem tudtak megegyezni, melyik a helyes módja a vajas pirítós evésének. Most is nagyon tetszik, mert nagyon érdekel a hidegháborús korszak, és annak ellenére, hogy ez egy gyerekkönyv, elég szépen összefoglalja azt a kort.

What book would you recommend to us to read?

Oscar: That's a tough one...I would have to say Heart of Darkness by Joseph Conrad. It's a very deep book. It's difficult to get through but once you finish it, it's very rewarding because it has a powerful message.

Ben: The Tale of Two Cities by Charles Dickens. I don't know why, but I just think its a book everyone should read. Its not my favorite, but I think its just a really good book.

Milyen könyvet ajánlanátok nekünk?

Oscar: Ez nehéz kérdés....A „Sötétség mélyén”-t mondanám Joseph Conradtól, ami egy nagyon mély könyv. Nehéz olvasni, de ha egyszer elolvastad, nagyon megéri, mert erőteljes üzenete van.

Ben: A Két város regénye Charles Dickensről. Nem tudom, miért, de úgy gondolom, ezt a könyvet mindenkinek el kellene olvasni. Nem a kedvencem, de úgy gondolom, nagyon jó könyv.

Ezzel a beszélgetéssel betekintést nyerhettünk 17-18 éves amerikai diákok olvasási szokásaiba, egy kicsit a gyermekkorukba s az ottani kötelező olvasmányokba is.

A riportot 2014. március 13-án készítette Zsolyomi Zsombor 9. Kny/C osztályos tanuló.

„Olyan vagyok az olvasással, mint aki bemegy a cukrászdába, és végig akarja kóstolni az összes tortát.”

Beszélgetés könyvről, olvasásról Gulyás Balázs színművésszel

Riportalanyunk, Gulyás Balázs iskolánk tanulója volt, majd tanulmányait a Színház és Filmművészeti Egyetemen folytatta. Színész, közgazdász, s jelenleg a Debreceni Ady Endre Gimnázium művésztanára.

Kérdéseink nyomán megtudtuk, hogy kisgyermekkorában a szülei rendszeresen olvastak meséket és verseket is neki, emlékezetes volt számára, amikor Mátyás királyról hallgatott történeteket. Tetszett az, ahogy igazságos módon bánt az emberekkel, ahogyan megleckéztette azokat, akiknek az kijárt.

Nem volt semmi problémája a kötelező olvasmányokkal. Nagyon ritka volt az olyan, ami nem tetszett. „Szerettem őket. Ami először eszembe jut, A Pál utcai fiúk. Szerintem nagyon fontos egy-egy könyv külső megjelenése, az, ahogyan megszerkesztik. Ezt a könyvet nagyon szerettem kézbe is venni. Voltak benne magyarázó szövegek, lábjegyzetek. Két dolgot vezetnék be a kötelező olvasmányok helyett. Az egyik, hogy egy-egy olvasmányt tüzetesen átnézetnék a diákokkal, akár mondatonként, bekezdésenként, hogy a szövegértésük fejlődjön. A másik, hogy kötelező olvasmányok helyett ajánlott művek lennének, amelyek közül a tanuló választhatna egyet, aminek nem a tartalmát kellene felmondani, hanem kreatív feladatokkal összekötve élvezetesebb lenne, és megszeretnék a diákok. Ennek az a pszichológiája, hogy az egyén a saját döntése mellett sokkal inkább kitart, mint abban az esetben, mikor megmondják neki, mit is olvasson. Az első része a „megoldásomnak” azért is lenne fontos, mert egy friss felmérés szerint a magyarországi lakosság harmada funkcionális analfabéta.”

Az adys években olvasta a legtöbb szépirodalmat, a drámákon kívül.

„Akkor volt egy olyan időszakom, mikor sokan ajánlottak nekem könyvet. Például osztálytársak. Azóta inkább én szemezgetek. Nálunk működött az, hogy ajánlottunk a másiknak könyvet, és beszélgettünk róluk, hogy „Hú ez nagyon jó volt, ezt olvasd el!”, meg kölcsön is kaptunk egymástól egy-egy olvasmányt. Például Felix Salten Bambi című könyvét meg is kaptam Barabás Richárdtól, az egyik volt osztálytársamtól. Ő megvette ezt a könyvet nekem, és dedikálta is, csak azért, hogy elolvassam. A könyv meglepő volt számomra, mert azt hittem, hogy gyermekeknek

íródott, mégis magával ragadó volt és mély tartalmú. Nagy meglepetés volt számomra.

Milyen témájú könyveket szeret olvasgatni?

Sokfélét. „Picit úgy vagyok ezzel, hogy nem feltétlenül a szépirodalomra összpontosítok. Nem főként az én elemőzsiám. Az egyik kedvenc mondásom - holott nem szoktam mondásokkal élni, de ezt nagyon igaznak tartom: „A tudás hatalom.” Mindig úgy közelítettem meg egy-egy könyvet, hogy ne csak történethez, hanem információkhoz is hozzájuthassak. Tehát a könyvtárban számomra minden egyes polc tartogatott érdekesebbnél érdekesebb olvasmányokat. Például most itt ülünk az angol könyveknél, nemrég vettem egy angol etimológiai könyvet, azt olvasgatom néha. Érdekesebbnek tartom az angol szavak eredetét. Amikor beszabadulok egy könyvesboltba, akkor is csak nézelődöm, minden polcnál meg-megállok. Nincsenek kifejezetten kedvenc részeim, hanem egyszer ezt, másszor azt választom. Nyitottnak érzem magam. Mindenből szeretnék egy picit magamhoz venni, és ezeket tudni, felhasználni és megtanulni. Ez is egyfajta szülői hatás. A szüleim ugyanis vegyészmérnökök, de bármiről kérdeztem őket kiskoromban, mindenre tudtak nekem választ adni. Hihetetlen volt számomra ez a képességük. Örülnék annak, ha én is tovább tudnám majd adni mindazt, amit tudok. Sokféle könyvet olvasok. Most például Az elit alakulat című történelmi témájú regényt. Szeretem a történelmet. Az is bizonyítja ezt, hogy annak idején történelemből tettem emelt szintű érettségi vizsgát. Ha nem vettem volna fel a Színház - és Filmművészeti Egyetemre, valószínűleg jogász lettem volna. Korábban Stephen Hawking Nagy terv című könyvét olvastam, ami fizikával kapcsolatos. Gerald Durrell Istenek kertje című könyvét is nemrég olvastam. Ebben a könyvben rengeteg tájleírás volt, élvezetes mű. Rockenbauer Pál Amiről a térkép mesél című könyve is nagyon tetszett. Tényleg összevissza olvasok. Az ágyam mellett most nyelvkönyvek vannak. Olyan vagyok, mint aki bemegy a cukrászdába, és végig akarja kóstolni az összes tortát.”

Kedvenc témaköre az ókor és a XX. század. „A középkor illetve az újkor kevésbé vonz. Van egy könyvsorozat, ami pár évvel ezelőtt jelent meg, ezt a sorozatot megvettem. Arról szól, hogy a főszereplő visszamegy időszámításunk előtt 100-ba, és Rómában tesz egy kitérőt. Az írója Philip Matyszak, aki eredetileg nem író, hanem történész.”

Rendszeresen jár könyvtárba. Amióta nálunk tanít, az Ady könyvtárba is. „Idén fejeztem be tanulmányaimat a Budapesti Corvinus Egyetemen,

ahol közgazdász diplomát szereztem. Előtte pedig a Színház és Filmművészeti Egyetem könyvtárába jártam. Ezekben a könyvtárakban nagyon sok érdekességre leltem. A Színház és Filmművészeti Egyetemen rengeteg drámát, szépirodalmat olvastam. A Közgazdasági Egyetemen sok olyan könyvet találtam, ami másképpen volt érdekes. Ezekben a könyvtárakban nem volt szükségem olvasókártyára."

Kortárs magyar szépirodalmat keveset olvas. A Színház című folyóiratnak azonban rendszeres olvasója.

„Közgazdászszemmel nézve a szegény kortárs magyar szerzőknek meg kell küzdeniük a „beérési idővel”. Ugyanúgy, mint egy-egy terméknek van ilyen időszaka, hacsak nem futtatják fel a terméket. Ebben az esetben a könyv nem lesz felkapott olvasmány. Ott van például A Da Vinci kód, amit szinte mindenki ismer. Ami pedig nehezen befogadható, azt információs költségnek hívják a közgazdászok. Aminek magas az információs költsége, azt mindig kisebb szegmens tudja feldolgozni. A szépirodalom, főleg a kortárs szépirodalom és a kortárs művészet ilyen. Jellemző ezekre a termékekre az, hogy csak a fogyasztás, a megtekintés és olvasás generálja a fogyasztásukat. Tehát ahhoz mindenkinek el kellene kezdeni kortárs szépirodalmat olvasni, hogy még többet olvasson.”

Érdeklődésemre elmondta, hogy szerinte miért fontos könyvtárba járni.

„Az egyik ok a tudás. Annak ellenére, hogy az internet korszakában élünk, és mindent meg tudunk nézni az okostelefonunkon, a tudásanyag, amit elolvasunk, mind-mind beépül a személyiségünkbe. Sokkal jobban tudjuk majd használni ezeket az ismereteket, amelyeket olvasás során elsajátítunk. Jobban tudjuk ezeket az információs anyagokat összekötni, kombinálni a többi információval. Tehát tényleg hosszú távon jön elő az ismeret. Rövid távon, ha szükségem van bármiféle ismeretre, beírom valamelyik internetes keresőbe, és máris megkapom a kért információt. De azok a morális kérdések, amelyeket felvet egy darab vagy bármilyen szépirodalmi mű, csak később érnek meg az emberben. A másik ok az, hogy élvezetes is olvasni. Sokan mondják, hogy a mai fiatalság nem olvas eleget. Nekem erről nincsen negatív képem. Úgy vélem, a fiatalok igenis olvasnak. Például én is rengeteget olvasok interneten. Szakmai oldalakat, illetve blogokat egyaránt. Egy blog is ugyanolyan szórakoztató és tanulságos tud lenni, mint egy nyomtatott mű. A könyvnek viszont van

fogása, megvan az a tulajdonsága, hogy lehet gyűrogetni, lapozgatni, buszon vinni magunkkal, megvan minden könyvnek a sajátos varázsa."

Végezetül kértük, hogy fejezze be a következő mondatot: Olvasni azért érdemes, mert... „nemcsak hasznos időtöltés, de érdemes és érdekes is."

*A riportot 2014 márciusában készítette: Kiss Fruzsina 9. Ny/D osztályos
tanuló*

„Olvass többet, mert kinyílik a világ”

Beszélgetés dr. Herczegh Anitával a Sándor-palotában könyvről, olvasásról

Dr. Herczegh Anitával, dr. Áder János köztársasági elnök feleségével a Sándor-palotában beszélgettünk könyvekről, olvasásról.

Köztudott, hogy Herczegh Géza, riportalanyunk édesapja nemzetközileg is ismert jogtudós volt. Vajon volt-e ideje mesélni, felolvasni?- tettük fel az első kérdésünket.

„Igen, volt ideje. Emlékszem, hogy a bátyámmal együtt mind a kettőnknek mesélt. Kedvencem volt - ma már lehet, hogy a fiatalok nem ismerik - a Sicc-sorozat. Verses mesékből állt, és némelyiket olyan sokszor hallottuk, hogy már kívülről idéztünk néhány részletet belőlük. Mi elég korán megtanultunk olvasni, úgyhogy volt olyan időszak, amikor párhuzamosan hallgattuk a mesét, és mi magunk is olvastuk. Nagymamám hamar meghaltak, viszont volt egy dédmamám, aki nekem a nagymamámnak számított. Ő szerencsére sokáig velünk élt, s nagyon sokat mesélt nekünk. Emlékszem, volt úgy, hogy átjöttek a barátaink, körbeültük őt, s mindig azt kérték tőle, hogy meséljen a Nyúl úrfi kalandjaiból.”

Érdekelt bennünket, hogy **diákkorában szerette-e a kötelező olvasmányokat.** „Sokáig csak meséket vettem a kezembe. A szüleim aggódtak, hogy jó lenne valami komolyabbat is olvasnom, de szinte egész alsó tagozatos koromban csak meséket olvastam. Aztán persze átváltottam a pöttyös könyvekre, majd megismerkedtem Verne és Jókai műveivel is. Szerettem a kötelezőket is, bár amikor az embernek kötelezőként el kell olvasni Jókait vagy akár A Pál utcai fiúkat, még nem biztos, hogy olyan érett, hogy ugyanúgy értse, mint majd később, felnőttként. Azt akarom ezzel mondani, hogy ezeket a könyveket szerintem legalább kétszer el kell olvasni. Egyszer kamaszként és egyszer felnőttként. Emlékszem, A kőszívű ember fiaiban engem először a szerelmi szál, a farkaskaland és a történetek érdekelték. A tájleíró részeket vagy a jellemrajzokat, amik a regény szépségét adják felnőttkorban, akkor felületesen olvastam el, hogy túl legyen rajtuk. Amikor huszon--harmincévesen újra elolvastam az alkotást, akkor egészen más részletek tetszettek benne, mint annak idején kamaszként

Ha azt hallja: könyv-könyvtár-olvasás, a család otthoni könyvtárára gondol elsőként, ahol szinte minden kötelezőt megtalált, nem kellett könyvtárba mennie, csak később, egyetemista korában, a vizsgaidőszak idején.

„Emlékszem olyan történetekre is, hogy kórházba kerültem térdműtét vagy baleset miatt, és napokig ott kellett lennem. Mindenki engem sajnált, hogy milyen szörnyű nekem, s én nem mertem bevallani, hogy igazából nagyon is élveztem, hogy öt napig semmi más dolgom nem volt, mint olvasni.”

Van kedvenc írója, költője, bár szerinte ez is az életkorral változik.

„Nyilván tizen-huszonévesen az embernek más a kedvenc írója, költője, mint ma. Ezért inkább azt mondanám, hogy korszakaim vannak. Kamaszként volt Verne Gyula-korszakom, és egy idő után már alig találtam olyan művet tőle, amit még nem olvastam. Természetesen vannak olyanok, akik hosszú ideje közel állnak a szívemhez: például Kosztolányit időről időre előveszem, akár a verseit, akár a regényeit. Ha visszaidézem az utoljára vagy mostanában olvasott könyveket, akkor viszont érdekes módon csupa női író jut eszembe. Az elmúlt években nagyon sokat olvastam Szabó Magdától, Jókai Annától, Ljudmila Ulickajától, vagy hogy egészen új könyveket mondjak, Tóth Krisztina novellásköteteit is szeretem.”

Kíváncsiak voltunk arra, hogy emlékszik-e olyan olvasmányra vagy idézetre, amit gyermek-, esetleg diákkorában olvasott, és a mai napig jelentős a számára.

„Ami most leginkább az eszembe jut - apámnak a kedvence volt -, Tamási Áron gondolata: *„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne”*. Édesapámnak ez az üzenet azért volt nagyon fontos - de lehet, hogy én magyarázom bele -, mert a Felvidéken született, a mai Szlovákia területén. Az élet úgy hozta, hogy neki máshol kellett megtalálnia az otthonát. Évekig nem is ment vissza a szülőföldjére, de mindig fontos volt számára. Nálunk a családban Tamási Áron idézett sora érezhetően fontos és a jelent folyamatosan meghatározó idézet.”

A jogi pályára a humán tudományok, a kultúra és a történelem vonzották. Az egyetemi tanulmányok során a szakmai olvasmányokon kívül meghatározó volt számára, hogy már hozzá lehetett jutni szamizdatokhoz - illegális kiadványokhoz. „Akkoriban olvastam Orwell 1984-ét vagy Szolzsenyicin műveit, az ötvenes évekről, a sztálinizmusról szóló nem hivatalos könyveket. A könyvespolcomon még most is találtam néhány

könyvet újságpapírba kötve. Azért volt rajta a könyvön az újságpapír borítás, hogy a metrón utazva ne lehessen látni, mit olvasok. Egyetemista koromban ezek voltak a meghatározó olvasmányok. De később is volt időm olvasni. Az, hogy valaki bíróként dolgozik, még nem jelenti azt, hogy nem olvas szépirodalmat, regényt, vagy könnyedebb irodalmat. Legutóbb például Skóciában járva eszembe jutottak a Skót-felföldről szóló regények. Ha valahol külföldön járok, eszembe jutnak könyvek, és szeretek utólag olvasni a látottakról. Miután Rómában voltunk, például Sienkiewicz Quo vadis című regényét olvastam el. Olyan könyvet kerestem, amely kapcsolódik a korhoz, korszakhoz, a városhoz, amelyben jártam."

Idegen nyelvű irodalmat is szívesen olvas eredetiben, németül tud saját bevallása szerint a mai napig a legjobban, mert német két tanítási nyelvű osztályban végzett, ahol történelem, földrajz, a világnézetünk alapjai nevű tantárgy és német irodalom órája volt német nyelven. „Így németül tudok eredeti szövegeket olvasni. Például Stefan Zweiget. Most olvasom a Maria Stuartot. Kamaszkoromban, amikor gimnazisták voltunk, még a rendszerváltás előtt, nem lehetett idegen nyelvű tévét nézni, nem voltak foghatók a német csatornák. Maradt a történelemóra, földrajzóra, Goethe, Schiller, Heine. Nyilván ez nem az a szint, amiből a hétköznapi beszélt nyelvet megtanulja az ember. Sváb osztálytársaim hozzájutottak az NSZK-ból, a - mondjuk úgy - német ponyvairodalomhoz (Romana-, Julia- könyvek stb.). Kamaszként faltuk ezeket a műveket, mert sikerélményt adott, hogy eredeti nyelven olvastuk őket. Az irodalmi színvonalukat ne boncolgassuk, mert az nem volt, viszont a beszélt nyelv szókincséből rengeteget tanultunk. Fontosnak tartom, hogy amit lehet, eredeti nyelven olvassunk. Akkor az ember fokozatosan, hosszú idő után eljut például Stefan Zweigig. Angolból középfokú nyelvvizsgám van, leginkább krimiket szoktam olvasni ezen a nyelven. Nem biztos, hogy az irodalmi művekhez elég a nyelvtudásom. Franciául pedig még kevésbé tudok, úgyhogy ezen a nyelven csupán újságokat szoktam olvasni."

Sokszor ajánlanak egymásnak könyvet a barátaival, akikkel nagyjából egyezik is az ízlésük. „A mai irodalmat, az újonnan megjelenő könyveket szeretem. Jobban bízom a barátnőim ajánlásában, mint a könyvek fülszövegén levő ismertetőkből, mert nyilván minden kiadvány ajánlja magát. Ha valamelyik barátnőm olvasta a könyvet, akkor megbízom az ítéletében."

A férjével vagy a gyermekeivel szoktak könyvekről, olvasmányélményekről beszélgetni?- érdeklődtünk.

„Karácsonykor mindig veszünk, kapunk könyveket, úgyhogy utána megbeszéljük a mindkettőnk által elolvasott könyvet, de például mindig is elolvastam a gyerekeim könyveit, ahogy kamaszkodtak, például minden Harry Pottert, mert annyira téma volt otthon, és muszáj volt ismerni az eseménysort ahhoz, hogy tudjam, őket mi érdekli, miről beszélnek, mi az, amire éppen „rákattantak”.

Nálunk nem nagyon van bekapcsolva a tévé, egyáltalán nem nézzük, nincs is időnk rá. Egyik gyerekemnél sem okozott problémát a többieket foglalkoztató, éppen aktuális sorozatról vagy bármilyen más műsorról való lemaradás. Inkább filmet nézünk együtt, közösen DVD-n. Szerintem ami a gyerekeket befolyásolni tudja, az a példa. Ha azt látják, hogy este leülünk és olvasunk, akkor ők is átveszik ezt. Ha be van kapcsolva a tévé, akkor mindenki óhatatlanul leül, és elkezd bambulni azt, ami jön belőle. Nem jó, ha a mindennapok részévé válik az esti tévézés. Mi most a Harry Potter-korszakot éljük, de például az általános iskola első három évét Brüsszelben végezte a lányom, így először francia nyelven kezdett történeteket olvasni. Rengeteg francia nyelvű mesekönyve van még most is, és időnként elő is veszi őket.”

Sok könyvet olvasott el kétszer, háromszor is. Egy Jókai-művet egész másként olvas az ember kamaszként vagy idősebb fejjel. „Az a fontos, hogy a könyvet jókor találja meg az ember, vagy a könyv jókor találjon meg. Például Dosztojevszkijt nem lehet akárhány évesen elolvasni, ahhoz kell a felnőtt ember érettsége. Bulgakov Mester és Margaritájához kell a háttérismeret, hogy az ember értse a könyvet. Vannak kedvenceim, amiket többször is elolvasok. Jókai Anna Ne féljete! című könyve is ilyen. Nyaranta rendszeresen klasszikusok vannak nálam, például a Tüskevár, a Téli berek Fekete Istvántól. Nem is tudom, hányszor olvastam már őket. Kamaszkoromban minden nyáron újraolvastam valamelyiket.”

Kértük, hogy a mai fiatalok olvasási szokásairól fogalmazza meg véleményét.

„Szerencsére elég sok gyereket ismerek. Osztálytársakat is, a gyerekeim barátait, akik szeretnek olvasni, sőt egyik-másik kimondottan könyvmoly. Úgy kell kicsavarni a kezükből a könyvet. Nem tudok országos statisztikákat, de igenis tudok arról, hogy a gyerekek szeretnek olvasni. Én egyébként azon a véleményen vagyok, hogy majdnem mindegy, hogy

mit, csak olvasson a gyerek. Aztán majd egy idő után megtanulja, megérti, hogy mi az, ami igazán fontos."

A protokolláris feladatain túl jóval kevesebb ideje jut a saját kedvtelésből történő olvasásra. Kevesebb, mint amennyit szeretne. Akinek munkahelye van, annak kevesebb idő jut olvasásra, mint amennyit szeretne. „Délutánonként, esténként, amikor a gyerekekkel vagyok, sokszor beszélgetünk, vagy esti kulturális előadásra megyünk. Most kezdődik a Budapesti Tavaszi Fesztivál, majdnem minden estére jut majd egy kulturális program. Helyette lehetne nyilván olvasni is, de az ember ilyenkor nem mérlegel. A kedvenc időszakom a karácsony és a szilveszter közötti hét, amikor igyekszem szabaddá tenni magam, és egy hétig majdnem folyamatosan olvasok. Főzni már nem kell, mert annyit főztem karácsonykor, hogy még marad, vagy vendégségbe megyünk. Általában karácsonykor új könyvek kerülnek a karácsonyfa alá, így van miből válogatni."

Beszélgetésünk zárásaként kértük, fejezze be a mondatot: „Olvass többet, mert... ” "... kinyílik a világ. Az ismeretlen tájakat, új kultúrákat, más emberek sorsát televízión és mozin keresztül is megismerhetjük, de a könyv valahogy más. Ha filmet nézünk, akkor készen kapjuk a karaktereket, az arcokat, a mimikát, úgy, ahogy a rendező kitalálja. A könyvnél ugyanezt mi magunk képzeljük el, és az jobban a sajátunk. Így értem, hogy kinyílik a világ."

Az interjú után még hosszan beszélgettünk: szóba került az éppen aznap zajló Olvass többet! nemzetközi irodalmi vetélkedő története is. Herczegh Anita többször hangsúlyozta, hogy az olvasás az egyik leghasznosabb, műveltséget gyarapító időtöltés, és bátorított bennünket arra, hogy olvasó emberek legyünk. A beszélgetés végén készítettünk néhány közös fényképet, majd elbúcsúztunk. A beszélgetés után körülnézhettünk a Sándor-palotában a palota főmérnökének szakszerű idegenvezetésével, akinek ezúton is köszönjük közreműködését.

*A riportot 2014. március 25-én készítette:
Hegyí Tamara 9. A és Terdik Krisztina 9.KNy osztályos tanulók.*

„...az olvasás olyan, mint a történelem, sokat lehet belőle tanulni.”

Beszélgetés könyvről, olvasásról Egri Lászlóval

A 2014. őszi Olvass többet!-táborban az egyik legérdekesebb feladatunk az volt, hogy az általunk megfajított keresztrejtvény fősorában szereplő Egri László költőt, aki "civilben" a Hajdúszoboszlói Bocskai István Szakképző Iskola magyar-történelem szakos tanára, keressük meg, s készítsünk vele interjút írásról, olvasásról, irodalomról. Köszönjük, hogy rendelkezésünkre állt, annak ellenére, hogy előzetesen nem tudott róla, mi vár rá.

Egri László általános iskolás kora óta érdeklődik az irodalom iránt, amióta kapcsolatba került az irodalom tantárggyal, és alkalmi nyílt jobban megismerni a versek világát. Az olvasás számára nem is kikapcsolódást jelent, hanem inkább élményforrást. „Hiszen az olvasás olyan, mint a történelem, sokat lehet belőle tanulni. Amit olvas az ember, feldolgozza, és esetleg okulni is tud belőle. Én így gondolom, ugyanakkor olyan ez, mint a mesék birodalma. Beleéli magát az olvasmányába az ember, kikapcsolódik, saját kis világában el tud merülni.

Minél korábban kezd el olvasni az ember, annál több haszna származik belőle. Sajnos nagyon sokan vannak, akik még felnőttkorukban sem tudnak értő módon olvasni, úgyhogy fontosnak tartom, hogy minél korábban találkozzon a gyerek az olvasással, akár a szépirodalmi szövegekkel is. Nem kifejezetten kötelező olvasmány kell ez, hogy legyen, mert az nyilván elveszi a kedvüket. A Harry Potter és a hasonló témájú könyvek viszont nagyon jók lehetnek. Megismertetik a gyermekekkel az olvasást és a képzelet birodalmát egyaránt.”

Magyartanárként úgy látja, hogy a diákok gyakran nem mernek önállóan véleményt formálni, ami a hatékony irodalmi értelmezéshez elengedhetetlen lenne. Gyakran szegényes az ehhez szükséges szókincsük is. Bizonyos művek indokolatlan erőltetése magát a tantárgyat is ellenszenvessé teheti. Nem zárkózik el a populáris irodalom, pl. sci-fi, fantasy témájú könyvek órai szerepeltetésétől sem.

A kortárs irodalom oktatásával kapcsolatosan megfogalmazza, hogy vannak kortárs szerzők, akik olyan új és könnyen befogadható stílust teremtettek (pl. Varró Dani, a slam poetry képviselői), ami a mai fiatalokhoz közelebb hozhatná az olvasást. Érdekes lenne róluk bátrabban beszélni. „Mivel az óraszámok korlátozottak, ezért ebben az esetben az jelentené a fő problémát, hogy milyen szerzők maradjanak ki,

vagy kiknek az alkotói tevékenységéről szólnak összevontan ebben a rendszerben."

Diákjai többsége sajnos olyan kötelezettségként tekint a tantárgyra, amely megkerülhetetlen „rossz”. „Vannak ugyanakkor néhányan, akik maguk is kacérkodnak az írás gondolatával, munkáikat meg is mutatják nekem, tanácsokat, ötleteket kérnek. Mindig szívesen segítek nekik."

Vajon az e-book kiszoríthatja a piacról a nyomtatott könyveket?

Véleménye szerint ez természetes folyamat, „mivel az utóbbi időkben olyan arányban fejlődött a digitális technológia, hogy a könyvpiacot sem hagyhatta érintetlenül. Egyre inkább megszokjuk a képernyőről történő olvasást, másrészt az e-book nagy előnye, hogy óriási mennyiségű szöveget képes egyszerűen tárolni, mindemellett könnyen elérhető."

Kedvenc írókról, költőkről, a velük való találkozás lehetőségéről így vélekedik:

„A költők közül mindenképpen kiemelném József Attilát és Ady Endrét, mert tőlük rengeteget olvastam magam is. A kortársak közül pedig Varró Dániel áll legközelebb hozzám, főleg a gyermekversei." Ha tehetné, Timur Vermes német íróval találkozna, akinek idén jelent meg egy Hitler-szatírája. „Főleg erről a műről szeretnék vele beszélgetni."

Mit jelent számára költőként az írás?

„Szuhay Balázs szavaival élve, kiadom magam. Olyan könnyen elérhető önkifejezési formának tartom az írást, amellyel viszonylag széles réteget lehet megszólítani. Szabad világot teremt, amelyben otthonosan mozoghatok, hiszen én magam építettem fel.

Mindemellett olyan hobbi, amely kikapcsolódást és feltöltődést nyújt a szerzőnek is.

Bármilyen egyszerű élethelyzet jelenthet inspirációt, pl. egy kellemes vagy egy rossz emlék. Egy pillanatnyi érzés, egy benyomás, a minket körülvevő környezet hatásai, élményei. Nagyon tág és kiterjedt ez a kör. Úgy gondolom, nem szükséges, hogy az ihletre mindenképp magasztos, elvont dologként tekintsünk."

Utolsó kérdésünk az volt, hogy mit tart élete eddigi legnagyobb elismerésének.

„Két dolgot említenék meg a sok kedves emlék közül. Az "Év Felfedezettjé"-nek választottak az elmúlt esztendőben, illetve idén év elején együtt dolgozhattam Komiszár János festőművésszel, ami nagy megtiszteltetés és maradandó élmény számomra."

*Az interjút készítették a 2014. évi Olvass többet!-tábor résztvevői:
Bódi Kata Antónia, Borbély Izabella, Domokos Fanni, Halmosi Luca, Izsoó
Kolos, Molnár Laura, Molnár Sarolta Laura, Orbán Leila, Pataki Gréta,
Papp Ibolya, Perhács Kamilla, Szilágyi Viktória*

„Vannak, akik szórakozásból olvasnak, és vannak, akik műveltségüket akarják olvasmányaikkal gyarapítani; de én a harmadik olvasóra gondolok, arra, akinek az olvasás életfunkció és ellenállhatatlan kényszer –

csak ez az igazi olvasó.” (Szerb Antal)

Beszélgetés könyvről, olvasásról Kónya Istvánnal

Interjúnk alanya Kónya István, a Debreceni Ady Endre Gimnázium matematika-informatika szakos tanára, az Olvass többet! határtalanul-magyarul nemzetközi irodalmi vetélkedő online fordulójának közben tartója, valamint jelen interjúsorozat ötletgazdája. Beszélgetésünk során kíváncsiak voltunk arra, hogy hány éves korában kezdett el érdeklődni az olvasás iránt, illetve hogyan alakultak az olvasási szokásai az évek során.

Első körben a gyermekkoráról puhatolóztunk. Megkérdeztük, hogy emlékszik-e arra, miket olvastak neki kiskorában, illetve hogy ő melyik könyvet vette kezébe legelőször, melyik az a könyv, amely megszerettette vele az olvasást, s van-e a családjában olyan könyv, ami generációról generációra száll.

Tanár úr legkorábbi emlékeiként említette a Bodó Béla által megálmodott Brumi- sorozat darabjait, melyek akkoriban nagyon népszerűek voltak a gyerekek körében. Ezek rövid kis fejezetekből álló tanulságos fabulák a 3-6 évesek számára. Mint megtudtuk, tanár úr mindennapjainak befejezéseként szolgáltak, „ha nem húzta ki a gyufát”, hiszen akkor szankcióként az édesanyja megvonta a meseolvasást. Második korában már Brehm Az állatok világa című sorozatának példányait emelte le a polcra, különösen a ragadozó állatok után érdeklődött. Kezdetben csak a képeket nézegette, és osztályozta őket, mint ahogy azt az iskolában a tanító nénitől látta, majd rákapott a szöveg olvasására is. Az olvasás szeretete a több ezer kötetes otthoni könyvtárukra vezethető vissza, melyhez szabad hozzáférése volt, nem létezett tiltott könyv számára.

Nem egy kifejezett könyvhöz, hanem egy 'misztikus történetcsokorhoz' köthető az olvasás iránti lelkesedése.

„Ötödikes-hatodikos korom körül lehetett, hogy a görög mítoszokkal megismerkedtem. Ez meghatározó élmény volt, betéve tudtam az istenek nevét, ismertem a hősöket, a mondabeli történeteket, sőt a mai napig

sokat fel tudok eleveníteni belőlük. Ma már tudható, hogy ezeknek is, mint valamennyi mítosznak, valamilyen valóságalapjuk volt, valami, ami egyszer megtörtént, és az esemény megmaradt az emberiség közös emlékezetében, mítosszá nemesülve. A sallangok lekoptak róluk, egyszerűsödött a történet, de a lényeg megmaradt. A mítosz nem magyaráz, hanem közöl: így volt. De ez az eszmefuttatás messzire vezetne témánktól. Később az Egri csillagokat nagyon sokszor elolvastam, kezdve természetyszerűleg a csatákkal, azokkal kezdtem, és aztán haladtam visszafelé, hogy hogyan fejlődtek ki ezek a csatajelenetek. Ugyanezért A láthatatlan embert is így olvastam, a catalaunumi csata leírásával kezdtem. Egy kis serdülő fiút ez érdekli leginkább. Nagyon szerettem továbbá az indiános könyveket, különösen Karl Mayt. Ötödikes koromban korcsolyázás közben eltört a bokám, és a biztosítási pénzből vettem magamnak egy May- könyvet, a Winnetout. Ugyanakkor Cooper indiánregényei nem voltak igazán cselekményesek, fordulatosak az én megítélésem szerint, ezért azokat nem túlzottan kedveltem, de elolvastam, bár nem olyan alapossággal és figyelemmel. A csaták iránti érdeklődésem természetesen életkori sajátosságom volt." Ezt követően megtudtuk, hogy régebben készített egy családfát, melyben nagy segítséget nyújtott a dédapja által elindított és apáról fiúra szálló családi Biblia, melyben a legkorábbi feljegyzések az ükszülekről szóltak, mint például élettartam, családi állapot, házasságkötési dátumok.

A gyermekkor után nagy ugrással a jelenről kezdtünk el kérdezősködni: Kik a kedvenc költői/írói, akik inspirálják, vagy akiket szabadidejében olvas, egyetért-e azzal, hogy minden könyvnek megvan a maga ideje és a hozzá szükséges élethelyzet/életérzés? Ha igen, előfordult-e már, hogy nem hangolódott rá egy könyvre, ezért félbehagyta, majd elővette-e újra azt a könyvet, mi jellemzi a könyvvásárlási szokásait, jelenleg mit olvas, s a fiatalokat szokta-e inspirálni az olvasásra?

„Nincs igazából kedvenc költőm, íróm. Mindenevő vagyok, ami jó könyv, azt elolvasom. Mindig azt olvasom, amihez kedvem és hangulatom van. Egyetértek azzal, hogy minden könyvnek megvan a maga ideje és a hozzá szükséges élethelyzet. Sosem olvastam el könyvet azért, mert a tömeghisztéria vagy a kor divatja ezt diktálta, vagy alattomban követelte. Ha valamelyik könyv nem tetszett, félbehagytam az olvasását. Tapintatból itt nem mondok konkrét szerzőt és címet, de voltak ilyenek régebben és mostanában is. Tapasztalatom az, hogy egyik könyv hozza a

másikat. Példa erre Hegedüs Géza könyve, a Világirodalmi arcképcsarnok, amelyben olvasottak hatására tágult az érdeklődésem. De ugyanilyen szempont alapján Ungvári Tamást is említhetném és még másokat is."

Kifejezetten könyvesboltba nem jár, de nagyon szereti az antikváriumokat, amelyekben viszonylag sűrűn megfordul. Időnként használ e-book olvasót, bár sokkal ritkábban veszi kézbe, mint a nyomtatott könyveket, inkább csak akkor, amikor túl nagy teher lenne annyi könyvet elcipelnie magával, például nyaraláskor vagy hosszabb utazás alkalmával. A hangoskönyveket viszont unalmasnak találja, ezért azokat nem használja. Beszélgetésünk idején Ungvári Tamás műveit olvassa szabadidejében, már nem először. Fontosnak tartja, hogy a fiatalokat ösztönözze az olvasásra, gyermekeinek mindig olvasott meséket, történeteket, az unokáinak, ha teheti, minden este mesél, amit ők nagyon szeretnek.

Hivatásából adódóan példamutatással neveli a diákjait, hiszen *„a gyerek alapvetően utánzással tanul.”*

Előszeretettel idéz művekből, ha nem is szó szerint, de tartalmilag *„tanári munkámban is gyakorta megtörténik, ha a helyzet úgy hozza. Oldó hatása van a szigorú matekórákon egy-egy jól elhelyezett, általam megfontolandónak ítélt mondatnak, gondolatnak, amelynek általában nem sok köze van a matekhoz.”*

Legvégül az interjúsorozatról kérdeztük. *„Célja, hogy összeszedjünk minél több, legkülönbözőbb életkorú, foglalkozású embert, és megkérdezzük őket az olvasási szokásaikról. Jómagam rengeteget tanultam tőlük a riportok készítése folyamán. A riportalanyok sokfélesége bebizonyította, hogy nincs megközelíthetetlen emberpersze voltak olyanok is, akik egy darabig, az előzetes egyeztetés folyamatában lelkesen részt vettek, de aztán visszamondták az egészet. Szerencsére ez a csoport az elenyésző kisebbség, akiket ilyen szempontból el kell felejteni. Interjúalany mindig van kilátásban, jelenleg is többekkel folyik az előkészítés, és riportkészítő diákokat is keresünk.”*

Végezetül kértük, hogy fejezze be a következő mondatot:

Olvasni jó, mert „...minden könyvben, szövegben van olyan, amit valamikor fel lehet használni, vagy csak egyszerűen szép és magával ragadó, esztétikai élményt nyújt.”

Tanár úrnak köszönhetően mi magunk, riportkészítő diákok is rengeteg élménnyel és a jövőnket meghatározó tapasztalatokkal gazdagodhattunk, melyekre joghallgatókként is büszkék lehetünk.

A riportot 2015 őszén készítették: Nádró Veronika és Papp Eszter, jelenleg a DE-ÁJK hallgatói, egykori adys diákok.

"Az olvasás alapvető tudomány, ami szükséges az embernek. Néha jó, ha az ember elvonul, mert fontos, hogy belelásson önmagába, és az olvasás erre remek eszköz."

Beszélgetés könyvről, olvasásról Gáll Leventével, iskolánk 11. D osztályos tanulójával

A beszélgetés elején megtudtuk, hogy gyermekkorában a Micimackót és más gyermekmesét olvastak fel neki este, lefekvés előtt a szülei. Valamint mentek akkoriban rajzfilmek a tévében, amelyekből könyvek készültek, s azokból is meséltek számára. Ifjúsági regényekkel kezdődött a későbbiekben a könyvekkel való önálló ismerkedés, az egyik ilyen Lois Lowrytől az Emlékek őre. Ez az első olyan könyv, ami nagy hatással volt rá. Ez szeretettette meg vele az olvasást, s egyre több és több könyvet vett kézbe.

Rengeteg ideje van arra, hogy saját kedvtelésből olvasson. „Erre külön időt fordítok a hétköznapiakban is. Mert szerintem az olvasás a színészethez is nagyon fontos, mivel ezáltal sokkal műveltebbek leszünk. A személyiségem is sokkal gazdagabb lesz. Naponta körülbelül 1 órát olvasok, ha nincs ennyi időm, akkor fél órát, de nem múlik el nap olvasás nélkül.”

Milyen témájú könyveket szeretsz olvasni? - érdeklődtünk.

„ Mindenféle könyvet szeretek. Főleg az olyan műveket kedvelem, amelyek tömörek, és nekem van lehetőségem kibogozni a szálakat. A legnagyobb hatást azok szokták kiváltani belőlem, amik nagyjából ráillenek az életemre. A drámák a kedvenceim, nyilván azért, mert az a színház irodalmi műneme. A prózai művek közül a regényeket szeretem, bár mostanában ismeretterjesztő műveket is egyre többször olvasok.”

Sok kedvence van. „Nagyon szeretem Vörösmarty Mihály verseit, de most Petőfi forradalmi látomásköltészetével is egyetértek. Kedvencem még William Paul Youngtól A viskó.”

Kihagyhatatlan a kérdés: Mi a véleménye az iskolai kötelező olvasmányokról?

„Mindig is hadilábon álltam a kötelező olvasmányokkal, nem mindig volt időm elolvasni őket. Viszont fontosnak és hasznosnak tartom ezeket a könyveket. Elengedhetetlenek ahhoz, hogy a műveltségünk kiteljesedjen. Sok mindent lehet belőlük tanulni.” Kortársainak, a vele egykorúaknak Feldmár András ajánlja, akitől több könyvet is olvasott, „mert

szerintem ebben a korban már elég érettek az emberek ahhoz, hogy megértsék, mit akar mondani a világnak a művei segítségével. Kiválóan fejlesztik a személyiséget, és olvasásuk közben mindenki magára találhat. Nagyon szeretem a pszichológiáját."

A **legtöbb könyvet** egyértelműen William Shakespeare-től olvasta. Ő egy írói példakép számára, akire felnézhet. „Nem feltétlenül Shakespeare a kedvenc íróm, de nagyon szeretem. Ő az, akire majd hasonlítani akarok. Nemcsak az olvasás érdekel, hanem az alkotás is. Én is szeretnék valami maradandót létrehozni, ami hatással van az emberiségre. Ebből a szempontból is fel tudok rá nézni.

Beszélgetésünk zárásaként kértük, hogy **fejezze be a mondatot**: Azért szeretek olvasni, mert... - „ez is egyfajta tapasztalás, lehetőséget ad arra, hogy a világból kissé kiszakadjunk. Azért is szeretek olvasni, mert egy olyan világba repít, ami gazdagabb és varázslatosabb a mostaninál. Az olvasás alapvető tudomány, ami szükséges az embernek. Azért is szeretek olvasni, mert néha jó, ha az ember elvonul, mert fontos, hogy belelásson önmagába, és az olvasás erre remek eszköz.

*A riportot 2015 novemberében készítették:
Kis Izabella Lujza, Mészáros Eliza és Sándor Anna 7. A osztályos
tanulók.*

„Könyvek nélkül az élet sokkal unalmasabb lenne.”

Life would be more boring without books.”
Beszélgetés könyvről, olvasásról Richard Drake-kel

Iskolánk angol anyanyelvű történelemtanárát, Mr. Drake-t, nyelvi lektorunkat faggattuk az olvasás fontosságával kapcsolatban. Ő New Yorkban született, de már 10 éve él Magyarországon. Iskolánkban a magyar-angol két tanítási nyelvű tagozat munkáját segíti. Jelenleg az ELTE PhD -hallgatója, történelem szakon. Témája a Habsburg Monarchia története.

We made our next interview with Mr Drake, our native - language history teacher in connection with the importance of reading. He was born in New York, but he moved to Hungary about 10 years ago. He helps the work of the Hungarian - English dual language class in our school. Nowadays he is working on his PhD in ELTE. His topic is the History of the Habsburg Monarchy.

Először is Mr. Drake gyerekkora felől érdeklődtünk. Arra a kérdésre, hogy mi volt gyerekként a kedvenc könyve, a következőképp válaszolt:

"Már fiatalon is rengeteget olvastam. Egyszer kezembe akadt egy 'Silver sword' című könyv. Sajnos már nem emlékszem a szerző nevére. Néhány lengyel gyerek szerencsés megmeneküléséről szól a második világháború borzalmai elől. Svájcban a család szerencsésen újraegyesült. Ez volt az egyik legjobb gyerekkori olvasmányélményem. Amikor idősebb lettem, elolvastam Tolkien A Gyűrűk Ura trilógiáját, mely mai napig az egyik kedvenc irodalmi alkotásom."

First, we asked him some questions about his childhood. He read lots of books when he was young. Once he found a book which title was 'The Silver Sword'. Unfortunately he does not remember the name of the author. It was about the successful escape of some Polish child during WW2. They went to Switzerland where they successfully met their family. This was one of my favourite reading experiences as a child. When he became older, he read the Lord of the rings trilogy by Tolkien. It has been one of his favourite books since then.

Elmondása szerint tanár úr gyerekkorában sem foglalkozott egy könyv vastagságával. Amit érdekesnek tartott, minden további nélkül elolvasta. A következő kérdésünk az amerikai kötelező olvasmányokkal állt összefüggésben.

Amikor tanár úr középiskolás volt, rengeteg Shakespeare-t kellett olvasnia. Kiemelte a Rómeó és Júliát, valamint a Macbethet. Néhány iskolatársa elolvasta Salinger-től a Zabhegyezőt és F. Scott Fitzgeraldtól A nagy Gatsbyt is. A nagy Gatsbyt nem sokkal ezután ő is feltette a képzeletbeli listájára. Ezenkívül megemlítette A Legyek Urát is mint kötelező olvasmányt.

Természetesen nem hagyhattuk ki a kérdést, hogy olvasott-e valaha magyar író tollából származó könyvet.

Eldicsekedett vele, hogy már túl van az Egri csillagokon és Az aranyemberen. Sajnos csak az angol fordításokat vette még kézbe, de egyszer szeretné megismerni őket az eredeti nyelvükön is.

According to him, he didn't care about the thickness of a book when he was younger. He read a book when he found it interesting.

Our next question was in connection with the required readings of the USA:

When Mr Drake was a student, he had to read a lot of Shakespeare's plays, e.g. the Macbeth and the Romeo and Juliette. Some of his schoolmates read The Catcher in the Rye by Salinger and The Great Gatsby by F. Scott Fitzgerald. Next to these, he mentioned The Lord of the Flies as a required reading.

Of course, we asked him if he had ever read a book from a Hungarian author.

Due to his PhD he had read The Eclipse of the Crescent Moon and The Man with the Golden Touch in English, but one day he wants to read them in their original languages, too.

A továbbiakban kitért arra is, hogy manapság a munkája és tanulmányai miatt nem jut ideje szépirodalmi műveket olvasni, hanem főként történelmi témájúak akadnak a kezébe. Mai napig imádja A Gyűrűk Urát. Hozzátette, hogy a trilógia előzményének számító Hobbitot a kisfiával egyfajta esti meseként olvassa.

Mikor megkérdeztük tőle, hogy ki a kedvenc írója, azt válaszolta, hogy egyértelműen Tolkien, habár nem sok könyvet olvasott tőle: "Korábban rengeteg kalandregényt olvastam, de a későbbiekben inkább Tom Clancy katonai stílusú könyvei vonzottak."

Azt is elmondta nekünk, hogy egyetemi tanulmányai miatt német szerzők könyveit olvasta németül. Most például az Osztrák-Magyar Monarchia egyik tábornokának első világháborús történeteivel próbálkozik, de már megismerkedett egy eredeti Goethével is.

Later he talked about his current experiences. Nowadays he does not have enough time to read literary-typed books. Instead of them, he finished some history-typed ones. He still loves the Lord of the Rings and he reads the Hobbit with his son as some kind of bedside story.

He told us that his favourite author remained Tolkien but he didn't read so much books from him. „In the past I had read a lot of adventure typed stories but later I preferred Tom Clancy's military-typed readings.” Due to his university studies, he reads some German books in original language. Now, for example he is reading the book of an Austrian general about WW1, but he had finished some Goethe, too.

Az is érdekelt minket, hogy **mit gondol egyes filmadaptációkról.**

Szerinte általában nem olyan jók, mint a könyvek. Úgy gondolja, hogy a sztori hiányát nem pótolja a modern technológia használata. Példának említette a Forest Gumpot: "Először a filmet láttam, és tetszett. A későbbiekben viszont elolvastam a könyvet is. A két dolog teljesen különbözik. Szerintem a könyv sokkal jobb. Néha a filmkészítők változtatnak a történeten, hogy egyes elemei a közönség számára elfogadhatóbbak legyenek."

Mr. Drake szerint számtalan indok miatt érdemes olvasni: "Először is frissen tartja az agyat. A kultúra megőrzését szintén fontosnak tartom. Mint történelemtanár azt is lényegesnek gondolom, hogy közelebb hoz bennünket a múlthoz. Nagyon körülményes dolog elmagyarázni minden reggel, hogyan kösd be a cipődet, de ha ezt látod leírva, nem kell minden egyes alkalommal újra feltalálnod azt."

We were interested in what he thought about the films based on books. He thinks that the books are usually better. In his opinion, the directors should care less with the modern technology and care more with the story itself. He mentioned the Forest Gump. „First, I saw the book and it was great. Later I read the book, too. The two thing is completely different. I think the book is better. Sometimes film-makers change the story in order to make it more acceptable for the public.” Mr Drake has found a lot of reasons why the reading is important. „ First of all, it keeps the mind fresh. The preservation of the culture is also important. Like a person who deals with history, I think it is also important because it gets the past closer to us. It is a very tiring thing to teach you every day how to tie your shoes, but if you see it written down, you don't have to invent it each morning."

Mivel tanár úr nemrégiben publikált, az is érdekelt bennünket, hogy milyen módon talált információt a könyveihez: "Rengeteg kutatómunkát igényelt. Nem volt különösképpen nehéz, csak időigényes. Hogyha egy történelemkönyvet szeretnél írni, nagyon sok forrással kell megismerkedned. A Monarchiáról írni azért is nehezebb, mert rengeteg hivatalos nyelve volt."

Mr Drake recently had his book published. It is very hard to find enough information, so we asked him how he had done.

'I had to make a lot of research. It wasn't hard, but tiring. If you want to write a history typed book, you have to read many sources. It was an especially time-consuming job to find sources about the Monarchy, because it had a plenty of official languages.'

Az interjú vége felé feltettük a kérdést, amit minden olvasással kapcsolatos cikk tartalmaz:

Mit gondol, mi lenne velünk könyvek nélkül? A válasz: "Szerintem az élet sokkal unalmasabb lenne." Valamint megkértük tanár urat, hogy fejezze be a mondatot:

„Olvasni érdemes, mert...”

Ő így folytatta: "..... jobb emberi lénnyé tesz. (Habár a csimpánzok is képesek olvasni.)"

At the end of the interview, we asked him our general questions:

What do you think, what would be with us without books?

The answer: 'I think life would be more boring.'

And we asked him to complete this sentence:

'Reading is worth, because...'

He added: '...it makes you a better human being. (But chimpanzees are able to read, too)'

Örülünk, hogy részesei lehettünk ennek az érdekes és tartalmas beszélgetésnek!

We are very happy to be a part of this interesting and meaningful conversation.

*A riportot 2015 tavaszán készítették:
Andrikó Imre és Bóta Dorina 9. C osztályos tanulók.*

"...egyszer elhatároztam, hogy soha többet nem írok verset..."

Beszélgetés könyvről, olvasásról Varró Dániel költővel

A XIV. Debreceni Költészeti Fesztivál vendégeként Varró Dániel rendhagyó tárlatvezetést tartott a Debreceni Irodalom Házában. Az esemény után sikerült mikrofonvégre kapnunk a költőt, aki bár sietett, szívesen válaszolt a kérdéseinkre, melyek egy részét a múzeumban, a másikat pedig már a Nagyállomás felé, menet közben tettük fel.

Témájukat tekintve milyen könyveket olvasol? Utólag ezek mennyire motiválnak téged például a saját írásaidban? – kérdeztem először, miután leteleződtem Varró Danival.

„Rengeteget merítek az olvasási élményeimből, nagyon sokat csenek, lopok mindenhonnan. Költő vagyok, tehát főleg verseket, versesköteteket olvasok. Imádom a verses regényeket is, a verses drámákat, tehát mindent, ami rímel, vagy amiben egy kis költészet van. Különbözik pedig általában nagyon nehezen olvasok el egy olyan könyvet, aminek nincsen humora. A legnagyobb kedvenceim? A klasszikus magyar irodalomból például Mikszáthot nagyon kedvelem, csodálatos humora volt, ezenkívül a Švejk az egyik kedvenc könyvem, Hašek-től. Gyerekkoromban leginkább a Micimackót szerettem olvasni.”

Arra a kérdésre, hogy van -e kedvenc költője a költőnek, így válaszolt:

„Költőkből annyira sok van, hogy azt nem is lenne érdemes felsorolni, de kettőt szívesen kiemelek, akik nincsenek benne a kánonban, nem szoktunk tanulni róluk: a Nyugat első nemzedékéből nekem Somlyó Zoltán az egyik kedvencem, aki véleményem szerint rendkívül friss mind a mai napig. Nagyon szeretem, tisztelem természetesen Adyt, Kosztolányit, bár némely versük ma már elég idejétmúltnak tűnik. Somlyó Zoltán verseit sok szempontból frissebbeknek érzem az övéknél, és neki is csodálatosak a rímei, tehát ő nagy kedvencem. Kormos Istvánt szeretem még, neki inkább a gyerekverseit ismerik, például a Vackort, de a kevésbé ismert felnőtt költészete is csodálatos. Ahogy egyszerre népies és szürreális, és természetesen neki is jó humora van.”

Véleménye a kötelező olvasmányokról:

„Ez mindig nehéz: hogyha valami kötelező, azt nem szívesen olvassuk. Ezt a saját kisgyerekeimen is látom: van ez a dackorszak 2-3 évesen, és ha a gyerekemnek azt mondom, hogy „Vedd fel a cipődet!”, akkor nem veszi fel, de ha azt mondom, „Nehogy felvedd a cipődet!”, akkor azért is felveszi. Én az iskolában egyáltalán nem szerettem a kötelezőket, amire

emlékszem, az a Tüskevár és az Egri csillagok. Jókai regényeit nem bírtam olvasni, talán csak egy könyvét, A kőszívű ember fiait. Félig. Egyszerűen nem kötöttek le, abban az időben legalábbis. Később, középiskolás koromban már szerettem a verseket, de emlékszem, amikor a Szigeti veszedelmet kellett olvasni Zrínyitől, arról akkor még teljesen „lekattantam”. Később aztán egyetemista koromban, magyar szakosként olvastam újra. Akkor már élveztem, de szerintem korai ilyeneket a középiskolában olvasni. Sok minden volt, amit nem szerettem, de most utolért a sorsom. Én is szoktam lenni, ha nem is kötelező, de van, ahol érettségi tétel. Ennek kapcsán tehát néha engem is kell tanulni. Érettségi előtt álló diákoktól nagyon sok levelet kapok, hogy segítsék a rólam szóló tételt kidolgozni. Sokszor azt látom, hogy én bizony nem tudnék ilyen bonyolult dolgokat mondani magamról.”

Van rá mód, hogy a gyerekekhez közelebb kerüljenek a kötelező olvasmányok, vagy milyen más művekkel lehetne felváltani őket?- tettem fel a következő kérdést.

„A saját személyemtől eltekintve az jó ötlet, hogy legyenek kortárs művek is a kötelező vagy ajánlott olvasmányok között. A kortárs költők és írók nyelve, beszédmódja általában közelebb áll a mai fiatalokhoz, jobban megszólíthatja őket. Elsősorban nyilván az volna a cél, hogy magát az irodalmat megszeressék a gyerekek. Nekem csodálatosan jó magyartanárom volt a gimnáziumban, és sok mindenért hálás vagyok neki, a költővé válásban is sokat segített. Ő nagyon ügyesen rávett minket arra, hogy sokat olvassunk. Nem tudom, más tanárok szokták-e alkalmazni ezt a módszert. Az övé az volt, hogyha nem állt elég jól az ember, akkor lehetett úgy javítani, hogy elolvasott egy ajánlott olvasmányt, és akkor arról beszámolt. Én is nagyszerű dolgokat olvastam így, például Pázmány Péter rendkívül jó humorral megírt hitvitáit, meg sok mindent, amit egyébként magamtól nem olvastam volna el.”

Említette, hogy nagyon jó tanára volt. Érdekelt, szerinte milyen egy ideális magyartanár.

„Az én magyartanárom nagy tudású, szigorú és kritikus volt. Neki mutattam meg például először a verseimet, és ő volt az első ember az életemben, aki megmondta, hogy nagyon rosszak. Először ez rosszul esett, és emlékszem, hogy ki is dobtam a kis versíró füzetemet a kukába ott, a folyosón, a tanári előtt, és elhatároztam, hogy soha többet nem írok verset. Egy idő után mégis motiválóan hatott rám, hogy milyen jó lenne olyan verseket írni, amik a szigorú tanáromnak is tetszenének.

Akkortól kezdtem kicsit jobb verseket írni, és akkor már nagyon sokat segített, sok hasznos tanáccsal ellátott, például hogy mindig reménytelenül legyek szerelmes, mert csak abból születnek jó versek. Meg hogy ha írni akar az ember, előtte sokat kell olvasni!"

„De nem feltétlenül fontos, hogy az ember olvassa régebbi költők verseit is, csak ha valakit érdekel, vagy költő akar lenni.” – tette hozzá.

A mondatot, hogy: „Azért szeretek olvasni, mert... ő így folytatta:

„Csak közhelyes dolgokat tudok mondani, de azért szeretek olvasni, mert akkor egy kicsit ki tudok kerülni a világból, a hétköznapi mókuskerekéből, és az úgy beszippan... Jó egy kicsit benne lenni más világokban.”

Miután kikísértük az állomásra, mi is irányt változtattunk, hiszen éppen aznap estére szolt a színházbérletünk a Rómeó és Júliára – Varró Dániel fordításában.

*A riportot 2016. április 13-án készítették:
Gőz Márton és Mányi Rebeka 9. NyB osztályos tanulók*

„A jó könyv leköt és elvarázsol!”

Beszélgetés könyvről, olvasásról Dallos-Nagy Krisztinával, a debreceni Déri Múzeum sajtóreferensével

Mindent érdekesnek talál az olvasásban. Már gyerekkorától kezdve nagy könyvmoly volt, egyike azoknak, akik klasszikusan zseblámpával olvastak a paplan alatt. Kikapcsolta, feltöltötte az olvasás. Ezzel a gondolattal kezdődött beszélgetésünk. „Bármilyen legyen, az olvasás kicsit mindenre gyógyír. Ráadásul én a hagyományos olvasás híve vagyok, e-book ide vagy oda.”

Milyen egy jó könyv? „Leköt, elvarázsol, „behúz” a világába.- kapjuk meg a választ kérdésünkre.” Számomra az az igazán jó könyv, aminél egy idő után félve latolgatom, hány oldal van hátra, és azt kívánom, bár ne érne még véget!”

Saját kedvtelésből való olvasásra sokkal kevesebb ideje marad, mint amennyit szeretne. „Az ember felnőttként már kevesebb időt tud erre szánni, de azért igyekszem esténként, vagy mindenféle helyzetben - fodrásznál, buszon, villamoson, várakozás közben - olvasni. Ha vonattal megyek valahová, ott is van pár órámmal erre.”

Minket, diákokat nagyon érdekel, hogy ki hogyan viszonyul a kötelező olvasmányokhoz. Megtudtuk, hogy „annak idején lehet, hogy mi is nehezebben éltük ezt meg. Számomra is volt néhány olyan kötet, amit valóban kötelezőnek érezhettem, mert még nem értettem teljes mélységében. Később már másként vélekedtem róluk. Nem is olyan régen láttam egy jól összeállított kötelezőolvasmány-listát, amiről egy gimnazista kérte ki a véleményemet. Én meg azt kérdezgettem tőle, hogy „Ezt már olvastad? Na és ezt? Hú, ez nagyon érdekes!”. Így mentünk végig a listán, és én elmondtam, hogy ezeket érdemes elolvasni. Kértem, ne arra gondoljon, hogy kötelező, hanem hogy nagyon jó élményeket fog kapni tőlük.

Hogyan lehetne élvezhetőbbé varázsolni ezeket a műveket azok számára is, akik nehezen birkóznak meg a kötelezőkkel, s érdemes-e a tanulóknak rövidített változatokat adni? - faggattuk tovább.

„Olyan magyartanárokra, olyan pedagógusokra van szükség - és léteznek is sokan -, akik mindent megtesznek, hogy kedvet csináljanak ezekhez a könyvekhez.

Alaposan felgyorsult az életünk, megértem, ha egy diák kicsit hosszadalmasnak tart egyes leírásokat egy kötelező regényben. Ettől függetlenül biztosan vannak, akik élvezettel tudják olvasni ezeket a műveket is, az igazi nagy klasszikus regényeket eredeti formájukban. A teljes élményt nyilván ez adja."

Sokszor készülnek ezekből a művekből filmek is. Lehet-e jobb a film a könyvnél? „Elfogult vagyok a könyvekkel, nekem mindig nagyobb élményt adtak, mint a belőlük készült filmek. Ez alól roppant kevés kivétel van, talán csak A Gyűrűk Ura mozik. Mások talán máshogyan érzik, de én inkább a könyvet választom, mindig és mindenkor.

Végezetül megkértük, hogy fejezze be ezt a mondatot: Azért jó olvasni, mert..... Erre a kérésre két idézettel felelt:

„Olvasni nem azért érdemes, hogy "műveltek", hanem hogy gazdagok legyünk, hogy egyetlen életünkben sok ezer életet leéljünk és megtapasztaljuk, milyen a bukás, a hatalom, a magány, a diadal, a születés, a halál, a hazátlanság és a szerelem, hányféle hit, rögeszme, félelem mozgathat egy embert, hogy leleplezzük hazugságainkat, fölfedezzük életünk értelmét, talán az Istent is." (Müller Péter)

"Az olvasás - ha élvezetet okoz - segít élni. Átélni és túlélni is."(Vekerdy Tamás)

*A riportot 2016. április 20-án készítették:
Gőz Márton és Mányi Rebeka 9. NyB osztályos tanulók*

„....a könyvet akkor zárom be, és akkor nyitom ki, amikor kedvem tartja. Egy mű nem sértődik meg, ha félbehagyom és egy év múlva folytatom, de akkor sem, ha csupán pár óra alatt végigfutok a lapjain. Vannak olyan könyvek, amiket többször is újraolvasok, visszaszólítanak, és attól függően, hogy épp milyen a hangulatom, vagy milyen életszakaszban vagyok, mindig mást jelentenek, mindig újabb és újabb

jelentést találok a sorok mögött.” (*Husztai Anna Petra*)

Üzenet a jövőbe

Csokorba fogtuk mindazokat az írásokat, gondolatokat, amelyek az elmúlt 10 évünk mérföldköveiről, eseményeiről, könyvekről, olvasásról és olvasókról szólnak.

„Amennyiben van egy álmunk, vigyük véghez! Egy nem teljesült álom maradandóan meghatározhatja jövőnket. Tegyük álmainkért!”- olvashattuk Ézsaiás Zsófia 7. osztályos újszászi versenyzőnk - Fehér Klára Bezzeg az én időmben című regényéhez fűzött - gondolatát. A riportsorozat záró mondatában pedig Vekerdy Tamást idézte Dallos-Nagy Krisztina: "Az olvasás - ha élvezetet okoz - segít élni. Átélni és túlélni is."

Feladatunk a jelenben: álmodni a következő 5-10 évet az „Olvass többet!”-nek. Vajon melyek lesznek az ajánlott olvasmányok? Kik lesznek az újabb és újabb versenyzőink? Merre vezet még az Út, amelyen jó gyakorlatunk kezdetén hárman, kollégák elindultunk? Kik kapcsolódnak majd, s milyen ötletekkel tudjuk fejleszteni ezt a szívügyünké vált olvasásfejlesztő programot? Lesznek-e támogatóink? Tudunk-e majd táborokat szervezni, s lesz-e jutalomkönyv, könyvutalvány, amelyeket a legeredményesebb versenyzőknek átadhatunk?

Kérdéseinkre a választ egy következő, jövőbeli kiadványunk adhatja meg. Addig is álmodunk, célokat tűzünk ki, s hiszünk abban, hogy az erőt és kitartást is megkapjuk ahhoz, hogy végrehajtsuk mindazt, amivel az Olvass többet! jövőjét teremthetjük.

10., jubileumi évünk a 2016/2017. tanév. Lássuk, mit is tervezünk, s valósítunk meg - reményeink szerint maradéktalanul!

A nyárutón, 2015. augusztus 29-31 között jubileumi **olvasótáborban** találkoztak Szirákon, a Teleki-Degenfeld Kastélyszállóban a 2015/2016. tanév legeredményesebb olvasói.

Esszéíró pályázatot hirdettünk **Életízesítőnk az olvasás** címmel.

10 év - 40 könyv címmel kiállítást rendezünk, nemcsak iskolánkban, hanem - terveink szerint- a partneriskolákban is. Közösségi oldalunkon kívánjuk megosztani a legsikeresebb esszéket és a virtuális kiállítások anyagát.

2016 novemberében **jubileumi konferenciát** tartunk „10 éves az Olvass többet!” címmel.

Megrendezzük az **ősz**i és **tavaszi fordulóinkat**- az írásbeli két forduló után a tanév végén szóbeli csapatversennyel, s az eddig jól működő **rendhagyó órákat, felolvasásokat** is.

2017 tavaszán **szakmai napot** szervezünk a partneriskolák pedagógusai számára.

Olvasóink visszajelzései alapján értékeljük a *partneri elégedettség*i mutatókat, s figyelembe vesszük őket az olvasmányok kiválasztásakor, valamint a feladatlapok összeállításakor.

A következő tíz évben szeretnénk, ha versenyünk egyre több magyarul olvasó diákot érhetne el országhatárokon belül és kívül is, s ha az erdélyi, felvidéki és más, diaszpórában élő magyar olvasóink is részt vehetnének olvasótáborunkban.

Szeretnénk a feldolgozott művekhez kapcsolódó szövegértéses feladatlapokból önálló kiadványt megjelentetni, az „Olvass többet!”-et szabadon választható, kredites tantárggyá akkreditáltatni a Debreceni Egyetemen, versenyünket kiterjeszteni életkor szerint, bevonva az általános iskolák 5-6. évfolyamát és felsőoktatási intézmények hallgatóit is, az Olvass többet!-hez kapcsolódó **Képzeld el! illusztrációs versenyt** népszerűsíteni, az együttműködést mélyíteni a verseny szervezőivel, a DSZC Könyvípari Szakképző Iskola és Speciális Szakiskola tanáraival, intézményvezetőjével, az **Olvass többet! - Láss többet! múzeum-pedagógiai** programjait, a Déri Múzeummal való kapcsolatot fenntartani, a **Riportok könyvről, olvasásról sorozatot folytatni**, pódiumbeszéléseket szervezni.

És várjuk újabb jókedvű támogatók kapcsolódását programunkhoz! ☺

Kedves Olvasó!

Ha még most is, e sorokat olvasva a kezében tartod ezt a könyvet, akkor talán sikerült elvarázsolnunk a mi szívügyünkévé vált Olvass többet! versenyünk történetével, s a hozzá kapcsolódó ezernyi gondolattal, emlékekkel.

Kinyitunk most előtted még egy könyvet, ígérjük, ebben a kötetben az utolsót. Olvass bele velünk Carlos Ruiz Zafón *A szél árnyéka* című regényébe!

„Apám leguggolt előttem, a szemembe nézett, majd sokat sejtető, bizalmas hangon megszólalt: – Ez a hely, Daniel, csupa rejtély, olyan, mint egy szentély. Minden itt látható könyvnek, kötetnek lelke van. Mindegyikben benne rejtőzik annak a lelke, aki írta, és mindazoké, akik olvasták, átérték és álmodtak róla. Ahányszor csak valaki a kezébe vesz egy könyvet, s tekintetével átfutja a lapjait, a könyv szelleme újraéled, erőre kap.”

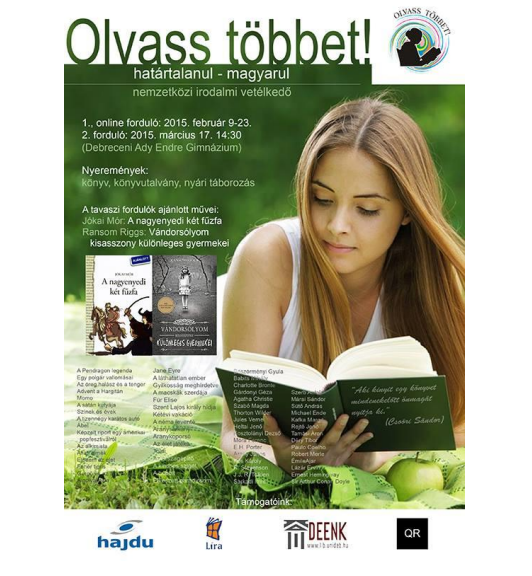
Időutazásunk végére értünk. Az olvasó lelkében olyan képzet alakulhat ki, hogy 10 éves tevékenységünk elérte célját. Mi azonban nem így gondoljuk. George Mallory angol hegymászó klasszikus mondata – amelyet arra a kérdésre válaszolt, hogy miért akarja megmászni a Mount Everestet – inkább fémjelzi célunkat: ***„Mert ott van.”*** Minden hegycsúcs után ott a következő, amelyre föl kell kapaszkodnunk.

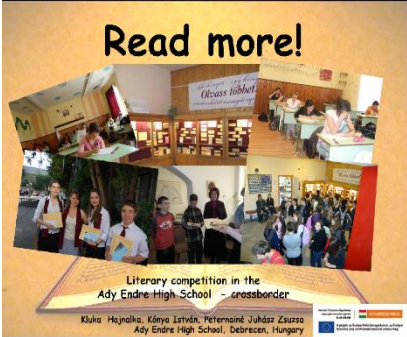
Amikor a szerző(k) fejüket töri(k) azon, hogy mi is írassék zárzó gyanánt, átgondolják a történéseket, a megfogalmazott, a leírt szavakat, mondatokat, és megpróbálnak valami világot renető bölcsességgel búcsúzni. Mi nem ezt tesszük. Ez a könyv csak összegzése és áttekintése, illetve rövid kivonata annak a folyamatnak, amely a gondolat megszületésétől kezdve tíz év alatt megvalósult. Mit is ígérhetnénk a következő tíz évre? Folytatjuk. Találkozunk tíz év múlva, a húsz évet átfogó kiadványunkban! Addig is mindenkinek szól a felszólítás:

Olvass többet! Hiszen annyi jó könyv van, s olvasni tényleg jó!

Képmelléklet

	
Facebook-oldalunk	Könyvtári honlapunk - versenyünk honlapja
	
Első logónk Kovács Péter, akkori 9. C osztályos tanuló munkája	

 Olvass többet! nemzetközi irodalmi vetélkedő 1. forduló: 2014. október 22 – november 4. (október 22-én) 2. forduló: 2014. november 13. (csütörtök) (Ady Endre Gimnázium) Nyeremények: könyv, könyvtalvány, nyári táborozás Ajánlott művek: Jókai Anna: Szegény Sudár Anna Shakespeare: A makrancos hölgy "Aki...kinyit egy könyvet, mindenekelőtt önmagát nyitja ki." (Csóori Sándor) facebook.com/olvass.tobbet http://adybook.dyns.org/konyvpi/indit Támogatók: hajdu, AOK, DEENK, DR. KÖNYV, DR. KÖNYV, DR. KÖNYV	 Olvass többet! határtalanul - magyarul nemzetközi irodalmi vetélkedő 1., online forduló: 2015. február 9-23. 2. forduló: 2015. március 17. 14:30 (Debreceni Ady Endre Gimnázium) Nyeremények: könyv, könyvtalvány, nyári táborozás A tavaszi forduló ajánlott művei: Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa Himcsim Rózs: Vándorsólyom Kissasszony különleges gyermekei Az online forduló ajánlott művei: Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa Himcsim Rózs: Vándorsólyom Kissasszony különleges gyermekei Támogatók: hajdu, Lira, DEENK, QR
	
A plakátokat és a könyvjelzőket tervezte Petró Leonárd (DEENK)	
	
Kukac-logó. Készítette: Prokisch Dániel	A „Kukacok”

	
Jó gyakorlatunk angol nyelvű ismertetője is elkészült 2011-ben Zelei Zsoltné közreműködésével	Felolvasás a Debreceni Irodalom Házában
	
A péchys csapat a szóbeli fordulón	A péchys diákok rendhagyó magyarórára érkeznek

	
A diákok érdekében fogott össze a Déry Múzeum és a Debreceni Ady Endre Gimnázium	Érsekújvári olvasóink
Tábori képek	
	
Bánkúti OT!T 2011	

Hajdúszoboszlói OTIT 2012

Hajdúszoboszlói OTIT 2013

Hajdúszoboszlói OTIT 2014

Túristvándi OTIT2015

Jutalomút a legjobb odys olvasóknak Budapestre 2014.

Elek apó kútjánál Kányádi Sándorral2015

Szakmai napok nem csak könyvtáros tanárok számára a Debreceni Irodalom Házában

„Olvasásnépszerűsítés, tehetséggondozás, kompetenciafejlesztés” 2015.

[illegible]

Olvass többet!

Határtalanul-magyarul
nemzetközi irodalmi vetélkedő

Képzeld el!

Kreatív ötletek alkotásai, olvasmányok rajzban „felbeszéd”

Láss többet!

Érdekes irodalmi séták a Déri Múzeumban

A képek a versenyen készült rajzokból, a vetélkedőn résztvevő tanulmányokból, a Déri Múzeum honlapjának illusztrációiból, valamint a versenyen készült rajzokból, a vetélkedőn résztvevő tanulmányokból.

Ágostoni Zoltán

Füzesi Zoltán

Balogh István

Kőrösi

Székely

Érdemes irodalom

„Azt hiszem, hogy a legfontosabb, hogy a gyerekek a könyvekkel találkozzanak, és a könyvekkel találkozzanak.”

„Azt hiszem, hogy a legfontosabb, hogy a gyerekek a könyvekkel találkozzanak, és a könyvekkel találkozzanak.”

„Azt hiszem, hogy a legfontosabb, hogy a gyerekek a könyvekkel találkozzanak, és a könyvekkel találkozzanak.”

„Azt hiszem, hogy a legfontosabb, hogy a gyerekek a könyvekkel találkozzanak, és a könyvekkel találkozzanak.”

„Azt hiszem, hogy a legfontosabb, hogy a gyerekek a könyvekkel találkozzanak, és a könyvekkel találkozzanak.”

„Azt hiszem, hogy a legfontosabb, hogy a gyerekek a könyvekkel találkozzanak, és a könyvekkel találkozzanak.”

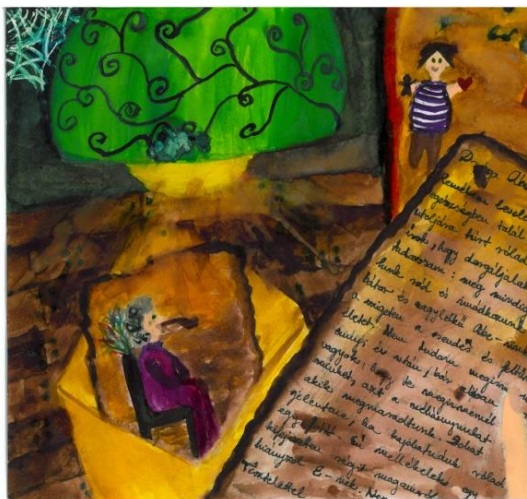
Donáth Anna 3. helyezés

Tutor Tünde különdíjas alkotás

Szabó Boglárka különdíjas alkotás

Garzó Lili különdíjas alkotás

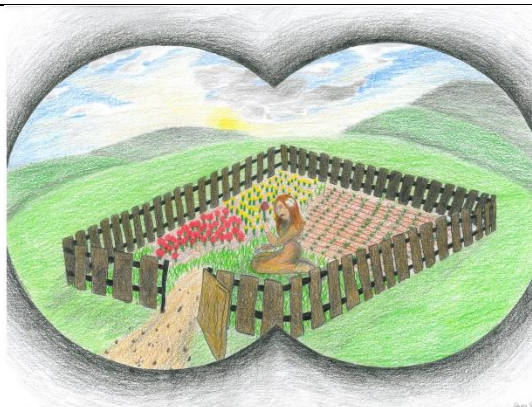
Sándor Krisztina különdíjas alkotás

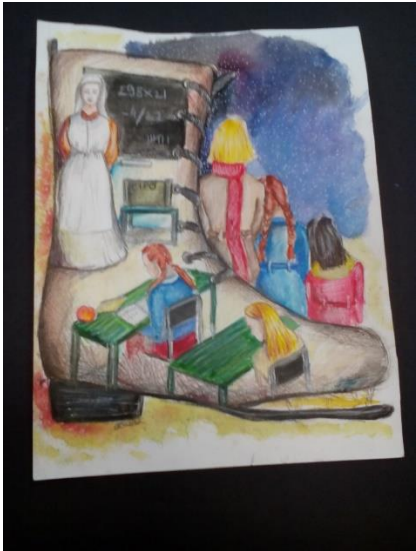
Mile Blanka különdíjas alkotás

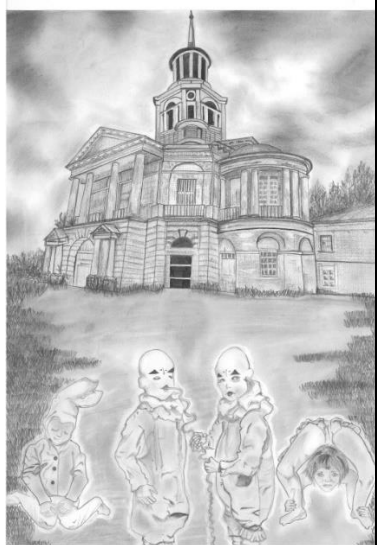

Márkó Regina különdíjas alkotás

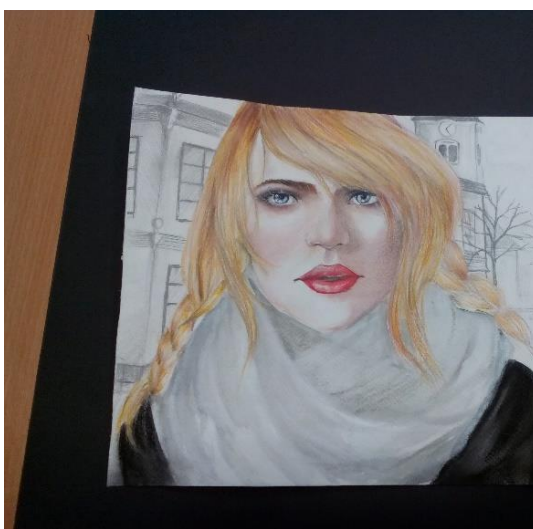

Szücs Szabolcs különdíjas alkotás

	
Szabó Adrienn különdíjas alkotás	Joó Dóra különdíjas alkotás
	
Csillag Erika különdíjas alkotás	Sándor Blanka 1. helyezés

Szabó Boglárka 2. helyezés

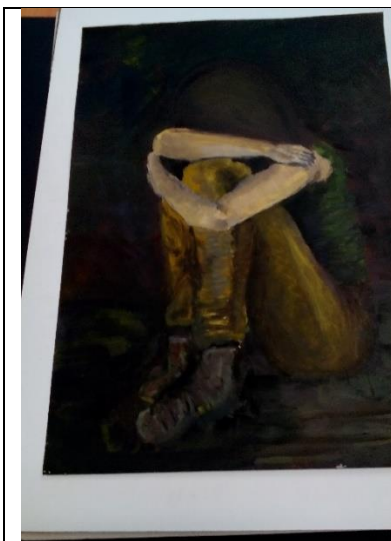
Sepsi Vanda 3. helyezés

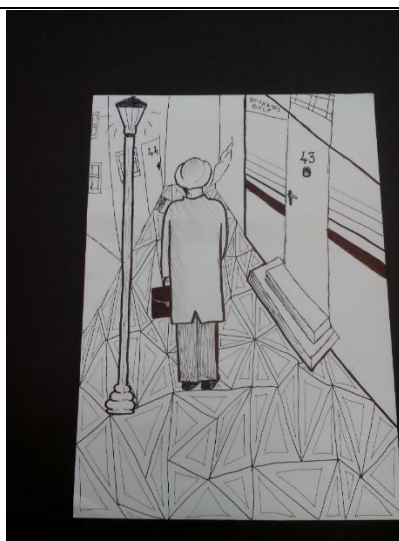
Csordás Kitti Dzsesszika alkotása

Fehér Edina alkotása

Molnár Réka Janka alkotása

Rácskai Vanda alkotása

Deák Laura (akkori 12. évfolyamos tanuló) 2014-ben készített rajzai

TARTALOMJEGYZÉK

KÖSZÖNET A SZÁRNYAKÉRT -----	4
KÖNYVET OLVASOK -----	10
KÖNYVTÁRUNK ÉKE -----	19
MÉRFÖLDKÖVEK, ÖRÖMÖK, SIKEREK -----	30
AZ ELMÚLT 10 ÉV OLVASÓIT ADÓ INTÉZMÉNYEK -----	36
OLVASÁSI SZOKÁSOK MÉRÉSE-----	39
A KÖNYVTÁR HONLAPJÁRÓL-----	46
(KIS)KUKACOK A KÖNYVTÁRBAN -----	49
OTIT - OLVASÓTÁBOROK BÁNKÚTTÓL SZIRÁKIG-----	56
JUTALOMÚT BUDAPESTRE-----	68
FELOLVASÁSOK, RENDHAGYÓ IRODALOMÓRÁK -----	71
KONFERENCIASZEREPLÉSEK, SZAKMAI NAPOK -----	78
TUDÁSMEGOSZTÁS -----	78
ÜNNEPI GONDOLATOK-----	88
IDŐUTAZÁS: 10 ÉV - 40 KÖNYV -----	106
BESZÉLGETÉSEK KÖNYVRŐL, OLVASÁSRÓL-----	161
ÜZENET A JÖVŐBE -----	267
KÉPMELLÉKLET-----	270